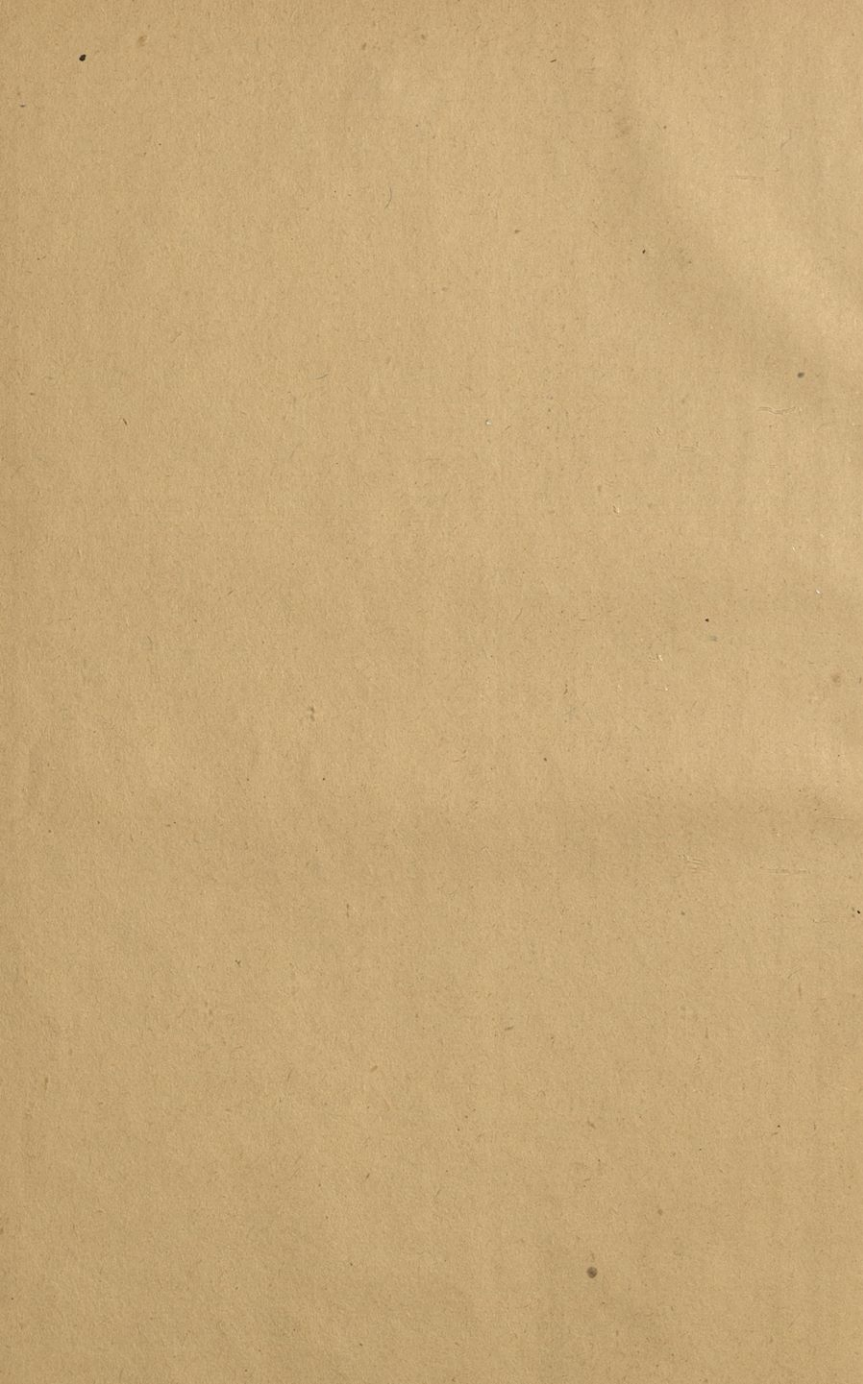

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

120930

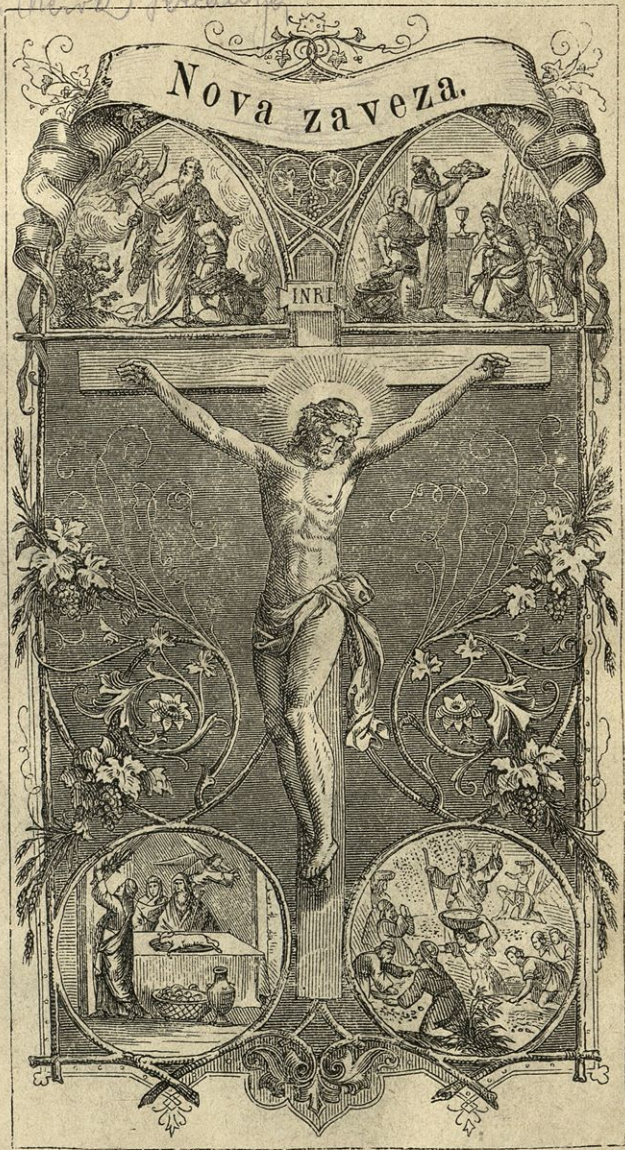

Stara zaveza.

del jubilejskega razpisa

del brsk. Jercanij

A. Knafl

En nemsko spæl

J. Schus

postovani

Anton

Anders (1871)

and ore by

Zgodbe

svetega pisma stare in nove zaveze.

Za katoliške ljudske šole.

S 50 podobšinami in 1 zemljovidom.

Po nemško spisal

Dr. J. Schuster,

poslovenil

Anton Lézar,

duhoven ljubljanske škofije.

(Tiskane brez premene kakor l. 1880.)

Veljajo v platnenem herbtu zvezane 50 kr. avstr. velj.

Na Dunaji.

V ces. kr. založbi šolskih bukev.

1881.

Šolske bukve, v kaki ces. kr. zalogi šolskih bukev na svetlo dane, ne smejo draže prodajati se kot je na pèrvem listu postavljeno.

120930

120930/1952

Te svetopisemske zgodbe so tako osnovane, da so nekteri odstavki tiskani z večimi čerkami brez vsega znamenja, nekteri z manjimi čerkami in zaznamovani ali z dvema zvezdicama (**), ali s križem (†), ali le z eno zvezdico (*), nekteri pa z ležečimi čerkami.

Ta razloček v natisu deli učno stvarino po starosti otrok ljudskih šol. Pisavca je namreč misel vodila, da bi vsi šolski otroci v rokah imeli ene in ravno iste zgodbene bukve, in da bi se jim po njih starosti dajal na vse strani čedalje obširniši nauk. Po tem pravilu naj se otroci naj nižjega razreda učé le naj poglavitniših reči, ki so pa, kolikor je moči, v zvezi med seboj; v vsacem višjem razredu naj se ponavlja prejšnje in dodaja naj se jim kaj novega, njim namenjenega, tako da se jim nauk vedno polni ali širi. Takó naj se eno leto učé zgodeb stare, eno leto pa zgodeb nove zaveze.

Da se doseže ta namen, naj se učna stvarina za vse primerljeje tako le deli:

Za otroke od 6.—8. leta naj učenik iz odstavkov, z naj večimi čerkami brez znamenja tiskanih, izvoli naj potrebniše reči ter naj jim jih pripoveduje, in po večih podobšinah razlagaje v spomin vtiska.

V šoli z enim razredom, in v taki, ktero obiskujejo otroci le do 12. leta, učé se otroci od 8.—10. leta odstavkov, z naj večimi čerkami tiskanih; otroci od 10.—12. leta ponavljajo prejšnje in se z novega učé odstavkov, z dvema zvezdicama zaznamovanih.

V šoli z dvema in več razredi se otroci od 8.—10. leta učé odstavkov, z večimi čerkami natisnjenih; otroci od 10.—12. leta le-teh in ostavkov z dvema zvezdicama; otroci od 12.—14. leta pa vseh prejšnjih in odstavkov z zvezdico.

Po tem tacem je učenina tako razverstena, da jo morejo zmagati sploh vsi učenci; ako pa učenik previdi, da bi otroci ktereга koli razreda še kaj več zmagali, kakor kar je njim namenjenega, naj jim po svoji previdnosti še kaj dodá iz višjega razreda.

Odstavki, s križcem zaznamovani in z ležečimi čerkami natisnjeni pa so za prostovoljno rabo in zlasti za razlaganje v nedeljskih šolah.

Obseg.

Pervi del.

Zgodbe svetega pisma stare zaveze.

Perva doba.

Naj starje zgodbe.

Od stvarjenja sveta do splošnega malikovanja, ali od Adama do Abrahama (Od leta 4000—2000 pred Krist. rojst.)

	Stran		Stran
okoli 4000		okoli 2400	
1. Stvarjenje svetá. Bog soboto posveti	1	7. Namnoženje in popačenje prvih ljudi. Vesvoljni potop	7
2. Stvarjenje angelov in greh nekterih zmed njih	2	8. Noe gre iz barke in daruje. Noetovi sinovi	9
3. Stvarjenje prvega človeka. Raj. Perva zapoved. Bog ustvari Evo	—	9. Babilonski stolp. Splošno malikovanje	10
4. Greh prvih staršev	3		
5. Kazen prvega greha in odrešenik obljubljen	4		
6. Kajn in Abelj	5		

Druga doba.

Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, ga čudovito vodi in povelíča.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo; — ali od Abrahama do Mojzesa (2000—1500 pred rojst Krist.).

	Stran		Stran
2000		19. Jožef v tujo deželo prodan	22
10. Abrahamov poklic in njegova pokoršina	11	20. Jožef v Putifarjevi hiši	24
11. Abrahamova mirljivost in nesamoprídnost. Molkizedek	—	21. Jožef v ječi	—
12. Zapoved obrezovanja. Abrahamova vera in gostoljubnost	13	22. Jožef povišan	25
13. Strašni pogin Sodome in Gomore	14	23. Jožefovi bratje gredó v Egipt po žita	26
14. Izakovo rojstvo in njegovo darovanje	15	24. Benjamin gré z brati v Egipt	28
15. Zaroka Izakova z Rebeko	16	25. Jožefova sreberna kupa	29
16. Ezav in Jakop	18	26. Jožef se dá spoznati	30
17. Jakop beži in pri Labanu prebiva	20	27. Jakop gré v Egipt	31
18. Jakop se domú verne in se spravi z Ezavom	21	28. Jakopove in Jožefove poslednje besede	32
		29. Jobova poterpežljivost	—

II. Bog čudovito izreja in vodi izraelsko ljudstvo; ali od Mojzesa do kralja Davida (1500—1055 pred rojst. Krist.).

	Stran		Stran
30. Mojzesovo rojstvo	35		
31. Mojzes beži	36	okoli 1450	
32. Goreči germ	37	45. Mojzesovo poslednje opomin-	
33. Strašni čudeži v Egiptu	38	janje in njegova smert	50
34. Velikonočno jagnje in izhod iz		46. Izraelci gredó v obljubljeni	
Egipta	39	deželo	51
35. Izraelci gredó skoz rudeče morje	40	47. Sodniki. Gedeon	53
36. Božji čudeži v pušavi	41	48. Kako je Ruta ljubila svojo taščo	54
37. Bog dá deset zapovedi na gori		49. Samuel. Helijeva hudobna sina	55
Sinaj	43		
38. Zlato tele	44	1095	
39. Sveti šotor	45	50. Kraljestvo ustanovljeno. Savel	
40. Vnanja služba Božja	46	pervi kralj	57
41. Ogledniki	47	51. David pastirček	58
42. Punt in kazen zavoljo njega	48	52. Davidov boj z velikanom Go-	
43. Mojzesova nezaupnost. Bro-		lijatom	59
nasta kača	49	53. Jonatanova ljubezen in Savlovo	
44. Balaamovo prerokovanje	50	sovrastvo do Davida	61
		54. Davidova velikodušna ljubezen	62

III. Moč izraelskega ljudstva — ali od Davida do Roboama (1055—975 pred rojst. Krist.).

	Stran		Stran
55. David, pobožni kralj. Njegova		59. Salomonova molitev in modra	
skerb za vnanjo službo Božjo	63	sodba	68
56. Davidovo prerokovanje od Zve-		60. Salomonovi pregovori	69
ličarja	64	61. Zidanje in posvečevanje tem-	
57. Absalom se spunta zopersvojega		peljna	70
očeta in je kaznovan	65	62. Salomonovo veličastvo in nje-	
58. Davidovo poslednje opomin-		gova smert	71
janje in njegova smert	67		

Tretja doba.

Slava izraelskega ljudstva zatemni

ali od Roboama do Kristusa. (975 pred rojst. Krist. do 1.)

	975	Stran
63. Razdelitev kraljestva		72

I. Izraelovo ljudstvo polagoma razpada.

	Stran		Stran
64. Preroki: Bog pošlje Elija	73	68. Prerok Jona Ninivam, nevé-	
65. Elija daruje	74	skemu mestu, pokoro oznanuje	78
66. Ahabova in Jezabelina pregreha		69. Izraelovo kraljestvo za vselej	
in kazen	75	jenja. Tobija v asirski sužnosti	79
67. Bog pošlje preroka Elizeja	77	70. Stari Tobija slovó jemlje, mladi	
		Tobija gre na pot	81
		71. Mladi Tobija se domú verne	82

II. Judovo kraljestvo polagoma razpada.

	Stran		Stran
900—730		536	
72. Preroka Joel in Mihej	84	82. Judje se iz babilonske sužnosti vernejo. Preroka Agej in Caharija. Duhoven Esdra	97
okoli 770		520	
73. Kralj Ozija si duhovsko oblast prilastuje, in Bog ga z gobami kaznuje	85	83. Estera	98
okoli 760—700		okoli 300	
74. Izaijevo prerokovanje	86	84. Prestavljanje sv. pisma v greški jezik. Modri pregovori Jezusa, sinu Sirahovega	100
728—699		okoli 280	
75. Pobožni kralj Ezekija	87	85. Eleazar mučne smerti umerje	102
76. Judita	88	168	
588		86. Mučenje sedmih makabejskih bratov	103
77. Judovo kraljestvo razpade, Daniel v Babilonski sužnosti	90	87. Daritev in junaško djanje Juda Makabejca	104
78. Daniel čisto Suzano smerti reši	91	166—160	
79. Trije mladenči v ognjeni peči	93	88. Poslednji časi pred Kristusom	105
80. Kralj Baltazar in malik Bel (Baal)	94		
81. Daniel v levnjaku	95		

Drugi del.

Zgodbe svetega pisma nove zaveze.

Pervi oddelek.

Zgodbe Jezusa Kristusa.

Jezusovo rojstvo in njegova mladost.

	Stran		Stran
1. Oznanovanje Janezovega rojstva	107	7. Marija Jezusa v tempelju skaže	112
2. Oznanovanje Jezusovega rojstva	108	8. Modri od jutra Jezusa molijo	—
3. Marija Elizabeto obiše	109	9. Sveta družina v Egipt beži in se verne v Nazaret	114
4. Rojstvo Janeza kerstnika	110	12	
1		10. Dvanajstletni Jezus v tempelju	—
5. Jezusovo rojstvo	111		
6. Pastirji pri jaslih in Jezusovo obrezovanje	—		

Jezusovo pripravljane k očitnemu učenju.

	Stran		Stran
29		30	
11. Sveti Janez Jezusu pot pripravlja	116	12. Jezus keršen in skušan	117
		13. Jezusovi prvi učenci	118
		14. Jezusov prvi čudež v Kani	119

Perva velika noč.

	Stran		Stran
15. Jezus v tempeljnu in njegov pogovor z Nikodemom . . .	120	20. Mertvoudni . . .	124
16. Jezus pri Jakopovem vodnjaku . . .	121	21. Jezusova pridiga na gori . . .	125
17. Jezusova pridiga v Nazaretu . . .	122	22. Jezus ozdravi gobovega in pa stotnikovega hlapca . . .	128
18. Jezusova čudovita dela v Kafarnaymu . . .	123	23. Mladenič v Najmu . . .	129
19. Obilni ribji lov . . .	—	24. Janezova poslanca . . .	—
		25. Magdalena spokornica . . .	130

Druga velika noč.

	Stran		Stran
31		30. Jajrova hči in bolna žena . . .	135
26. Osem-in trideset-letni bolnik . . .	130	31. Jezus si izvoli aposteljne ter jih prvič razpošlje . . .	136
27. Greh zoper svetega Duha. — Žena Marijo blagruje . . .	131	32. Glavosèk svetega Janeza kerstnika . . .	138
28. Govor Jezusov ob jezeru; sedem prilik od nebeškega kraljestva . . .	132	33. Jezus nasiti 5000 mož . . .	—
29. Vihar na morji . . .	134	34. Jezus obeta presveto rešnje teló . . .	139

Tretja velika noč.

	Stran		Stran
32		51. Deset gobovih . . .	152
35. Kananejska žena . . .	140	52. Farizej in cestničar . . .	153
36. Jezus Petru obeta naj višo cerkveno oblast . . .	141	53. Jezus o prazniku tempeljnovega posvečevanja . . .	—
37. Jezus se spremeni . . .	—	54. Bogati mladenič . . .	154
38. Davek za tempelj . . .	142	55. Večno plačilo. Delavci v vinarstvu . . .	—
39. Jezus prijatelj otrok. Od pohujšanja . . .	143	56. Jezus obudi Lazarja . . .	155
40. Jezus dá apostelnom oblast vezati in razvezovati. — Prilika od neusmiljenega hlapca . . .	—	33	
41. Jezus razpošlje 72 učencov . . .	144	57. Jezus prerokuje svoje terpljenje in svojo smert — Cahej . . .	157
42. Zapoved ljubezni. Usmiljeni Samarijan . . .	145	58. Marija Jezusa mazili . . .	—
43. Marija in Marta . . .	146	59. Jezusov slovesni hod v Jeruzalem . . .	158
44. Jezus dobri pastir. Zgubljena ovca . . .	—	60. Kraljeva ženitnina in davski denar . . .	159
45. Zgubljeni sin . . .	147	61. Dar uboge vdove. Prerokovanje od razdjanja Jeruzalemskega mesta in od končanja sveta . . .	160
46. Bogatin in ubogi Lazar . . .	149	62. Od desetih devic in od talentov . . .	161
47. Sleporojeni . . .	—	63. Poslednja sodba in ločitev na vekomaj . . .	163
48. Oče naš. — Nadležni prijatelj . . .	151		
49. Prilika od bogatega moža . . .	152		
50. Od nerodovitne smokve . . .	—		

Poslednja velika noč. Terpljenje in smert Jezusa Kristusa.

	Stran		Stran
64. Velikonočno jagnje. Umivanje nog . . .	163	66. Jezus prerokuje, da ga bo Peter zatajil, in slovó jemlje od apostelnov . . .	165
65. Jezus postavi presveto rešnje teló in prerokuje, da ga bo Judež izdal . . .	164	67. Jezus na Oljski gori . . .	167
		68. Jezus vjet . . .	168

	Stran		Stran
69. Jezus pred Anom in Kajfežem	169	73. Jezus težki križ nese. Jezus križan	173
70. Peter Jezusa zataji. Judež obupa	170	74. Jezus govori sedem poslednjih besedi in umerje	—
71. Jezus pred Pilatom in Herodom	171	75. Jezus v grob položen	175
72. Jezus bičan, s ternjem kronan in k smerti obsojen	—		

Jezusovo poveličanje.

	Stran		Stran
76. Jezusovo vstajenje	176	prikaže, in zakrament svete pokore postavi	179
77. Jezus se Mariji Magdaleni in Petru prikaže	177	80. Jezus izroči Petru naj višo pastirsko službo	180
78. Jezus se prikaže učencoma na poti v Emavs	178	81. Jezus obljubi svetega Duhá; — drugič razpošlje aposteljne; — in gre v nebesa	181
79. Jezus se vsem aposteljnóm			

Drugi oddelek.

Zgodbe aposteljnóv in prve svete cerkve.

	Stran		Stran
82. Matija izvoljen v apostolstvo. Prihod svetega Duha	183	okoli 42	
83. Peter ozdravi človeka hromega od rojstva. Peter in Janez pred vélikim zborom	184	91. Peter v ječi	192
84. Ananija in Safira	185	45—48	
85. Vsi aposteljni v ječi — Gamalielov svét	186	92. Pervo (apostoljsko) popotovanje svetega Pavla	193
86. Volitev dijakonov. Štefan, prvi mučenec	287	okoli 50	
okoli 37		93. Cerkveni zbor v Jeruzalemu	196
87. Sveta birma. Dvornik iz Zamorskega	188	51—54	
okoli 39		94. Drugo (apostoljsko) popotovanje svetega Pavla	—
88. Savel se spreobrne	189	55—58	
89. Peter po več krajih hodi, ozdravi Eneja in obudi Tabito	190	95. Tretje (apostoljsko) popotovanje svetega Pavla	198
okoli 40		96. Poslednje djanje svetih aposteljnóv	200
90. Spreobernitev nevérnika Kornelija. Keršanska občina v Antiohiji	191	Pristavek	202

Pervi del.

Zgodbe svetega pisma stare zaveze.

Perva doba.

Naj starje zgodbe.

Od stvarjenja svetá do splošnega malikovanja, ali od Adama do Abrama. (Od leta 4000 do leta 2000 pred Kr. rojst.)

1. Stvarjenje svetá. Bog soboto posveti.

V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila še pusta in prazna, in vsa z globocimi vodami pokrita. Bilo je še vse tema. Duh Božji se je sprostiral nad vodami, in Bog je rekel: „Bodi svetloba!“ — In bilo je svetlo. To je bilo prvi dan.

Drugi dan je Bog rekel: „Bodi nébes! — In v tem hipu je bilo lepo višnjevo obnebje, ki je nad nami.

Tretji dan reče Bog: „Zberó naj se vodé, ki so pod nebom, v en kraj in naj se prikaže suha zemlja!“ — In zgodilo se je takó. Suho je Bog imenoval zemljo, zbrano vodo pa je imenoval morje. Dalje je rekel Bog: „Zemlja naj požene travo, zeliša in rodovito drevje.“ — Tudi to se je zgodilo. Zemlja je bila ob enem lepo zelena, in vse je bilo v cvetji, kakor spomladi.

Četerti dan reče Bog: „Naj bodo luči na nebu, da razsvetljujejo zemljo, in kažejo dneve in leta.“ — Komaj Bog to izgovorí, so že bile. Na nebu je sijala velika luč (solnce), da dan razsvetljuje, in manjša luč,

da sveti po noči; verh tega je pa migljalo zvezd brez števila veliko.

Peti dan reče Bog: „Naj bodo ribe v vodi, in ptice pod nebom.“ — In mergolele so ribe v vodi, in vseh verst ptice so letale po zraku.

Šesti dan reče Bog: „Zemlja naj rodi laznino, živino in zverino in vsakoršne živali.“ — Tudi to se je precej zgodilo.

In Bog je pogledal vse, kar je bil naredil, in vse je bilo dobro.

Sedmi dan pa je Bog počival, in je ta dan blagoslovil in posvetil.

2. Stvarjenje angelov in greh nekterih izmed njih.

Bog je zraven vidnega sveta tudi nevidnega ustvaril, namreč angele v nebesih. Vsi so bili dobri in neizrečeno srečni; toda vsi niso taki ostali. Veliko izmed njih je grešilo.

† Zavolj svoje velike sreče so se prevzeli in so se spuntali zoper Boga. Rekli so: „Naj Višemu hočemo enaki biti; nad zvezde Božje hočemo postaviti svoj sedež.“ — In vstal je velik prepir v nebesih. Veliki angel Mihael in ž njim vsi angeli, ki so zvesti in dobri ostali, so se vojskovali zoper hudobne angele, ktere je vodil hudobni angel, ki mu pravimo satan ali hudič. Hudobni angeli so bili premagani in z nebes v pekel pahnjeni.

3. Stvarjenje prvega človeka. Raj. Perva zapoved.

Bog ustvari Evo.

Preden je Bog ustvaril človeka, je rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi. On naj gospoduje čez vse živali in vso zemljo!“ — Potem je Bog iz persti naredil človeško truplo in mu vdihnil neumerljivo dušo. Tako je bil prvi človek. Bog ga je imenoval *Adama*, t. j. možá iz perstí ali perstaka.

Iz posebne milosti je Gospod Bog za človeka zasadil prav lep vert; imenujemo ga raj. V njem je bilo drevje naj slajšega sadja. Sredi pa je bilo posebno drevo, drevo spoznanja dobrega in hudega. Studenec,

ki se je raztakal na štiri velike reke, je močil ves vert. V ta prijetni vert je Bog človeka postavil, da bi ga obdeloval v svoje veselje. In rekel mu je: „Od vsega drevja po vertu jej; od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej; zakaj kateri dan koli od njega ješ, boš mogel umreti!“ Potem je Bog pripeljal pred Adama vse živali. Adam je imel veliko veselje nad njimi, in je dal vsaki posebno imé.

Adam je bil zdaj še edini človek na zemlji. Toraj reče Bog: „Človeku ní dobro samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno.“ — Poslal je toraj Adamu terdo spanje, in ko je bil zaspal, mu je vzel eno izmed njegovih reber, in je iz rebra naredil ženo. Ko se Adam zbudi, Bog ženo k njemu pripelje. Adam se je razveselil in je ženo imenoval Eva, t. j. mater vseh živih.

* Adam in Eva sta na prelepem vertu vsa srečna živela. Kar nič nista vedila od hudega; in bila sta po posebni milosti Božji pravična in sveta. Bog je bil ž njima tako prijazen, kakor oče s svojimi ljubimi otroci. Nobena stvar ju ní nikoli žalila. Bila sta verh vsega tega še tudi na truplu neumerljiva.

4. Greh prvih staršev.

Med vsemi živalimi na svetu, ki jih je Bog ustvaril, bila je kača naj bolj prekanjena. Nje se je hudobni satan poslužil, da bi zapeljal človeka. Nekega dne gre Eva blizu k prepovedanemu drevesu. Kar zagleda kačo na njem. Kača spregovori in Evi reče: „Zakaj vama je Bog zapovedal, da bi ne jedla od vsega drevja v raji?“ — Eva odgovori: „Saj jeva sad vsega drevja, ki je v raji, le za sad tega drevesa, ki je sredi raja, je Bog rekel: Nikar ga ne jejta, sicer bosta umerla!“ — Kača pa je rekla: „Ne bosta umerla ne, ako ga jesta; marveč se vama bodo oči odperle, in bosta Bogu enaka in spoznala dobro in hudo.“ — Na to začne Eva še le radovedno ogledovati drevo. Bolj ko ga ogleduje, prijetniši se ji njegov sad dozdeva, in bolj jo mika po njem. Kar seže, ga uterga in jé. Potem ga dá tudi Adamu, in tudi on ga jé. — Tako je bil storjen prvi greh.

Zdaj so se jima odperle oči, toda vse drugači, kakor sta mislila. S strahom se zavesta, da sta naga, česar nista vedila, dokler sta bila nedolžna. Sama sebe se sramujeta in si iz smokvovega listja krila naredita. Kmalu pa zaslišita glas Božji. Strah ji spreletí in skrivata se v raji med drevje. Ali Bog zakliče: „Adam kje si?“ Adam odgovori: „Slišal sem tvoj glas v raji, in sem se te zbal zato, ker sem nag, ter sem se skríl.“ — Bog mu reče: „Kdo ti je neki povedal, da si nag? Ali si mar jedel od prepovedanega drevesa?“ — Adam odgovori: „Eva mi je dala od drevesa; in jedel sem.“ — Bog tedaj ženi reče: „Zakaj si to storila?“ Eva odgovori: „Kača me je zapeljala, da sem jedla.“

5. Kazen prvega greha in odrešenik obljubljen.

Bog se poln nevolje oberne k kači in pravi: „Ker si to storila, prekleta si med vsemi živalimi in zvermi na zemlji! Po svojih persih se boš plazila in perst jedla vse dni svojega življenja. Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženó, med tvojim in

njenim zárodom. Ona ti bo glavo, sterla, in ti boš njeno peto zalezovala.“

Potem ženi reče: „Veliko boš terpela s svojimi otroci. Možu boš pod oblastjo, on bo čez te gospodoval.“

Adamu pa je rekel: „Prekleta bodi zemlja zavoljo tebe! Ternje in osát ti bo rodila. V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne poverneš v zemljo, iz ktere si vzet. Zakaj prah si, in v prah se boš povernil.

Ko je bil Bog to kazen izgovoril je Adamu in njegovi ženi naredil in dal suknji iz kož, ter ji je oblekel. Potem ji je pahn timeraja in je pred-nj postavil kerubine z ognjenim in švigajočim mečem, da so varovali pot vanj.

6. Kajn in Abelj.

Adam in Eva sta dobila več sinov in hčer. Naj starja med njimi sta bila Kajn in Abelj; Kajn, močnejši, je bil kmetovavec, Abelj, šibkejši, pa ovčár. Abelj je bil pravičen, Kajnova dela so pa bila hudobna. V zna-

menje hvaležnosti za blagoslov sta obá Bogu nekega dne darovala; Abelj pervencov svoje čede, Kajn svoje poljšine. Gospod z dopadljivostjo pogleda na Abeljna in njegov dar; na Kajna in na njegove dári ní pogledal. Zavolj tega je bil Kajn tako nevošljiv in jezen, da mu je obraz upadel.

Gospod Kajna ljubeznjivo posvari rekoč: „Zakaj se togotiš, in zakaj ti je obraz tako upadel? Glej, kakor tvoj brat si mi ljub, če dobro delaš. Ako pa hudobno delaš, ti bo kmalo za petami kazen za greh. Premaguj

poželenje do greha, in ti čez-nj gospoduj!“ — Kajn pa ní poslušal Gospoda, temuč je redil nevošljivost in jezo v svojem sercu. Nekega dne se Abeljnu posebno prijaznega dela ter mu reče: „Pojdi, greva malo na polje!“ — Nedolžni Abelj nič hudega ne misli, in gre vesel ž njim. Ko sta bila na polji, vzdigne se Kajn zoper svojega brata Abeljna in ga ubije.

Pa kmali se sodnik oglasi in Gospod Kajnu reče: „Kje je Abelj, tvoj brat?“ — Kajn preširno odgovori: „Ne vem! sem mar jez varh svojega brata?“ — Nato

mu reče Bog: „Kaj si storil? Glas kerví tvojega brata vpije z zemlje do mene. Zato bodi preklet na zemlji, ki je odperla svoja usta, in je prejela kri tvojega brata iz tvoje roke. Kadar jo boš obdeloval, ne bo ti več dajala svojega sadú. Potikal se boš in bežal po zemlji!“

† Kajn ves plašen in obupen Gospodu reče: „Prevelika je moja pregreha, da bi zaslužil odpušenje! Skrival se bom pred tvojim obličjem, nestanoviten in bežen bom na zemlji; in kdor koli me dobí, ubil me bo.“ — Gospod pa mu pravi: „Ne bo takó, temuč kdor koli Kajna ubije, bo sedemkrat kaznovan.“ In Gospod je Kajna zaznamval, da bi ga kdo ne ubil. Na to Kajn pobegne spred Gospoda, in je bil nestanoviten in bežen na zemlji.

Abelj je predpodoba Jezusa, kterega so judje, njegovi bratje nedolžnega umorili; Kajn pa je bil podoba judov, po vsem svetu razkropljenih.

7. Namnoženje in popačenje prvih ljudi. Vesoljni potop (okoli l. 2400 pred rojst. Kr.).

† Adam je živel 930 let. Tudi njegovi mlajši so dosegli visoko starost. Naj starejši med njimi, Matuzala, je celo 969 let živel. Adamovi mlajši so se razdelili na otroke Božje in otroke tega svetá. Otroci Božji so se zlasti imenovali mlajši pobožnega Seta, kterega je Bog Adamu dal namesto umorjenega Abeljna. — Otroci tega svetá so se pa imenovali Kajnovi mlajši. Ko so se pa otroci Božji jeli družiti z otroci tega sveta, so postali spačeni, kakor le-ti. Toraj reče Bog: „Ljudje ne bodo več dolgo živeli; zakaj meseni so. Še 120 lét naj imajo, da se utegnejo poboljšati.“

Spačenost ljudi na zemlji je vedno rasla, vse njih misli so bile obrnjene v hučo. Ko Bog to vidi, nevoljen reče: „Potrebil bom človeka z zemlje.“ Sredi med hudobneži je pa še živel pobožen in pravičen mož, Noe. On je našel usmiljenje pred Bogom, in Bog mu je rekel: „Narêdi si barko iz obtesanega lesá, in s smolo je zamaži znotraj in zunaj. Tri sto komolcev naj bo dolga, 50 komolcev široka in 30 komolcev visoka. Zgoraj narêdi barki okno, na strani vrata, v nji pa spodnje, srednje in zgornje nadstropje. Zakaj, glej, povodenj bom poslal na zemljo, in pokončal bom vse, kar je na zemlji.

S teboj pa bom storil prijateljsko zavezo. V barko pojdi ti, in tvoji sinovi, tvoja žena, in žene tvojih sinov s teboj. — In od vseh živali vzemi v barko po dvoje, in vsacega živeža, da bo tebi in njim na jed.“

Noe vse stori, kar mu je Bog zapovedal. Sto let je barko delal pred vseh očmi, in zraven dela je ljudem na glas oznanoval pokoro. Todá ljudje niso marali za njegovo svarjenje, jéli in pili so in svatovšine obhajali. Zdaj pa reče Gospod Noetu: „Pojdi v barko, ti in vsi tvoji. Zakaj, še sedem dní je, potem bom dal deževati na zemljo štirideset dní in štirideset noči. Potrebil bom z zemlje vse stvari, ki sem jih ustvaril.“ — Noe gre s svojimi in z živalimi v barko.

Ko sedem dní preteče, vsi studenci brezna prideró, in zatornice neba se odpró, in dež lije na zemljo štirideset dní in štirideset noči. Vodé se narašajo in vzdignejo barko od tal na kviško; barka pa je pod Božjim zavetjem mirno plavala po vodah. — Zdaj so pač ljudje zdihovali in jokali; z grozo in strahom so klicali Boga,

ter plezali na hiše, drevesa in goré. Toda prepozno in zastonj je bilo. Voda se vedno naraša in petnajst kormolcov više stopi nad goré.

Pokončane so bile vse stvari, ki so se gibale na zemlji, vse, kar diha in živi na zemlji, je pomerlo, od človeka do živali, od ptice v zraku do červa na zemlji. Ostal je le Noe in kateri so bili v barki z njim.

Noetova barka je predpodoba katoliške cerkve.

8. Noe gré iz barke in daruje. Noetovi sinovi.

Sto in petdeset dní so vodé stale nad zemljo. Bog se spomni Noeta in pošlje gorak veter čez zemljo; začele so upadati vodé; verhovi gorá se iz vode prikazujejo, in obstala je barka na gorah armenskih.

Noe je bil tega vesel; zakaj od začetka potopa je bilo že 350 dní preteklo. Da bi se prepričal, če je voda z zemlje odtekla, odpre Noe okno, in iz barke spusti krokarja. Krokar zletí, pa se ne verne. Potem spusti goloba za njim. Ker se pa ní imel kam vresti, verne se v barko. Noe roko stegne, ga prime in vzame v barko. Ko sedem dní preteče, spet spusti goloba iz barke. Ta še le zvečer nazaj priletí, in oljkovo vejico z zelenimi peresi v kljunu prinese. Tako je Noe zvedil, da so vodé odtekle z zemlje. Vender pa še sedem dní čaka, in zopet goloba spusti. Ta se pa več ne verne k njemu.

Tedaj Bog Noetu reče: „Pojdi iz barke, ti in vsi, ki so s teboj v barki, in vse živali.“ Noe je izišel, in vsi njegovi in vse živali. Da se zahvali Bogu, ki ga je tako čudovito otel, je postavil oltar, in je Gospodu žgaven dar od vseh čistih živali daroval na njem. Gospodu je bil ta dar prijeten. Lepa mavrica se prikaže na nebu. Bog blagoslovi Noeta in njegove sinove, ter jim reče: „Glejte, jez naredim zavezo z vami in z vašim zárodom za vami. Nikoli več ne bodi pokončano z vodami potopa, kar koli živi, in v prihodnje ne bodi več potopa, da bi razdjal zemljo. Dokler bo zemlja, ne bo prejenjala ne setev ne žetev, ne poletje ne zima, ne noč ne dan. In mavrica, ki sem jo v oblake postavil, bodi znamenje te moje zaveze.“

Druga doba.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, ga čudovito vodi in povelicha.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, — ali od Abrahama do Mojzesa (2000—1500 pred rojst. Kr.)

10. Abrahamov poklic in njegova pokoršina.

Sredi hudobne množice je živel pobožen in pravičen mož. Tega si je Bog izvolil izmed vseh, da bi se po njem in njegovih mlajših prava vera in upanje v obljubljenega odrešenika ohranilo in razširilo. Temu možu je bilo ime **A b r a h a m**. Njegov oče je s svojo družino prebival v Haranu na Kaldejskem. Ker se je bilo tudi v ti družini malikovanje pričelo, Gospod Abrahamu reče: „Pojdi iz svoje dežele, in od svoje rodovine in iz hiše svojega očeta, in pojdi v deželo, katero ti bom pokazal. Očeta te bom storil velicemu narodu, in te bom oblagodaril. In v tebi bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji!“ Abraham se berž na pot vzdigne s Saro, svojo ženo, z Lotom, sinom svojega brata, svojimi hlapci, deklami in čedami. Po dolgem potovanji pridejo v prelepo deželo Kanaan.

† Zavolj rodovitnosti so to deželo navadno imenovali deželo, po kateri se cedí mleko in med. Tukaj se Gospod Abrahamu spet prikaže ter mu reče: „Glej, to deželo bom dal tebi in tvojemu zarodu.“ Da se zahvali Gospodu, Abraham oltar postavi in mu daruje hvalen dar.

11. Abrahamova mirljivost in nesamopridnost. Melkizedek.

* * Abraham je imel veliko hlapcov in dekel, obilo kamel in oslov, goved in ovác. Pa tudi Lot je imel čed veliko, in tako nista imela prostora v deželi, da bi bila vkup prebivala. Zavoljo tega se je prepir začel med pastirji Abrahamovimi in Lotovimi za boljše pašnike. Miroljubnega Abrahama je to zlo bolelo. Toraj Lotu reče: „Ljubi moj! naj ne bo krega med menoj in teboj, med mojimi in tvojimi pastirji, zakaj brata sva.

* * Noetovi sinovi, ki so šli iz barke, so bili: Sem, Kam in Jafet. Noe je jel spet zemljo obdelovati in je tudi nograd zasadil. Ker pa moči vina še ni poznal, to ga je prvič preveč pil. Upijanil se bil in je razgernjen v šotoru ležal. Ko je Kam to vidil, je svojima bratoma zunaj povedal. Sem pa in Jafet sta vzela plajš, sta šla s proč obernjenim obrazom, ter sta očeta s plajšem odela. Ko se Noe prebudi in zvé, kaj je Kam storil, reče: „Preklet bodi, Kam! Blagoslovljena pa bodita Sem in Jafet!“

9. Babilonski stolp. Splošno malikovanje.

Noetovih mlajših je bilo sčasoma velik narod, pa so se spet tako popačili, kakor ljudje pred potopom. Nič več niso mogli skupaj ostati. Preden so se pa razkropili, so v svoji silni prevzetnosti djali: „Pridite, sezidajmo si mesto in stolp, ktereга verh naj se neba dotika, in storimo sloveče svoje ime!“ — Ali Bog jim ustavi prevzetno in nečimurno početje. Rekel je: „Zmešati jim hočem jezik, da eden družega ne boldo umeli!“ — Dotlej je bil namreč le en jezik in enako govorjenje na zemlji. In tako so mogli jenjati z zidanjem mesta, ki so ga imenovali Babel, t. j. zmešnjavo. In Bog jih je na vse kraje razkropil. Razšli so se sem terti.

* Semovi mlajši so v Azii ostali; njih zarod je izvoljeno izraelsko ljudstvo. Kamovi mlajši so veči del šli v Afriko, Jafetovi mlajši pa v Evropo.

† Kolikor bolj so se ljude širili na zemlji, tolikaj hudobniši in zlobniši so bili. Kmali so edino pravega Boga pozabili, in so v malikovanje zabredli. Nekteri so solnce, luno in zvezde kakor bogove častili; nekteri pa ljudi in živali, in še celó njih podobe molili, ki so si jih iz lesa, kamna, zlatá in srebra sami naredili. Pri malikovanji so brez vsega strahu vsakoršne hudobije uganjali, kakor: goljufijo, ropanje, nečistost, morije i t. d. Mislili so namreč, da strežejo s temi pregrehami svojim malikom, katerim so še celó ljudi klali v dar. Zlasti so darovali radi nedolžne otročiče, ki so mogli počasi in v naj strašnejših bolečinah umirati.

Glej, vsa dežela je pred teboj; prosim te, loči se od mene! Ako pojdeš ti na levo, držal se bom jez desne; ako si ti desno izvoliš, pojdem jez na levo.“ Lot si izvoli lepo, vodnato okrajino ob Jordanu; in ločila sta se brata. Lot je prebival v Sodomi; Abraham pa pri Hebronu.

* Čez nekoliko časa se je prigodilo, da štirje tuji kralji prideró v deželo. Mesti Sodomo in Gomoro poropajo, in tudi Lota z vsem njegovim premoženjem odpeljejo. Ko Abraham sliši, da je Lot vjet, urno 318 hlapcov zbere, jo udere za njimi, plane ponoči nanje, jih premaga, jim vzame ves rop, in reši tudi Lota z njegovim premoženjem. — Ko se verne iz boja, prideta mu naproti Melkizedek, Salemski kralj, in kralj Sodomljanski. Melkizedek zanj in za njegove hlapce Gospod-Bogu kruha in vina v dar prinese; zakaj on je bil tudi duhoven naj Višjega. Blagoslovil je tudi Abrahama rekoč: „Blagoslovi te, Abraham! Bog naj Viši, kateri je stvaril nebó in zemljo; in hvaljen bodi Bog, s čegar pomočjo so sovražniki v tvojih rokah.“ Kralj Sodomljanski nato Abrahamu reče: „Daj mi ljudi, ki si jih rešil iz jetništva; vse drugo zase obdrží!“ — Abraham pa ní hotel celó nič zase obdržati.

Melkizedek je predpodoba večnega duhovna Jezusa Kristusa; njegova daritev pa je podoba svete maše. (Hebr. 5, 7.)

12. Zapoved obrezovanja. Abrahamova vera in gostoljubnost.

† Čez nekaj časa Gospod Abrahamu reče: „Ne boj se! Jez sem tvoj varh in tvoje veliko plačilo.“ Jn ven ga pelje ponoči ter mu pravi: „Poglej nebó, in razštej zvezde, če jih moreš. Toliko bo tvojega zaroda.“ — Abraham Bogu verjame; to mu je bilo šteto v pravičnost.

† Ko je bil Abraham star 99 let, se mu Gospod spet prikaže ter mu reče: „Jez sem vsegamočni Bog; hôdi vpričo mene, in bodi popolnoma! Tvoje imé ne bo več Abram, zakaj to je bilo njegovo pervo pravo imé, — temuč Abraham, t. j. oče velikemu narodu. Svojo zavezo storim s teboj: Veliko zaroda ti hočem dati, in biti s teboj in s tvojimi mlajšimi; zato se pa tudi vi mene deržite. Znamenje te zaveze bodi, da bo vsako dete možkega spola, osem dní staro, obrezano pri vas. Da se to spolni, zato ti bo Sara, tvoja žena, sinú rodila; imenuj ga Izak.“ — Abraham je Gospodu verjel.

Nekega dné Abraham opoldne pred durmi svojega šotora v senci pod drevesom sedi. Kar zagleda ne daleč od sebe iti tri neznane možé. Koj jim gre naproti, se jim prikloni, in naj imenitnišemu med njimi reče: „Gospod, ako sem milost zadobil v tvojih očéh, ne hodi memo mojega šotora!“ — „Počivajte“ — k vsem trem obrnjen dalje pravi — „tukaj malo pod drevesom. Vode vam bom prinesel, da si noge umijete; tudi grižljjej kruha vam bom dal, da se okrepčate; potem še le dalje idite.“ — Potem Abraham hití v šotor in Sari reče iz pšenične moke speči podpepelnikov, t. j. opresnikov v živem pepelu pečenih; on pa teče k čedi, naj mečje in naj boljše tele odbere in ga hlapcu dá, naj ga speče. Potem prinese surôvega masla in mleka, in potlej podpepelnike in pečeno tele. Ves čas ko so jedli, je pri njih pod drevesom stal, in jim stregel. Po jedi naj imenitniši izmed njih Abrahamu reče: „K letu osorej bom zopet prišel, in Sara bo sinú imela.“ — Zdaj Abraham spozná, da je bil Bog sam, ki je v podobu tujca z dvema angeloma k njemu prišel, ter si dal streči.

Obrezovanje je predpoda svetega kersta.

tega mesta, zakaj razdjala bova ta kraj.“ Lot še tisto noč govori z možema, ki sta mislila vzeti njegovi hčeri, ter jima pravi: „Vzdignita se, in pojdita s tega kraja; zakaj Gospod bo končal to mesto.“ Pa zdelo se jima je, da se norčuje. Ko se dan zaznava, angela Lota silita, rekoč: „Vstani, vzemi svojo ženo in dve hčeri, da tudi vi ne poginete s pregrešnim mestom vred!“ — Ker se pa še obotavlja, za roko primeta njega in njegove, in peljala sta ga iz mesta ter mu rekla: „Ne oziraj se, temuč reši se, da ne pogineš!“

† Solnce ravno posije na zemljo, ko Lot pride v bližnje mesto Segor*). V tem hipu začne žeplo in ogenj deževati nad Sodomo in Gomoro, in v prah in pepel požge mesti in vse njune hudobne prebivavce in vso okolico. Lotova žena pa se je ozerla, in je bila spremenjena v solnat steber.

Kraj, kjer ste stali hudobni mesti, je zdaj mertvo morje, t. j. žepleno in slano jezero, ki kuži zrak po vsi okolici. Vse žive stvari se ga ogibljejo. Še zmiraj je strašno znamenje jeze in prekletstva božjega, ki ga z nebes kličejo nečloveške, v nebó vpijoče pregrehe.

14. Izakovo rojstvo in njegovo darovanje.

Čez leto Sara res sina dobí, kakor je bil Bog obljubil. Abraham mu je dal imé Izak, kakor mu je bil Bog ukazal. Izak je bil Abrahamu prav ljub.

* * Bog hoče poskusiti, če Abraham njega še bolj ljubi. Ko je deček odrastel, Bog ponoči Abrahamu reče: „Abraham! vzemi svojega edinega sina Izaka, kterega ljubiš, in pojdí na goro Mórijo; in tam mi ga daruj v žgavni dar!“ — Abraham brez ugovora še ponoči vstane, nakolje derv za žgavni dar, ž njimi svojega osla obloží, vzame seboj dva hlapca in svojega sina Izaka, ter gredó od doma. Tretji dan od daleč zagleda tisti kraj in reče hlapcema: „Počakajta tukaj z oslom, jez in sin greva hitro tje gori; in kadar bova zmolila, se bova k vama vernila.“ Zdaj derva vzame in jih naloží svojemu sinu Izaku. On pa v rokah nese ogenj in meč. Tako gresta v hrib. Potoma Izak reče: „Moj oče!“ — Abraham odgovorí: „Kaj hočeš, sin?“ — „Glej,“ pravi Izak, „tukaj so derva in ogenj; kje pa je jagnje za žgavno daritev?“ — Abraham odgovorí: „Bog si bo že preskerbel klavšino za žgavno daritev, moj sin!“

* * Ko prideta na kraj, kterega mu je bil Bog pokazal, Abraham ondi oltar postavi, in nanj derva zloží, zveže svojega

*) Glej na zemljovid na desno stran mertvega morja.

13. Strašni pogin Sodome in Gomore.

† Abraham tri tujce nekoliko spremlja proti Sodomi. In Gospod mu pravi: „Grehi Sodome in Gomore so veliki in vpijejo k meni za maševanje.“ Abraham, ki je tudi svojega grešnega bližnjega serčno ljubil, se prestraši in nekoliko postoji. Potem se prederzne bliže stopiti pred Gospoda, in mu pravi: „Boš li pokončal pravičnega s krivičnim vred? Ako bi bilo 50 pravičnih v Sodomi, bi mu ne mogel prizanesti zavoljo njih?“ — Gospod odgovori: „Ako najdem v Sodomi le 50 pravičnih, bom zanesel vsemu mestu zavoljo njih.“ Abraham dalje govori: „Ker sem že začel, bom govoril s svojim Gospodom,

dasiravno sem pepel in prah. Kako pa, ko bi bilo pravičnih pet manj kot petdeset, boš potem razdjal mesto?“ Gospod mu odgovori: „Ne bom ga razjal, če jih najdem v njem pet in štirideset.“ In tako Abraham dalje prosi, da pride do deset pravičnih. In Gospod mu obljubi: „Mesta ne bom pokončal tudi zavoljo desetih.“ — Gospod je potem odšel, Abraham pa se je vernil v svoj šotor.

† Ali tudi 10 pravičnih ni bilo v Sodomi. Toraj gresta angela, ki sta bila z Gospodom pri Abrahamu, v Sodomo k pravičnemu Lotu, ter mu rečeta: „Vse, kar je tvojih, pelji iz

sina Izaka in ga na oltar vrh germade položi. Zdaj roko z mečem stegne, da bi zaklal svojega sina. — Pa glej, kar pride angel z nebes in zakliče: „Stoj, Abraham, nič žalega ne stóri mladenču! Zakaj zdaj spoznam, da se Bogá bojiš, in da bi zavoljo njega ne bil prizanesel tudi svojemu edinemu sinu ne.“ — Abraham se pri teh besedah ozre, in za seboj zagleda ovna, ki je za roge med ternjem tičal; tega prime in ga daruje v žgavni dar namesto svojega sina. In angel Gospodov v drugo z neba zakliče: „Sam pri sebi sem prisegel, govori Gospod: Ker si to storil, in nisi prizanesel svojemu edinemu sinu zavoljo mene, hočem blagosloviti te in pomnožiti tvoj rod kakor zvezde na nebu, in kakor pesek ob bregu morja; in po nekóm izmed tvojih mlajših bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji.“

Izak v ti zgodbi je podoba Jezusa Kristusa, ki je nesel na rami svoj križ, na ktere ga je bil pribit. (Sv. Ambrož.)

15. Zaroka Izakova z Rebeko.

† Sara je bila 127 let stara, in je umerla. Tudi Abraham se je bil že zelo postaral, in Gospod ga je bil z vsem oblagodaryl. Skerbel je, da bi še pred svojo smertjo sinu dobil bogaboječo

ženo. Toraj Eliezerju, svojemu naj starjemu hlapcu, reče: „Pojdi v mojo domovino k moji rodovini, ondi izberi ženo mojemu sinu Izaku, pa nikar ne izmed hudobnih hčer Kananejskih.“ — Hlapec to obljubi, vzame vsega blaga svojega gospoda, otvori ž njim deset kamel in se na pot podá v mesto Haran, kjer je živel Nahor, Abrahamov brat. Tukaj zunaj mesta se ustavi in ukaže kamelam se uleči zraven studenca. Zvečer je bilo, ob času, ko so mestne hčere hodile vode zajemat. Zdaj je na tihem tako le molil: „Gospod, Bog mojega gospodarja Abrahama, stoj mi danes na strani, in skaži milost mojemu gospodarju. Glej! hčere tega mesta bodo hodile vode zajemat. Prosil jih bom, da bi mi dale piti. Ako ktera deklica na to mojo prošnjo poreče: Pij, in tudi tvoje kamele bom napojila; bom po tem spoznal, da si jo ti, o Gospod, namenil svojemu služabniku Izaku.“

† Ní bil še te molitve izgovoril, glej, že pride Rebeka, pobožna in lepa devica. Verč je imela na rami, stopila je k studencu, verč napolnila in se vernila. Hlapec ji naproti gre, in reče: „Daj mi nekoliko vode piti iz verča!“ — „Pij,“ mu prijazno odgovori, hitro verč na svoje naročje dene, in mu dá piti. Ko se je bil napil, pristavi: „Tudi tvojim kamelam bom zajemala vodé, dokler se vse ne napijejo.“ — Naglo verč v korito sprazni, teče nazaj k studencu in je zajemala vsem kamelam. Hlapec jo molčé premišlja. Ko so se bile pa kamele napile, ji v zahvalo dá zlate uhane in dve težki zapestnici,

ter ji reče: „Čegava hči si? povej mi, ali je v hiši tvojega očeta prostora, da bi se prenočilo?“ Ona odgovori: „Hči sem Batuela, Nahorjevega sinu. Tudi je prav veliko slame in sena pri nas, in prostoren kraj za prenočevanje“ — Zdaj se mož prikloni in moli Gospoda rekoč: „Hvaljen bodi Gospod, Bog mojega gospoda Abrahama, ki me je naravnost pripeljal v hišo brata mojega gospoda!“

† Deklica hitro domú teče, in pové materi vse, kar se ji je prigodilo. Na to gré Laban, njen brat, k možu blizu studenca, ter mu reče: „Pojdi noter, prijatelj Gospodov, kaj stojiš zunaj? Pripravil sem hišo in prostor tvojim kamelam.“ — Eliezer gre toraj z njim s svojimi kamelami, noče pa jesti, dokler ne opravi svojega naročila. Pripoveduje jim toraj svoje naročilo, in poslednjič pristavi: „Ako hočete z mojim gospodom milostljivo in zvestobno ravnati, povejte mi; ako pa kaj družega mislite, mi tudi povejte, da dalje grem na desno, ali na levo.“ — Laban, Rebekin brat, in Batuel mu odgovorita: „To je naredba Gospodova. Glej, Rebeka je tu pred teboj; vzemi jo, ter pojdi in naj bo žena sinu tvojega gospoda.“ — Eliezer se verže na zemljo in moli Gospoda. Potem seže po sreberne in zlate posode in po oblačila, ter jih podarí Rebeki; tudi nje brate in mater obdaruje. Na to so imeli gosti, so jedli in pili in tam prenočili. Drugo jutro starši in bratje Rebeko blagoslové, ona se usede na kamele, gre z Eliezerjem, in bila je Izakova žena.

16. Ezav in Jakop.

Izak in Rebeka sta bila dvajset let brez otrók. Poslednjič Bog Izakovo molitev usliši in mu dá dva sina. Pervorojenemu je bilo imé Ezav, drugemu Jakop. Ezav je bil rujav in ves kosmat, in tudi divjega obnašanja. Jakop pa je bil gladek, in tudi krotak in pohleven. Ko sta bila odrasla, je bil Ezav dober lovec in kmet, Jakop pa tih pastir. Izak je Ezava bolj ljubil, in je rad jedel njegovega lova. Rebeka pa je krotkega in prijaznega Jakopa bolj ljubila. Tolikanj bolj ga je ljubila, ker ji je bil Bog razodél, da mu bo kdaj starejši Ezav služil.

* * Nekega dné Jakop lečno jed kuha, ko Ezav ves truden in lačen pride s polja k njemu. „Daj mi,“ reče Ezav, „te rudeče jedi; zakaj zeló sem truden in lačen.“ — Jakop pa pravi: „Svoje pervenstvo mi prodaj.“ Ezav odgovori: „Glej,

od lakote ginem, čemu mi bo povernstvo?“ Jakop reče: „Prisezi mi tedaj!“ Ezav mu priseže, je in pije, vstane in odide, pa ni mu mar, da je prodal povernstvo.

* * Izak se je bil zelo postaral, in njegove oči so bile otemnele, da ni vidil. Tedaj pokliče Ezava v šotor in mu reče: „Moj sin! glej, postaral sem se, in ne vém dneva svoje smerti. Vzemi svoj tul in lok in pojdi ven, in ako na lovu kaj dobiš, napravi mi jed, kakor veš, da jo rad imam, da te blagoslovim, preden umerjem.“ Ezav berž gré, da bi spolnil očetovo povelje. — Rebeka je to slišala. Iz samega strahu, da bi Jakop ne bil zoper voljo Božjo podložen Ezavu, nekaj prav pregrešnega stori. Prigovarjala je namreč Jakopu, da bi šel k očetu in se delal,

kakor da bi bil Ezav. Potem pripravi dva kozlička kakor divjino, Jakopa obleče z Ezavovimi naj lepšimi oblačili, mu s kozličevino roke ovije in goli vrat pokrije, in mu dá pripravljeno jed, da jo očetu nese. Izak vpraša: „Kdo si ti, moj sin?“ Jakop mu odgovori: „Jez sem Ezav, tvoj pervorojeni; storil sem, kakor si mi ukazal. Vstani, usedi se, jej in me blagoslovi!“ Izak pravi: „Stopi lesem, da te ošlatam ter se prepričam, ali si ti moj sin Ezav, ali ne?“ — Jakop stopi k očetu, in Izak ga ošlata ter reče: „Glas je sicer glas Jakopov, roke pa so Ezavove roke.“ Ni ga tedaj spoznal, in jedel je. Potem blagoslovi Jakopa rekoč: „Bog ti daj rose neba in debelosti

zemlje, obilno žita in vina. Služijo naj ti narodi in rodovi naj se ti priklanajo. Preklet naj bo, kdor te bo preklinjal; kdor te bo pa blagoslovil, naj bo z blagoslovom napolnjen!

* Komej Jakop odide, pride Ezav z divjino in pravi: „Vstani, moj oče, in jej!“ Izak se zavzame in pravi: „Kdo si pa?“ — On odgovori: „Jez sem tvoj pervorejeni sin Ezav.“ — Izak ostermi, se prestraši in spozná, da ga je Jakop prekanil. Ezav pa na ves glas zarjove, rekoč: „O prekanljivi zvijač! Poprej je pervenstvo iz mene spravil, zdaj mi je pa prevzel še blagoslov! — Ali nisi nič blagoslova meni prihranil, oče?“ Ko je Ezav silno vpil in jokal, je bil Izak omečen, in mu je rekel: „V debelosti zemlje in v rosi nebá od zgoraj bodi tvoj blagoslov. Z mečem se boš živil, in boš svojemu bratu služil: vender bo prišel čas, da boš otresel njegov jarm s svojega zatilnika!“

17. Jakop beži in pri Labanu prebiva.

* Ezav je vedno sovražil Jakopa zavoljo blagoslova, in je rekel v svojem sercu: „Prišli bodo dnevi žalovanja po mojem očetu, in ubil bom Jakopa, svojega brata.“ Rebeka to zvé in reče Jakopu: „Béži, moj sin, k Labanu, mojemu bratu, v Haran, in bodi pri njem toliko časa, da se uleže togota tvojega brata.“ Jakop se nemudoma na pot podá.

* Na potu ga na polji noč prehití. Ves truden vzame enega izmed kamnov, ki so tam ležali, ter si ga dene pod glavo in zaspi. V spanji je pa vidil lestvico, ki je na zemlji stala, in se z verhom nebes dotikala, in angeli Božji so po nji gori in doli hodili. Na verhu je na lestvici slonel Gospod, in mu je rekel: „Jez sem Gospod, Bog Abrahamov in Bog Izakov. Zemljo, na kateri spiš, bom dal tebi in tvojemu zarodu. Tvoj zarod bodi kakor prah zemlje, in v enem tvojih mlajših bodo oblagodarjeni vsi rodovi na zemlji. Varoval te bom, kodar koli boš hodil, in nazaj te bom pripeljal v to deželo.“ Jakop se iz spanja prebudi, in ves plašen reče: „Resnično, Gospod je na tem kraju, in jez tega nisem vedil. Kako strašan je ta kraj. Tukaj ní družega, kakor hiša Božja in vrata nebeška.“ Ko zarja napoči, Jakop vzame kamen, ki si ga je bil pod glavo djal, postavi ga v znamenje, oblije z oljem v spomin, da je Bogu posvečen, in dá kraju ime Betel, t. j. hiša Božja.

* Jakop zdaj dalje gré, in zagleda vodnjak na polji, ki je bil pokrit z velikim kamnom. Zraven njega so ležale tri čede dróbnice. Jakop pastirjem reče: „Bratje, od kod ste?“

Oni odgovoré: „Iz Harana.“ On jih dalje vpraša: „Poznate li Labana, sinú Nahorjevega?“ Odgovoré: „Poznamo ga! glej, ravno kar ide njegova hči Rahela s svojo čedo.“ Ko jo Jakop zagleda, ji odvalí kamen, s katerim je bil vodnjak pokrit, jo prijazno pozdravi in ji čede napojí. On se od veselja zjoka in ji pové, da je sin Rebeke, sestre njenega očeta. Rahela hití domu očetu pravit. Laban mu naproti teče, ga objame, poljubi in pelje na svoj dom.

* Jakop 20 let pri Labanu ostane. Zvesto in pridno mu je ovce pasel. Laban pa mu je mnogotero izgovorjeno plačilo krajšal. Bog je Jakopa tako oblagodaryl, da je silno obogatel. Oženil se je, in je imel veliko hlapcov in dekel, ovác in koz, kamel in oslov.

Nebeška lestvica in kraj, kjer se je Jakopu prikazala, je bila prva predpodoba naših katoliških cerkvá, katerih vsaka je posvečena hiša Božja in lestvica v nebesa. V njih so angeli, ki nosijo našo molitev k Bogu, k nam pa milost Božjo.

18. Jakop se domú verne in se spravi z Ezavom.

* Ko Laban vidi, da je Jakop jako obogatel, mu je nevošljiv in mu več ne pokaže prijaznega obraza. Toraj Bog reče Jakopu: „Verni se v deželo svojih očakov; in jez bom s teboj.“ Jakop se kmalo na pot podá z vsem, kar je imel.

* Po dolgem potovanji Jakop srečno pride do reke Jordana, ki je meja Kanaanske dežele. Tu ga začne Ezav skerbeti, zakaj spomnil se je, kako se mu je bil zameril. Poslal je tedaj poročnike pred seboj k Ezavu, ter jim zapovedal reči mu: „Daj mi milost najti pred svojim obličjem.“ Poslanci se vernejo k Jakopu, rekoč: „Glej, Ezav ti naproti hití s 400 možmi.“ Jakop se še bolj utraši, in tako le moli: „Bog mojih očakov, ki si mi rekel: Verni se v svojo deželo, jez bom s teboj! nevreden sem tvoje velike milosti in tvoje zvestobe, ki si jo do zdaj spolnoval nad svojim služabnikom. Z golo palico sem šel čez ta Jordan, in zdaj grem nazaj z dvema velicima čedama. Reši me iz roke mojega brata.“

* Po noči se Jakopu angel Božji prikaže. Jakop se v molitvi ž njim vojskuje, in reče: „Ne spustim te, ako me ne blagosloviš.“ Angel mu pravi: „Ne imenuj se več Jakop, ampak Izrael ti bodi imé, t. j. borivec z Bogom.“ In angel Izraela blagosloví.

* Ravno je šlo solnce iz za gore, kar Jakop zagleda Ezava iti s 400 možmi. Jakop zverstí svoje otroke, hlapce, dekle in čede v več trum. On sam pred nje stopi, in se sedemkrat do

tal prikloni. — Ezav pa svojemu bratu naproti teče, ga objame, se mu okoli vrata oklene, ga poljubi ter se veselja zjoka. Ko otročiče ugleda, pravi: „Čegavi so pa ti?“ — Jakop odgovori: „Otročiči so, ki mi jih je Bog dal.“ — Jakop jim pomigne: vsi se približajo in se priklonijo pred Ezavom. — Jakop mu dve manjši čedi ponudi. Ezav jih noče vzeti; reče mu: „Imam sam dosti, ljubi brat, le imej, kar je tvojega!“ Jakop dalje pravi: „Prosim, vzemi blagodar, ki mi ga je Bog dal.“ — Ezav se dá preprositi, in vzame dar. Jakop gre zdaj z Ezavom, hvali Bogá iz vsega sercá za vse njegovo varstvo, in pride spet na Kanaansko k svojemu staremu očetu. Izak, 180 let star, rad umerje, ker je še enkrat vidil svojega sina Jakopa.

19. Jožef v tujo deželo prodan.

Jakop je imel dvanajst sinov. Naj boljši med njimi je bil Jožef. Ker je bil tako nedolžen in pokoren, ga je oče bolj ljubil, kakor vse svoje sinove in mu je dal napraviti lepo pisano suknjo. Žavoljo tega so mu bili bratje nevošljivi. Ko so enega dné ž njim čede svojega očeta pasli, so nekaj prav hudega storili. Nedolžni Jožef se tega ni udeležil, temuč groza ga je bilo, in pové očetu, da bi se nikdar več kaj takega ne zgodilo. Bratje so ga zavoljo tega čertili, in niso mu več mogli dati lepe besede.

* * Enkrat je imel Jožef čudovite sanje. Povedal jih je svojim bratom. „Poslušajte,“ reče, „kaj se mi je sanjalo! Zdelo se mi je, da smo na njivi snope vezali. Moj snop se vzdigne in po koncu postavi; vaši snopi so se pa priklanjali mojemu snopu.“ — Bratje mu odgovoré, rekoč: „Boš mar naš kralj!“ In od zdaj so mu bili še bolj nevošljivi, in so ga še bolj čertili. — Imel je Jožef še druge sanje. Povedal jih je svojim bratom in tudi svojemu očetu. Rekel je: „Vidil sem v sanjah, kakor da bi se mi solnce in luna in enajst zvezd priklanjalo.“ Oče ga zavolj tega posvari rekoč: „Kaj hočejo te sanje pomeniti? Se ti bomo mar jez, tvoja mati in tvoji bratje priklanjali na zemlji? — Vender pa je Jakop, ki je tudi že sam imel Božje sanje, to reč na tihem premišljeval, in sam pri sebi mislil, da je morebiti Bog vender le res njegovega ljubega Jožefa za kaj velicega namenil.

Enkrat gredó Jožefovi bratje s čedami daleč od očetovega šotora. Jožef pa je bil domá pri očetu ostal. Oče so tedaj rekli Jožefu: „Idi in poglej, ali je vse

prav pri tvojih bratih in pri njih čedah.“ Pokorni Jožef precej uboga, in gré. Ko ga pa bratje od daleč ugle-
dajo, pravijo med seboj: „Glejte, sanjavec gre! Pojte,
ubijmo ga, in verzimo ga v star vodnjak, in porečemo,
silno huda zvér ga je požerla. In potem se bo pokazalo,
kaj mu pomagajo njegove sanje.“ — Ruben, naj starši
brat, ko to sliši, reče: „Nikar mu življenja ne jemljite,
in ne prelivajte kervi; verzite ga raji v ta le vodnjak!“
To pa je rekel, ker ga je hotel otéti iz njih rok, in ga
nazaj dati svojemu očetu.

Precej, ko Jožef pride k svojim bratom, mu slečejo
pisano suknjo. Potem ga veržejo v vodnjak, v katerem
k sreči ravno ní bilo vode. Potlej se k jedi usedejo.
Tisti čas pa pridejo tuji kupci s kamelami, ki so nesle
vsakorsnega blaga v Egipt. Zdaj Juda bratom reče:
„Kaj nam pomaga, ako bi umorili svojega brata? Boljše
je, prodati ga, da ne omadežvamo svojih rok; zakaj naš
brat je in naša kri.“ Bratje se udajo njegovim besedam.
Ko kupci memo gredó, Jožefa izvečejo iz vodnjaka,
ter jim ga prodajo za dvajset srebernikov. Jožef se joka
in prosi, pa nič mu ne pomaga. Tuji možjé ga peljejo
v Egipt.

* Ruben vsega tega ní nič vedil, ker je bil prešel od jedí. Ko k vodnjaku pride, in mladenča več ne najde, od silne žalosti razterga svoja oblačila, rekoč: „Ní ga več mladenča, in jez, kam se hočem obrniti?“ Uni bratje si pa nič ne storé iz tega. Zakoljejo kozlička, Jožefovo suknjo pomočijo v kozličevo krí, ter jo pošljejo očetu, rekoč: „To suknjo smo našli. Glej, ali je suknja tvojega sina, ali ne?“ Oče jo koj spozná, in reče: „Mojega sina suknja je, divja zver je Jožefa požerla!“ Jakop preterga svoja oblačila, v žimovnik se obleče in svojega sina dolgo obžaluje. Tudi vsi njegovi otroci so prišli ter skušali žalost pólajšati očetu. On pa se ní dal utolažiti, temuč je djal: „Žalosten pojdem k svojemu sinu pod zemljo!“ In neprenehoma je žaloval.

V ti in imenitniših sledečih zgodbah je Jožef očitna predpodoba Jezusa Kristusa.

20. Jožef v Putifarjevi hiši.

† Kupci so bili Jožefa prodali v Egipt Putifarju, kraljevemu dvorniku. Bog pa je bil z Jožefom, vse mu je po sreči šlo, kar je počel. Zato je milost zadobil pred svojim gospodom, in ta ga postavil čez vso svojo hišo. Zavoljo Jožefa je Bog oblagodarił tudi hišo Egipčanovo in pomnožil njega premoženje.

† Čez nekaj časa pa je bil Jožef hudo skušan. Putifarjeva žena ga nagovarja, da bi gerdo nezvestobo zoper svojega gospoda storil ž njo. Jožef nikakor ne privoli, temuč reče: „Glej, moj Gospod mi je vse zročil. Kako bi mogel tako hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Bogá!“ Tudi po tem odgovoru ne jenja žena, vsak dan nadleževati mladenča; on pa je ní poslušal. Nekega dné je Jožef sam doma v svojih opravilih. Ona ga tedaj zgrabi konec njegovega plajša in ga spet nagovarja v ostudni greh. Jožef pa popusti plajš v njeni roki in uteče iz hiše.

† Hudobna žena se silno raztogoti. Vse ljudi svoje hiše skliče, ter jim pravi: „Glejte, kako hudobnega človeka je moj mož pripeljal v hišo! Prišel je k meni, in mi je hotel hudo storiti. Ko sem zavpila, je popustil plajš in zbežal.“ — Ko mož domú pride, mu pokaže plajš ter mu ravno to laž pripoveduje. Gospod se silno razserdí, ker je svoji ženi preveč verjel, in je Jožefa vergel v ječo.

21. Jožef v ječi.

† Jožef je mogel biti v ječi med hudodelniki. Pa Bog ga tudi tukaj ne zapusti, temuč nakloni mu, da pri vélikem jéčarju najde zaupanje in ljubezen. Ta mu vse jetnike zroči. — Prigodi

se pa, da sta se veliki točaj in véliki pek pregrešila zoper svojega gospoda, kralja Faraona. Ravno v to ječo sta bila veržena. Nekoliko potem sta obá eno noč imela sanje in sta bila zavoljo njih jako žalostna. Ko Jožef zjutraj pride k njima, ter ji vidi žalostnejša, kakor sicer, ji vpraša: „Zakaj sta pa danes tako žalostna? Odgovorita mu: „Sanje sva imela, pa nikogar nimava, da bi nama jih razložil.“ Jožef pravi: „Ali ne pride mar razlaganje od Bogá? Povejta mi, kaj se vama je sanjalo!“

† Veliki točaj prvi svoje pripoveduje: „Videl sem pred seboj vinsko terto, na kateri so bile tri mladike. Počasi raste, ozelení, cvete in grozdje dozori. Imel sem Faraonovo kupico v roki; vzamem grozdja, ga v kupico ožmem, in jo podám kralju.“ — Jožef odgovori: „To je razlaga sanj: Tri mladike so trije dnevi. V treh dneh se bo Faraon zopet spomnil tvoje strežbe, in te zopet postavil na poprejšnjo stopnjo; in mu boš kupico podajal, kakor si bil proprej navajen. Pa spomni se mene ter prôsi kralja, da me reši iz te ječe. Zakaj po nedolžnem sem semkaj prišel.“

† Ko je véliki pek vidil, da je Jožef sanje modro razložil, je rekel: „Moje sanje so pa té: Tri jerbace moke sem imel na glavi. V jerbasu, ki je bil na verhu, je pa bilo mnogotere pekarije. Pa prišle so ptice in jedle iz jerbasa.“ — Jožef odgovori: „To je razlaganje sanj: Trije jerbasi so še trije dnevi, po katerih te bo kralj ob glavo djal, in te obesil na križ in ptice bodo tergale tvoje mesó.“

Tretji dan potem je bil kraljev rojstni dan. Med jedjo se kralj spomni vélicege točaja in vélicege peka. Točaja je postavil v prejšnjo službo, da mu je spet kupico podajal, peka pa je ukazal obesiti na kol. Točaj se svoje sreče veseli, pa pozabil je Jožefa.

22. Jožef povišan.

Dve leti potem je imel kralj Faraon sanje. Zdelo se mu je, da stoji kraj reke „Nil.“ Kar pride sedem krav, prav lepih in debelih, iz vode, in se ob reki na travi pasejo. Za njimi pride sedem družih krav, gerdih in suhih, iz vode; te so pa požerle une lepe in debele. V tem se je kralj prebudil. — Zopet pa zaspí in imel je druge sanje: Sedem polnih in lepih klasov je pognalo iz enega stebila; za njimi je prirastlo družih sedem klasov, drobnih in snetjavih, ki so une lepe požerli. — Faraon se spet zbudi. Berž ko se je zdanilo, pošlje po

vse razlagavce in modrijane egiptovske, ter jim pové sanje. Toda ní ga bilo, da bi mu jih bil razložil.

† Zdaj še le si domisli véliki točaj Jožefa, ter reče: „V ječi je hebrejski mladenič, kateri je nekdaž meni in velikemu peku sanje na tanko razložil.“ Kralj naravnost pošlje po Jožefa v ječo.

Zdaj Jožefa pripeljejo pred kralja, in ta mu reče: „Sanje sem imel, pa ga ní, da bi mi jih razložil; slišal sem pa, da jih ti prav modro razlagaš.“ — Jožef odgovorí: „Ne jez, le Bog bo kralju dobro razlagal.“ — Tedaj kralj oboje sanje pripoveduje. Na to mu Jožef odgovorí: „Bog je Faraonu pokazal, kaj hoče storiti. Sedem lepih krav in sedem polnih klasóv je sedem rodovitnih let. Sedem suhih krav in sedem osmojenih klasov je pa sedem nerodovitnih let, ki bodo prišle po rodovitnih in povžile vso obilnost. Lakota bo terla vso deželo. Zdaj tedaj naj se kralj preskerbí z modrim in pridnim možem. Ta naj poskerbí, da se od obilnosti sedem rodovitnih let peti del pridelkov spravi v žitnice, da bo imela dežela zalogo za sedem lačnih let.“

Ta svét je bil Faraonu všeč; reče toraj: „Bomo li mogli dobiti tacega možá, kateri bi bil poln Božjega duhá, kakor si ti? Glej, postavim te čez svojo hišo in čez vso egiptovsko deželo, in vse ljudstvo naj bo pokorno povelju tvojih ust; le za kraljev sedež bom vikši od tebe.“ — Zdaj Faraon sname perstan s svoje roke in ga Jožefu na perst natakne, potem ga obleče v oblačila iz tančice, ter mu obesi okoli vratu zlato verižico; rekel je posaditi ga na svoj drugi voz, in ukaže pred njim klicati, naj se vsi pred njim uklanjajo ter vedó, da je postavljen čez vso egiptovsko deželo. Tudi mu kralj spremeni imé ter ga imenuje Odrešenika svetá.“

23. Jožefovi bratje gredó v Egipt po žita.

Sedem rodovitnih let pride, kakor je bil Jožef napovedal. Jožef hodi po vseh mestih, in spravlja žita v žitnice. Silno veliko ga je bilo. Pričelo se je pa tudi sedem nerodovitnih let, in bila je lakota po vseh deželah. Tudi po Egiptu ljudstvo vpíje in kralja kruha prosi.

Odgovoril jim je pa Faraon: „Pojdite k Jožefu, in kar koli vam on poreče, storite.“ Jožef tedaj odpre vse žitnice in preskerbljuje z žitom ves Egipt. Tudi iz družih dežel so hodili živeža kupovat v Egipt.

Tudi na Kanaanskem je bila huda lakota. Toraj Jakop reče svojim sinovom: „Pojdite v Egipt in kupite, kolikor nam je treba, da od lakote ne umerjemo!“ Tedaj je deset Jožefovih bratov šlo v Egipt. Malega Benjamina pa je Jakop domá obderžal. „Utegnilo bi se mu,“ je djal, „po poti kaj hudega prigoditi.“

Bratje srečno pridejo v Egipt, gredó do Jožefa, in se mu spoštljivo priklonijo. Spoznali ga pa niso. On pa jih je berž spoznal, ter spomnil se svojih nekdanih sanj. Delal se jim je pa tujega, ter jih vprašal: „Od kod ste: Ogleduhi ste, in prišli ste dežele ogledovat!“ Prestrašeni mu odgovoré: „Ní takó, Gospod, prišli smo le nakupit živeža. Mi, tvoji hlapci, smo mirni ljudje, in ne mislimo nič hudega. Nas je dvanajst bratov iz dežele Kanaan, Naj mlajši je domá pri očetu, enega pa ní več.“ — Jožef na to pravi: „Ako ste pošteni ljudje, naj eden izmed vas ostane zvezan tukaj v ječi. Vi drugi pa idite, nesite domú žito, in pripeljite k meni svojega naj mlajšega brata, da spoznam resnico vaših besedi.“ — Vdajo se in eden družemu pravijo: „Zaslužili smo, kar terpimo. Zakaj pregrešili smo se nad svojim bratom. Vidili smo brikost njegove duše, ko nas je prosil, pa ga nismo uslišali: zató je prišla na nas ta nadloga.“ — Niso pa vedili, da jih Jožef razumé, ker je govoril ž njimi po tolmaču. Razumel je pa vse. Oberne se nekoliko od njih in se zjoka. Da bi pa zvedil, ali je resnično njih kesanje, oberne se zopet k njim, in ukaže Simeona zvezati v pričo njih. Svojim služabnikom pa reče, jim vreče z žitom napolniti, vsakemu denarje v vrečo nazaj djati, in jim še dati brešna na pot. Ko se je to zgodilo, bratje žito svojim oslom naložé, in odrinejo domú.

Domá očetu pripovedujejo vse, kar se jim je prigodilo. Ko pa svoje vreče izpraznujejo, vsak svoje denarje najde na verhu žaklja. Vsi se prestrašijo in Jakop pravi: „Ob vse otroke me boste pripravili. Jožefa ní več; Simeon je v ječi; in zdaj mi hočete še Benjamina odpe-

ljati. Ne pustim ga ne z vami v Egipt. Ko bi se mu kakšna nereča primerila, spravili bi moje sive lasé od žalosti pod zemljo.“

24. Benjamin gré z brati v Egipt.

Žito, ki so ga bili prinesli iz Egipta, je bilo pošlo, lakota pa je še deželo stiskala. Toraj Jakop svojim sinom reče: „Pojdite zopet tje, in kupite nam kaj žita!“ Juda odgovori: „Mož, ki ondi zapoveduje, nam je rekel: Ne boste vidili mojega obličja, brez svojega naj mlajšega brata. Pošlji mladenčá z nami, da ne umerjemo vsi. Jez sem porok za mladenčá: ako ga nazaj ne pripeljem, naj bom jez greha zoper tebe kriv vse svoje žive dni.“ Jakop se jim vender udá, rekoč: „Ako mora takó biti, storite, kar hočete. Vzemite naj boljšega sadja naše dežele, in nesite ga možu v dar. Tudi še enkrat toliko denarjev vzemite, in poverh še tiste, ki ste jih našli v vrečah; morebiti je bila kakšna pomota. Bog vsegamogočni vam moža stóri milostivega, da z vami nazaj pošlje vašega brata, ki ga vjetega imá, in tega mojega ljubega Benjamina. Jez pa bom ta čas, kakor ko bi bil zgubil vse otroke.“

Jožefovi bratje pridejo z Benjaminom in z darili srečno v Egipt. Ko jih Jožef ugleda in Benjamina z njimi, svojemu hišniku zapové: „Pelji te ljudi v hišo in napravi gostje, zakaj z menoj bodo južinali.

† Mož jih v hišo pelje. Tega se ustrašijo in med seboj tako le govoré: „Zavoljo denarjev se to godí, ki smo jih našli v svojih vrečah. Po krivem nas dolžé in nas hočejo sužne storiti. Zavoljo tega že med vratmi stopijo k hišniku in se izgovarjajo zastran denarjev.“ Ta jim pa odgovori: „Nič se ne bojte, ne!“ Potem Simeona pripelje k njim, in dá oslom klaje.

Ko Jožef pride k njim, se mu priklonijo do tal, in mu zročé darila. Jožef jih prijazno pozdravi, in vpraša: „Ali vaš stari oče, ki ste mi pravili od njega, še živé? Ali so zdravi?“ — Oni mu odgovoré: „Naš oče, tvoj hlapec, še živé, in zdravi so.“ Ko Jožef Benjamina ugleda, pravi: „Je li to vaš mali brat? Bog te blagoslovi, moj sin!“ — In urno se oberne Jožef, hití iz hiše

in se joka; zakaj milo se mu je bilo v sercu storilo nad bratom.

* Ko si je bil obraz zmil, nazaj pride, se premaguje, in reče: „Nosite na mizo jedí!“ Ko so bile jedí na mizi, Jožef brate po starosti posadí okoli mize. Temu so se bratje zelo čudili. Benjamin je pa vsega pekrat več dobil, kot drugi. Južinali so in pili, in so bili prav dobre volje.

25. Jožefa sreberna kupa.

* Jožef se je hotel do dobrega prepričati, če so se njegovi bratje popolnoma poboljšali, in po južini svojemu hišniku zapové: „Napolni jim vreče z žitom, kolikor ga gre v nje, in deni vsakemu denarjev na verh vreče; v vrečo naj mlajšega pa še polóži mojo sreberno kupo!“ Storilo se je takó. Drugo jutro, ko se dan zazná, jo odrinejo. — Ko so bili že nekoliko iz mesta, Jožef hišnika pokliče in pravi: „Vzdigni se, ter híti za možmi, in ko jih dojdeš, reci jim: Zakaj ste dobro s hudim povernili? Kupa, ki ste jo ukradli, je ravno tista, iz ktere pije moj gospod. Grozno hudo reč ste storili!“

* Hisnik jih dojde, ter jim reče, kakor mu je bilo zapovedano. Prestrašeni in sterméč odgovoré: „Kaj, mi da smo ukradli zlató in srebró iz hise tvojega gospoda? Pri katerem izmed nas se najde kupa, on naj umerje, in mi drugi bomo sužnji tvojega gospoda.“ — Reče jim: „Naj se zgodi po vaši besedi!“ — Hitro vreče z oslov denejo, in vsak odveže svojo. Hišnik preiskuje vse od naj starjega do naj mlajšega in najde kupo v vreči Benjaminovi. Od groze vsi svoja oblačila raztergajo, osle zopet obložé in se vernejo v mesto.

* Juda gre s svojimi brati prvi k Jožefu, in vsi se veržejo na tla pred njega. Jožef pa jim reče: „Zakaj ste to storili?“ Juda odgovori: „Kaj hočemo reči svojemu gospodu, s čim se opravičevati? Bog je najdel krivico nad nami, zato se nam je to primerilo. Glej, vsi smo tvoji sužni, mí in on, pri katerem se je kupa našla.“ Ali Jožef odgovori: „Kratko nikar tega ne storim! Kteri je kupo ukradel, tísti bodi moj sužen; vi pa idite prosti k svojemu očetu!“ — Zdaj Juda bliže stopi in pripoveduje, kako neradi so oče pustili Benjamina ž njimi. „Ako tedaj,“ govori dalje, „brez mladenča domú pridem, umerli bi nam oče, in mi bi jim sive lasé od žalósti pod zemljo spravili. Jez sem za mladenča porok. Jez naj tedaj ostanem, in sem tvoj sužen namesto mladenča; mladenča pa pústi z brati domú!“

26. Jožef se dá spoznati.

Zdaj se Jožef ne more več premagovati. Ukaže toraj vsem tujim, ki so okoli stali, ven iti. Zdaj pa na glas jok zažene, da so ga ven slišali in pravi: „Jez sem Jožef! — Ali moj oče še živé?“ — Bratje od prevelicega strahú ostermé, in kar besedice ne morejo spregovoriti.

On jim pa prijazno reče: „Stopite k meni! Jez sem Jožef vaš brat, ki ste me bili v Egipt prodali. Nikar se pa zavoljo tega ne bojte. Zakaj, k vaši sreči me je Bog poslal pred vami v Egipt, da morete dobivati jedi za živež. Nisem sem prišel po vašem naklepu, ampak po volji Bogá, kateri me je postavil poglavarja čez ves Egipt. Hidite toraj in idite k mojemu očetu, ter mu recite: Jozef, tvoj sin, ti to le sporoča: Bog me je naredil gospoda vse egiptovske dežele; pojdi k meni in nikar se ne múdi! V naj lepšem kraju dežele boš prebival, in blizu mene boš z vsemi svojimi.“

* * Tu te bom živil; zakaj še pet let bo lakota. Oznanite mojemu očetu vso mojo čast in vse, kar ste vidili v Egiptu; hitite in očeta seboj pripeljite.“

Na to objame Benjamina, se ga okoli vratú oklene in se joka; pa tudi Benjamin se joka. Tudi vse druge svoje brate je poljubil ter se je pri vsakem zjokal; potem so si še le upali ž njim govoriti.

† Zaslišalo se je in zaslovelo je po kraljevem dvoru: „Bratje Jožefovi so prišli!“ Kralj se tega veseli in vsa njegova hiša, in djal je Jožefu, da bi svojim bratom zapovedal, iti po očeta in pripeljati v Egipt njega in vse, kar ima. — Jožef jim je dal vozov in živeža na pot; ukazal je prinesiti vsacemu dvoje oblačilo; Benjaminu pa 300 srebernikov in pet naj lepših oblačil. Ravno toliko denarjev in oblačil je poslal svojemu očetu in pridjal je še deset oslov, ki so nesli vsega egiptovskega blagá, in toliko oslic z živežem in brešnom.

27. Jakop gre v Egipt.

Ko Jožefovi bratje k svojemu očetu pridejo, rekó: „Jožef, tvoj sin, še živí in je gospod čez ves Egipt.“ Jakop jim tega ne verjame, dokler mu vsega ne povedó, in ne skažejo kraljevih vozov in vseh prelepih daril. Zdaj pa mu je bilo, kakor da bi se bil prebudil iz terdega spanja. Njegov duh se zopet oživi, in reče: „Dosti mi je, da le še Jožef, moj sin, živí: šel bom tje, da ga vidim, preden umerjem.“ Jakop se tedaj na pot napravi, z vsem, kar je imel.

* * Na meji kanaanske dežele Bogu daruje, in Bog mu ponoči v prikazni reče: „Ne boj se, pojdi doli v Egipt! Tam hočem tvoje otroke namnožiti v velik narod, in jih zopet nazaj peljati, in Jožef ti bo oči zatisnil.“ Jakop se vzdigne, dalje gré in pride v Egipt.

Jakop je Juda pred seboj poslal, Jožefu povedat, da oče že gré. Jožef ukaže svoj voz napreči in se pelje naproti svojemu očetu. Ko očeta ugleda, z voza skoči, se ga oklene okoli vrata in se od veselja milo zjoka. Oče pa Jožefu reče: „Zdaj rad umerjem, ker sem še enkrat vidil tvoje obličje.“

* * Potem je Jožef svojega očeta k kralju peljal. Faraon med drugimi rečmi Jakopa vpraša: „Koliko let imaš?“ — Jakop

mu odgovori: „Sto in trideset let je mojega popotovanja; malo jih je, in hude so, in ne dosežejo dní mojih očetov.“ Jakop je kralja blagoslovil, preden je od njega šel. Jožef pa je dal očetu in svojim bratom seliša v naj lepšem kraji egiptovske dežele, v gesenski deželi, in je obilno z vsem preskerbel vse.

28. Jakopove in Jožefove poslednje besede.

* Jakop je v gesenski deželi živel še sedemnajst let. Ko pa vidi, da se dan njegove smerti bliža, pošlje po Jožefa. Jožef pride in seboj pripelje svoja dva sina Efrajma in Manaseta. Jakop oba mladenčca poljubi, ji objame ter blagoslovi, rekoč: „Angel, ki me je od moje mladosti varoval vsega zlega, naj vaji blagoslovi!“ Jožefu pa reče: „Glej, jez umerjem, Bog pa bo z vami, in vas bo nazaj peljal v deželo vaših očetov.“ Potem Jakop skliče tudi svoje otroke in otrôk otroke k sebi, da jim dá poslednji blagoslov. Juda pa še posebno blagoslovi, ter mu to-le obljubi: „Juda, tvoja roka bo nad zatilnikom tvojih sovražnikov; pred teboj se bodo priklanjali sinovi tvojega očeta. Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda, dokler ne pride tisti, ki ima poslan biti, kterega čakajo narodi.“ Poslednjič še vsem pravi: „Pokopljite me zraven mojih očetov na Kanaanskem.“ Ko to izreče, umerje.

† Jožef pade zdaj svojemu očetu na obraz, se joka ter jih poljubljuje. Potem svojim zdravnikom ukaže, očeta maziliti z dišečimi mazili. Na kraljevo povelje ga sedemdeset dní obžaluje ves Egipt. Ko pa čas žalovanja mine, gre Jožef s svojimi brati in z vsemi starašini Faraonove hiše gori v Kanaan, in v Hebronu pokoplje truplo svojega očeta.

† Jožef je živel 110 let in je vidil otrôk otroke do tretjega rodú. Ko se mu je bližala poslednja ura, reče svojim bratom: „Po moji smerti vas bo Bog obiskal, in vas preselil v deželo, ki jo je s prisego obljubil Abrahamu, Izaku in Jakopu; takrat vzemite tudi moje kosti iz tega kraja.“ — Nato umerje; pomazilili so ga z dišečimi mazili in ga položili v trugo.

29. Jobova poterpežljivost.

† Ob času očakov je živel v Arabii mož, v katerem je Bog hotel ljudém vseh časov dati prelep izgled poterpežljivosti. Temu možu je bilo imé Job. Sedem sinov in tri hčere je imel, in silno veliko premoženje, namreč: 7000 ovác, 3000 kamel, 500 jarmov volov, 500 oslic in veliko poslov. Zavolj tega, še

bolj pa zavoljo svoje bogaboječnosti in zavoljo svojega velicega usmiljenja do revežev je bil v veliki časti pri vseh ljudéh jutrove dežele. — Enega dne pa Gospod reče satanu: „Ali si že vidil Joba, mojega služabnika, da mu ní enacega na zemlji?“ Satan odgovori: „Ali se mar Job zastonj Bogá bojí? Delo njegovih rok si blagoslovil, in posestvo v deželi se mu je naraslo. Stegni pa le malo svojo roko, in vzemi mu vse, kar imá, vidil boš: v obličje te bo klel.“ — Gospod reče satanu: „Glej, vse, kar imá, bodi v tvoji roki; le njega se ne dotikaj?“

† Jobovi sinovi in hčere so imeli o rojstnem dnevu svojega naj starejšega brata v njegovi hiši gostje. Kar pride sporočnik k Jobu in reče: „Vôli so orali, in oslice so se zraven njih pasle. Tedaj nad nas Sábejci planejo, vse vole in oslice odženo, pastirje pa so končali s mečem; le jez sem jim ušel, da ti to oznam.“ — Še je govoril, že drugi pride in pravi: „Ogenj je z neba padel na ovce in pastirje, in pokončal jih je: in jez sem ubežal, da ti to oznam.“ — Tudi ta je še govoril, ko tretji pride in reče: „Kaldajci so udarili na velbljode in so jih odgnali, tudi pastirje so končali; le jez sem utekel, da ti to oznam.“ — Še je govoril, in glej četerti notri stopi in pravi: „Tvoji sinovi in hčere so jedli v hiši tvojega prvorojenega, in pri ti priči se iz pušave priválí vihar in preterese vse štiri hišne vogle. Hiša se podere in podsuje otroke tvoje. Le jez sem ušel, da ti to oznam.“ — Na to Job vstane, preterga svoja oblačila, na tla pade in moli rekoč: „Gospod je dal, Gospod je vzel. Kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo. Ime Gospodovo bodi česeno.“

† Satan Gospodu zopet reče: „Vse, kar ima človek, za svoje življenje dá. Ali stegni svojo roko, dotakni se njegovih kostí in njegovega mesá, potem boš vidil, da te bo v obličje klel.“ Gospod mu odgovori: Glej, v tvoji roki je, toda njegovemu življenju prizanêsi.“ — Satan Joba s silno hudo oteklino obdá od podplata do temena. Job na gnojiši sedí in si gnojnino s čepino sterže, da bi si polajšal bolečine. Zdaj ga še njegova žena zaničuje v tem strašnem stanu, ter mu pravi: „Ali še ostaneš v svoji priprostosti? Le hvali Bogá, pa umri!“ — On pa ji odgovori: „Kakor nespametna ženska govoriš! Ako imamo dobro iz roke Božje, pokaj bi tudi ne sprejeli hudega?“ Ní je rekel Job ne ene grešne besede.

† Trije prijatli so slišali vso nesrečo Jobovo, ki se mu je pripetila, in ga pridejo tolažit. Pa ga niso več spoznali, tako se je bil spremenil. Zato na glas zavpijejo, in se jokajo, svoja oblačila pretergajo in si pepela potresejo na glavo. In dolgo mu ní nobeden besedice rekel; zakaj vidili so, da je bila njegova

bolečina silno velika. Ko pa Job zine ter jim toži svoje silne bolečine, očitajo mu, da si je mogel svoje terpljenje z grehi zaslužiti, ker Bog, kakor so po svoji nespameti mislili, le hudobneža z nadlogami obiskuje. Job se pa stanovitno za svoje poštenje poganja, in v terdnem prepričanju pravi: „Glej, v nebesih je moja priča. Dokler je sape v meni, moje ustnice ne bodo govorile nič krivičnega. Ako me tudi Bog končá, hočem še vanj upati. Zakaj saj vem, da živí mój Odrešenik; poslednji dan bom z zemlje vstal, bom zopet s svojo kožo obdan in v svojem mesu bom gledal svojega Boga.“

† Jobovo zaupanje v Boga ní bilo osramoteno, temuč bilo mu je že na tem svetu povernjeno. Zakaj kmali mu je Bog odvzel bolezen, ter mu dal vsega blagá po dvojno, kar ga je poprej imel. Tudi sedem sinov in tri hčere je zopet dobil. In živel je potem še 140 let v sreči in veselji, ter je vidil sinove svojih sinov do četrtega rodú.

† Poterpežlivi Job je ganljiva predpodoba Jezusa Kristusa, ki je, da bi nas odrešil, neizrečeno velike bolečine v čudoviti poterpežljivosti terpel. Z odrešenikovim prihodom se je Job popolnoma utolažil.

II. Bog čudovito zreja in vodi izraelsko ljudstvo; — ali od Mojzesa do kralja Davida. (1500—1055 pred roj. Kr.)

30. Mojzesovo rojstvo.

† Bog je bil očakom Abrahamu, Izaku in Jakopu obljubil, da bodo očetje velicega ljudstva. In ta obljuba se je tudi spolnila.

Jakopovih ali Izraelovih mlajših je bilo čez dve sto let vélik narod. Med tem nastopi v Egiptu nov kralj, kateri ní poznal Jožefa, in je djal Egipčanom: „Glejte, ljudstvo Israelovo je večje in močnejše od nas! Dajte, zatirajmo ga, da se preveč ne pomnoží; zakaj primeri naj se kakšna vojska, pridružilo se bo našim sovražnikom.“ Postavil je tedaj čez nje tlačanske priganjače. Ti so jih mogli siliti k težkim delom v opekarnicah in na polji. Pa huje ko so zatirali Izraelce, bolj so se množili. Toraj kralj Faraon svojemu ljudstvu zapové:

„Kar koli se narodí pri Izraelcih možkega spola, ver-
zite v reko.“

Bila je mati, ki je imela jako lepo dete. Iz ljubezni
ga je skrivala tri mesce. Ker ga pa ní mogla več pri-
krivati, vzame jerbasček iz bičja, ga s smolo zamaže,
dene dete vanj, ter ga položí v ločje kraj reke. Nje-
gova sestra je pa od daleč stala in gledala, kakó se
bo godilo z otročičem. Po Božji previdnosti ravno Fa-
raonova hči k reki pride, da bi se kopala. Ko jerbasček
ugleda v ločji, pošlje eno izmed svojih dekel ponj, in
ko ga je k nji prinesla, ga odpre, in vidi v njem dete,
ki se je jokalo. Usmili se ga in reče: „Oh, to je eden
izmed hebrejskih otrok.“ Sestra otrokova zdaj serčno k
kraljevi hčeri stopi in reče: „Hočeš-li, da grem in ti
pokličem ktero hebrejsko mater, da ga bo redila?“ Ona
ji odgovorí: „Le pojdi!“ Deklica vesela domu teče, in
pokliče svojo mater. Faraonova hči ji pravi: „Vzemi to
le dete, in dóji mi ga; plačala ti bom.“ — Mati dete
vzame, in ga redí. Ko dete odrase, ga Faraonovi hčeri
zročí. Ona ga vzame za sina in mu dá imé M o j z e s,
t. j. iz vode etet.

31. Mojzes beží.

Mojzes je bil v vseh egipčanskih vednostih podu-
čevan, bil je poln modrosti in močí. Ko je bil pa odrasel,
je vidil stisko Izraelcov, svojih bratov. Zeló mu je to
do serca šlo. Raji je hotel z Božjim ljudstvom nadloge
terpeti, kakor uživati vse veselje in zaklade egipčanske.
Potegoval se je toraj za svoje stiskane brate.

Ko Faraon to zvé, hoče Mojzesa umoriti. Ali Mojzes
pobegne v madjansko deželo. Na poti pride do studenca,
kjer so hotle hčere duhovna madjanskega po imenu
Jetro napajati čede svojega očeta. Kar pridejo pastirji
in jih odganjajo. Mojzes pa se zanje potegne in njih
ovce napojí. Ko pridejo k svojemu očetu, mu vse to
povedó. On njim reče: „Zakaj pa niste moža seboj pri-
peljale? Pokličite ga, da bo z nami jedel.“ Mojzes pride,
in pri Jetru štirideset let ostane.

32. Goreči germ.

Mojzes je Jetrove ovce pasel. Enkrat je čedo gnal daleč v pušavo in je prišel do gore „Horeb“. Tu se mu pa Bog prikaže v ognjenem plamenu izsred germa. Mojzes se čudi, da germ gori, pa ne izgori, in mu gré bliže. Gospod pa ga pokliče: „Ne bližaj se lesem! sezuj svoje čevlje sé svojih nog; zakaj mesto, kjer stojiš, je sveta zemlja. Jez sem Bog tvojih očetov!“ — Mojzes, poln svetega strahú, zakrije svoje obličje; zakaj ní si upal pogledati v Bogá. Gospod pa dalje govori: „Vidil sem revo svojega ljudstva v Egiptu. Rešil ga bom iz rok Egipčanov in ga izpeljal iz te dežele v dobro in prostorno deželo, po kateri se cedí med in mleko. Pojdi in poslal te bom k Faraonu, da izpeljes moje ljudstvo iz Egipta!“ Mojzes odgovori: „Kdo sem jez, da bi šel k Faraonu in izpeljal Izraelove otroke iz Egipta?“ Ali Bog mu reče: „Jez bom s teboj.“

* * Mojzes se izgovarja: „Ne bodo mi verjeli, temuč rekli bodo: Ní se ti Gospod prikazal.“ Na to Bog reče: „Vzemi svojo palico, in verzi jo na tla!“ — Mojzes to stori, palica se

spremení v kačo, tako da je Mojzes zbežal. Gospod dalje pravi: „Stegni svojo roko, in primi jo!“ Mojzes to stori, in spremenila se je v palico. „To znamenje,“ reče Gospod, „stori pred Izraelci, in verjeli ti bodo.“ Mojzes se še izgovarja: „Gospod, jez nisem zgovoren, in težko govorim.“ — Ali Gospod mu odgovori: „Jez te bom učil, kaj govôri. Tvoj brat Aron je zgovoren. Moje besede njemu polagaj v usta, in on naj govori z ljudstvom namesto tebe.“

* * Mojzes gre toraj v Egipt. Na povelje Božje mu Aron naproti pride. Ko se na gori „Horeb“ snideta, Mojzes svojemu bratu vse besede Gospodove pové. Potem skupej gresta v Egipt in ljudstvo Izraelovo zbereta. Tam Aron pravi vse besede, katere je Gospod govoril z Mojzesom. Mojzes pa je napravil čudež s palico; zdaj je ljudstvo verjelo in Boga častilo.

33. Strašni čudeži v Egiptu.

* * Mojzes in Aron gresta k Faraonu, in mu rečeta: „Tako govori Gospod, Izraelov Bog: Spústi moje ljudstvo, da mi daruje v pušavi!“ Faraon prevzetno odgovori: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? Ne poznam ga Gospoda in Izraela ne spustim!“ Od tega dné je Faraon zapovedal tlačanskim priganjačem in županom, ljudstvo še bolj stiskati, kot dozdej.

† Zdaj Bog Mojzesu pravi: „Reci Aronu: vzemi palico in verzi jo pred Faraona, in spremenila se bo v kačo.“ Mojzes in Aron gresta k Faraonu; Aron verže svojo palico pred Faraona in služabnike njegove, in spremenila se je v kačo. Faraon se sicer zavzame, ali serce njegovo terdovratno ostane kot poprej.

† Gospod reče Mojzesu: „Idi zjutraj z Aronom Faraonu naproti, ko pojde na breg reke!“ To storita, in Aron na povelje Božje palico vzdigne ter vpričo Faraona in njegovih služabnikov na vodo udari. Kar se voda spremení v kri. Ribe pomerjó in voda v reki je smerdela, in bila je kri po vseh rekah in potokih egiptovske dežele. — Faraon si tudi tega ne vzame k sercu.

† Preteklo je sedem dní; zdaj Aron svojo roko stegne čez vse vode v Egiptu. Na to znamenje se žabe vzdignejo in pokrijejo vso egiptovsko deželo; oblazijo hiše in hrame, jedí in postelje pri kralji in pri služabnikih njegovih. Faraon Mojzesa in Arona pokliče ter jima reče: „Prosi Gospoda, da odvzame žabe, in spustil bom ljudstvo, da daruje Gospodu.“ Mojzes to stori; in žabe poginejo po hišah, po dvorih in po polji. Ko pa Faraon vidi, da mu je dán pokoj, zopet svoje sercé zakerkne.

† Na povelje Gospodovo Aron zopet stegne svojo palico in po prahu zemlje udari. In bili so komarji po ljudeh in živini vse dežele. Toda Faraonovo serce terdovratno ostane.

† Zdaj pride silno veliko muh v hiše Faraonove in njegovih služabnikov in po vsi egiptovski deželi je bila zemlja pokažena od teh muh. Faraonovo serce se omeči. Ko pa Bog na Mojzesovo molitev odvzame muhe, se Faraonovo sercé zopet zakerkne, da tudi zdaj ljudstva ne spusti.

† Potem Bog pošlje grozovito kugo, in poginila je Egipčanom vsa živina; živine Izraelovih otrok pa celó nič ní poginilo.

† Na to Mojzes po povelji Božjem pepela strese proti nebu, in naredé se tvori in gnojni mehurji po ljudéh in po živini.

† Potem Mojzes svojo palico proti nebu stegne, in Gospod je dal blisk in točo tako debelo, kakoršne ní bilo nikoli poprej po vsi egiptovski deželi. Toča je pobila vse zeliša na polji in polomila vse drevje po deželi; v gesenski deželi, kjer so bili Izraelovi otroci, pa ní bilo toče.

† Za tem gorak veter privleče kobilic brez števila, vso poveršino so pokrile in vse so pokončale; celó nič ní zelenega ostalo na drevesih in na zeliši po vsem Egiptovskem.

† Zdaj Mojzes še enkrat svojo roko stegne proti nebu, in bila je strahovita tema tri dni po vsi egiptovski deželi, da človek ní vidil več človeka, in si ni upal nihče ganiti z mesta.

34. Velikonočno jagnje in izhod iz Egipta.

† Po teh strašnih stiskah Faraon Mojzesa in Arona pokliče, ter jima pravi: „Idite vsi in darujte Gospodu; le vaša drobnica in goveja živina naj tu ostane.“ Mojzes mu odgovori: „Vse čede pojdejo z nami, kar parklja ne bo ostalo tukej.“ Faraon serdito reče: „Spravi se spred mene, in varuj se, da mi več ne prideš pred oči. Zakaj ako mi še enkrat prideš pred obličje, boš mogel umreti.“ Mojzes odgovori: „Tako bo, kakor si rekel, nič več me ne bo pred tvoje oči, ako me ne pokličeš. Toda védi, Gospod, tako le govori: Čez malo dni bo umerl vsak pervorojenec v Egiptu, in veliko vpitje bo po vsi deželi, kokoršnega ní bilo in ga tudi več ne bo. Pri vseh Izraelovih otrocih pa kar pes ne bo zalajal, da veste, s kolikim čudežem Gospod loči Egipčane in Izraela. Tedaj nas boste, ti in tvoje ljudstvo, milo prosili, da bi šli od tod. Potem pojdemo od tod.“

† Ko Mojzes in Aron zapustita Faraonovo poslopje, jima reče Bog: „Recita vsemu ljudstvu Izraelovemu: Štirnajsti dan

tega mesca na večer zakolji vsak jagnje brez madeža, toda kosti naj mu nobeden ne zlomi; ž njegovo kervjó pomažite obá podboja in naddurje tistih hiš, v katerih ga boste jedli. Tisto noč jejte njegovo mesó pečeno, in pa opresen kruh. Svoje ledja prepašite, čevlje imejte na nogah, palice deržite v rokah; pa hitro jejte jagnje; zakaj „F a s e“ je Gospodovo, to je: mimohod Gospodov. Tisto noč namreč bom pobil vse pervorojeno v egiptovski deželi. Ko bom vidil kri na vaših hišah, pojdem mimo vas, in peljal vas bom vse iz Egipta. “ Izraelci storé, kakor jim je bil Gospod ukazal.

* * O polnoči je Gospod pomoril vse pervorojeno po Egiptu, od pervorojenega sina Faraonovega do pervorojenca kake sužnje. Zavoljo tega vstane veliko vpitje po vsem Egiptu; zakaj ní bilo hiše, v kateri bi ne bilo merliča. Zdaj Faraon Mojzesa in Arona po noči pokliče k sebi, ter ji prosi rekoč: „Vzdignite se in pojdite izmed mojega ljudstva, vi dva in Izraelovi otroci: idite in darujte Gospodu! Tudi svojo drobnico in svoja goveda seboj ženite, le blagoslovita me, preden se odpravite.“ Še bolj so pa Egipčani tišali ljudstvo, naj hitro gre iz dežele, „zakaj sicer,“ so djali, „bomo vsi pomerli.“ Tako so tedaj Izraelci iz Egipta šli. Bilo jih je okoli 600.000 mož, brez žen in brez otrok. Tudi Jožefove kostí so vzeli seboj.

* Velikonočno jagnje je bila predpodoba neomadežvanega jagnjeta Božjega, ki se je dalo na križi zaklati, da bi bili mi rešeni večne smerti, in ki nam daje uživati svoje mesó in svojo kri v presvetem rešnjem telesu.

35. Izraelci gredó skoz rudeče morje.

* * Bog sam je šel pred Izraelci ter jim kazal pot, po dnevu v oblačnem stebru, po noči pa v ognjenem. Tako pridejo do rudečega morja, kjer med dvema gorama razpnó šotore *). — Zdaj se začne Faraon kesati, da je spustil Izraelce. Toraj urno zbere vozove, konjike in vso vojsko skliče; udere jo za Izraelci ter jih dojde še pred nočjó pri rudečem morji. Ko Izraelci Egipčane za seboj ugledajo, se silno prestrašijo in vpijejo k Gospodu za pomoč. Mojzes pa jim pravi: „Ne bojte se, Gospod se bo bojeval za vas!“ Potem na Božje povelje svojo palico nad morje stegne. In glej oblačni steber, ki je dozdej stal pred Izraelci, se vzdigne ter se ustavi med nje in med Egipčane. Egipčanom je tako temán, da celo noč ne morejo priti do Izraelcov; Izraelcom pa razsvetluje noč. Ob

*) Glej na zemljovid, kod so hodili Izraelci do rudečega morja, potem pa skoz pušavo.

enem se tudi morje razdeli na dve strani, in bila je voda kot zid na njih desnici in na njih levici, in vroč veter posuši morsk tla. Tako Izraelci po suhem gredó skoz morje.

* * Ko se zdani, Egipčani planejo za njimi v morje. Ali naenkrat se iz oblačnega stebra uderejo viharji, grom in blisk in polomijo se jim vozovi in kolesa. „Nazaj, nazaj,“ so Egipčani vpili, „bežimo pred Izraelci; zakaj Gospod se vojskuje za nje zoper nas.“ Gospod pa reče Mojzesu: „Stegni svojo roko nad morje!“ Mojzes stori tako. Morski valovi se zopet sternejo, zalijejo vozove, konjike in vso vojsko Faraonovo; ne eden ní ušel. — Tako je Bog ta dan čudovito otél Izraelce Egipčanom iz rok. Ljudstvo se pa boji Gospoda, in veruje njemu in Mojzesu, njegovomu služabniku.

† Hoja skoz rudeče morje je predpodoba svetega kersta. Le skoz vodé rudečega morja je bila pot iz sužnosti Faraonove v obljubljeni deželo. Le po kerstni vodi uidemo oblasti hudičevi in pridemo v nebesa.

36. Božji čudeži v pušavi.

† Izraelci, ki so bili zdaj unkraj morja, se vzdignejo in pridejo v pušavo, kjer niso imeli nič jesti. Tedaj začno godernjati in pravijo: „O, ko bi bili umerli v egiptovski deželi. Tam se

nam je dobro godilo, ko smo pri loncih, polnih mesa, sedeli in kruha do sitega jeli! Zakaj sta nas pripeljala v to pušavo, pomoriti vso množico z lakotjo!" — Gospod dobrotljivi je imel ž njimi usmiljenje in je rekel Mojzesu: „Slišal sem godernjanje Izraelovih otrok; reci jim: Na večer boste mesó jedli, in zjutraj s kruhom nasičeni, in spoznali boste, da sem jez Gospod, vaš Bog.“ In glej, zvečer priletí toliko prepelice, da so pokrile tla vsega šotorisa. Zjutraj pa, ko rose več ní bilo, je bila pušava pokrita z drobnim zernjem kakor s slano. Neizrečeno se začudijo Izraelci, ko to vidijo, ter se poprašujejo: „Man hu? t. j. Kaj je to?“ Mojzes jim rece: „To je kruh, ki vam ga je Gospod

dal jesti. Vsak si ga naberi, kolikor potrebuje za živež.“ Veseli začnó nabirati, slast tega zernja se jim zdí kakor medene potice. S tem kruhom, ki so ga mana imenovali, jih je Bog živil štirideset let, dokler niso prišli do meje kanaanske dežele.

† Nekoliko potem se ljudstvo vzdigne in se ušotori v družem kraju pušave, kjer pa ní bilo vode. Tukaj ljudstvo zopet godernjá zoper Mojzesa, rekoč: „Zakaj si nas izpeljal iz Egipta, da pomoriš z žejo nas, naše otroke in našo živino?“ Mojzes jim odgovori: „Čemu se kregate z menoj? Zakaj v Gospoda ne zaupate? Potem Mojzes k Bogu kliče: „Kaj hočem storiti s tem ljudstvom? Še malo, in kamnalo me bo.“ Gospod mu pravi:

„Vzemi palico v roko, pojdi na goro Horeb, in udari po skali, in voda bo pritekla iz nje.“ Mojzes tako stori. In glej, priteklo je obilno vode iz nje, da so napojili sebe in živino.

† Mana, ki je vsak dan z neba padala in hranila telesa Izraelovih otrok, je bila predpodoba unega pravega Božjega kruha, ki vsak dan pri sveti maši pride z nebes in za večno življenje nasituje našo dušo. — Voda iz skale pa je pomenila obilne milosti ali gnade, ki nam dohajajo iz presvetih zakramentov, ki jih je postavil Jezus Kristus.

37. Bog dá deset zapovedi na gori Sinaj.

Tretji mesec po izhodu iz Egipta pridejo Izraelci do gore Sinajske, in šotorijo v tem kraju. Mojzes gre na goro. Tu se mu Bog prikaže ter mu pravi:

* * „Oznani otrokom Izraelovim: Sami ste vidili, kaj sem storil Egipčanom, in kako skerbno sem varoval vas. Ako boste tedaj poslušali moj glas in spolnovali mojo zavezo, boste moje izvoljeno ljudstvo.“ Mojzes pokliče ljudstvo in mu razloži vse Gospodove besede; in ljudstvo z enim glasom odgovori: „Karkoli je Gospod govoril, vse bomo storili!“ Potem gre Mojzes zopet na goro, in Gospod mu zopet govori:

„Pojdi tje in zapovej jim, naj se posvečujejo danes in jutri, da si operó svoja oblačila, in da so pripravljeni na tretji dan. Postavi tudi pregrajo okoli gore, da ne pride kdo preblizu gore. Kadar trobenta zadoní, obstopite pa goro!“

Ko se zasniva v jutro tretjega dné, začne se strašno bliskati in germeti. Čern oblak pokriva vso goró; vsa se kadí, gorí in trese. Čedalje močnejše bučí trobentni glas: ljudstvo pa, ki je bilo v šotoru, se bojí in trepeče. Mojzes ga pelje pod goró Bogu naproti. Bog začne govoriti:

- I. Jez sem Gospod, tvoj Bog. Ne imej tujih Bogov zraven mene. Ne delaj si izrezane podobe, da bi jo molil!
- II. Ne imenuj po nemarnem imena Gospoda, svojega Bogá!
- III. Spomni se, da posvečuješ sobotni dan!
- IV. Spoštuj očeta in mater, da dolgo živiš in ti je dobro na zemlji!
- V. Ne ubijaj!

- VI. Ne prešeštvaj!
VII. Ne kradi!
VIII. Ne govôri krivega pričevanja zoper svojega bližnjega!
IX. Ne žêli svojega bližnjega žene!
X. Ne žêli svojega bližnjega hiše, njive, hlapca, dekle, vola, osla, in ničesar, kar je njegovega!

* * Trepetaje je ljudstvo pod hribom stalo s spoštovanjem reklo: „Vse, kar je Bog zapovedal, hočemo spolnovâti!“ Da bi ljudstvo v tem sklepu uterdil, Mojzes pod goro oltar postavi in daruje. Potem vzame darivne kerví, ter pokropí ljudstvo ž njo, rekoč: „To je kri zaveze, ki jo je Gospod z vami sklenil.“

38. Zlato tele.

* Mojzes se verne zopet na goró, in ostane štirideset dní in štirideset nočí na nji, ter se pogovarja z Bogom. Ko se Bog dogovori z Mojzesom, dá mu dve kamneni tabli, na katerih je bilo zapisanih deset zapovedi.

* Ko je ljudstvo vidilo, da se Mojzes dolgo mudí na gôri, reče Aronu: „Naredi nam bogov, kakoršne imajo Egipčani, da

bodo hodili pred nami; zakaj, ne vemo, kaj se je prigodilo Mojzesu.“ Da bi Izraelce odvernili od njih brezbožnega početja, Aron odgovori: „Vzemite zlate uhane iz ušes svojih žen in svojih hčer, ter jih meni prinesite!“ Česar se ni nadjal Aron, to se je zgodilo: prinesó mu zlate uhane. Zdaj si Aron iz grešnega strahú ne upa, ustaviti se jim. Iz uhanov tele vlije, in oltar pred njim napravi. Ljudstvo pa teletu darov prinese, in okoli njega je in pije, igra in raja prav po nevérsko.

* Med tem Mojzes z gore pride s tablama postave v roki. Ko pa sliši hrup vpijočega ljudstva, ter vidi tele in ples, se silno razserdí in tabli zažene na tla, da se razdrobite. Potem tele zgrabi, ga sežge, in stere v prah, ktereга v vodo strese. Na to Aronu očita greh in Levijevim sinom reče: „Pripaši si vsak svoj meč okoli ledja, in hodite sem ter tje od vrat do vrat sredi staniša, in umorite vsakega, kogar koli najdete pri malikovanji.“ Levijevi sinovi storé po Mojzesovi besedi, in padlo jih je tisti dan okoli 23.000 mož.

* Drugi dan se Mojzes k Gospodu verne na goró in milo prosi ljudstvu odpušanja. Gospod njegovo prošnjo usliši ter mu zapové, izrezati novi kameni tabli. Mojzes to storí in Gospod mu vnóvič na nji zapiše deset zapovedi. Ko Mojzes s tablama v roki pride z gore, lesketal se mu je obraz tako, da so se Izraelci bali vanj pogledati.

39. Sveti šotor.

* Izraelci do zdaj niso imeli posebnega svetišča, v katerem bi bili Bogá častili, in tudi posebnega duhovstva ne. Njih pobožni očaki so Bogu darovali zdaj na tem mestu, zdaj na tem. Pozneje so starašini posameznih družin opravljali duhovska opravila. Zdaj pa je imelo to drugači biti.

† Bog je Mojzesu, ko je bil štirideset dní in nočí na gôri, določne zapovedi dal, kako naj uredi službo Božjo. Najpred je postavil sveto stanovanje za Gospoda, kakoršnega je bilo treba za njih vedno popotovanje: naredil je razložljiv svet šotor. Naredil ga je iz desek drazega lesá, trideset komolcev dolzega, deset visocega in deset širocega. Deske so bile z zlatom preprežene, in s sebernimi nožicami. Potem jih je s čveterimi pregrinjali ogernil. V strop, ki je bil znotraj šotora na verhu, so bili vdelani kerubimi, palme in cvetice. Pred vhod je naredil drago pregrinjalo. Enako pregrinjalo je „sveto“ od „presvetega“ ločilo.

† V „presveto“ je postavil skrinjo zaveze Gospodove, ktero je zunaj in znotraj z naj dražjim zlatom prevlekel. Štiri

zlate ročke je imela v štirih voglih, v ktere so vtikali štiri pozlačene droge, da so jo na njih nosili. V skrinjo je djal tabli z zapovedmi zaveze Božje, od tod njeno ime: skrinja zaveze. Na skrinjo je postavil pokrov iz čistega zlatá in na obé strani dva keruba, eden proti družemu obrnjen z obrazom, vsak pa je eno perutnico razprostiral nad pokrovom.

† V „sveto“ je postavil mizo s čistim zlatom prevlečeno za dvanajst kruhov iz naj lepše pšenične moke in za skledico z vinom; tudi zlat svečnik s sedmimi svetilnicami, ki so mu kupe bile napolnjene z naj čistejšim oljem, in kadilni oltar, na katerem se je zažigalo kadilo iz naj dražjih dišečih reči *).

† Okoli svetega šotorá je Mojzes napravil velik dvor, in vanj postavil bronast dariven oltar za žgavne daritve, in bronasto umivalnico za duhovne **).

† Ko je bilo na povelje Božje vse dodelano, Mojzes šotor in vse njegovo orodje pomazali z oljem. In glej, oblak obdál šotor in napolni ga veličastvo Božje. Odsehal je Gospod prebival v „presvetem“ nad skrinjo zaveze med keruboma; in kolikor krat je Mojzes hotel Boga kaj poprašati, je tukaj njegovo voljo zvedil.

† Sveti šotor in njegove mnogotere naprave so bile predpodobe svete katoliške cerkve in njenih zakladov.

40. Vnanja služba Božja.

† Po Gospodovem povelji je Mojzes vpeljal mnogoverstne daritve. Nekatere so bile kervave: za nje so jemali brezmadežne goveda, ovce, koze in golobe. Nekatere so bile neker-vave, in sicer jédne iz lepe nekvašene moke, pitne pa iz vina. Oboje daritve so bile ali žgavne t. j. molne, pri katerih so bili darovi vsi sežgani na oltarji, ali hvalne, prosne ali spravne daritve, pri katerih se je le mastnina sežgala na oltarji, vse drugo se je pa snedlo.

† Mojzes je dalje postavil praznike Gospodove. Zakaj Gospod mu je zapovedal: „Reci Izraelcom: To so sveti prazniki Gospodovi: Obhajajte 1) „Fase“ t. j. velikonočni praznik ali praznik opresnih kruhov. Tedaj jagnje brez vsega madeža zakoljite in mesó jejte; sedem dní le opresni kruh jejte v spomin izhoda iz Egipta. — Sedem tednov pótém obhajajte 2) binkošti, praznik postave, ki vam je dana na

*) Glej prvo podobšino v novi zavezi: Caharija v tempelju.

**) Glej podobšino v naslednji zgodbi.

Sinaji. Tedaj pervín svoje žetve prinesite in darujte. — Potem ko spravite vse pridelke, obhajajte 3) praznik šotorov. Iz drevesnih vejic si napravite šotore in pod njimi stanujte, da bodo vaši mlajši vedili, da ste v pušavi prebivali pod šotori. O teh tréh praznikih morajo vsi možki pred-me priti.“

„Prazničen in svet vam bodi tudi dan sprave. Ta dan delajte pokoro. Véliki duhoven naj zakolje goved za svoje grehe, in kozliča za grehe ljudstva. Potem naj z darivno kervjó in z zlato kadilnico stopi za pregrinjalo v „presveto,“ naj pokadí pokrov skrinje zaveze, ter naj s kervjo pokropí skrinjo zaveze in tla pred njo.“

† Poslednjič je Mojzes na povelje Božje posvetil Arona v vélikega duhovna, njegove sinove v duhovne, in vse druge iz rodú Levijevega za služabnike v svetišči. Umil je Arona ter ga oblekel v mnogotera sveta oblačila, zlasti je nanj djál: naramnik, iz zlata, škerlata in tančice narejen, z zlatimi zvončki ob robu; napersnik, v kterega so bile vrezane imena dvanajstih rodov na dvanajst drazih kamnih; na glavo drago kapo, ki je imela nad čelom zlato ploščo, v katero je bilo vrezano: „Sveto Gospodu!“ *). Potem mu je olja vlil na glavo ter ga mazilil. Ko so bili njegovi sinovi in leviti posvečeni, Aron k oltarju stopi in daruje; potem svoje roke stegne nad ljudstvo in ga blagoslovi. In glej, ogenj šine iz oblakovega stebra in povžije vso daritev. Ko je ljudstvo to vidilo, hvalilo je Gospoda in padlo na svoje obličje.

† Vsa služba Božja izraelskega ljudstva je bila predpodobna. Mnoge kervave daritve so merile na kervavo daritev na križi, ktera je serd Božji v resnici utolažila; nekervave daritve pa so pomenjale nekervavo daritev presvete maše, po kateri nam vedno dohaja sad kervave daritve na križi, in je ob enem tudi v resnici molna, hvalna, prosna in pravna daritev. Veliki duhoven je podobil Kristusa, ki je sam kervavo daritev na križi daroval svojemu nebeškemu očetu, in mu še vedno daruje nekervavo daritev svete maše po mašnikovih rokah.

41. Ogledniki.

† V družem letu po izhodu iz Egipta se Izraelci od gore Sinaj vzdignejo in dalje gredó. Mojzes pošlje dvanajst mož, med njimi Jozveta in Kaleba, ogledat obljubljeno deželo. Čez štirideset dní se ogledniki vernejo in vsemu ljudstvu pokažejo sadje te dežele: grozd, kterega sta nosila dva moža na drogu, margarantovih jabelk in smokev. Tudi jim pripovedujejo: „Zares,

*) Glej prvo podobšino spredej.

to je dežela, po kateri se cedí med in mleko: ali, jako močni prebivavci so tam in velika obzidana mesta. Vidili smo tam še celó velikane, bili smo mi kakor kobilice zraven njih.“ — Zdaj vse ljudstvo svoj glas povzdigne, ter zoper Mojzesa in Arona godernjá, rekoč: „O da bi bili vender pomerli v Egiptu, ali da bi saj poginili v ti pušavi.“ — Zastonj je bilo, da sta Jozve in Kaleb, ki sta tudi ogledovala to deželo, rekla: „Dežela, ki smo jo obhodili, je prav dobra. Ne bojte se ljudstva te dežele; zakaj Gospod je z nami!“ Vse ljudstvo je še glasneje vpilo in hotlo s kamenjem posuti Jozveta in Kaleba.

† Kar se oblak Gospodov, ki je bil nad svetim šotorom, v strašni podobi pokaže, in Gospod reče Mojzesu: „Doklej me bo zaničevalo to ljudstvo? Doklej mi ne bo verjelo po vseh čudežih, ki sem jih delal pred njim? S kugo jih bom tedaj udaril in pokončal; tebe pa bom naredil poglavarja močnejšega ljudstva, kakor je to.“ Mojzes pa začne prositi, rekoč: „Odpusti ljudstvu greh po svojem velikem usmiljenji.“ Gospod mu odgovorí: „Odpustim mu po tvoji besedi. Povej pa Izraelcom: Kakor resnično živím, reče Gospod, kakor ste želeli, vam bom storil. V ti pušavi naj počivajo vaša trupla. Nobeden izmed vseh zas, ki ste godernjali zoper mene, naj ne pride v obljubljeno deželo razun Jozveta in Kaleba. Vaše otroke pa hočem tje peljati. Bodo se pa štirideset let potikali po ti pušavi, da strohné trupla njih očetov.“

† Ko bi z očmi trenil, umerje deset oglednikov, ki so obrekovali deželo in v godernjanje zapeljali ljudstvo.

42. Punt in kazen zavoljo njega.

† Čez nekoliko časa se 250 levitov, na čelu Kore, Datan in Abiron, vzdigne zoper Mojzesa in Arona, rekoč: „Vsa množica je sveta, zakaj se vi dva vzdigujeta zoper Gospodovo ljudstvo?“ Mojzes, ko to sliši, pade od žalosti nad toliko prevzetnostjo na svoj obraz, in reče puntarjem: „Ali vam je Gospod zato dovolil, da mu služite v šotoru, da si še duhovstvo prilastujete, in da se vzdigujete zoper Gospoda? Jutri bo Gospod oznanil, kateri so njegovi. Z Aronom vred se vstopite pred Gospoda, slehern *) s svojo kadalnico.“

† Drugi dan, ko se 250 levitov s svojimi kadalnicami vstopi pred Gospoda, trije puntarji domá v šotorih ostanejo; Mojzes jih pokliče. Oni mu pa serdito odgovoré: „Ne gremo ne.“ Mojzes in Aron gresta v šotore k njim in vsemu ljudstvu rečéta:

*) vsak.

„Odstopite od šotorov hudobnih mož in ne dotikajte se nobene izmed njih reči, da se ne zapletete v njih grehe. Dobro si to zapomnite: Ako bodo ti navadne smerti umerli, ní me Gospod poslal. Ako pa Gospod naredí čudež, da zemlja odpre svoje usta in požre nje in se živi pogreznejo v brezen; vedite, da so preklinjali Gospoda.“ — Komaj je Mojzes to izgovoril, razpoči se zemlja pod nogami teh treh puntarjev, požre jih ž njih šotori vred in vse njih premoženje, in živi se progreznejo v brezen. Pa tudi ogenj šine od Gospoda in pokončá 250 mož, ki so kadilo darovali.

† Da bi tacim puntom za vselej konec storil, reče Gospod potem Mojzesu: „Vzemi vsacemu vojvodn dvanajstih rodov palico in vsakterega imé zapiši na njegovo palico. Potem vseh dvanajst palic polóži v šotor. Kogar palica ozelení, tega sem izmed njih izvolil v vikše duhovstvo.“ Mojzes stori, kakor mu je Gospod ukazal. Ko tedaj drugi dan stopi v sveti šoter, najde, da je zelenela palica Aronova, pognali so bili namreč popki ter se razcvetli in naredili sad. Mojzes potem nese vse palice pred vse Izraelce, vsak je ogledal svojo palico in jo vzel. Gospod pa reče Mojzesu: „Nesi nazaj Aronovo palico v sveti šotor, polóži jo v skrinjo [zaveze, da se hrani tam v znamenje zóper puntarske Izraelove otroke.“

43. Mojzesova nezaupnost. Bronasta kača.

* * Konec popotovanja Izraelcom zoper vode zmanjka: zavoljo tega vnóvič godernjajo zoper Gospoda. Gospod reče Mojzesu: „Vzemi palico, govóri skali, in dala bo vodé.“ Mojzes uboga, vzame palico iz svetega šotora in zbere ljudstvo pred skalo, ki je bila pred njimi. Nekoliko dvomi in reče Izraelcom: „Ali bom li mogel vam puntarjem iz skale priterkati vode?“ — Vender roko vzdigne, in s palico dvakrat na skalo udari. Še le na drugi udarec priteče vode, in sicer toliko, da se je napilo ljudstvo in živina. Gospóda je razžalil dvom, ki ga je imel Mojzes nad njegovo besedo, toraj mu reče: „Ker mi nisi popolnoma verjel, ne boš peljal ljudstva v deželo, ktero mu bom dal.“

† Kmaló potem se Izraelci naveličajo vednega popotovanja po pušavi, in zoper zoper Boga in Mojzesa godernjajo. Zatoraj Bog pošlje strupene kače med nje, njih pik je pekel kakor ogenj. Prav veliko Izraelcov je bilo pičenih, jako veliko jih je pomerlo. Zdaj ljudstvo skesano pride k Mojzesu in pravi: „Grešili smo, da smo govorili zoper Gospoda in zoper tebe; prosi, da nam odvzame kače!“ Mojzes, poln usmiljenja in poterpljenja, jih usliši in prosi za nje. Na to mu Gospod reče: „Narédi bronašto

kačo ter jo na kol postavi; kdor koli bo pičen, in jo bo pogledal, bode živel! Mojzes tako stori, in vsi pičeni, ki so pogledali bronasto kačo, so ozdraveli.

† Bronasta kača je bila predpodoba Jezusa Kristusa na križi. On vsem, ki z vérnim srcem nanj pogledajo, ozdravlja rane, ktere jim je naredila peklenska kača.

44. Balaamovo prerokovanje.

Izraelci so prišli do moabskih mej blizu Jordana. Med Moabljani je živel mož, po imenu Balaam, ki je poznal sicer pravega Bogá, vendar pa se je pečal z vedežvanjem kakor nevérniki. Do njega pošlje Moabljski kralj, Balak po imenu, ter mu sporoči: „Glej, številno ljudstvo je prišlo iz Egipta, in se je ustavilo meni nasproti. Pridi toraj, in prekolni ga.“ Gospod pa se je ponoči prikazal Balaamu ter mu rekel: „Pojti tje, toda le samo to stóri, kar ti bom jez zapovedal!“ Balaam zjutraj vstane in gre k kralju.

Kralj Balaama pelje na tri goré, od kodar je vidil tabor izraelski, ter misli, da bo Balaam po njegovem povelji preklel Izraelce. Gospod pa Balaama navdihne, naj blagoslovi Izraelce. Balaam toraj kralju pravi: „Kako bom preklinjal, kogar Bog ne preklinja; kako bom rotil, kogar Bog ne roti? Blagoslovit sem poklican, blagoslova tedaj ne morem zaderževati.“ In blagoslavljal je Izraelove otroke ter jim prerokoval: „Vilil ga bom, toda ne zdaj. Gledal ga bom, toda ne blizu. Zvezda izhaja iz Jakopa in žezlo se vzdiguje iz Izraela.“ Na te besede mu Balak nevoljen reče: „Poklical sem te, da bi mi sovražnike preklel, ti pa si jih blagoslovil. Pojdi, od kodar si prišel.“ — Nato se Balaam zopet domu verne.

45. Mojzesovo poslednje opominjanje in njegova smert.

† Prišli so dnevi, ko je mogel Mojzes ločiti se od svojega ljudstva. Tedaj mu reče Gospod: „Svojo roko vpričo vsega ljudstva na Jozveta polóži, da je v prihodnje pokorno njemu. Mojzes to stori in ljudstvu še to le govori: „Glejte, jez moram v ti pušavi umreti, in ne pojdem čez Jordan. Vi pa pojdete in prejeli boste lepo deželo v last. Varujte se toraj, da nikdar ne pozabite

zaveze, ki ste jo sklenili z Gospodom, svojim Bogom. Ljubite Gospoda iz vsega srcá, iz vse duše in iz vseh svojih močí! Spomnite se cele poti, po kateri vas je Gospod štirideset let vodil po pušavi, vas nasitoval in redil, kakor oče svojega sina. Vse njegove besede v srcu deržite, premišlujte jih s svojimi otroci, kadar domá sedite, in kadar ste na poti, kadar se ulegate spat in kadar vstajate. Spolnujte zapovedi Gospodove, in blagoslovljene bodo vaše hiše in vaša polja: blagoslovljen bo sad vaše dežele in vaše zivine; blagoslovljeni boste vi, kadar domu pridete in kadar greste od doma. Ako pa nočete poslušati glasú svojega Gospoda, bo v vseh rečeh prekletstvo prišlo nad vas. Nebó in zemljo danes kličem na pričo, da sem pred vas postavil blagoslov in prekletsvo, življenje in smert. Izberite si toraj življenje za se in za svoj zarod!

* * Mojzes je ljudstvu obljubil še to: „Proroka, meni enacega, vam bo Gospod obudil; tega poslušajte.“ — Potem Mojzes ljudstvo blagosloví, in gre na goro „Nebo“. Ž nje mu Gospod pokaže vso deželo kanaansko, rekoč: „To je dežela, ktero sem obljubil Abrahamu, Izaku in Jakopu. Vidil si jo z očmi, vanjo pa ne pojdeš!“ Ta prekrasni pogled Mojzesa z veseljem napolni. Zahvali se Gospodu za srečo, ki jo je namenil njegovemu ljudstvu, in mirno in srečno v Gospodu zaspí. — Ves Izrael je trideset dní žaloval po njem.

Mojzes je po svojih lastnih besedah podoba naj višega preroka Jezusa Kristusa. On je tako kakor Jezus oznanoval postavo Božjo, in je s čudeži, prerokovanjem in s svetim življenjem poterjeval, da je bil poslanec Božji. Še celó njegovo posamezno djanje je bilo nekako Odrešenikovemu podobno: Kot dete je ušel splošnji moriji grozovitega Faraona, v pušavi ga je Bog v čudoviti prikazni poklical in poslal, bil je čudovito spremenjen, z daritvino kervjo je sklenil zavezo itd.

46. Izraelci gredó v obljubljeno deželo.

* * Po Mojzesovi smerti Bog Jozvetu tako le govori: „Vzdigni se, in pojdi čez Jordan! Kakor sem bil z Mojzesom, takó bom s teboj.“ Ljudstvo se toraj vzdigne proti Jordanu, in duhovni pred njim skrinjo zaveze nesejo. Ko stopijo v Jordan, ki je bil ob tretjem času narastel, obstoji voda, ki je od zgoraj tekla, in se ko gora nakopiči, voda pa, ki je bila spodaj, je v mrtvo morje tekla. Ljudstvo pa je šlo skoz suho strugo. Ustavilo se je pri mestu Jerihi. Tukaj so obhajali velikonočni praznik in jedli pridelkov te dežele. Odsehnal je mana nehala.

* Jeriho je bilo obzidano mesto in je imelo veliko brambovcov. Zavoljo tega si ga ljudstvo ne upa premagati. Toda

Gospod reče Jozvetu: „Pojdite vsi vojšaki skoz šest dni po enkrat na dan okoli mesta! Sedmi dan pa pojdite sedemkrat okoli mesta duhovni naj pred skrinjo zaveze hodijo in naj trobijo s trobentami, in ljudstvo naj zažene velik krič: in ozidje mesta se bo iz dna razvalilo.“ Jozve stori, kokor mu je Gospod zapovedal, in hodili so okoli mesta sedem dni. Ko pa duhovni sedmi dan pri sedmem obhodu zatrobijo s trobentami, Jozve vsemu Izraelu pravi: „Zaženite velik krič, zakaj Gospod vam je dal mesto v oblast.“ Zdaj vse ljudstvo zavpije, trobente zabučé, in berž se poderejo zidovi, da Izraelci mesto vzamejo brez truda.

* Po mnogih bojih se Jozve polasti vse dežele, ter jo razdeli z vladljanjem med dvanajstere rodove, na ktere so bili razdeljeni Jakopovi sinovi *). Tako se je na tanko spolnilo, kar je bil Bog obljubil očakom Izraelovim.

† Obljubljena dežela in njena težavna pridobitev je podoba obljubljenih presrečnih nebes, kamor bomo prišli iz pušave tega življenja, ako si jih z velikim trdom privojskujemo.

*) Le duhovski rod Levijev ni dobil dela, ker je živel ob desetini in daritvah. Namesto njega so pa Jožefovi mlajši dobili dva po njegovih sinih Efrajmu in Manasetu. Glej zemljovid.

47. Sodniki. — Gedeon.

† Dokler je živel rod, ki je bil zrastel v pušavi in je vidil čudeže, ktere je Bog delal po Mojzesu in Jozvetu, so Izraelci zvestó Gospodu služili. Novi rod pa je zopet hudo delal pred Gospodom. Zoper prepoved Božjo so se jeli družiti z nevérniki, ki so prebivali okoli njih; so pa tudi začeli malikovati in posnemati njih hudobijo. Zato jih je Bog v roke dal sovražnikom, kteri so jih hudo stiskali. Kadar so se pa poboljšali in se vernili zopet k Bogu, se jih je zopet usmilil. Pošiljal jim je modre in serčne možé, ki so jih rešavali iz rok sovražnikov. Tem možém se je reklo Sodniki, ker so jih reševali in vodili po Gospodovi postavi. Ti možjé so bili: Barak, Jefte, čudovito močni Samson, zmed vseh naj imenitniši pa je bil Gedeon.

† Gedeon je bil sin priprostega Izraelca in je živel ob tistem času, ko je bil Bog Izraelce zavoljo njih hudobij Madjanom v roke dal. — Vsako leto o žetvi so prihajali, in jim pokončevali vse, kar je bilo zelenega. Ko se je enkrat spet bližala žetev, se Izraelci k Gospodu obernejo ter ga pomoči prosijo. Gospod pošlje angela k Gedeonu, ki je ravno v tlačivnici žito otepal in čistil, da bi ga Madjanom skril. Angel mu reče: „Gospod bodi s teboj, ti naj močnejši izmed mož! Pojdi, in reši Izraela iz roke Madjanov!“ — Gedeon odgovori: „Prosim, moj Gospod, s čim bom rešil Izraela? Glej, moja rodovina je poslednja v Manasetu, in jez sem naj manjši v hiši svojega očeta.“ Gospod pa mu reče: „Jez bom s teboj, in pobil boš Madjane ko enega možá.“ —

† Kmali potem Madjani z veliko vojsko udarijo čez Jordan in se všotorijo na veliki planjavi. Kar duh Gospodov navdá Gedeona, Izraelce skliče, in 32.000 mož se zbere okoli njega. Toda Gospod Gedeonu reče: „Preveč ljudstva je s teboj in Madjani mu ne bodo v roke dani; sicer bi se Izraelci hvalili in rekli: s svojo močjo smo rešeni. Oznani ljudstvu: kdor je bojazljiv in plašljiv, naj se verne!“ Na to se jih 22.000 verne, in le 10.000 mož ostane. Gospod zopet Gedeonu reče: „Še je preveč ljudstva, pelji jih k vodi. Kteri bodo vodo iz periša pili, jih posebej odloči; ravno tako te, ki bodo pili na pripognjenih kolenih.“ In bilo je le 300 mož, ki niso na tla poklekli, ampak so naglo iz periša pili, vsi drugi pa so na pripognjenih kolenih polagama pili. Na to Gospod pravi: „S temi 300 možmi vas bom rešil, vsi drugi naj se vernejo domú!“

† Vsi drugi množici Gedeon ukaže verniti se domú. Svojih 300 mož pa na tri trume razdeli, vsacemu dá trobento v roke in prazen verč in gorečo baklo sredi verča, rekoč: „Kar boste

mene vidili delati, to delajte tudi ví!“ Proti polnoči se nati-homa bližajo šotorišu sovražnikov, ki so še terdno spali, in ga obstopijo od vseh strani. Gedeon gre v šotoriše, kar zatrobi na trobento, razbije verč, zasučé gorečo baklo ter zavpije: „Meč Gospodov in Gedeonov!“ Ko bi z očmi trenil, ravno tako njegovi ljudje storé. Strah in groza spreletí sovražnike, vse šotoriše je bilo zmoteno; vpijejo, tulijo in bežé ter se med seboj moré. — Izraelci, ko zvedó slavno zmago svojih, se vzdignejo kakor en mož ter Madjanom pot zapró. In tako se smed 135.000 Madjanov le 15.000 domú verne. Izraelci pa so imeli mir veliko let.

48. Kako je Ruta ljubila svojo taščo.

† Ob času, ko so v Izraelu gospodovali sodniki, je bila enkrat lakota v deželi. Neki mož iz Betlehema se tedaj preseli s svojo ženo in z dvema sinovoma v Moabsko deželo. Njemu je bilo ime Elimelek, njegovi ženi pa Noema. Čez nekaj časa Elimelek umerje, deset let pozneje umerjeta tudi sinova, ki sta se bila oženila pri Moabljankah. Noema se od tod vzdigne in se verne v svojo domovino. Njeni sinahi, Orfa in Ruta, jo spremljate.

† Ko ste jo že daleč spremile, jima Noema pravi: „Vernite se v hišo svoje matere, Gospod naj vama poverne, kar ste storile meni in ránjkima!“ Onedve se jamete jokati na glas in pravite: „S teboj pojdeve k tvojemu ljudstvu!“ — Ona jima odgovorí: „Vernite se, moji hčeri! zakaj hočete z menoj? stara sem že, vajina stiska pa bi me še bolj težila.“ Zdaj se začnete še britkeje jokati. Vender pa se Orfa dá pregovoriti, se od svoje tašče posloví in se domú verne. Ruta pa pri nji ostane ter reče: „Kamorkoli pojdeš ti, pojdem tudi jez; in kjerkoli ostaneš ti, ostanem tudi jez. Tvoje ljudstvo je moje ljudstvo, in tvoj Bog je moj Bog. V deželi, kjer boš pokopana ti, hočem umreti tudi jez.“ Zdaj ji Noema več ne brani, in šle ste skupaj ter prišle v Betlehem.

† Ravno so ječmen želi, ko pridete v Betlehem. Ruta Noemi reče: „Ako hočeš, pojdem na polje in bom pobirala klasje, ki za ženjci ostaja.“ Noema ji odgovorí: „Le pojdi, moja hči!“ Ruta gre. Primeri se pa po volji Božji, da Ruta klasje pobira ravno na njivi, ki je bila Bocova. Boc pa je bil bogat mož in Elimelekove rodovine. In glej, on sam pride tisti dan k ženjcem, ter jim reče: „Gospod z vami.“ Oni mu odgovoré: „Gospod te blagoslovi.“ Ko pa zagleda Ruto, vpraša: „Čigava je ta deklíca?“ Odgovoré mu: „To je Moabljanka, ki je prišla z Noemo; prosila je, da bi smela za ženjci hoditi in ostalo klasje pobirati, in od jutra do zdaj je na polji, in se ní še trenutek ne domú verníla.“

† Zdaj Boc prijazno reče Ruti: „Poslušaj, hči! Dèrži se le mojih dekel, in kjerkoli bodo žele, pojdi za njimi; ukazal sem svojim hlapcom, da naj ti nihče ne bode nadležen. In ko bi te žejalo, pij iz posode, iz katere pijó moji ljudjé.“ Ruta se ponižno do tal prikloni, ter mu pravi: „Od kod ta sreča, da sem jez tujka milost našla pred tvojimi očmi?“ On ji odgovori: „Vse mi je bilo povedano, kar si storila svoji tašči po smerti svojega možá. Gospod naj ti poverne!“ Potem ji reče: „Ko bo prišel čas za jed, sem le pridi, z nami jej in svoj kruh moči v kis!“ Ko je tedaj prišel čas za jed Ruta k ženjcem prisede in jé to, kar se ji je dalo, in nekoliko še za Noemo ha stran dene. Potem precej vstane, in pobira klasje do mraka. Boc je pa bil zapovedal svojim hlapcom: „Nektere svojih snopov nalaš tje verzite in jih pustite ležati, da jih brez strahú pobere!“

† Ko je zvečer klasje s paličico otepla, je dobila skorej tri merice ječmena. Nese jih domú svoji tašči, in tako tudi ostanke jedí. Drugo jutro pa in več dní zapored je šla vselej zopet za Bocovimi deklami, in je ž njimi žela dotlej, dokler nista bila ječmen in pšenica v skedne spravljena.

† Nekoliko potem Boc Ruti reče: „Moja hči! vse mesto vé, da si pobožna ženka.“ In vzame jo za ženó. Gospod je blagoslovil njun zakon, ter jima je dal sina, ki se mu je reklo Obed; Obed pa je imel sina Isaja, očeta Davidovega, iz čegar rodú je bil rojen Odrešenik svetá.

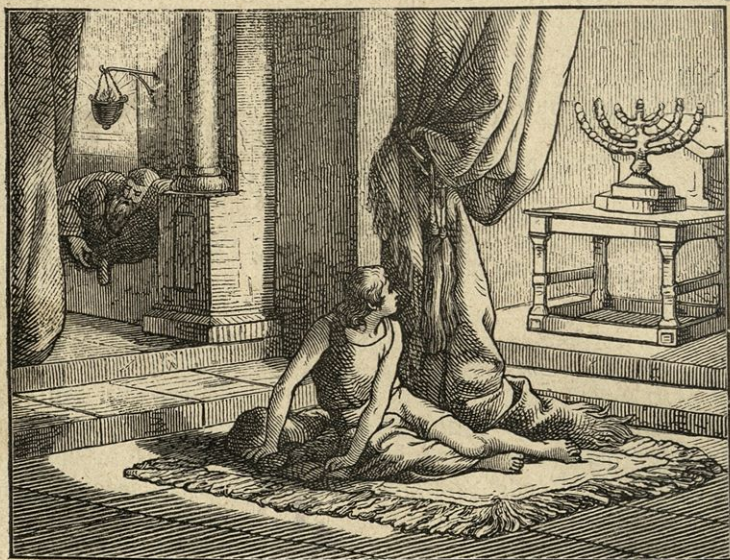
49. Samuel. Helijeva hudobna sina.

Ob času, ko je véliki duhoven, Heli, bil sodnik, sta živela dva pobožna zakonska človeka, Elkana in Ana po imenu. Ana ní imela otrók, in je bila zavoljo tega žalostna. Šla je enkrat v Gospodov šotor, ki je bil v Silu, in je, milo jokaje se, molila Gospoda, ter mu obljubo storila, rekoč: „Gospod vojskinih trum, ako se mene spomniš, in mi daš sinú, dala ga bóm tebi vse dni njegovega življenja!“ Gospod usliši njeno molitev, ter ji dá sinú, kateremu je bilo dano ime Samuel, t. j. sprošen od Bogá. Ko je bil Samuel tri leta star, nese ga k Heliju v Silo, da bi Gospodu služil v šotoru. In Samuel je Gospodu služil, je rasel in je bil Bogú in ljudém prijeten.

* * Heli je imel dva sina, reklo se jima je Ofni in Finees. Bila sta zeló hudobna in sta še celó ljudi odvracala od daritev. Če je kdo prišel v Silo in prinesel Gospodu dar,

sta med tem, ko se je kuhalo mesó, s triroglatimi vilicami v pisker dregala in mesó jemala za se. Še celó, preden je bila mast zažgana, surovo meso sta ljudem po sili jemala. Heli je vse to slišal in tudi zvedil, da sta še druge hudobije uganjala v svetišči. Sicer ji je posvaril zavoljo tega; da bi jima dal starček hujši strah, za to je bil premehak.

* * Nekega dné se je tedaj zgodilo, da je Heli eno noč spal v predvoru svetega šotorá. Samuel pa blizu njega. In Gospod zakliče: „Samuel, Samuel!“ On méni, da ga kliče Heli, precej vstane, teče k Heliju, in pravi: „Glej, tu sem!“ — Heli pa mu reče: „Jez te nisem klical. Verni se in spi!“ — Samuel se verne in zaspí. Gospod Samuela spet pokliče. Samuel zopet vstane, gre k Heliju in pravi: „Glej, tu sem, ker si me klical.“

RIEWEL.sc

On pa mu odgovorí: „Jez te nisem klical, moj sin, verni se in spi!“ — Kmali potem v tretje Gospod pokliče Samuela. Ko Samuel zopet pride k Heliju, Heli spozná, da kliče Gospod mladenča, in mu reče: „Pojdi in spi, in če te še pokliče, reci: Govóri, Gospod, tvoj hlapec posluša.“ Samuel gre in spet zaspí; Gospod ga spet pokliče, kot poprej: „Samuel! Samuel!“ Samuel reče: „Govóri Gospod, tvoj hlapec posluša.“ Gospod tedaj reče Samuelu: „Dan se bliža, da bom Helija in njegova sinova kaznoval. On je vedil, da njegova sinova nespodobno ravната, pa ji vender ní strahoval.“ Za jutra Heli Samuela pokliče in

mu pravi: „Kaj je Gospod s teboj govoril? Prosim te, nikár mi nič ne skrivaj.“ Tedaj mu Samuel vse pové. Heli, ponižno vdan odgovóri: „Gospod je, naj storí, kar je dobro v njegovih očéh.“

* * Nekaj let potem se prigodí, da Filistejci Izraelce, ker so bili Gospodu nezvesti, hudo stiskajo. Izraeli toraj gredó nad Filistejce na vojsko. Komaj pa se začne boj, pobegnejo Izraelci pred Filistejci v svoje šotoriše, in pobitih jim je bilo okoli 4000 mož. Zdaj pravijo starašini Izraelski: „Prinesimo skrinjo zaveze sem, da nas reši iz rok naših sovražnikov!“ Tedaj v Silo po skrinjo zaveze pošljejo, in spremljata jo v šotoriše Helijevega sinova. Filistejci z dvojno močjo zopet nad Izraelce planejo, in jih še huje otepó. Padlo jih je 30.000 mož, med katerimi sta bila tudi obá sina Helijevega, in še celó skrinja zaveze je bila zajeta. Heli, ko sliši žalostno novico, znak s stola pade, zlomi si vrat in umerje.

* Filistejci skrinjo zaveze vzamejo, in jo nesejo v tempelj Dagona, svojega malika. Ko pa drugo jutro vstanejo, glej, Dagon z obrazom na tleh leží pred skrinjo Gospodovo. Verh tega Bog Filistejce še z mnogimi nadlogami obiše. Njih polja jim miši pokončajo, v mestih in vaseh pa zbolí in umerje veliko ljudi. Filistejci se tega zeló prestrašijo, in pravijo: „Skrinja Izraelovega Bogá naj ne ostane pri nas, zakaj terda je njegova roka nad nami.“ — In naložili so skrinjo Božjo na voz, v katerega so vpregli dve doječi kravi. Kravi pa ste šle naravnost po poti, ki derži v Betsames, in tako je skrinja spet prišla v deželo izraelsko.

* Med tem je bil namesti Helija Samuel sodnik. On Izraelce skliče, jim njih pregrehe očita in pravi: „Ako se iz vsega svojega serca vernete k Gospodu, vas bo otel z Filistejskih rok.“ Izraelci se postijo in pravijo: „Grešili smo zoper Gospoda.“ Na to se jih Gospod usmili, ter jim dá tako slavno zmago nad Filistejci, da si veliko let več ne upajo hoditi do Izraelske meje.

50. Kraljestvo ustanovljeno. Savel prvi kralj. (1095 pred rojst. Krist.)

Ko se je Samuel postaral, vsi Izraelovi starašini pridejo k njemu ter mu pravijo: „Postavi nam kralja, kakor ga imajo vsi narodi!“ Ta govor Samuelu ní bil všeč, ker je hotel, da ostane Gospod sam njih kralj. Bog pa mu vender reče: „Slušaj njih glas; vender pa jim naznani pravice, ktere bo imel kralj nad njimi.“

Ob tistem času k Samuelu pride mož Benjaminovega rodú, Savel po imenu. Bil je mlad in lep junak, od pleč in više je molel čez vse ljudstvo. Ní ga bilo med Izraelovimi otroci goršega od njega. Ko ga Samuel zagleda, mu Gospod reče: „Glej, to je mož ktereга mazili, da gospoduje nad mojim ljudstvom.“ — Samuel vzame posodico z oljem, ga nad njegovo glavo izlije, rekoč: „Glej, Gospod te je mazilil v kneza čez svoje ljudstvo.“ Potem ga postavi pred vse ljudstvo, rekoč: „Glejte ga, kogar je Gospod izvolil. Ni mu ga enačega med vsem ljudstvom.“ In vse ljudstvo je zavpilo: „Živi, kralj!“

* * Gospod je bil s Savlom, in mu je dal zmago nad vsemi sovražniki Izraelovimi. Enkrat pa Samuel Savlu reče: „Tako govori Gospod vojskinih trum: Premišljeval sem, kaj je Amalek storil Izraelu, ko je šel iz Egipta. Toraj pojdi in pobij Amalečane, nič njihovega blaga pa ne jemlji za se!“ Savel tedaj ljudstvo skliče in Amalečane pobije. Ali Gospodove besede ni spolnil, ampak prideržal si je naj lepše čede: tudi si je v svoji prevzetnosti postavil premagavski oblok. — Samuel Savlu naproti gre ter mu ves nevoljen pravi: „Kaj je beketanje čed, ki šumi v mojih ušesih?“ Savel se izgovarja rekoč: „Zanesel sem naj boljšim ovcam in govedam, da jih Gospodu darujem.“ Toda Samuel mu odgovori: „Ali mar hoče Gospod žgavnih in klavnih darov, in ne veliko bolj, da se posluša njegov glas? Pokoršina je boljša, kakor darovi. Ker si tedaj zavergel Gospodovo besedo, je tudi Gospod tebe zavergel. Nič več ne bodeš kralj.“

51. David pastirček.

* Samuel je kralja Savla serčno ljubil; zato ga je zelo bolelo, da ga je Gospod zavergel. Nekega dné mu Gospod toraj reče: „Doklej boš še Savla obžaloval? Napolni svoj rog z oljem, in pojdi k Isaju v Betlehem; zakaj izmed njegovih sinov sem si kralja izvolil.“ Samuel gre v Betlehem, tam Gospodu daruje in na skrivnem povabi Isaja in njegove sinove k daritvi. Naj starji sin, lep in velik mož, prvi vstopi. Samuel misli: „Ta le bo Gospodov maziljenec.“ Ali Gospod mu reče: „Ne glej na njegovo postavo in visokost. Njega nisem izvolil; zakaj jez ne sodim po pogledu človekovem.“ Potem Isaj svojih šest drugih sinov po versti pripelje pred Samuela. To da Samuel reče: „Nobenega izmed teh ni Gospod izvolil; ali so

to že vsi tvoji sinovi?“ — Isaj odgovori: „Še naj manjši je ostal, namreč David, ki ovce pase.“ Samuel na to reče: „Pošlji po-nj!“ Ko pride David, Gospod Samuelu reče: „Vzdigni se, ter ga mazili!“ — Samuel tedaj vzame rog z oljem in ga mazili vpričo njegovih bratov, in Duh Gospodov je bil od tega dneva z Davidom.

* * In Gospodov Duh je šel od Savla, in hud duh ga je nadlegoval; in bil je ves pobit, otožen, klavern in žalosten. Ko Savlovi služabniki to zapazijo, mu pravijo: „Poiskati ti hočemo možá, ki zná na citre brenkati, da zabrenka pred teboj in da ti odleže.“ Eden izmed služabnikov pa še pristavi: „Glej, jez poznam naj mlajšega sina Isajevega, Betlehemljana, ki zna dobro brenkati, ki je silno močen korenjak in junašk mož in moder v besedi.“ Tako pride David k Savlu. Savel je kmali začel Davida zeló ljubiti in izvolil si ga je za oproda, t. j. vojaka, ki mu je orožje nosil. Kakor je prišel hudi duh nad Savla, mu je David na citre zabrenkal, in Savlu je odleglo.

52. Davidov boj z velikanom Goljatom.

* * Filistejci se zopet vzdignejo z vojsko na Izraelce. Filistejci so stali na gori od te strani, Izraelci pa na drugi gori njim nasproti, tako da je bila dolina med njimi. Kar stopi iz Filistejskega šotoriša velikan, Goljat po imenu. On ni bil le veči od drugih navadnih móž, ampak tudi zeló močan. Imel je na glavi bronasto čelado, oblečen je pa bil v luskinast oklep, ki je tehtal več od centa; na nogah je imel bronaste skorje; bronast škit mu je pokrival rame, in drog njegove sulice je bil kot tkavsko vratilo. Ta velikan toraj stopi pred Izraelove versté in kliče: „Izvolite izmed sebe možá, in naj gre doli na posebni boj. Ako on pobije mene, bomo mí vaši sužnji; če pa jez premagam njega, in ga ubijem, boste ví služili nam.“ Ko pride potem k svojim, pravi: „Danes sem zasmehoval Izraelove trume.“ Tako je ta Filistejec hodil jih zasramovat zjutraj in zvečer štirideset dní; Savel in Izraelci pa so se ga silno bali.

* * Ker so bili Davidovi trije starejši bratje s Savlom na vojski, se je David od Savla domú vernil, da bi pasel čedo svojega očeta. Isaj tedaj reče Davidu: „Pojdi v šotorišo k svojim bratom, in glej, kako jim je.“ David se vzdigne in pride k svojim bratom. Še ž njimi govori, kar Goljat pride iz šotora filistejskega, in Izraelce zasmehuje. David to sliši in reče: „Kdo je ta Filistejec, ki zamehuje vojsko živega Bogá?“ Pred Savla stopi in pravi: „Nikomur naj serce ne upada zavoljo njega; jez, tvoj hlapec, pojdem ter se bom bojeval zoper Filistejca.“ Savel

pa mu pravi: „Ti ne moreš zoper tega Filistejca bojevati se, zakaj mladenič si še, on pa je že z mladega vojšak.“ David odgovori: „Pasel sem čedo svojega očeta. Ako je prišel lev ali medved in je vzel ovna izmed čede, tedaj sem tekel za njima, ter sem ga jima iztergal iz žrela; in ako sta se zoper mene vzdignila, sem ji za brado zgrabil, davil in ubil. Ravno tako zdaj pojdem in bom ljudstvu vzel osramotenje. Gospod, ki me je otel iz levove in medvedove roke, me bo tudi rešil iz roke tega Filistejca.“ Nato Savel reče: „Pojdi, in Gospod bodi s teboj.“

* * Zdaj Savel Davida obleče v svoja oblačila. Dá mu na glavo bronasto čelado, in z oklepom ga obdá. Ali David ne more hoditi v orožji, zakaj tega ni bil vajen; sleče se toraj, vzame svojo palico ter si izbere pet prav gladkih kamnov iz potoka, jih dene v pastirsko torbico, vzame pračo v roke in gre nad Filistejca. Ko Filistejec Davida ugleda, pravi: „Ali sem mar pes, da greš s palico k meni? Le pojdi k meni, in dal bom tvoje meso pticam pod nebom in zverinam po zemlji.“ — David mu pa odgovori: „Ti greš k meni z mečem in sulico in s škitom; jez pa grem k tebi v imenu Gospoda vojskinih trum, kterega si danes zasmehoval.“ Goljat se vzdigne in se bliža Davidu. Tudi David hití in teče v boj, seže v torbico, vzame kamen, ga dene v pračo, pračo zasuče, kamen zažene

ž njo, ter zadene Filistejca v čelo tako močno, da je padel na svoj obraz na zemljo Filistejec. Potem David k Filistejcu stopi, mu vzame meč, mu ga potegne iz nožnic, ter mu odseka glavo. Ko vidijo Filistejci, da je mrtev naj močnejši izmed njih, pobegnejo; Izraelci pa se vzdignejo za njimi, jih podé, veliko jih pobijejo, in planejo nad njih šotoriše.

53. Jonatanova ljubezen in Savlovo sovraštvo do Davida.

* Ko Savel z Davidom domù gre, jima pridejo naproti žene iz vseh mest z bobni in cimbalami, ter plesaje prepevajo: „Savel jih je pobil tavžent, David pa deset tavžent.“ Savel se silno razserdi, in od tega dné več z lepim očesom ne pogleda Davida. Drugi dan pa hudi duh napade Savla. David pred njim brenka kakor vsak dan. Kar Savel sulico, ki jo je imel v roki, va-nj zažene ter misli, da bo Davida k steni pribodel ž njo. Ali David se umakne, in sulica se v steno zasadi. — Nekoliko potem Savel Davida postavi za višega čez tavžent mož ter mu obljubi svojo hčer Miholo, ako pobije sto Filistejcov. Savel je namreč mislil, da bo tako David prišel Filistejcom v roke. Ali David pobije dve sto Filistejcov, in vse ljudstvo ga je ljubilo.

† To Savlu obudí sum, da David hrepení po kraljevem sedeži, in še bolj se razserdi. V svojem slepem sovraštvu še celó

svojemu sinu Jonatanu in svojim služabnikom ukaže, umoriti Davida. Jonatan pa, ki si je bil Davida močno priljubil, in ž njim sklenil zavezo priserčne ljubezni, svari Davida po nedolžnem preganjanega, pred svojim očetom. Verh tega tudi svojemu očetu, ko ga vidi dobre volje, reče: „Kralj! ne pregrešuj se zoper Davida; saj se on ni pregrešil zoper tebe in njegova djanja so tebi zelo koristna. On je svoje življenje prostovoljno postavil v nevarnost in je umoril Filistejca. Zakaj se toraj hočeš pregrešiti nad nedolžno kervjó?“ — Ko Savel to sliši, utolaži se in pri-seže: „Kakor resnično Gospod živi, naj ne bo umorjen!“ Jonatan tedaj pelje Davida spet k svojemu očetu, in David je bil pri Savlu kot poprejši.

† Prične se pa na novo vojska, David se toraj vzdigne, se vojskuje zoper Filistejce, jih pobije, in bežali so pred njim. Zdaj hudi duh zopet v Savla pride, in ta zopet sulico v Davida zažene; ali zopet se David umakne, in zbeži. Ko je nekoliko potem Jonatan zavoljo Davida zopet govoril s svojim očetom, se Savel razserdi in reče: „Dobro vém, da ljubiš Isajevega sinú, sebi v sramoto in škodo; zakaj dokler on živi, ti kraljestva ne dosežeš; pri té priči pošlji po-nj, zakaj sin smerti je!“ Jonatan odgovori: „Zakaj bi umerl? Kaj je storil?“ Nato Savel sulico zagrabi, da bi prebodel Jonatana. Jonatan zbeži in nevarnosti uide. Iz tega pa spozná, da je Savel sklenil Davida umoriti. Zavoljo tega gre Jonatan k Davidu v skrivališče ter se jókata obá; Jonatan pa pravi: „Pojdi v miru! Kar sva si v imenu Gospodovem prisegla, pri tem naj ostane!“

54. Davidova velikodušna ljubezen.

† David ni bil nikjer varen pred Savlom, toraj beži na gore Judove. Smertne nevarnosti ga obdajajo od vseh strani. Toda David ne obupa. Z mislijo se tolaži: „Kdor prebiva pod varstvom Najvišega, je varen in nič se mu ní bati.“ Njegovo zaupanje v Boga pa tudi ní bilo osramoteno. Bog ga ne reši le iz vsega Savlovega zalezovanja, temuč mu še celó dá Savlovo življenje v roke, da je poskusil njegovo čednost. David poskušnjo slavno prestopi.

† Savlu je bilo povedano, da je David skrit na neki gori. Savel se toraj vzdigne s 3000 možmi, da bi poiskal Davida. Ko David to zvé, pride skrivši na tisto mesto, kjer je Savel prenočeval. Vidi, da vse spi po šotoru, gre natihoma z Abisajem, svojim tovaršem, v Savlov šotor ter ga najde, koj je spal. Tudi Abner, Savlov vojvoda, in ljudstvo okoli njega spi. Abisaj tedaj reče Davidu: „Danes ti je dal Gospod tvojega sovražnika

v roke; zdaj ga bom tedaj s sulico enkrat zabodel k zemlji, in v drugič ne bo treba.“ David pa mu pravi: „Ne umóri ga; zakaj kdo bi stegnil svojo roko na maziljenca Gospodovega, in bi bil nedolžen? Vzemi sulico, ki je pri njegovi glavi, in kozarec za vodo, in daj ji meni, in odriniva!“ To se zgodi, in nikdo ne vidi in ne čuti nič. Ko David vernivši se pride verh gore, zavpije proti Abnerju in pravi: „Zakaj nisi varoval svojega Gospoda kralja? Poglej, kje je kraljeva sulica, kje kozarec za vodo!“ Savel se na Davidov glas zbudi, in reče: „Ali je to tvoj glas, moj sin David!“ David odgovori: „Moj glas je, gospod moj in kralj! Zakaj vender preganjaš mene, svojega hlapca? Kaj hudega sem ti storil?“ — Savel zdaj spozná svojo krivico in pravi: „Grešil sem, verni se, moj sin David! Nič več ti ne bom kaj žalega delal. Bodi blagoslovljen, moj sin David!“ Potem se v miru ločita.

* * Ne dolgo potem je bil med Izraelci in Filistejci boj na gorah Gelboe. Ker je Savel vedil, da ga je Bog zapustil, zato je trepetaje šel na vojsko. Veliko Izraelcov pade v boji, med njimi tudi Jonatan in dva druga sina Savlova. Poslednjič je bil tudi Savel sam, ki se je serčno vojskoval, s sovražno sulico težko ranjen. Filistejci so od vseh strani planili nanj, ter so ga hotli vjeti. Savel pa, da bi ne prišel sovražnikom v roke, popade meč in se obupno sam nanj natakne, in umerje.

† David je bil tedaj rešen svojega naj večega sovražnika. Ko mu je bila naznanjena Savlova smert, se je pa v svoji blagoserčni ljubezni spominjal le njegovih dobrih lastnosti. Od žalosti je pretergal oblačila, se je milo zjokal in rekel: „Gore Gelboe! posehmal naj ne pada na vas ne rosa, ne dež! Kako so popadali junaki v boji! Savel in Jonatan, ljubeznjiva in lepa v svojem življenji, tudi v smerti nista ločena. Moj brat Jonatan! Kakor ljubi mati svojega edinega sina, tako sem jez tebe ljubil!“

III. Moč izraelskega ljudstva; ali od Davida do Roboama (4055—975 pred rojst. Kr.).

55. David, pobožni kralj. Njegova skerb za vnanjo službo Božjo.

Po Savlovi smerti izraelsko ljudstvo Davida za kralja izvoli. V Jeruzalemu si kraljevi sedež izbere. Kmali začne sloveti njegovo ime po vseh deželah; zakaj bil je jako hraber in imel je okoli sebe trideset junakov,

ki so opravljali imenitna djanja. Ž njimi je premagal Filistejce in veliko družih ljudstev. — Še slavnije je bilo njegovo vladanje zavoljo skerbi, ki jo je imel za srečo svojega ljudstva. Ker ga je navdajal strah Božji, je bil pravičen do vsega ljudstva, in si je volil tudi take svetovavce, ki so mu pomagali, pravično in modro vladati. Še bolj goreče je skerbel za Božjo čast.

* * Tik Jeruzalemskega mesta je bil lep hrib Sion po imenu. Na tem hribu David drag in krasen šotor za skrinjo zaveze napravi. Ko je bil dodelan, jo ukaže z veliko slovesnostjo vanj nesti. Brez števila ljudstva se zbere; vsi knezi izraelski v škerlat oblečni, duhovni v svojih naj slovesniših oblačilih in nič manj kot 3000 oboroženih mož jo spremlja.

Ti, ki pred njo in za njo gredó, na harpe in citre, na zvončke, bobne in cimbale brenkajo. David sam, gredé pred duhovni, od veselja raja in na harpo brenka.

Prepeval je pa: „Gospod, kdo bo prebival v tvojem šotoru? ali kdo bo počival na tvoji sveti gori? Kdor hodi brez madeža in pravico dela; kdor resnico govori v svojem sercu; kdor s svojim jezikom ne goljufá, tudi ne dela hudega svojemu bližnjemu, in zasramovanja ne sprejema zoper svoje bližnje; kdor svojega bližnjega ne goljufá, in svojega denarja ne daje na obresti in ne jemlje daril zoper nedolžnega. Kdor takó dela, ne omahne vekomaj.“

† Kolikorkrat leviti, ki skrinjo nosijo, po šest stopinj storé. David vola in ovna daruje. Še večé darí pa daruje, ko je bila skrinja postavljena v svetem šotoru. Duhovne razdelí na 24 verst, da verstama opravljajo sveto službo. Ravno tako tudi levite razdelí. Izmed njih ne izvoli nič manj ko 4000 pevcov, da so verstama v čast Božjo peli svete pesme in igrali na glasbino orodje.

56. Davidovo prerokovanje od Zveličarja.

David je tudi, pastirček še in zdaj ko kralj, v Božje poveličevanje zlagal svete pesmi, katerim pravimo psalmi, in je v vseh rečeh ravnal po volji Božji. Zavoljo tega ga Gospod blagoslovi, da se mu izide vse po sreči, in mu tudi obljubo dá, vekoč: „Iz tvojega rodú bom obudil enega, čigar sedež bo terdno stal na vekomaj. Jez mu hočem Oče biti, on pa mi bodi sin.“

† Bog je Davidu dal tudi dar prerokovanja. Naj imenitniše njegovo prerokovanje od Božjega Odrešenika in od njegove svete cerkve je:

† Gospod mi je rekel: Ti si moj sin, danes sem te odil. Poželi od mene, in dati hočem nevérnike v tvojo dedino, in v last tečaje svetá.“

„V njegovih dneh bo vzhajala pravica in polnost mirú. Pred njim se bodo priklanjali Etijopejci; kralji iz Tarza in otokov mu bodo darov darovali; kralji iz Arabije in Sabe bodo darí prinesli.“

„Jez sem červ, ne pa človek: ljudém v zasmehovanje in zaničevanje. Vsi, ki me vidijo, se mi posmehujejo, in z glavo majajo. Derhal hudobnežev me je obdala; roke in noge so mi prebodli, moja oblačila med se razdelili, in za mojo obleko so vadjali.“

„Ti, o Gospod, ne boš pustil moje duše v peklu, in tudi ne boš pripustil svojemu svetemu viditi trohnobe.“

„Odprite se večna vrata, da pojde noter slavní kralj! Ti greš na višave, vjete pelješ jetníke, in darila seboj jemlješ za ljudi. Hvalite Gospoda, hvalite Boga, ki gre nad nebesa nebes proti izhodu.“

„On je rekel mojemu Gospodu: Vsedi se na mojo desnico, da tvoje sovražnike položim v podnožje tvojih nog. Gospod je prisegel in se ne bo kesal: Ti si duhoven vekomaj po redu Melkizedeka.“

David, čigar rodú je Zveličar, ki se večkrat imenuje sin Davidov, je tudi zveličarjeva predpoda: v rojstnem v mestu, tihoti in nizkosti, v kateri je živel v svoji mladosti, v zmagi sovražnika Božjega ljudstva, ko kralj in prerok.

57. Absalom se spunta zoper svojega očeta in je kaznovan.

* David, dasiravno poprej ves po volji Božji, se je bil vendar že poznejša leta dvakrat hudó pregrešil, s prešestvom z Urijevo ženó in z ubojem nedolžnega Urije. Gospod je toraj k njemu poslal preroka Natana, da mu je očital hudo pregrešenje. David je spoznal svojo pregreho in ves skesan rekel: „Grešil sem zoper Gospoda.“ Na to pravi Natan Davidu: „Gospod ti je greh odvel; vendar pa naj ti umerje naj mlajši sin!“ K ti časní

kazni mu jih je Bog še več dodal. David jih je pa ves vdan prenašal in si tudi še sam prostovoljno nalagal ostro pokoro.

* Naj hujšo šibo mu je spletel poredni Absalom, njegov lastni sin. — Absalom je bil naj lepši mož v vsem Izraelu. Od podplatov do temena ni bilo madeža na njem. Zlasti pa je imel lepe dolge lasé. Da bi se ljudje zgledovali nad njim, zato si omisli vozov in konjikov in 50 mož, ki so pred njim hodili. Verh tega je vsako jutro stal pri vratih kraljevega poslopja. Vsakega, ki je imel kako opravilo pred kraljevo sodbo, je k sebi poklical, prav prijazno ž njim govoril, ter mu na zadnje rekel: „Tvoje govorjenje se mi dobro in pravično zdí: pa kralj ni postavil nikogar, da bi te poslušal. O, ko bi bil jez postavljen za sodnika čez vso deželo, vse bi po pravici sodil!“ Ko je kdo — ganjen, da je bil tako prijazno sprejet, — pred njega na kolena padel; mu je podal svojo roko, ga objel in poljubil. S to zvijačo si je naklanjal in tudi naklonil serca Izraelovih mož.

* Ko je mislil, da si je že zadosti serc pridobil, nekega dne k očetu kralju gre in pravi: „Rad bi v Hebron šel, da spolnim obljubo, ki sem jo Gospodu naredil.“ — Kralj mu odgovori: „Pojdi v miru!“ Absalom pa iz Hebrona pošlje oglednikov po vseh Izraelovih rodovih, ter jim velí reči: „Kakor hitro boste slišali bučanje trobent, recite: Absalom je kralj v Hebronu!“ In res, velik punt se vzdigne, preslepljeno ljudstvo od vseh strani prihaja in se zbira okoli Absaloma. Ko David to zvé, reče svojim služabnikom: „Vzdignite se, bežimo, da nas ne napade Absalom in ne pokonča nas in mesta.“ — David tedaj s svojimi ljudmi iz Jezuzalema čez potok Cedron peš in jokaje gre na Oljsko goro. Ko pa dalje beží, sreča ga mož iz hiše Savlove po imenu Semej, kateri je kamne lučal vanj, preklinja ga, rekoč: „Pojdi iz dezele, pojdi, ti mož kerví!“ Abisaj nevoljen zoper to hudobijo kralju reče: „Zakaj preklinja ta pes mojega gospoda kralja? Pojdem, in mu bom odsekal glavo!“ Ali kralj mu pohlevno in mirno odgovori: „Pústi ga preklinjati, zakaj morebiti, da se Gospod ozre na mojo nadlogo, in da mi z dobrim poverne današnje preklinjanje!“

* David potem gre s svojimi ljudmi čez Jordan. Ko mu pa Absalom tje naproti hití, se David pripravi za boj, rekoč: „Tudi jez grem z vami v boj!“ Vojšaki mu odgovoré: „Ne hodi! zakaj ako bi tudi izmed nas polovica padla, ne bodo veliko marali; ti pa sam veljaš za deset tavžent.“ Tako tedaj kralj ostane zad, zapové pa Joabu in vsem poglavarjem: „Ohranite mi mladenča Absaloma!“ V velikem gozdu se boj začne, in pobita je bila Absalomova vojska. Absalom na mezgu

pobegne. Ko mezeg pride pod košat velik hrast, Absalomova glava z dolgimi lasmi na hrastu obvisi in mezeg, na katerem je sedel, izpod njega zdirja. To vidi nekdo in Joabu pove. Joab tri sulice v roke vzame, leti k hrastu in jih Absalomu v ne-hvaležno serce zasadi. In ko še živi na hrastu in visé trepeče, deset Joabovih mladenčev tje priteče; oni mahnejo po njem in ga ubijejo. Potem njegovo truplo veržejo v globoko jamo in silno velik kup kamenja nanosijo nanj.

* Poslanec Davidu oznanilo prinese, da se je boj zanj srečno izšel. David pa precej vpraša: „Je li dobro mladenču Absalomu?“ Poslanec odgovori: „Kakor njemu, bodi vsem sovražnikom mojega kralja,“ — David na to začne zelo žalovati, in jokaje se, govori: „Moj sin Absalom! Absalom moj sin! Kdo mi dá, da bi bil jez umerl namesto tebe, Absalom, moj sin, o Absalom, moj sin!“ Ko se David verne v Jeruzalem, mu vse ljudstvo naproti pride ter ga z velikim veseljem v mesto pelje.

† David je Jezusu zelo podoben tudi v tem, da je šel čez potok Cedron na oljsko goro, da je blagoserčno odpustil svojemu preganjavcu in zasmehovavcu, in slovesno šel po zmagi v mesto Božje.

58. Davidovo poslednje opominjanje in njegova smert.

† Trideset let je bil David star, ko je prišel na kraljev sedež, in je vladal štirideset let. Bližal se je toraj čas njegove smerti. Tedaj vse poglavarje in pervake skliče, ter jim tako le govori: „Poslušajte me, bratje moji, moje ljudstvo! Mislil sem Gospodu hišo zidati, in sem pripravil vse za zidanje. Bog pa mi je rekel: Ti mi ne boš zidal hiše, ker si v tolicih vojskah kri prelival. Salomon, tvoj sin, naj mi zida hišo, in jez mu bom prestol njegovega kraljestva uterdil, ako bo stanovitno spolnoval moje zapovedi. Opominjam vas toraj zdaj: Spolnujte vse Gospodove zapovedi! Ti pa, moj sin Salomon! Spoznavaj Boga, svojega očeta, in služi mu s popolnim sercom in z voljnim duhom; zakaj Gospod vsem v serce vidi in vse njih misli vé. Ako ga išeš, ga boš našel; ako ga pa zapustiš, te bo zaverigel vekomaj.“

† Potem David svojemu sinu izroči zlato in srebro za svete posode, obris za tempelj, za vse potrebno poslopje in za dvoriša, rekoč: „Tako mi je roka Gospodova v serce zapisala. Zidaj toraj sveto hišo, in Gospod bo s teboj.“

† Na to reče vsem: „Delo je veliko, zakaj ne pripravljaj se prebivališče človeku, ampak Bogu. Po svojem uboštvu sem pripravljaj stroške za hišo svojega Boga: zlatá in srebra za posode, brona, železa, lesá, druzega kamena in marmeljna na

kupe. Tudi vi svoje roke napolnite z darili, ter jih darujte Gospodu!“ In poglavarji in ljudstvo so z veselim sercom dali darov za hišo Gospodovo. David je tega vesel in pravi: „Češen bodi Gospod, Bog Izraelov, od vekomaj do vekomaj! Tvoje je vse, in kar smo prejeli iz tvojih rok, smo ti vernili. Gospod, vedno ohrani sveto voljo njih serc, in daj jim, vedno stanovitnim biti v tvoji službi. Tudi Salomonu, mojemu sinu, daj popolno serce, da tvoje zapovedi vedno ohrani v svojem sercu.“ Na to, David mirno v Gospodu zaspí.

59. Salomonova molitev in modra sodba.

* * Po Davidovi smerti je bil Salomon kralj v Izraelu. On je ljubil Gospoda in živel je po priporočilih svojega očeta, Gospod se mu enkrat v spanji ponoči prikaže, rekoč: „Prosi kar hočeš, da ti dam.“ Salomon odgovori: „Ti, o Gospod, s me postavil za kralja; pa mlad sem še in ne vém, kam se djati. Daj mi tedaj podučljivo sercé, da prav sodim tvoje ljudstvo, in da vém razločevati med dobrim in hudim.“ — Všeč je bila Gospodu ta beseda. Gospod mu toraj reče: „Ker si prosil teh reči, in si nisi prosil dolzega življenja, ne bogastva, ne pogina svojih sovražnikov, ampak modrosti, glej, storil sem ti po tvojih

besedah, in sem ti dal serecé modro in razumno takó, da nihče pred teboj ni bil tebi enak, in ti tudi za teboj ne bo. Pa tudi to, česar nisi prosil, sem ti dal; bogastvo namreč in slavo. Ako boš hodil po mojih potih in boš spolnoval moje zapovedi, kakor tvoj oče, bom tudi podaljšal tvoje dni.“

† Kmalí potem pridete dve ženi k Salomonu, da bi jima prav razsodil v prepíru, ki ste ga imeli; zakaj vsacemu so bile duri odperte do njegovega prestola. Ena izmed nju reče: „Jez in ta žena sve sami stanovali v eni hiši. Iméli sve vsaka svojega otroka. Umerl je pa sin te žene po noči: zadušila ga je namreč spé. O polnoči na tihem vstane, ter vzame mojega sina od moje strani, ko sem spala, in ga položí v svoje naročje; svojega sina pa, ki je bil mertev, dene meni v naročje. Ko zjutraj vstanem, najdem ga mertvega; ko ga pri belem dnevu skerbno ogledujem, vidim, da ni moj.“ — Una žena pa pravi: „Ni tako, kakor govoriš, ampak tvoj sin je umerl, moj pa živí.“ — Naproti pa reče prva: „Lažeš, zakaj moj sin živí, tvoj sin pa je mertev.“ — In tako ste se prepírali pred kraljem. Na to kralj reče: „Meč mi prinesite!“ Ko se to zgodi, kralj reče: „Razdelite živega otroka na dva dela, in dajte polovico eni, polovico pa drugi!“ Pri teh besedah se prava mati živega otroka silno prestraši, in na glas zavpije rekoč: „Prosim, gospod, dajte raji uni otroka živega, nikar ga ne umorite!“ Nasproti pa una pravi: „Naj ne bo ne moj, ne tvoj, ampak razdelí naj se.“ Na to kralj razsodi ter reče: „Dajte uni otroka živega, ne da bi ga umorili; zakaj ona je njegova mati.“ — Ves Izrael je to sodbo zvedil in v časti so imeli svojega kralja, ker so vidili, da je Božja modrost v njem.

60. Salomonovi pregovori.

Salomon je modrost, ki mu jo je bil Bog dodelil, tudi skazal v prelepih pregovorih, ktere nam je zapustil. Nekteri naj lepših so ti le:

„Prevzetnost hodi pred zátorom in napuh pred padcom.“

„Kdor hodi z modrimi, bo moder. Kdor je prijatelj z nespametneži, ta bo njim enak. Ako te vabijo grešniki, ne hodi za njimi po njih potih: zakaj njih nogé v pogubljenje tekó. Ne bodi kakor ptiči, kterim se zastonj meče mreža pred oči.“

„Kdor varuje svoja usta in svoj jezik, svojo dušo varuje. Veliko govoriti ni brez greha. Beseda o pravem času je zlato jabelko v srebrni skledici.“

„Lažnjive ustnice so Gospodu gnjusoba; vseh so mu pa, ki odkritoserčno ravnajo.“

„Kdor svoje pregrehe skriva, mu ne bo dobro; kdor se jih pa obtoži, bo milost dosegel.“

„Majhna je mravlja, pa je vendar modrejša od modrih. Pojdi k mravlji, o lenuh, in ogleduj njena pota ter se uči modrosti. Ona nima ne vojvoda, ne učenika, ne oblastnika, pa si vendar po leti hrano napravi in zalogo ob žetvi nabira.“

„Mirna vest je vedna gostija. Bolje je malo po pravici, kakor veliko po krivici.“

„Usmiljenje ukazovati in prav delati Gospodu bolj dopade, kakor klavne daritve. — Kdor se ubozega usmili, na obresti posodi Gospodu; on mu bo povernil.“

„Pravični tudi za svojo živino skerbí, krivični pa je neusmiljen.“

„Kakor oglje pri žerjavici in les pri ognji, tako jezen človek prepir napravi. Pohlevno govorjenje jezo hladi.“

„Ako je lačen tvoj sovražnik, daj mu jesti; ako ga žeja, daj mu vode piti; ker tako živo oglje usipaš na njegovo glavo, in Gospod ti bo povernil.“

61. Zidanje in posvečevanje tempelja.

* * Četerto leto svojega vladanja začne Salomon Gospodu sveto hišo (tempelj) zidati v Jeruzalemu na hribu Morija. Izbere si delavcov iz vsega Izraela, in sicer: 10.000 taci, ki so cedre in hoje sekali na Libanonu, 70.000 taci, ki so nosili bremena, 80.000 kamnarjev in 33.000 višjih, ki so zapovedovali delavcem. Lahko si je toraj misliti, kolika je bila ta hiša Božja! Narejena in razdeljena je bila sicer po obrisu svetega šotora, toda bila je brez vse primere večja in krasnejša od šotora. Šestdeset komolcov dolga, dvajset komolcov široka in trideset komolcov visoka razun lop, ki so bile okolo nje, in razun dvoriš za duhovstvo in ljudstvo. Notranje stene so bile prevlečene vse s cedrovim lesom, v ktere so bili vrezani kerubini, palmove drevesa in mnogotere cvetlice, in sicer takó umetno, da se je vidilo, kakor da bi rastle iz stene. Vse sveto orodje, zlasti 10 miz in svečnikov in 100 posod, je bilo iz čistega zlatá. Tudi Presveto in Svetišče je bilo okoli in okoli, še celó tla z zlatom prevlečena, tudi žebli so bili zlati.

Sedem let je Salomon tempelj zidal. Ko ga je dodelal, vse starašine in poglavarje okoli sebe zbere, da prenese skrinjo zaveze v slovesnem obhodu iz svetega šotoru v tempelj.

† Salomon, starašini in pervaki rodov in vsa množica je šla pred njo, in gredé so darovali toliko ovác in volov, da jih ni bilo ne prešteti, ne ceniti. Leviti so ubirali in brenkali na cimbele, harpe in citre, 120 duhovnov je pa trobilo s troben-tami. Vse je na ves glas, da se je deleč razlegalo, pelo, rekoč: „Hvalite Gospoda: zakaj dober je, in njegovo usmiljenje terpi vekomaj!“ Ko skrinjo zaveze prinesó pred tempelj, jo sami duhovni v Presveto spremijo. Procej potem oblak napolni hišo Gospodovo. Salomon pa pade na kolena, svoje roke razpné proti nebesom, in reče: „Gospod, Bog Izraelov! ni ga tebi enacega ne v nebésih gori, ne na zemlji doli. Ako te nebo in nebés nebésa ne morejo obseči, koliko manj ta hiša, ki sem ti jo sezidal? Vender pa naj bodo tvoje oči operte nad to hišo, in uslišuj molitev svojega ljudstva. Kdor koli moli na tem svetem kraju, usliši ga, ter mu bodi milostjiv.“

† Ko Salomon odmoli svojo molitev, kar ogenj z nebes šine in zažge vse pripravljene daritve. Vse ljudstvo na obraz popada in Gospoda moli. Potem se veselega serca vernejo domú. Salomonu pa se Gospod v drugo prikaže ter mu reče: „Uslišal sem tvojo molitev in tvojo prošnjo; posvetil sem to hišo, in moje oči in moje serce bodo ondi vse dní, in bodo pazile na tega, bi bo molil.“

Kakor velik in krasen je bil Salomonov tempelj, pa je vendar le slaba podoba naših hiš Božjih, v katerih je Bog in človek Jezus Kristus v vidnih podobah kruha in vina pričujoč, ter nam deli svojo obilno milost. S kacim spoštovanjem in veseljem bi mogli toraj v naših sv. cerkvah biti.

62. Salomonovo veličastvo in njegova smert.

† Salomon je tudi za se veličastno kraljevo poslopje napravil. Njegov sedež je bil slonokoščen, in z jako rumenim zlatom ga je prevlekel. Imel je šest stopnjic, na katerih je stalo dvanaest levčkov po obeh straneh. Tudi si je dal narediti 500 škitov iz čistega zlata, in jih je obesil po svojem poslopji. Ravno tako so bile zlate vse posode, iz katerih je sam pil, in vse mizno in hišno orodje. Zakaj srebra niso visoko cenili, ker so njegove barke iz daljnih krajev obilo prinašale le drago cenjenih reči in žlahtnih kovin. — Zidal je veliko mest, in vsa mesta je s terdnjavami obdal, zlasti Jeruzalem, tako da je to mesto v lepoti in terdnjavi preseglo skoraj vsa druga

tedajšnja mesta po vsem svetu. Salomon je gospodoval od reke Evfrata do egiptovskih mej. Imel je mir z vzemi sosedi, in vsak je brez strahu v njegovem kraljestvu srečno prebival pod svojo tertó in smokvovim drevjem. Bližnji in daljni kralji in narodi so ga spoštovali in častili ter mu darov pošiljali. Kraljica iz Sabe je celó še sama prišla, gledat njegovega veličastva in poslušat modrosti njegove. Salomon je bil naj bogatejši in naj modrejši izmed vseh kraljev na svetu.

Kakor veličastna so bila prva, tako žalostna so bila poslednja leta Salomonovega kraljevanja. Ko se je bil že postaral, so mu nevérske ženske sercé spačile. Salomon, dozdej tako moder, je tako globoko zašel, da je ženskim po volji častil malike in jim zidal tempeljne. Zato se je Gospod razserdil nad njim, ter mu rekel: „Ker si to storil, bom tvoje kraljestvo tvojemu sinu vzel in ga dal enemu tvojih služabnikov. Vender bom dva rodova pustil tvojemu sinu zavoljo Davida, tvojega očeta.“ — In res, punti so se vzdignili po vseh krajih, ker je preslepljeni Salomon svoje podložne zeló stiskal. Sredi teh stisk pa je Salomon umerl.

Tretja doba.

Slava izraelskega ljudstva zatemní,

ali od Roboama do Kristusa (975 pred rojst. Kr. do 1.).

63. Razdelitev kraljestva.

* * Po Salomonovi smerti pride vse izraelsko ljudstvo k Roboamu, Salomonovemu sinu, in mu reče: „Tvoj oče nam je naložil preterd jarem; zljajšaj nam ta težki jarem, pa ti bomo služili.“ Roboam pa jim odgovori: „Čez tri dni zopet pridite!“ Potem se je posvetoval s starimi svetovavci svojega očeta, ter jih vprašal: „Kako mi svetujete, da odgovorim temu ljudstvu?“ In oni mu odgovoré: „Če danes slušaš to ljudstvo, in jim govoriš pohlevne besede, bodo tvoji hlapci vse svoje žive dni.“ Roboam pa zapusti svet starih, in si privzame mladenče, ki so bili ž njim vred v mehkužnosti zrejeni. Ti mu pravijo: „Tako govôri temu ljudstvu: Moj oče vam je naložil težak jarem, jez mu bom pa še dodal: moj oče vas je tepel z biči, jez pa vas bom tepel s škorpionji.“

* * Ko tedaj ljudstvo tretji dan zopet pride k Roboamu, jim je govoril tako, kakor so mu bili nasvetovali mladenči. Ko

ljudstvo ta terdi odgovor zasliši, reče: „Kaj nam je Roboam mar?“ In deset rodov si je izvolilo za svojega kralja Jeroboama, ki je poprej bil Salomonov služabnik; Roboamu pa ostaneta le dva rodova: Juda in Benjamin. Od tega časa je bilo izraelsko ljudstvo razcepljeno na dve kraljestvi: „Izrael in Juda.“ Jeruzalem je ostal poglavitno mesto judovskemu kraljestvu, Samarija pa izraelskemu.

* Žalostni nasledki razcepljenosti se kmali pokažejo. Jeroboam, kralj judovskega kraljestva, namreč v svojem sercu pravi: „Če bo to ljudstvo hodilo v Jeruzalem, opravljat daritve v hiši Gospodovi, obrnilo se bo tudi sercé tega ljudstva k Roboamu in kraljestvo bo zopet prišlo k Davidovi hiši.“ Da bi to ubranil, naredí dve zlati teleti, postavi eno v Betelu, eno pa v Danu, in reče ljudstvu: „Nikar ne hodite več v Jeruzalem! Glejte, to sta vaša bogova, ki sta vas izpeljala iz Egipta!“ Tako je ljudstvo zapeljal v malikovanje; zakaj ljudstvo je hodilo teleti molit.

* Roboam, judovski kralj, ní mogel pozabiti odpada deset rodov, in se je z Jeroboamom vojskoval vse svoje žive dni. Tudi njuni nasledniki so bili v vedni vojski med seboj; večkrat so še tuja, celó nevérska ljudstva klicali na pomoč. Kralji so bili pa tudi večí del hudobni in so še ljudstvo zapeljevali v mnoge pregrehe. V svojih pregrehah so se tudi judovski kralji malikovanju vdali, ter so s svojim zgledom tudi ljudstvo judovsko za sabo potegnili.

I. Izraelovo ljudstvo polagama razpada.

64. Preroki: Bog pošlje Elija (912 pr. rojst. Kr.).

* * Kralje in ljudstvo boljšat in na pravo pot pripeljat, je Bog od časa do časa pošiljal svete može, ki se jim je reklo preroki. Z veliko serčnostjo so kraljem in ljudstvu pregrehe očitali, jih z besedo in zgledom k pokori budili, in s čudeži spričevali, da jih je Bog poslal. Njim je Bog tudi veliko prihodnjih rečí razodel, zlasti od obljubljenega odrešenika, čigar rojstvo, življenje, terpljenje, smert in vstajenje so na tanko z vsemi okolišinami popisovali.

* * Tak prerok je bil Elija. — Živel je ob času Ahaba, kralja Izraelovega. Ahab je stóril več hudega, kakor vsi njegovi spredniki. Verh družih pregreh si je še celó nevérska Jezabelo za ženo vzel, in je v velikem mestu v Samariji maliku Balu tempelj sezidal in log zasadil. Tudi 450 Balovih duhovnov je poklical, duhovne Gospodove pa je ukazal pomoriti. Zdaj Elija

prednj stópi, rekoč: „Kakor res žíví Gospod, Izraelov Bog, pred čigar obličjem stojim, da ne bo ta leta ne rose, ne dežja, dokler jez ne porečem!“ Ahab se razserdi nad temi besedami in Eliju skrivaj po življenji streže. Toraj Gospod Eliju pravi: „Umakni se od tod, in pojdi in skrij se pri potoku Karitu, ki je Jordanu nasproti, in ondi iz potoka pij! Krokarjem sem že ukazal, da te ondi živé.“ — Elija stori po besedi Gospodovi, in krokarji mu prinašajo kruha in mesá vsako jutro, vsak večer; pije pa iz potoka.

* * Cez nekoliko dni pa se tudi potok posuší. Zdaj Gospod Eliju reče: „Vstani in pojdi v Sarepto na Sidonsko; zakaj óndi sem zapovedal ženi vdovi, da te prežíví.“ Elija vstane in gre v Sarepto. Ko pa pride do mestnih vrat, najde ženo, ki nabira derv. Pokliče jo rekoč: „Daj mi malo vode, da pijem.“ In ko ona gre, da bi mu je prinesla, za njo zavpije, rekoč: „Prinesi mi, prosim, tudi grížljeje kruha v svoji roki.“ Ona odgovorí: „Kakor resnično žíví Gospod, nimam kruha, razun pešice moke v loncu in malo olja v verču; glej, ravno sem malo derv nabrala, da ga napravim sebi in svojemu sinu, da jeva, potem pa umerjeva.“ Elija pa ji reče: „Nikar se ne boj! Pojdi in stóri, kakor si rekla; vender meni najprej narédi iz tiste močice majhen podpepelnik, potem ga speci sebi in svojemu sinu! Zakaj Gospod tako le govórí: Moka v loncu ne bo pošla, in olje v verču se ne bo zmanjšalo do dneva, ko bo Gospod dežja dal na zemljo!“ — Vdova gre in stori po Elijevi besedi; in od tega dné moka v loncu ne pojde, in olje v verču se ne zmanjša.

* Nekoliko potem ženi sin zbolí in umerje. Elija se oberne k Gospodu rekoč: „Gospod, moj Bog, prosim te, naj se verne duša tega dečka v njegovo teló!“ Gospod Elijevo prošnjo usliši, — deček je oživel. Hvaležna vdova Eliju pravi: „Zdaj spoznam, da si ti mož Božji, in da je Gospodova beseda v tvojih ustih.“

65. Elija daruje.

* Potem ko ní bilo tri leta in šest mescov dežja, Gospod Eliju zapové: „Pojdi, in pokaži se Ahabu, zakaj zopet hočem dati dežja na zemljo.“ Elija gre. Ko ga Ahab ugleda, mu serdit reče: „Si li ti tisti, ki nesreče napravlja Izraelu?“ Elija mu odgovorí: „Izraelu nesreče ne napravljám jez, ampak ti in hiša tvojega očeta, ki ste zapustili zapovedi Gospodove in ste hodili za maliki. Vendar pa zdaj pošlji in zberi k meni ves Izrael na goro Karmel in tudi 450 duhovnov Balovih?“ Ahab tako stori, ker ga stiska huda lakota, in tudi sam na goro gre.

* Zdaj Elija pred ljudstvo stopi, rekoč: „Kako dolgo omahujete na dve strani? Če Gospod je Bog, hodite za njim: če je pa Bal, hodite za unim.“ Ljudstvo osupnjeno, mu besede ne odgovori. Toraj Elija zopet ljudstvu pravi: „Jez sem sam, prerokov Balovih pa je štiristo petdeset. Dajte nam dva vola; oni naj si izberejo enega ter naj ga razsekajo na kose in položijo na derva, ognja pa naj ne podtikajo; — jez bom pa pripravil družega vola, in položil na derva, ognja pa ne bom podtaknil. Potem kličite imena svojih bogov, jez pa bom klical imé svojega Gospoda: in bog, kateri pošlje ogenj, on bodi Bog.“ — Vse ljudstvo odgovori: „Prav dober je ta svet.“

* Balovi preroki, ki so se bili slovesno olišpali in si glavé ovenčali s pérjem, enega vola vzamejo ter ga zakoljejo. Potem postavijo oltar, okoli njega plešejo, ter od jutra do poldné vpijejo: „Bal, usliši nas!“ Ali ni ga bilo, da bi bil odgovoril. Elija jih zasmehuje, rekoč: „Bolj na glas vpíte! Morebiti se Bal pogovarja, ali je v gostilnici, ali na potu, ali morda spí; kličite, kličite, da se zbudi?“ Še bolj na glas toraj vpijejo, in se po svoji šegi tudi vrezujejo z nožmi in suličicami, da jih kri oblije. Tako so se spakovali do večera; toda Bal ní slišal njih molitve.

* Tedaj Elija vsemu ljudstvu reče: „Pojdite k meni!“ In ko ljudstvo k njemu stopi, iz dvanajst kamnov oltar postavi, dá skopati grapo (strugo) okoli in okoli njega, derva nanj naloží, razseka vola na kosove, ga na derva dene in reče vode trikrat vlití nanj, tako da se tudi struga z vodo napolni. Na to Elija k oltarju stopi ter moli, rekoč: „Gospod, pokaži danes, da si ti Bog Izraelov, jez pa dvoj hlapec, ki delam po tvoji zapovedi. Usliši me Gospod, da se učí to ljudstvo, da ti Gospod, si Bog, in da si ti spreobernal njih serca!“ — Kar ogenj z nebes pade in povžije žgavni dar in derva in kamenje, in políže tudi prah in vodo, ki je bila v vodotoku. Ko ljudstvo to vidi, pade na svoj obraz, in kliče: „Gospod sam je Bog! Gospod sam je Bog!“

* Elija gre potem na verh Karmela, se k zemlji skloni in moli. Glej, kar od morja sem meglica vstaja. Kmali se pa zatemní nebó, in dež se vsuje in vse se z novega oživí.

66. Ahabova in Jezabelina pregreha in kazen.

Ahab je imel tudi v Jezrahelu poslopje. Tik njega je imel neki mož, Nabot po imenu, vinograd. Nekega dne Ahab Nabotu reče: „Daj mi svoj vinograd, da si iz njega naredim vert, ker je tako blizu in tik moje hiše. Dam ti

boljši vinograd zanj, ali če se ti pripravneje zdí, srebra, kolikor je vreden.“ Nabot pa mu odgovori: „Bog me vari, da bi ti prodal dédino svojega očeta.“ Zakaj po Mozje-sovi postavi ni bilo pripušeno prodajati očetovskih dedin. Ahab se nad tem odgovorom razserdi in razkači, tako da se verže na svojo posteljo ter svoj obraz oberne v steno in nič ne jé.

Jezabela, njegova žena, pride k njemu, ter ga vpraša: „Kaj je to? od kod je razžaljena tvoja duša? in zakaj nič ne ješ?“ Ahab ji pové, zakaj. Ona pa mu, zasmehovaje ga, reče: „Pač si velike veljave! Vstani, in jej in dobre volje bodi. Nabotov vinograd ti bom že jez dala.“— Jezabela se usede in piše list do starašin in viših v mestu: „Napravite dva hudobna možá, da bosta krivo pričala zoper Nabota rekoč: Preklinjal je Bogá in kralja. Na to ga izpeljite ter ga kamnajte, da umerje.“ In storili so tako. Nedolžni Nabot je bil kamnan in psi so lizali njegovo kri.

Ko Jezabela to zvé, reče Ahabu: „Vstani, in vzemi v last vinograd Nabotov, zakaj on nič več ne živi.“ Ahab vstane in gre v vinograd Nabotov. Ali Elija mu na božje povelje naproti pride ter mu reče: „To pravi Gospod: Umoril si in krivično blagó si prilastil! Na tem mestu, kjer so psi lizali Nabotov kri, bodo tudi lizali tvojo kri. Jezabelo pa bodo psi snedli na Jezrahelskem polji.“

Besede Elijeve se na tanko spolnijo. Tri leta pozneje je bil Ahab na vojski smertno ranjen. Da bi svojim vojšakom ne poderl serca, je na svojem vozu stal sovražnikom nasproti, ali tekla mu je kri iz rane po dnú vozá, da je umerl. In ko so po njegovi smerti umivali voz, so psi lizali njegovo kri. — Nekoliko potem je bil Jehu izraelski kralj in je prišel v Jezrahel. Ko Jezabela zvé, da ide, namaže si obraz z lepotico, nališpa svojo glavo in skozi okno gleda proti vratom, kjer je Jehu v mesto šel. Jehu nakviško pogleda, pri oknu zagleda Jezabelo, in dvornikom, ki so pri nji stali, reče: „Verzite jo doli!“ In vergli so jo. Mestni zid je bil oškropljen s kervjo in konjska kopita so jo pomandrala, in psi so jedli njeno mesó. Ko Jehu po jedi ukaže pokopati jo, niso našli družega, kakor čepino, noge in konce rok.

67. Bog pošlje preroka Elizeja.

* * Na Božje povelje Elija pokliče Elizeja za svojega naslednika. Elizej je vidil, kako je Bog Elija v nebesa vzel v viharji na ognjenem vozu z ognjenimi koli. Elijev duh je bil v njem, in tudi on je delal velike čudeže.

* * Elizej je prebival v Jerihi. Od tod je šel enkrat v Betel, kjer so molili zlato tele. Otroci mu iz mesta naproti pridejo in ga zasmehujejo in vpijejo, rekoč: „Pojdi gori, plešec, pojdi gori, plešec!“ Elizej se k njim oberne, in jim žuga v Gospodovem imenu. Kar neutegama iz gojzda planeta dva medveda in jih raztergata dva in štirideset.

† Nekoliko pozneje Elizej s čudežem ozdravi Namana, bogatega in hrabrega poglavarja vojske sirskega kralja. Naman je bil namreč gobov. Bila je pa pri njem v službi izraelska deklica, ktero so roparji vjeto pripeljali na Sirsko. In ona nekega dne Namanovi ženi reče: „O da bi bil pač moj gospod pri preroku v Samariji: gotovo, on bi ga gob ozdravil!“ Naman to sliši, ter se berž s konji in vozmí na pot odpravi. Ko pride pred Elizejevo hišo, mu Elizej poročnika pošlje, reknč: „Pojdi, in sedemkrat se umij v Jordanu, in očišen boš!“ Serdit se Naman oberne in pravi: „Menil sem, da bo prišel k meni, in bo klical imé svojega Bogá in me ozdravil. Čemu bi se neki kopal v Jordanu? Niso li boljše naše sirske reke od vseh vod Izraelovih?“

† Naman se serdit oberne ter se odpravlja. Njegovi hlapci pa k njemu stopijo, rekoč: „Oče, ko bi ti bil tudi kaj težkega naložil prerok, bi bil gotovo storil; koliko bolj moraš storiti po njegovi besedi, ko ti je le rekel: Umij se, in bos očišen!“ Naman se vdá, gré, se sedemkrat umije v Jordanu in — bil je čist. — Na to se verne k možu Božjemu in reče: „Res vem, da ní drugzega Bogá na vsi zemlji razun Izraelovega! Prosim te tedaj, vzemi kako darilo od svojega hlapca!“ Elizej pa mu odgovori: „Kakor resnično živí Gospod, ničesar ne vzamem!“ In dasiravno mu je Naman zelo ponujal, ní ga mogel pregovoriti, da bi bil kaj vzel.

† Ko pa Naman nekoliko pota od Elizeja pride, Giezi, hlapec Elizejev, za njim priteče ter mu reče: „Moj Gospod me je poslal k tebi rekoč: Zdaj sta prišla k meni dva mladenčca zmed preroških sinov, daj jima talent srebrá*) in dvoje praznično oblačilo!“ — Na to Naman pravi: „Boljše je, da vzameš dva talenta.“ Ko tedaj Giezi domu pride z darili, jih poskrije

*) Talent srebrá je kakih 1500 goldinarjev našega denarja.

in gre k svojemu gospodu. Elizej pa reče: „Giezi, od kod si prišel!“ On odgovori: „Nikamor ni bil šel tvoj hlapec.“ Elizej se nad prederzno lažjo razserdi, in hlapcu pravi: „Ali ni bilo moje serce v pričo, kadar se je mož vrnil s svojega vozá tebi naproti? Zdaj si prejel srebro in oblačila, da si kupiš oljnikov in vinogradov, ovác in volov in hlapcov in dekel; pa tudi gobe Namanove se bodo prijele tebe za vselej.“ In Giezi gré spred njega, že ves gob bel kakor sneg.

† S tacimi čudeži in prerokovanjem je Bog Elizeja še velikokrat poterdil za svojega poslanca ter ga poveličal. Naj bolj ga je pa poveličal po njegovi smerti. Nekoliko časa po njegovi smerti namreč tuji razbojniki prideró v deželo. Ravno neki možje merliča zakopujejo zraven Elizejevega groba; kar razbojnike ugledajo, in v tem strahu merliča veržejo v Elizejev grob. Komaj se pa merlič dotakne kosti svetega preroka, se zopet oživi ter se postavi na noge.

68. Prerok Jona Ninivam, nevérskega mestu pokoro oznanuje (826 pred rojst. Kr.).

Po Elizejevi smerti je Bog obudil preroka Jona, da bi tudi nevérsnikom milost skazal. Ninive, veliko in poglavitno mesto asirskega kraljestva, je bilo namreč vdano vsem pregreham. Zato Gospod Jonu pravi: „Pojdi v Ninive, in ondi pokoro oznanuj; zakaj njih hudobija je prišla do mene.“ Jona pa s tem poveljem Božjim ni zadovoljen; zakaj bolj všeč bi mu bilo, da bi bil Bog Ninive pokončal zavolj njih pregreh. Toraj gre k morju, in stopi v barko, ki je imela na Špansko odriniti, da bi pobegnul čez morje in se Gospodu umaknil. Ali Bog silen vihar pošlje, tako da je bila barka v nevarnosti potopiti se. Da barko zlajšajo, mornarji in brodarji vse težje orodje in blago v morje pomečejo. V sili vsak k svojemu Bogu vpije in ga kliče na pomoč. Jona pa je na dnu barke spal. Vikši brodar gre k njemu ter mu reče: „Kako vender moreš tako terdo spati? Vstani, kliči k svojemu Bogu, morebiti se nas On usmili, da ne poginemo.“ Brodarji pa med seboj tako le govoré: „Vadljajmo, da zvemo, kdo jo kriv te nesreče, ki nas je zadela.“ Vadljajo, in vadlja zadene Jona. Zdaj Jona možem spozná svoj greh, in pravi: „V morje me verzite, zakaj jez vem, da je zavoljo mene prišel ta vihar nad vas.“ Brodniki mu hočejo prizanesti, in proti suhemu veslajo, da bi ga na suho djali; toda ni se dalo, ker morje žene čedalje više valove, tako da jih zagrinjajo. Primejo toraj Jona ter ga v morje veržejo, — in pri ti priči morje utihne od svoje ihte. Ravno ob tem času

Bog nakloni, da pride velika morska riba, in požre Jona. Jona je bil v ribjem trebuhu tri dni in tri noči, in je ondi molil in Gospoda klical na pomoč. Bog ga usliši; — na Gospodovo povelje riba tretji dan Jona na suho verže.

* Zdaj Bog Jonu vnovič zapové, naj gre v Ninive pokoro oznanovat. Jona se vzdigne in gre dan hodá notri v mesto in vpije: „Še štirideset dni in Ninive bodo pokončane!“ Ninivljani jamejo verovati Gospodovim besedam, post napovedó, in vsak, bodi velik ali majhen, se v spokorno obleko obleče. Tudi kralj rasovnik obleče, se s pepelom potrese in ukaže po Ninivah razklicati: „Sleheri naj se spreoberne od svojih hudobnih potov; kdo vé, morebiti se Bog potolaži in nam odpusti, da ne poginemo?“ In zares! Ko Bog vidi, da so se Ninivljani spreobrnili, se jih usmili in od njih odverne nesrečo, katero jim je bil zažugal.

* Jona pa je bil med tem šel iz mesta ter se usedel proti izhodu v senco, da bi bil vidil, kaj se bo z mestom zgodilo. Ko vidi, da je Bog prizanesel mestu, ga nevolja obide, da si želí umreti. Bog mu toraj prav očitno pokaže, kako napačne so njegove misli in želje. Gospod namreč dá, da nad Jonam zrase kloševina (neka buča), in senco dela njegovi glavi. Tega je Jona prav vesel. Drugo jutro pa Bog pošlje červa v kloševino, ki jo spodjé, da usahne. Ko izhaja solnce, Bog pošlje vroč veter, in solnce Jona tako žge v glavo, da je skoraj medlel. Zopet se ga lotí nevolja in želí si smerti. Pa zdaj mu Gospod reče: „Tebi je žal za kloševino, ktere nisi ne sadil, ne redil, ki je v eni noči zrasla in v eni noči usahnila; meni pa bi se ne smilile Ninive, v kterih je več ko 120.000 ljudi, ki ne vedó, ktera roka je desnica, ktera pa levica, in zraven še toliko živine?“

† Jona, ki je bil tri dni v ribjem trebuhu in je bil veržen na suho tretji dan, je predpoda Odrešenika, ki je bil tudi tri dni v grobu in je tretji dan od smerti vstal.

69. Izraelovo kraljestvo za vselej jenja (722 pred rojst. Kr.). Tobija v asirski sužnosti.

* * Gospod ni jenjal, pošiljati Izraelu svetih prerokov, ki so mu oznanovali pokoro z besedo in z djanjem; vender so Izraelci vedno hudobniši prihajali in čedalje globokeje se pogrezovali v pregrehe. Zastonj so jim preroki žugali strašne kazni Božje. Kar se utruđi Božje usmiljenje in strašne kazni nad nje pridejo. Salmanasar, asirski kralj, z veliko vojsko v deželo udari, poglavitno mesto Samarijo tri leta oblega, ga premaga

in skoraj vse prebivavce Izraelovega kraljestva v sužnost odpelje na Asirsko.

† Namesto odpeljanih Izraelcov Salmanasar nevérska ljudstva iz svojega kraljestva naseli v zapušeno deželo, Asirski naseljenci se pa čedalje bolj družijo z ostalimi Izraelci, tako da so bili ž njimi eno ljudstvo. Ti, ki so prebivali proti severju, so se imenovali Galilejci, ti proti jugu Samarijani, po Samariji nekdanjem poglavitnem mestu; ti unkraj Jordana pa Perejci *). — Vera samarijanskih prebivavcov je bila mešanica iz judovske in nevérske; zavoljo tega so jih jako sovražili prebivavci Judovega kraljestva, ki so se radi imenovali Jude, da so se od njih ločili.

† Ti, ki so bili odpeljani na Asirsko v sužnost, se niso nikdar več vernili, in konec je bilo Izraelovega kraljestva. Bog pa tudi teh nesrečnih ni popolnoma zapustil; to nam kaže zlasti zgodba pobožnega Tobija. Tobija se je z mladega, ko je bil še v Izraelovem kraljestvu, hudobnežev ogibal, ter na tanko spolnoval Gospodove zapovedi. Zato mu je Bog naklonil Salmanasarjevo serce, tako da mu je ta kralj dal privoljenje, iti kamor koli je hotel. Hodil pa je okoli vseh, ki so bili v sužnosti, in jih je opominjal in tolažil. Tudi svojega premoženja jim je delil, lačne je nasitoval in nage oblačil.

† Salmanasar umerje, in namesto njega je bil kralj njegov sin Senaherib. On Tobiju ni bil vdan; preganjal je Izraelce in jih je dal veliko pomoriti. Tobija pa se je bolj bal Boga, kot njega; v svoji hiši je skrival trupla pomorjenih ter jih pokopaval o polnoči. Kralj to zvé in dá povelje, Tobija umoriti; tudi mu vzame vse premoženje. Tobija s svojo ženo in svojim sinom zbeži od tod in se kralju skriva. Čez 45 dní kralja lastni njegovi sinovi umoré. Zdaj se Tobija domú verne, in vse svoje premoženje zopet nazaj dobí.

† Vendar pa Asirjani ne nehajo Izraelcov preganjati; ravno tako tudi ne jenja Tobija dobro delati; ubite je pokopaval kakor prej in skoraj vse premoženje je razdal. Nekega dne od pokopovanja truden domú pride, k steni leže in zaspí. Kar mu iz lastovičjega gnjezda pade gorkega blata v oči, — in oslepel je. Tobija pa ne toži zato, temuč nepremakljiv ostane v strahu Božjem in Bogu še hvalo daje za terpljenje vse dní svojega življenja.

† Ana, njegova žena, je vsak dan hodila tkat, in ga je živila z delom svojih rok. Prigodí se, da dobí kozlička v dar in ga domú prinese. Tobija dvomi, da bi si ga bila prislužila,

*) Glej zemljovid.

toraj ji reče: „Glejte, da bi ne bil kje ukraden! Dajte ga gospodarju nazaj; ker kaj ukradenega ne smemo ne jesti, ne dotakniti se!“ Ana, sicer pridna in poštena, pa prenapla žena, mu te besede zeló zameri in pogostoma očita. Tobija pa le na tihem zdihuje in moli.

70. Stari Tobija slovó jemlje, mladi Tobija pa gre na pot.

† Tobija, ki so ga mnogotere nadloge terle, meni, da bi utegnil kmali umreti. Toraj svojega sina k sebi pokliče ter mu za slovó dá veliko lepih nauk in ganljivih opominov.

† „Moj sin,“ tako le govori, „kadar Bog k sebi vzame mojo dušo, moje teló pokoplji! Spoštuj svojo mater vse dni njenega življenja, in spominjaj se, kakšne in kolikšne nevarnosti je prestala zavoľjo tebe! In kadar bo tudi ona dopolnila čas svojega življenja, jo pokoplji zraven mene.“

„Vse dni svojega življenja imej Boga v spominu, in varuj se, da kdaj ne privoliš v greh in da v nemar ne pušaš zapovedi Gospoda našega Bogá.“

„Varuj se, moj sin, vse nečistosti, in napuhu ne pušaj gospodovati ne v svojih mislih, ne v svojih besedah; zakaj v njem se je vsa spačenost začela!“

„Kdor ti kaj dela, mu berž daj plačilo! Glej, da ti nikdar družemu ne storiš, česar moreš, da bi kdo drugi tebi storil!“

„Od svojega premoženja dajaj milošnjo! Ako imaš veliko, obilno dajaj; če imaš malo, daj tudi malo iz dobrega sercá!“

„Bogá vsak čas hvali, in prôsi ga, da vodi tvoja pota! Nikar se ne boj, moj sin, revno sicer živimo, pa veliko dobrega bomó imeli, ako se Boga bojimo, se vsega greha ogibamo in dobro delamo!“

† Ganjenega serca mladi Tobija odgovorí: „Oče, vse bom storil, karkoli ste mi zapovedali.“

† Po tem podučevanju Tobija svojega sina pošlje v daljno mesto Ragez, star dolg iztirjat. Preden pa mladi Tobija odide, reče mu oče, naj si poiše zvestega tovarša. Tedaj Tobija gre in najde lepega mladenčá stati prepasanega in kakor za pot pripravljenega. Bil je angel Rafael. Toda Tobija ni vedil, da je angel Božji. Pozdravi ga in pravi: „Dobri mladenič, ali veš pot, ki derží v medijansko deželo?“ On mu odgovorí: „Vem!“ Mladi Tobija toraj mladenčá seboj k očetu pelje. In ta mu pravi: „Ali bi peljal mojega sina do Gabela v Ragez?“ Mladi mladenič odgovorí: „Peljal ga bom tje, in spet nazaj pripeljal k tebi.“ Na to stari oče obema reče: „Srečno hodita, Bog bodi na vajnem potu, in njegov angel naj vaji spremlja!“

† Na večer prvega dne prideta do reke Tigride. Tobija k vodi gre, da bi si noge umil; kar silno velika riba pride,

da bi ga požerla. Tobija se ustraši in na ves glas zavpije: „Gospod, nad me gre!“ Angel mu pa reče: „Primi jo za žabre (dušnice) in potegni jo k sebi?“ Tobija tako stori, in ribo na suho potegne. Potem mu angel reče: „Iztrebi to ribo; in si ohrani njeno serce, in žolč, in jetra; zakaj te reči se potrebujejo za ozdravljanje.“ Tobija uboga. Na to speče ribo; kolikor je ne snesta, jo osolita in jo seboj vzameta na pot.

† Ko do nekega mesta prideta, Tobija reče: „Kje hočeš, da ostaneva?“ Angel odgovori: „Tukaj je neki mož, po imenu Raguel, iz tvojega rodú je, in ima hčer z imenom Sara. Snubi jo pri njenem očetu, in dal ti jo bo za ženó.“ Tobija odgovori: „Slišim, da je že imela sedem mož, ktere ji je hudi duh pomoril. Zato se bojim, da bi se tudi meni kaj takega ne zgodilo, in da bi po tem tacem svojih staršev, ker sem njih edini otrok, od britkosti ne spravil v zemljo.“ — Ali angel Rafael mu reče: „Poslušaj, povedal ti bom, kdo so, čez ktere imá hudič oblast: Oni so namreč, ki tako stopijo v zakon, da Bogá od sebe in iz svojega serca odženó in le svoji poželjivosti strežejo. Ti pa, kadar jo boš vzel, tri dni móli ž njo; in pregnan bo hudobni duh.“

† Šla sta toraj k Raguelu. On ji z veseljem sprejme; in ko se mu Tobija dá spoznati, ga jokaje objame, in poljubi rekoč: „Blagor ti, moj sin, ker si sin dobrega in premožnega moža.“ In Ana, Raguelova žena, in Sara, njegova hči, ste se tudi jokale. Potem Raguel ukaže gostje napraviti. Ko se k mizi usedejo, Tobija reče: „Jez danes tukaj ne bom ne jedel, ne pil, dokler moje prošnje ne uslišiš, in mi ne obljubiš v zakon dati Sare, svoje hčere.“ Raguel si pomišlja. Ali angel mu reče: „Nikar se ne boj je mu dati; zakaj on se Bogá boji.“ Raguel zdaj privoli, prime desnico svoje hčere, jo položi v desnico Tobijevo in reče: „Bog Abrahamov, Izakov in Jakopov bodi z vama, on naj vaji zveže in dopolni nad vama svoj blagodar!“ Potem gostujejo. Tobija in Sara tri dni molita, in hudobni duh je — zginil. Na Tobijevo prošnjo angel sam v Ragez gre po denarje.

71. Tobija se domú verne.

† Ko že štirinajst dní preteče, Raguel Tobiju pravi: „Ostani tukaj, in jez bom poslal tvojemu očetu povedat, da si zdrav.“ Tobija mu odgovori: „Vem, da moj oče in moja mati že dní štejeta, in da terpita zavoljo mene.“ Raguel zdaj Tobiju Saro dá in polovico vsega svojega premoženja, rekoč: „Sveti angel Gospodov bodi na vajnem potu in vaji zdrava tje pripelji, da najdeta vse prav pri svojih starših.“ — Ko so bili

na pol pota, Tobija in Rafael naprej hitita. Rafael pa Tobiju reče: „Kadar prideš v svojo hišo, precej moli, stopi k svojemu očetu, in namaži nad njegovimi očmi tega ribjega žolča, ki ga seboj neseš, in vedi, da se bodo kmali odperle njegove oči, in tvoj oče bo zopet gledal svetlobo nebá, ter se bo veselil tvojega pogleda.“

† Med tem Tobijevi starši silno žalujejo, da sina še ni domú. Njegova mati se neprenehoma joka, in reče: „Oh, moj sin! zakaj sva te poslala na tuje, tebe, svetlobo najnih oči, palico najne starosti, tolažbo najnega življenja, upanje najnega

zaroda? Ne bi te bila imela od sebe spustiti!“ Zastonj jo Tobija tolaži, ni se dala utolaziti. Vsak dan ven teka in hodi posedat ob potu na hribček, od kodar se je daleč okrog vidilo. Kar od daleč zagleda svojega sina in ga v tem hipu spozná. Naglo se verne možu povedat ter pravi: „Tvoj sin gre!“ Komaj to izgovori, že priteče psiček, katerega je bil sin seboj vzel, se dobrika in z repom mahljá. Slepí oče vstane, gre ob roki svojega hlapca sinu naproti, ga objame in poljubi, in on in njegova žena jameta od veselja jokati. Tudi sin je jako vesel, zlasti da najde svojega ljubega očeta ne le živega, ampak tudi še pri moči.

† Ko so Boga molili in zahvalili, so se usedli. Zdaj Tobija ribjega žolča vzame in pomaže ž njim oči svojega očeta. Čez pol ure se jame bela mrena lušiti iz oči, kakor jajčja kožica, Tobija jo prime in potegne iz oči, — in starček zopet spregleda. Vsi pričujoči Bogá hvalijo in Tobija reče: „Hvalim te, o Gospod, Izraelov Bog, da si me pokoril in zopet ozdravil; glej, zopet vidim Tobija svojega sina.“ Čez sedem dni tudi Sara pride, in vsa družina se neizrečeno veseli.

† Mladi Tobija svojim staršem pripoveduje vse dobrote, ki mu jih je angel skazal. Poslednjič svoj govor sklene, rekoč: „Nemogoče je sicer, da mu vredno povernemo vse njegove dobrote; pa prosim te, moj oče, da ga prosiš, morebiti da vzame polovico vsega, kar smo prinesli.“ Pokličeta ga v hišo ter ga prosita, da bi vzel polovico. On pa jima reče: „Častita Bogá nebeškega in hvalita ga, ker vama je svojo milost skazal. Molitev s postom in z milošnjo je boljša, kakor spravljati zaklade svetá. Kadar si s solzami molil, in merliče pokopaval, sem jez tvojo molitev nosil pred Gospoda. In ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je skušnjava skusila. Gospod pa me je poslal, tebe ozdravit in Saro hudiča rešit, jez sem namreč Rafael, eden zmed sedmerih angelov, ki stojimo pred Gospodom.“ — Ko to zaslišita, se ustrašita in trepetaje na svoj obraz padeta. Angel pa jima reče: „Mir vama bodi, nikar se ne bojta! Po Božji volji sem bil pri vama, Bogá toraj hvalita in njemu prepevajta slavo!“ — Rekši spred njunih oči zgine. Oná sta tri ure na obrazu ležala in Bogá hvalila in ko vstaneta, sta oznanovala vsa njegova čuda. — Oče in sin sta še dolgo vesela živela, in potem mirno in srečno v Gospodu zaspala.

II. Judovo kraljestvo polagama razpada.

72. Preroka Joel in Mihej (790 do 730 pred rojst. Kr.).

Tudi v Judovo kraljestvo je Bog pošiljal mnogo prerokov, ki so z močnim glasom oznanovali pokoro. In res, judje so se večkrat s pravim kesanjem vernili k Bogu, ter so mu zopet odkritoserčno služili. Toda njih spreobrnjenje je le malo časa terpelo. Toraj so preroki z žalostnim sercom začeli tudi njim napovedovati Božje kazni, ki so tudi kmali prišle nad nje. Edino tolažbo so našli v mislih na prihodnjega odrešenika, kterega jim je Bog čedalje očitneje pred oči stavil.

Tako, postavimo, je prerok Joel govoril od mesija:
„Poslušajte to, vi stari, in vlecite na ušesa, vsi prebivavci po deželi; trobite na trobento na Sionu in tulite na sveti Božji gori! Dan Gospodov pride in je blizu: dan temote in mraka, dan oblakov in viharja. Ljudstvo se vzdiguje, močno in brezštevilo; pred njim je žreč ogenj, za njim pa smodeč plamen, od hiše Božje bodo vzete jedne in pitne daritve. Toraj pretergajte svoja serca, ne pa svojih oblačil, in preobernite se k Gospodu, svojemu Bogu. Duhovni naj plakajo, rekoč: Zanési, o Gospod zanési svojemu ljudstvu! In Gospod odgovori: Svojemu ljudstvu bom spet milostljiv. In zgodilo se bo poslednje dni: izlil bom svojega Duhá čez vse mesó.“

Skoraj ravno tako prerok Mihej prerokuje:

„Poslušajte, poglavarji Izraelove hiše, ki studite pravico in Jeruzalem s keryo in krivico napolnujete! Zavoljo vas bo Jeruzalem kakor groblja in tempeljnova gora, kakor gozdna višava. Toda, zgodilo se bode poslednje dni, da bo gora hiše Gospodove povikšana nad griče, in ljudstva bodo vrela k nji. Ti Betlehem Efrata, majhen si med tavženti v Judu, iz tebe pride Gospodovavec v Izraelu, in njegov izhod je od začetka, od večnih dni.“

73. Kralj Ozija si duhovsko oblast prilastuje, in Bog ga z gobami kaznuje (770 pred rojst. Kr.).

† Med malim številom dobrih vladarjev Judovega kraljestva je bil kralj Ozija, ki je vladal dve in petdeset let. Dolgo je delal dobro pred Gospodom. Zato je bil tudi Gospod ž njim v vseh njegovih delih. Ali, v svoji veliki sreči se prevzame, da si prilastuje celó duhovsko oblast. — Enega dné gre v tempelj Gospodov, ter hoče zažgati kadilo na kadilnem oltarji. Precej za njim gre Azarija, véliki duhoven in z njim 80 duhovnov Gospodovih, prav serčnih mož, in se kralju ustavijo, rekoč: „Ni tvoje opravilo, Ozija, da bi zažigal kadilo Gospodu. To gré le duhovnom, ki so posvečeni v tako službo. Pojdi iz svetišča, ne zaničuj ga, ker ti to ne bo šketo v čast pri Gospod-Bogu.“ — Nato se Ozija razserdi in v roki kadilnico derzé proti duhovnom. Pri ti priči pa se spočnejo gobe

na njegovem čelu pričo duhovnov pri kadilnem oltarji. Z grozo in strahom viši duhoven in vsi drugi duhovni na njegovem čelu gobe ugledajo in ga naglo iz svetišča izženejo. Pa tudi on sam se šibe Gospodove prestraši in hití iz svetišča. Poln gob je stanoval v posebni hiši, da bi se jih kdo od njega ne nalezal. In bil je gobov do smerti.

74. Izaijevo prerokovanje (760 — okoli 700 pred rojst. [Kr.]).

Prebivavci Judovega kraljestva so malikovali še celó ob času, ko je kralj Ozija še ponižno Gospodu služil. Bog jim toraj pošlje vélikega preroka Izaija. Ta prerok je nezvestemu ljudstvu z ostrimi besedami napovedoval mnogotere šibe Božje, ki so se na tanko spolnile. Verh tega je pa od Boga prejel toliko in tako razločnega razodenja od prihodnjega odrešenika, da bi bravec njegova prerokovanja lahko mislil, da je Izaija živel z mesijem ob enem času, ne pa 700 do 800 let pred njim.

Med njegovimi mesijevimi prerokbami so na imenitnejše te le:

„Glejte, Devica bo spočela in Sinú rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel (Bog z nami).“

„Mladika bo pognala iz Jesejove) korenine. Duh Gospodov bo nad njim počival, duh modrosti in razumnosti, duh sveta in moči, duh vednosti in pobožnosti, in duh strahu Božjega ga bo napolnoval.“*

„Dete nam je rojeno, in Sin nam je dan, in na njega rami je poglavarstvo in imenuje se Prečudni, Svetovavec, Bog, Močni, Oče prihodnjih časov, Poglavar miru.“

„Glas vpijočega v pušavi (zadoni): Pripravite pot Gospodu, ravne naredite v pušavi steze našemu Bogu. Vsaka dolina bodi zvišana in vsak hrib in grič bodi znižan, in krivo bodi ravno, in grudasto bodi ravna pot.“

„Gospodov duh je nad menoj, ker me je Gospod pomazilil: poslal me je pridigovat krotkim, da ozdravim pobite v sercu, in oznanim jetnikom

*) Jesej = Isaj.

prostost, in zapertim rešenje; da okličem spravno leto Gospodovo in dan maševanja našega Bogá.“

„Bog sam bo prišel, in vas bo rešil. Tedaj se bodo slepim oči odperle, in ušesa gluhih bodo odmašena; tedaj bo kruljevi skakal kakor jelen, in jezik mutastih bo razrešen.“

„Svoje teló sem dal njim, ki so me bíli; svojega obličja nisem obernal od njih, ki so me zasramovali in zapljevali.“

„Darovan je, ker je sam hotel; kakor jagnje je peljan na zákolj, in ne odpre svojih ust.“

„Njega bodo narodi molili, in njegov grob bo častitljiv.“

75. Pobožni kralj Ezekija (728—699 pred rojst. Kr.).

Ena naj strašnejših šib Božjih je Judove prebivavce zadela, ko je Ahaz kraljestvo vladal. Ahaz je bil namreč naj hudobniši izmed vseh kraljev; on ní maral ne za Bogá, ne za postavo, ne za preroke. Še celo svoje lastne otroke je daroval Molohu, maliku ognja; vse posode v tempeljnu je poterl in njegova vrata zaklenil. Toroj ga je Bog dal sovražnikom v roke, in bilo je ob enem dnevi 120.000 mož pomorjenih, 200.000 žen, sinov in hčer pa v sužnost odpeljanih.

Kmalí potem Ahaz umerje. Na kraljev sedež pride njegov sin Ezekija. On mališke oltarje razdene, vrata tempelnova zopet odpre, zbere duhovne ter jim pravi: „Posvetite se in očistite hišo Gospodovo! Naši očetje so jo zapustili, njena vrata zaperli, svetilnice pogasili, kadila niso zažigali in ne darovali žgavnih daritev v svetišči Gospodovem. Zato je serd Gospodov prišel nad Juda in nad Jeruzalem, in z mečem so bili pokončani naši očetje.“

Blagoslov Gospodov očitno spremlja vsa dela tega pobožnega kralja, in Judovo kraljestvo je kakor vnovič oživeló. Čez nekaj let se zgodi, da Senaherib, asirski kralj, pridere v deželo in oblega Jeruzalem. Ezekija v silni stiski gre v Božjo hišo mólit. Tudi duhovnov v spokornih oblačilih pošlje k preroku Izaiju, ter ga prosi, da

bi tudi on Boga klical na pomoč. Izaija pa mu sporoči, rekoč: „Nikar se ne boj, Gospod je uslišal tvojo prošnjo. Asirski kralj se bo vernil v svojo deželo in tam bo z mečem pokončan.“ Še tisto noč pride angel Gospodov in v asirskem šotoriši pobije 185.000 mož. Groza Senaheriba obide, ko zjutraj zagleda tolikanj merličev, od oblege odjenja in se sramotno verne v svojo deželo. In ko stopi v hišo svojega malika, ga njegova lastna sinova z mečem umorita.

Tiste dni Ezekija za smert zbolí. Na Božje povelje prerok Izaija k njemu pride, ter mu reče: „Naróči za svojo hišo, ti boš namreč umerl.“ Ezekija se utraši, se poln zaupanja oberne na stran proti tempeljnu in s solznimi očmi moli: „Gospod, spomni se, kako sem hodil pred teboj v resnici in s popolnim sercom, in sem delal, kar je bilo prijetno pred teboj.“ Njegovo zaupanje ní bilo osramoteno. Zakaj preden Izaija pride čez polovico kraljevega poslopja, se Gospod oglasi, ter mu pravi: „Verni se, in v mojem imenu Ezekiju reči: Vidil sem tvoje solze in uslišal tvojo molitev. Tretji dan že pojdeš zdrav v tempelj Gospodov, in dodal bom tvojemu življenju še petnajst let.“ In kakor mu je Gospod obljubil, tako se je zgodilo. Ezekija še petnajst let srečno vlada in potem umerje.

76. Judita.

† Prebivavci Judovega kraljestva po kratki pokori kmali spet Gospoda pozabijo. Toraj Gospod pošlje nad nje novo strašno šibo, ki bi bila konec storila vsemu kraljestvu, ako bi ga ne bila rešila junaška serčnost neke svete žene. Asirski vojvoda Holofern namreč z veliko vojsko v deželo udari, da bi tudi Judovo kraljestvo asirskemu kralju spravil pod oblast. Holofern je bil že vse uterjene mesta in gradove okoli in okoli užugal in nesrečnim prebivavcom pokazal svojo divjo grozovitnost. Zdaj pride pred Betulijo, oblega to mesto, zapre prebivavcom vodo, ki je v mesto tekla, in postavi straže k studencom, ki so bili zunaj mestnega ozidja. Prebivavci v mestu terpé veliko žejo ter sklenejo podati se, ako jim Bog ne pošlje pomoči v petih dneh.

† To stisko sliši pobožna vdova, po imenu Judita; bila je silno bogata in sprelepega obličja, pa vender je s svojimi deklami na tihem živela, ostra oblačila nosila in se postila

zunaj praznikov vse dni svojega življenja. Iz usmiljenja do stiskanega ljudstva k mestnim starašinom gre, jim serčnost dela in poslednjič reče: „Ponižajmo se pred Gospodom, in osramotil bo naše sovražnike. Šibe Gospodove so nam v poboljšanje, in ne v pokončanje.“ Starašini ji odgovoré: „Vse, kar si govorila, je resnično. Prôsi toráj zdaj za nas, ker si sveta žena.“ Zdaj se Judita odpravi v svojo molitevnico, ostro oblačilo obleče, svojo glavo s pepelom potrese, pade pred Gospoda ter moli.

† Gospod jo usliši ter ji razodene, kako naj reši svoje ljudstvo. S terdnim sklepom, svoje delo doveršiti, vstane, spokorno oblačilo sleče, se umije, pomazili, v naj lepša oblačila obleče, in gre s svojo deklo v asirsko šotorišo. Vojšaki jo k Holofernu peljejo, ona pa pri njem in pri njegovih služabnikih s svojim govorjenjem milost najde. Holofern namreč misli, da se je ločila od svojega ljudstva, toraj svojim dvornikom ukaže, naj Judito pusté hoditi iz šotoriša in v šotorišo, kadarkoli se ji bo zdélo. Četerti dan Holofern napravi gostje svojim vojvodom. Bil je dobre volje in je silno veliko vina pil, tako da se ves pijan na posteljo vleže in v šotoru obleži. Njegovi gostje pa še dalje pijejo in še le v pozni noči vsi vinjeni se podajo iz šotora. Okoli šotora je bilo vse v terdem spanji. Ta hip si Judita izvoli, da izpelje svoj sklep. K Holofernovi postelji namreč stopi, moli s solzami in giblje z ustnicami na tihem, rekoč: „Poterdi me, o Gospod, v ti uri.“ Na to seže po Holofernov meč, ki je na stebru visel, ga potegne iz nožnic, prime za lasé njegove glave, udari dvakrat po njegovem vratu ter mu odseka glavo, jo dá svoji dekli, ki je zunaj šotora čakala, in ji ukaže, jo v svojo mavho djati.

† Na to gre po navadi iz šotoriša v mesto, ljudstvo skliče, pokaže Holofernov glavo, rekoč: „Hvalite Gospoda, ki ní zapustil teh, ki vanj zaupajo, in je z mojo roko umoril sovražnika svojega ljudstva! Kakor resnično Gospod živi, me je njegov angel varoval, ko sem od tod šla in tam bila in se od ondod sem vračala, in Gospod ní pripustil svoje dekle oskruniti.“ — Zdaj vsi molijo Gospoda, in Ozija, poglavar Judovega ljudstva, reče: „Oblagodaril te je, o hči, Gospod pred vsemi ženami na zemlji.“ Po tem z velikim vpitjem planejo nad Asirjane. Perve straže tečejo v storiše pravit, da gredó Judje na boj. Ogledniki, ki to vidijo, k Holofernovemu šotoru tečejo, in pred vrati ropotajo, da bi ga zbudili. Ali ve zastonj. Holofern se ne zbudi. Zdaj se nekteri prederznejo, gredó v hram in, o groza, Holoferново truplo ugledajo brez glave, vse ukervavljeno na tleh. Nesterpljiv strah in trepet prepade vse, neznansko vpitje vstane po šotoriši, in Asirjani na vso moč beže. — Od veselja, da so

čudovito rešeni, se vsi prebivavci mesta Betulije zberejo, in enoglasno hvalijo Judito rekoč: „Ti si slava Jeruzalemu, ti veselje Izraelu, ti čast našega ljudstva!“ Potem tri mesce veselo praznujejo zavlaj srečne zmage. In Judita je bila visoko spoštovana pri vsem Izraelu. V visoki starosti umerje, vse ljudstvo žaluje za njo.

† Judita je nekako predpodoba Marije Device, ki je po svojem Božjem Sinu slavno premagala naj hujšega sovražnika vsega človeškega rodú. Zato jo angeli in ljudje blagrujejo izmed vseh njenega spola.

77. Judovo kraljestvo razpade (588 pred rojst. Kr.). Daniel v Babilonski zužnosti.

* * Tudi pri prebivavcih Judovega kraljestva poslednjič vse šibe Božje nič ne pomagajo. Udajo se gnusobnemu malikovanju. V svoji terdovratnosti tudi tako globoko zabredejo, da preroke Božje preganjajo in nekatere izmed njih celó pomoré. Toraj pa tudi Božjo milost utrudijo, in ostra pravica jim hudo šibo splete, kakor jim jo je bil napovedal prerok Izaija. — Leta 606 pr. Kr. pride N a b u h o d o n o z o r, babilonski kralj, z veliko vojsko v Judovo deželo, plane nad Jeruzalem, ga premore, in kralja in naj imenitniše prebivavce v sužnost pelje na Babilonsko. Šestnajst let pozneje se ti, ki so bili še domá

ostali, v svoji sleposti spuntajo zoper Nabuhodnozorja; on pa še z večjo vojsko pride nad nje, Jeruzalem poldrugo leto oblega, ga zopet premore, in do malega vse prebivavce odpelje, mesto pa in tempelj, iz kterega je vzel drage posode, s ognjem popolnoma pokonča. Strašne so bile razvaline nekdanj tolicea in prekrasnega mesta. Še zdaj mu serce trepeče, kdor bere žalostne pesmi, ki jih je prerok Jeremija pel nad temi razvalinami. Tako le togujoč žaluje:

† „Oh, pota na goro Sion žalujejo, ker ni nikogar, da bi prišel k praznovanju! Vsa njena vrata so poderta, nje duhovni zdihujejo, nje device so nesnažne, in sama je utopljena v bridkosti. — O, vi vsi, ki mimo hodite po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja. — Vsi, ki po potu hodijo, ploskajo nad teboj z rokami in s svojimi glavami majajo rekoč: „Je li to tisto mesto doveršene lepote, veselje vsega svetá!“

* * Pri toliki nesreči je bilo tolažljivo le edino to, da je Nabuhodonozor sam sploh usmiljeno ravnal z odpeljanimi in sužnimi Judi. Med njimi je bilo več mladenčev kraljevega in knežjega rodú. Kralj ukaže naj umnejše in pripravnije njemu v službo odbrati, ter jim hrano dajati s kraljeve mize. Med izvoljenimi so: Daniel, Ananija, Mizaël, in Azarija. Oni pa sklenejo, ne jesti kraljevih jedí, ker so jim bile marsiktere prepovedane po judovski postavi. Kraljevega hišnika toraj poprosijo, da bi jim dajal le sočivja in vode piti. Hišniku je to sicer všeč, vendar Danielu reče: „Bojim se kralja; ako on vaša obličja vidi medlejša, kot družih mladenčev, vaših verstnikov, zapadem glavo.“ Daniel pa dalje prosi, rekoč: „Poskusi z nami vsaj deset dní. In potem stóri, kakor se ti bo zdelo.“ Hišnik njegovo prošnjo usliši. In glej! Njih lica so lepša in obilnejša, kakor vseh unih, ki so ob kraljevi hrani živeli. Toraj jim hišnik še dalje daje sočivja in vode. Bog pa jim je podaril visoko razumnost in modrost.

* * Ko minejo dnevi, po kterih je bil kralj ukazal pripeljati jih, pelje jih vikši hišnik pred Nabuhodonozorja. Kralj se ž njimi pogovarja, in najde desetkrat več modrosti in umnosti pri njih, kakor pri vseh vedežvavcih in modrijanih svojega kraljestva. Priderži jih toraj v svoji službi.

78. Daniel čisto Suzáno smerti reši.

Med Judi, ki so prebivali v Babilonski sužnosti, je bil tudi mož, po imenu Joakim. Imel je ženo, po imenu Suzano, ki je bila silno lepa in bogaboječa. Judje so se pri njem shajali, ker je bil med vsemi naj častitljiviši.

Pri njem sta se shajala tudi dva sodnika, ki si jih je bilo ljudstvo malo poprej izvolilo, ker so mislili, da sta poštena moža. Bila sta pa silna hudobneža. Joakim je imel blizu svoje hiše saden vert, in ko je bilo ljudstvo okoli poldne domu odšlo iz hiše od sodbe, hodila je Suzana tje sprehajati se. To sta vedila stara hudobneža. Nekega dne se skrijeta. In ko Suzana po svoji navadi pride na sadni vert, in ukaže zapreti vrata, starca berž k nji pritečeta ter jo nagovarjata, da bi privolila v velik greh. „Ako pa ne“, pravita ji, „bova zoper tebe pričala, da sva te zapazila v grehu.“ Suzana zdihne rekoč: „V stiskah sem od vseh strani: če namreč to storim, kar hočeta, je moja smert (pred Bogom), če pa ne storim, vajnim rokam ne ubežim. Pa bolje mi je brez greha vama pasti v roke, kakor grešiti pred Gospodovim obličjem.“ Na to na ves glas zakliče na pomoč. Toda tudi starca zavpijeta zoper njo, in eden teče k vertnim vratom in jih odpre, da bi ljudi priklical. Domači hlapci, ki so kričanje zaslišali, pritekó gledat, kaj se je zgodilo. In starca hudo govorita zoper Suzano.

Drugi dan se ljudstvo zbere pri Joakimu; in sodnika Suzano pokličeta pred sodbo. Suzana pride s svojimi starši in rodovniki, in vsi, ki jo poznajo, se jokajo. Suzana jokaje proti nebu pogleda, zakaj njeno serce je v Gospoda zaupalo. Starca lažeta ter jo dolžita, da sta jo zapazila v hudem djanji. Množica jima verjame, ker sta bila starašini in sodnika, in Suzano k smerti obsodi. Suzana pa z močnim glasom reče: „Večni Bog, ki poznaš skrito in veš vse, preden se zgodi! Ti veš, da sta krivično pričala zoper mene.“ In Gospod usliši njeno molitev.

Ko je bila k smerti peljana, Gospod svetega duhá obudi v Danielu, ki zavpije z močnim glasom: „Nedolžen sem nad njeno kervjo!“ Vse ljudstvo se vanj oberne, ter reče: „Kaj je to, kar si ti govoril?“ Daniel odgovori: „Vernite se k sodbi, zakaj sodnika sta krivo pričala zoper njo.“ Na to se ljudstvo hitro verne, in Daniel jim reče: „Odločite ji delec narazen, in ji bom zaslišal.“ Ko sta bila tedaj ločena, Daniel prvemu pravi: „Zastarani hudobnež! zdaj so prišli na dan tvoji grehi. Zdaj tedaj, če si jo vidil, povej, pod katerim drevesom se je zgodilo?“

On reče: „Pod mastikom.“ Daniel odgovori: „Prav sam sebi na glavo si se zlagal!“ — Daniel ukaže odpeljati ga, in pripeljati družega, kteremu reče: „Povej mi, pod kterim drevesom si jo ti vidil v grehu!“ Odgovori mu: „Pod slivo.“ Daniel mu reče: „Tudi ti si se zlagal prav sebi na glavo.“ Množica tedaj spozná, da sta hudobneža krivo pričala zoper Suzano; toraj začne enoglasno hvaliti neskončno usmiljenega in pravičnega Bogá, ki reši tiste, kteri va-nj zaupajo. Potem se ljudstvo vzdigne nad stara hudobneža, ter ji s kamenjem pobije, in oteta je bila nedolžna kri. Daniel pa je bil velik pred ljudstvom od tistega dné.

79. Trije mladenči v ognjeni peči.

* Nabuhodonor si dá narediti malika na zlatem steburu, ter ga postaviti na ravnini pred Babilonom. K posvečevanju vse velikaše svojega kraljestva skliče in dá po klicarji oklicati, rekoč: „Tisto uro, kadar boste zaslišali trobentni glas, padite na obraz in molite zlato podobo! Kdor ne pade in ne moli, bode ravno tisto uro veržen v peč gorečega ognja.“ Berž tedaj, ko ljudstvo zasliši trobentni glas, vse pade na tla in zlato podobo moli; le Ananija, Mizael in Azarija ne. Daniela namreč ni bilo vpričo, sicer bi se bil branil tudi on. Ko trije mladenči ne popadajo na obraz, pristopijo Babilonci ter jih zatožijo kralju.

* Nabuhodonor ves togoten ukaže, da se peč sedemkrat bolj zakuri, kakor je bila navada, in naj močnejšim možem izmed svoje vojaške trume zapové, te tri mladenče zvezati in jih z oblačili vred vreči v razbeljeno peč. Berž se to zgodi. Toda angel Gospodov k mladenčem pristopi, in pahne plamen iz peči, tako da može, ki so jih bili vanjo vergli, zažgè in končá; sredi peči je pa hladil, kakor da bi pihal večérni veter. Ogenj se mladenčev celó nič ne dotakne, sežgè le vezí, s kterimi so bili zvezani. Mladenči toraj kakor na ena usta Boga hvalijo, slavé in časté.

* Ko kralj hvalno petje sliši, se začudi, in v peč pogleda, kar ostermi in svojim imenitnikom reče: „Ali nismo tri zvezane može v sredo ognja vergli? Glejte, jez vidim štiri može, razvezane, v sredi ognja hoditi in nič niso poškodovani; in podoba četrtega je lepa in krasna, kakor sinú božjega.“ Potem kralj stopi pred steje razbeljene peči in reče: „Vi, služabniki naj višega Bogá, pojte iz peči!“ in mahom iz peči pridejo, in vsi se prepričajo, da ogenj ní imel moči do njih teles, in se kar lás ní

bil prismodil na njih glavi. Stermé nad tolikim čudežem, Nabuhodonorzor zavpije, rekoč: „Češen bodi njih Bog, ki je poslal svojega angela ter je rešil svoje služabnike. Zato od danes to povelje dam, da mora umreti, kdorkoli zoper tega Bogá kletev izreče: zá kaj saj ní družega Bogá, kateri bi mogel tako rešiti!“ Tudi je kralj povišal v Babilonski deželi te tri mladenče.

80. Kralj Baltazar in malik Bel (Bal).

† Danielu je Bog v poznejši starosti dodelil tudi dar prerokovanja in čeznatornega razlaganja. To je očitno dokazal ob času, ko je bil stopil na kraljevi babilonski sedež Nabuhodonorzorjev vnuk, **Baltazar** po imenu. Ta kralj svojim velikašem in ženam svojim napravi veliko gostarijo. Že vinjen se prederzne, in ukaže prinesiti zlate in sreberne posode, ktere je bil njegov stari oče odnesel iz tempeljna Jeruzalemskega. Iz teh posod pije kralj, njegovi velikaši in njegove žene. Kar se prikaže roka, ki zapiše nekaj besed na steno. Vsi se prestrašijo in ostermé; kralj pa obledí in se trese po vsem životu. Urno vse modre skličé, da bi mu besede razložili. Ali niso mógli ne pisanja brati, nikar ga kralju razložiti. Zdaj Daniela pokličejo pred kralja. Daniel pa odkritoserčno tako le govori: „Ti, o kralj, si se vzdignil zoper nebeškega Gospodovavca. Ní ti bilo zadosti, da je tvoj stari oče svete posode vzel iz njegove hiše. Ti si jih dal še prinesiti, da ste iz njih vino pili, ti, tvoji boljšaki in tvoje žene. Zato je Gospod dal pisati na steno. To pa je napisano: Mane, tekel, fares. To pa je njih razlaga: „Seštel — je Bog tvoje kraljestvo in ga dokončal. Tehtan — si bil na tehtnici, in prelahak si najden. Razdeljeno — je tvoje kraljestvo in dano Medijanom in Perzijanom.“ — — Še tisto noč se prerokovanje spolni: Cir pridere v mesto ter ga zažge; Baltazar je bil umorjen, Perzijani in Medijani si kraljestvo razdelé.

† Cir, perzijanski kralj, se je kmali vsega babilonskega kraljestva polastil. Daniela je Cir visoko cenil in častil ter ga še celó k svoji mizi jemal. — Babilonci so pa imeli malika, z imenom Bel, kateremu so vsak dan darovali dvanajst mér pšenične móke in štirideset ovác in šest verčev vina. Daniel pa je molil svojega pravega Bogá. — Nekega dné mu torej kralj reče: „Zakaj ne moliš Bela?“ Daniel mu odgovori: „Ker častim živega Bogá, ki je ustvaril nebó in zemljo, in ima oblast čez vse, kar živi.“ Kralj se začudi in vpraša: „Ali se ti Bel ne zdí živ Bog? Ne vidiš li, koliko vsak dan povžije in popije.“ — Daniel se mu posmeje in pravi: „Ne dajaj se motiti, kralj!

ta Bel je znotraj iz ila, in iz brona zunaj, in nikoli nič ne jé.“ Na to se kralj razserdí, pokliče Belove duhovne, katerih je bilo sedemdeset, in jim reče: „Ako mi ne poveste, kdo povžije te darove, boste umerli! Ako pa skazete, da Bel povžije to, bo Daniel umerl, ker je Bela klel.“ Daniel kralju odgovori: „Zgôdi se po tvoji besedi.“

† Potem gresta kralj in Daniel v Belov tempelj, in nje-govi duhovni pravijo: „Glej, mi gremo ven, in ti, kralj, postavi jedi in vina, ter zakleni vrata, in zapečati jih svojim perstanom. In ko jutri noter prideš, in najdeš, da Bel ní vsega pojedel, naj umerjemo mi!“ — In celó nič niso bili v skerbi zavoljo napovedane smerti; zakaj naredili so si bili pod mizo skriven vhod, po katerem so noter hodili in darí povživali. — Ko tedaj odidejo, kralj pred Bela postavi jedi in vina; Daniel pa ukaže svojim služabnikom prinesiti pepela in ga vpričo kralja narešeta po vsem tempelju. Potem izideta, zakleneta vrata in jih zapečatita s kraljevim perstanom. — Duhovni pa, njih žene in otroci ponoči po svoji navadi v tempelj gredó in vse pojedó in popijejo.

† Kralj o prvem zoru vstane in gre z Danielom k tempelju. Pečati so celi; zdaj odpreta vrata; berž pogleda kralj na mizo in zavpije na ves glas: „Velik si, o Bel, in ní je goljufije pri tébi!“ — Daniel se mu nasmeja in reče: „Poglej na tla, čigave so te stopinje?“ Kralj se začudi in pravi: „Vidim možke in ženske in otročje stopinje.“ Kralj bolj na tanko preiskuje in prikažejo se mu skrita vratca Belovih duhovnov. Cir se razserdí ter ukaže duhovne zgrabiti in pomoriti. Bela pa izročí Danielu, ki razdene njega in njegov tempelj.

81. Daniel v levnjaku.

* Babilonci so častili tudi velikega zmaja. Še celó kralj je bil tako bedast, da je molil divjo zvér. Enega dné toraj Danielu reče: „Glej, zdaj ne moreš reči, da to ní živ bog, môli ga tedaj!“ Daniel pa odgovori: „Kralj, daj mi le oblast, in ubil bom zmaja brez meča in brez kola.“ Kralj mu privoli, Na to Daniel vzame smole, masti in dlak, jih skupaj skuha, iz tega naredí kúp ter jih zmaju v gobec daje, — zmaj pa se razpoči. Potem pa reče: „Glej, kakšnega boga ste častili!“

* Ko Babilončani to slišijo, se silno razserdé in se zoper kralja zberejo, rekoč: „Kralj je Jud postal; Bela je razdjal, pobil zmaja in duhovne umoril!“ Ko pridejo do kralja, pravijo: „Daj nam Daniela, ali pa bomo pomorili tebe in tvojo rodovino!“ Kralj se ustraši, sili jenja in jim s težkim sercom

dá Daniela, ktereга je serčno ljubil. Spuntana derhal Daniela v levnjak verže. V jami je pa bilo sedem levov, kterim so vsak dan dali dve trupli in dve ovci; le takrat jim jih niso dali, da bi požerli Daniela. Divje zverí pa mu nič žalega ne storé.

* Šest dní je Daniel že v levnjaku, in silno lačen je. — Ta čas je pa blizu razdjanega mesta Jeruzalema živel prerok, po imenu Habakuk. Ravno je podmet skuhal ter ga na polje nesel ženjcom. Kar se mu prikaže angel Gospodov, in mu pravi: „Nesi južino, ktero imaš v roki, v Babilon Danielu, ki je v levnjaku.“ Habakuk mu odgovori: „Gospod, Babilona še

nisem nikdar videl, in za jamo tudi ne vem!“ Ali angel ga prime verh glave, in ga nese za lase s hitrostjo svojega duhá v Babilon na jamo. Habakuk zavpije, rekoč: „Daniel, služabnik Božji, vzemi južino, ktero ti ji Bog poslal!“ Daniel s hvaležnim sercom odgovori: „Spomnil si se me tedaj, o Bog, in pokazal, da ne zapustiš njih, ki tebe ljubijo!“ Potem vstane in já. — Angel Gospodov pa Habakuka berž spet nazaj postavi na njegovo mesto.

* Sedmi dan kralj sam k levnjaku gré, da bi obžaloval svojega ljubega Daniela. Stopi toraj k jami, pogleda vanjo, in glej, Daniel sedí zdrav in vesel sredi levov. Ostermí in zavpije

na ves glas: „Velik si Gospod, Danielov Bog!“ Na to ukaže Daniela iz levnjaka potegniti, nje pa, ki so ga hotli pokončati, v jamo vreči; in bili so berž požerti v pričo njega. Kralj se vnovič začudi in pravi: „Bojé naj se vsi prebivavci Danielovega Bogá, ker on je rešnik, ki dela znamenja in čudeže na zemlji!“

82. Judje se iz babilonske sužnosti vernejo (536 pred rost. Kr.). Preroka Agej in Caharija. Duhoven Ezdra.

* * Že Jeremija je prerokoval, da bo babilonska sužnost terpela le 70 let; in da se bodo Judje spokorjeni vernili v svojo domačijo. Daniel je to tolažljivo prerokovanje ponovil, ter mu pridjal še novo prerokovanje, da od povelja, naj se Jeruzalem zopet sezida, do odrešenikove smerti ne bode prav na tanko preteklo sedemdeset letnih tednov, t. j. 490 let. Hudo terpljenje v babilonski sužnosti in opominjanje k pokori po prerokih, zlasti po Danielu in Ezechielu, je Jude k poboljšanju nagnilo. Toraj Bog serce perzijanskega kralja Ciru gane, da dovoli Judom verniti se iz sužnosti; ravno sedemdeseto leto po odpeljanji v sužnost dá Cir po Božjem navdihnjenji po vsem kraljestvu oklicati: „Kdor je izmed Božjega ljudstva naj gre gori v Jeruzalem, in naj zida Gospodu hišo!“ Tudi jim nazaj dá vse posode, ktere je bil iz tempeljna pobral Nabuhodonozor.

* Tedaj se na pot v Judejo *) napravi veliko tavžent Judov. Vodnika sta jim bila knez Zoróbabel in véliki duhoven Jozva. Leto po svoji vernitvi so začeli v Jeruzalemu tempelj zidati. Duhovni in leviti so zraven delavcov stali s trobentami in cimbalami ter so hvalili Gospoda, in vse ljudstvo je od veselja vpilo z močnim glasom in hvalilo Gospoda. Ko so pa čez več let dozidali tempelj, ga z mnogimi daritvami posvečujejo in praznike obhajajo.

† Veliko starčkov, ki so nekdanji prekrasni tempelj vidili, milo toži, da je uni tempelj tega v veličastnosti daleč presegal. Bog pa pošlje preroka Ageja jih tolažit s prerokovanjem: „Bóдите serčni! Še majhen čas, in prišel bo On, ki so ga zaželeli vsi narodi, in večja bo čast te poslednje hiše, kakor poprejšnje.“ Skoraj ravno tako je govoril prerok Caharija: „Uterdite si svoje roke. Zakaj glejte, velika in močna ljudstva

*) Judeja se je zdaj imenovala dežela nekdanjega Judovega kraljestva, z rodovoma Simeon in Dan vred, ki sta se bila že poprej odtergala od Izraelovega kraljestva, in se zedinila z Judovim.

bodo prišla v Jeruzalem iskat Gospoda vojskinih trum. Vriskaj, hči Jeruzalemska! Glej, tvoj Kralj pride k tebi, pravičen in zveličar; ubog je, in sedi na oslici in na žebetu oslice.“ Caharija pa tudi vidi, kolikšna žalost se bo pripravljala Odrešeniku, in v njegovem imenu tako le govori: „Gospod mi je rekel: Pasi ovce, ki brez usmiljenja koljejo in prodajajo svoje posestnike. In rekel sem jim: Če se vam prav zdí, prinesite mi plačilo; če pa ne, jenjajte! In natehtali so za mojo plačo trideset srebernikov... Gledali bodo name, kterega so prebôdli: in bodo objokovali, kakor se objokuje edinorojeni sin. Tisti dan bo v Jeruzalemu velika žalost in žalovala bo vsa dežela.“

* Kakih 80 let potem, ko so se bili Judje domú vernili, so na povelje perzijanskega kralja začeli zidati tudi mesto in njegovo zidovje. Samarijani so jim pa hotli zidanje po sili ubraniti. Judje so Boga molili in straže stavili noč in dan. Polovica mladenčev je delalo, polovica pa jih je bilo na boj pripravljenih s sulicami, škiti, loki in oklepi. V 52 dneh je zidovje z vratmi in stolpi stalo. Samarijani spoznajo, da je bilo to delo pod Božjim varstvom doveršeno, in Judom več ne nadlegavajo. Judje pa se slovesno Bogu zahvaljujejo in s solzami obetajo, da bodo odslej vedno zvesti postavi, katero jim je duhoven Ezdra prebiral.

83. Estera.

† Perzijanski kralji so z Judi lepó ravnali, zato jih je še veliko ostalo na Babilonskem. To se je zgodilo po Božji naredbi v prid nevérnikom, da so se če dalje bolj seznanovali s pravim Bogom in z obljubami prihodnjega odrešenika. Kakor nekdanj Daniel in njegovi tovarši, so tudi zdaj pobožni in modri Judje po Božji previdnosti pri nevérnih kraljih dosegli veliko veljavo, ki so jo obračali svojim rojakom v prid in v razširjanje prave vere.

† V ta namen je enkrat Bogu dopadlo izvoliti pobožno Judinjo, Estero po imenu. — Estera je živela ob času kralja Asvera pri svojem redniku Mardoheji, ki mu je bila prav serčno udana. Ko jo kralj enkrat vidi, mu je bila tako všeč, da ji krono na glavo postavi in jo za kraljico izvoli. Ona ni pa nikomur povedala, da je Judinja; to zamolčati, ji je bil Mardohej svetoval. Ker je Mardohej prav po očetovsko skerbela za njeno srečo, je vsak dan hodil sprehajati se pred kraljevo poslopje. Nekega dne zvé, da sta dva kraljeva hramnika skle-

nila kralja umoriti. To kraljici pové, Estera pa kralju. Ta reč se preiskuje, in skaže se, da je bila tožba resnična. Hudobneža sta bila obešena, dogodba pa se je vpričo kralja vpisala v letne bukve.

† Nekoliko po tem kralj nekemu Amanu podelí prvo službo v svojem kraljestvu. Vsi kraljevi služabniki svoja kolena po kraljevem povelji pripogujejo pred njim in ga skoraj po Božje časté. Le Mardohej tega ne stori, ker ní hotel človeku skazovati častí, ktera gré samemu Bogu. Ko Aman vidi in sliši, da je Mardohej Jud, se razserdi in kralja pregovori in od njega povelje dobí, vse Jude po vsem kraljestvu od mladih do starih, otroke in žene v enem dnevu pomoriti in njih premoženje v cesarske zakladnice djati. Aman je bil namreč judovsko ljudstvo pred kraljem počernil, češ, da so nepokorni in da zaničujejo njegove postave.“ — Judje silno zdihujejo in jokaje žalujejo. Mardohej Esteri sporočí, kaj se je zgodilo, da bi šla k kralju in ga prosila za svoje ljudstvo. Bila pa je postava, da je mogel umreti, kdor je nepoklican prišel k kralju. Vendar se Estera prederzne, ko je bila poprej svojo molitev opravila, in gre v kraljevskih oblačilih pred kralja. Kralj ravno na svojem zlatem stolu sedi. Estera pred njim na kolena pade. Kralj, ko jo ugleda, se silno razserdí, jeza mu šviga iz očí. Estera omedlí in se na tla sesede. — Pri té priči se kraljevo sercé omečí, naglo s sedeža plane, jo vzdigne s tal in v svojih rokah derží, dokler se Estera ne zbrihta. Na to ji reče kralj: „Nikar se ne boj, Estera, ne boš ne umerla; zakáj ta zapoved je dana za vse druge, le za tebe ne. Kaj hočes, kraljica?“ Estera mu odgovori: „Ako kralju dopade, pridí danes k meni na kosilo in Aman s teboj.“

† Zgodí se. Ko jo kralj pri jedi vpraša, kaj želi, mu odgovori: „Ako sem milost našla pred kraljevim obličjem, naj pride kralj in Aman na kosilo tudi jutri, in potem bom razodela kralju svojo željo.“ Kralj oblubi. Aman gre ves vesel take častí iz kraljevega poslopja. Ker pa vidi, da Mardohej pred vratmi sedi in ne vstane pred njim, se silno razserdi, in ukaže, petdeset komolcov visok steber postaviti za Mardoheja.

† Drugo noč kralj ne more nič spati, in si reče prinesiti in brati zgodbe in letnike poprejšnjih časov. Ko se bere, kako je Mardohej izdal zalezovanje hramnikov, ki sta želela kralja zadaviti, kralj vpraša: „Koliko častí in plačila je Mardohej prejel za to zvestobo?“ Služabniki odgovoré: „Celó nič plačila ní prejel.“ Na to kralj vpraša: „Kdo je na dvoru?“ Odgovoré mu: „Aman.“ Bil je namreč tako zgodaj prišel kralja pregovarjat, — naj ukaže, Mardoheja obesiti. Kralj mu reče notri

stopiti ter mu pravi: „Kaj se mora zgoditi možu, ktereга hoče kralj častiti?“ Aman si misli, da kralj noče počastiti nobenega družega, kakor njega, toraj mu odgovori: „Človek, ktereга želi kralj častiti, se mora v kraljeva oblacila napraviti in posaditi na konja in prejeti kraljevo krono na glavo, in prvi kraljevih poglavarjev in oblastnikov naj derži njegova konja in po mestnih tergih gredé naj vpije, rekoč: „Tako se časti, kogar hoče kralj počastiti.“ — Na to mu kralj reče: „Hiti in stóri, kakor si govoril, Judu, Mardoheju, ki sedí pred vratmi!“ Aman mora, če tudi nevoljen in serdit, spolniti kraljevo povelje!

† Med tem pride čas, iti k kraljici na kosilo in hitro se Aman tje odpravi. Pri kosilu kralj vpraša: „Kakšna je tvoja prošnja, Estera? Ako želiš tudi polovico mojega kraljestva, dobila jo boš?“ Ona mu odgovori: „Če sem milost našla v tvojih očéh, o kralj, pústi meni in mojemu ljudstvu življenje; zakaj izdani smo jez in národ moj, da bomo poteptani, podavljani in pokončani.“ Kralj vpraša: „Kdo je, ki se prederzne to storiti?“ Estera odgovori: „Naš sovražnik in zopernik je ta le prehudobni Aman!“ Ko Aman to sliši, ves ostermi in ne more ne kraljevega ne kraljičinega obraza prenesti. Kralj serdit vstane. Eden izmed hramnikov pa reče: „Glej, v Amanovi hiši stoji steber, petdeset komolcov visok, ktereга je postavil Aman za Mardoheja!“ Kralj na to ukaže: „Nanj ga obesite!“ Še tisti dan kralj Mardoheja izvoli za prvega državnega poglavarja namesto Amana, in prekliče dano postavo zoper Jude. Zavoljo tega je med Judi veliko veselje po vsem kraljestvu, in več Perzijanov prestopi k judovski veri.

† Pobožna kraljica Estera, ki je edine kraljeva postava ní vezala, ki je pa svojemu ljudstvu milost izprosila pri serditem kralji, je predpoda Marije, nebes kraljice. Le ona je bila brez izvirnega greha, ona s svojo ljubeznjivo priprošnjo jezo Božjo tolaži in nam zadobiva milost in zveličanje pri Bogu.

84. Prestavljanje sv. pisma v gréški jezik (okoli leta 300 pred rojst. Kr.). Modri pregovori Jezusa, sinú Sirahovega (okoli 280 pred rojst. Kr.).

* Judje, ki so se bili v domovino povernili, so čez 200 let mirno in zadovoljno živeli pod gospodstvom perzijanskih kraljev. Njih sreče tudi ní kalil Aleksander véliki, Macedonski kralj, ki je razderl perzijansko kraljestvo; zakaj bil je Judom dober. Ko pa po njegovi smerti razpade njegovo veliko kraljestvo, nastopili so za judovsko deželo žalostni časi. Egipčanski in

sirjanski kralji so bili med seboj v vednih vojskah, v katerih je judovska dežela veliko terpela. Pa tudi velika nevédnost in huda spačenost je med ljudstvo nastopila.

† Veliko djanje odrešitve pa so ti žalostni časi pospeševali. Bog je naklonil, da je na prošnjo egipčanskih kraljev 72 učenih Judov sveto pismo prestavilo v greški jezik. Ker je bil greški jezik skoraj po vsem tadajšnjem svetu znan, so se tudi nevérniki po daljnih krajih po svetem pismu seznanili z besedo Božjo, zlasti pa z obljubami prihodnjega zveličarja.

† Da bi se nevednosti in spačenosti v okom prišlo, navdihnil je Bog pobožnega Juda, z imenom Jezus, sin Sirahov, da je spisal bukve, ki so s prelepimi izreki napeljevale k modrosti in pobožnemu življenju. Naj lepšim njegovim pregovorom prištevamo te le:

† „Začetek in venec modrosti je strah Božji. Vir modrosti pa je beseda Božja in njena pota so zapovedi. Moj sin, nauke sprejemaj v mladosti, in našel boš modrost v starosti. Prizadevaj si za modrost, kakor on, ki orje in seje; in kmali boš pokusil njega sadú.“

„Ponižuj svoje serce, in nôsi, kar ti Bog naklada; zakaj v ognji se skuša zlato in srebró, ljubčeki Božji pa v peči poniževanja.“

„Otroci, poslušajte očetova povelja in ne žalite ga v njegovem življenji. Očetov blagoslov otrokom hiše vterjuje, materna kletev pa jim jih do tal podira.“

„Ne zaničuj človeka v njegovi starosti; zakaj tudi izmed nas se nekteri starajo. — Ne zametuj govorjenja starih modrih, ampak vadi se v njih pregovorih. — Ne hvali moža zavoljo njegove lepote, in ne zaničuj človeka zavoljo njegovega obraza. — Majhna je bečela med letajočimi živalimi, pa njen sad ima prednost med sladčicami.“

„Imej nekoliko mirnih, izmed tavžent pa imej le enega svetovavca. — Z zvestim prijatlom se nič ne meri, teža zlatá in srebrá ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. — Ako imaš prijatla, v sili ga poskusi, in prenašlo mu ne upaj. — Zakaj marsikteri je prijatelj le do svojega časa, v dan nadloge pa ne ostane.“

„Gerd madež je laž na človeku. Zoper resnico nikakor ne govôri; in sramuj se, ako si se neprevidoma zlagal. Imena Božjega ne imej vedno v ustih, in tudi imen svetnikov ne vpletaj v svoje govorjenje. Človek, ki veliko prisega, je poln krivice, in šiba ne pojde od njegove hiše.“

„Ne odgovarjaj, dokler ne slišiš, in med govorjenjem nikomur v besedo ne segaj. — Ako si kaj slišal zoper svojega bližnjega, naj s teboj umerje; in prepričan bodi, da se ne boš razpočil od tega. — Zagradi s ternjem svoja ušesa, hudobnega jezika nikar ne poslušaj; in svojim ustom vrata in ključavnice napravi. Svoje zlato in srebro raztopi, in tehtnico iz njega naredi za svoje besede.“

„Sin, béži pred grehi, kakor pred kačo. Vsaka krivica je kakor na obá kraja oster meč; za njega rane ni ozdravljenja.“

„Sin, čas prav obračaj, in vari se hudega! Kdor ljubi nevarnost, v nevarnosti pogine; in kdor se dotakne smole, se ž njo umaže.“

„Pri vseh svojih delih svojo vest zvesto poslušaj; zakaj to se pravi po Božjih zapovedih živeti.“

„V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih rečí in vekomaj ne boš grešil.“

85. Eleazar mučne smerti umerje (168 pred rojst. Kr.).

* * Naj bujša pokušnja je bila za Jude ob tistem času, ko je čez nje gospodoval prevzetni in grozovitni Antioh, sirjanski kralj. Na njegovo povelje so jim svete bukve tergali in požigali; in kogar koli so našli, da je še živel po Božji postavi, so ga umorili. Mnogo jih je od Božje postave odstopilo iz strahú pred kraljevim poveljem. Veliko jih je pa vender zvestih in stanovitnih ostalo, tako da so raji umerli, kakor da bi bili prelomili sveto Božje zapoved. Zato jih je bilo tudi 80.000 ali pokončanih, ali v sužnost poprodanih.

† Med temi je bil tudi častitljiv starček, 99 let star, po imenu Eleazar, eden izmed naj imenitnejših pismoukov. Po sili so mu usta razklepali, da bi ga bili prisilili, svinjsko mesó jesti. On pa je hotel raji častitljivo umreti, kakor sramotno živeti; serčno je toraj prenašal mnoge muke, s kterimi so ga hotli prisiliti. Gledavcom se je zelo smilil, ker so bili že zdavnaj prijetli ž njim. Skrivaj ga prosijo, naj si dá prinesti mesá, kakoršnega smé jesti, in od tega naj jé ter se naj hlini, kakor da bi jedel svinjsko meso, da si otme življenje. Eleazar pa njim serčno, in naravnost odgovorí: „Moji starosti se ne spodobi hliniti se. Ako to storim, bi si mladina mislila: Stari Eleazar se je poprijel tuje vere, ter se je dal v greh zapeljati; jez pa bi s tem ognusil svojo starost. Kaj bi tudi imel od tega, da se umaknem človeškim mukam! Roki Vsegamogočnega vender ne uidem, ne živ ne mertev. Toraj hočem brez strahú slavno umreti

za predrage in presvete postave. Tako se bom po svoji starosti obnesel, in mladenčem zapustil junašk zgled.“ Ko to izgovori, ga zgrabijo in v terpljenje vlečejo. Ko pri grozovitih udarcih čuti, da je že blizu smerti, zdihne, rekoč: „Gospod, ti veš, da to rad terpim, ker se tebe bojim.“ Nato se Eleazarjeva duša loči s tega sveta zapuščivši vsem prekrasen zgled junaške serčnosti in stanovitnosti.

86. Mučenje sedmih makabejskih bratov.

* Antioh dá tudi mater in njenih sedem sinov pripeljati pred se, in jim zapové, pri ti priči svinjsko mesó jesti. Ali oni mu odgovoré: „Naša postava nam to prepoveduje, ne moremo, in ne bomo ga jedli.“ Zdaj kralj ukaže, jih z biči in jermeni tepsti. Naj starejši mu pa serčno reče: „Raji hočemo umreti, kakor zapovedi Božje prelomiti.“ Zdaj se kralj razserdi in zapové, ponve in bronaste kotle razbeliti. Potem ukaže naj starjemu jezik odrezati, kožo z glave potegniti, roke in noge odsekati, in ga, ko je še dihal, v razbeljeni ponvi peči. Vse to so mogli bratje in mati gledati: ali med dolgim mučenjem so se med seboj opominjali, serčno umreti.

* Ko je bil prvi umerl, drugega pripeljejo. Ko so mu kožo z lasmi vred z glave potegnili, ga vprašajo, če bo jedel, preden ga mučijo po vseh udih. On jim pa ravno tako serčno odgovori, kakor njegov stari brat: „Ne bom!“ Zato je terpel ravno tiste muke. Pri zadnjem dihljeji kralju reče: „Ti, hudobnež vseh hudobnežev, nam sicer sedanje življenje vzameš; toda kralj vsega sveta bo nas, ki umerjemo za njegovo postavo, obudil k večnemu življenju.“ — Tretji svoje roke prostovoljno pomoli rekoč: „Z nebes sem jih prejel, in od njega jih upam zopet dobiti.“ Preden je bilo njegovega mučenja konec, oglasi se že četerti in pravi, da hoče za svojimi tremi brati slavno umreti za Bogá. Ko on umerje, mučijo petega in šestega. Tudi oná junaško umerjeta. Zaničevala sta vse muke, tako da se kralj in vsi, ki so bili okoli njega, čudijo njuni stanovitnosti.

* Le naj mlajši sin je bil še živ. Antioh mu s prisego obeta, ga obogatiti in osrečiti, ako odstopi od svojih očetovskih postav. Ker se pa mladenič nikakor ne dá pregovoriti, kralj mater pokliče, ter ji svetuje, naj ga ona pregovarja, da ji ostane živ vsaj naj mlajši. Ona se pa k njemu skloni ter mu reče: „Prosim te, ljubo moje dete! Poglej nebo in zemljo, in vse, kar je na njima, in vedi, da je Bog vse to iz nič ustvaril. Toraj se ne boj tega trinoga, temuč skaži se vrednega svojih bratov, ter sprejmi smert, da te enkrat nazaj dobim s tvojimi

brati vred.“ Ko mati še govori, mladenič reče: „Kaj čakate? Nisem pokoren kraljevi zapovedi, ampak postavi Božji, ki nam je dana po Mojzesu. Ti pa,“ — k kralju obrnjen reče, — „ti pa, ki Judom vse hudo zmišljuješ, jezi Božji ne boš odšel.“ — Kralj, ko to sliši, ves od jeze vre, in ukaže, ga še huje mučiti, kakor njegove brate. Poslednjič tudi mater umoré.

87. Daritev in junaško djanje Juda Makabejca (166—160 pred rojst. Kr.).

* * Ob času, ko je Antioh grozovito preganjal Jude, je v Judeji živel duhoven Matatija, ki je imel pet sinov. Ko sliši, da je kralj Antioh celó tempelj oskrnil in povsod po deželi vpeljal gnusobno malikovanje, Matatija velika žalost prevzame. Spoznal je, da bi hudobija utegnila zmagati pravo vero, ako se dobri terdno ne združijo. Toraj na ves glas vpije rekoč: „Kdor koli gorí za postavo, naj se vzdigne in gre za meno!“ In vzdigne se s svojimi sinovi, in veliko zvestih ž njim, ter zbežé v hribe. Kamor pridejo, malikovavske oltarje podirajo in se poganjajo za Gospodovo postavo.

* * Po Matatijevi smerti jim je vodnik Juda, njegov sin. Zavoljo njegovega verlega junaštva so mu rekli Makabejec, t. j. kladvar. V boji je bil serčán, močán in strašán kakor lev; premagal je z malo množico vse Antiohove vojske, in Jeruzalem in tempelj zopet v oblast dobil. In zdaj je še le prav vidil, kako je bilo svetišče zapušeno, oltar oskrnjen, vrata sežgana, in po dvorih hiše Božje je trava rasla, kakor v logu ali po hribih. Tedaj osnaži tempelj, zmagavni praznik obhaja in oltar posveti med hvalnim petjem in godbo.

* Ko Antioh zvé, da so vse njegove vojske na Judovem zgubljené, se silno raztogotí nad Makabejci, se vsem svojim vojaškim trumam na čelo postavi, in se ž njimi vzdigne nad Jeruzalem. Da bi se poprej nad njimi znosil in maševal, ukaže prav hitro voziti. Toda v silnem dirjanji se zverne voz, Anioh ž njega pade ter se zeló poškodva na svojih udih. Zdaj grozno hudo zbolí, živemu červi iz trupla lazijo in mesó mu odpada na kosce. Pri njem, ki je ravnokar menil, da bo zvezde na nebu dosegal, ne more nikdo več sterpeti zavoljo silnega smradú. Zdaj ga minuje njegova velika ošabnost, v sé gre in spozná, da ga je ta stiska zadela zavoljo hudobije, ki jo je v Jeruzalemu počenjal, ko je ropal hišo Božjo in prelival nedolžno kri. Boga začne moliti in obeta, da hoče popraviti vso krivico in obhoditi vse strani svetá ter razglaševati in oznanovati mogočnost Božjo. Ali Bog

ga ne usliši, ker je njegovo kesanje izhajalo le iz strahu pred smertjo, — njegovo terpljenje ne odjenja. Umerl je morivec, oskrunjevavec in preklinjavec v tuji deželi v strašnih bolečinah, kakor je sam poprej terl in mučil druge.

* Po Antiohovi smerti njegov sin silno vojsko z naj slavnejšimi vojvodi pošlje v Judejo, da bi si jo zopet podvergel in poropal. Zdaj se Makabejec s svojimi zvestimi v molitvi k Gospodu oberne. Po molitvi v zaupanji v Bogá primejo za orožje in gredo v boj. Ko se vojska hudo vname, se sovražnikom z neba prikaže pet svetlih mož na konjih, z zlatom oberzdanih. Dva izmed njih imata Juda v sredi pred seboj in ga s svojim orožjem varujeta. Drugi trije pa pušice in strele z neba mečejo nad sovražnike, tako da ali oslepljeni padajo, ali od strahu beže! — Dvajset tavžent petstó pešcov in 600 konjikov so po boji našteli mertvih.

* Tako Juda s pomočjo Božjo premaga vse Izraelove sovražnike še v mnogih kervavih bojih. V nekem boji pa se zgodi, da tudi nekoliko Judov pade. Ko Juda s svojimi zvestimi drugi dan pokopava mertve, pod njihovimi poverhnimi oblačili najde reči, ki so bile malikom darovane, kar je bilo po Gospodovi postavi prepovedano jemati. Očitno se toraj pokaže, da so bili zavoljo tega pokončani. Vsi toraj pravično sodbo Gospodovo časté ter molijo, da bi Bog odpustil storjene grehe. Na to Juda v Jeruzalem pošlje 12.000 drahem srebra *), da bi se pravna daritev obhajala za pobite; ker sveta in dobra je misel, moliti za mertve, da bi bili rešeni grehov.

* Juda se pa enkrat spustí v boj s sovražnikom, ki je bil veliko močnejši od njega. Premagan — umerje. Z veliko žalostjo žaluje vse ljudstvo po njem, rekoč: „Oh, padel je junak, ki je rešil Izraelovo ljudstvo!“

88. Poslednji časi pred Kristusom.

* * Po Judovi smerti sta bila njegova brata zaporedoma ljudstvu vodnika. Tudi ona sta se serčno vojskovala in slavno zmagovala Izraelove sovražnike. Njuni nasledniki pa so hudobije vganjali pred Gospodom, in so tudi omahljivo ljudstvo zapeljali v velike pregrehe. Judje so sicer še častili edino pravega Bogá, toda večidel le z ustnicami. Njih življenje je pa bilo tako hudobno, da neki judovsk zgodovinar Jeruzalem primerja Sodomi, in pravi, da je bila Sodom boljša od Jeruzalema. Dobro seme,

*) Okoli 2100 goldinarjev našega sedanjega denarja.

ki je bilo še sem ter tje med njimi, so zadušili Farizeji svetohlinci in nevéni Saduceji; ker ti dvoji, akoravno med seboj sovražni, so gospodovali nad ljudstvom. — V vseh družih deželah po svetu pa so bili malikovavci. Silna spačenost nastane po vsem svetu, neizmérne nadloge vsa ljudstva tarejo. Toraj vsi dobri po vsem svetu zdihujejo po obljubljenem Odrešeniku.

† Tako je bilo vse pripravljeno na prihod odrešenika vsega svetá. Že poslednji prerok, Malakija (okoli l. 400 pr. Kr.), je veselo oznanoval, rekoč: „Glej zdaj bo kmali prišel on, po katerem hrepenite. Potem bodo jenjale vse živalske daritve. Nad vami nimam več dopadajenja, reče Gospod vojskinih trum, in daritev nočem več iz vaših rok. Zakaj od solčnega izhoda do zahoda bo moje imé veličastno med narodi, in v vseh krajih se bo mojemu imenu opravljala čista daritev.“ — Le eno znamenje se še ni bilo spolnilo: namreč Jakopova obljuba, ki jo je bil dal svojemu Sinu Judu. Tudi ta se spolni. Nasledniki Makabejcov so bili v vednih prepirih med seboj. Bratje se vojskujejo zoper brate in se med seboj moré ter Rimljane pokličejo, da bi jih pomirili. Rimljani pa se samí Judeje polasté ter Judom postavijo tujega kralja: Heroda Idumejca. Tako je bila toraj kraljeva palica od Juda vzeta, in prišel je čas, da je imel poslan biti obljubljeni in silno zaželeni odrešenik, ki je

JEZUS KRISTUS,

bodi mu čast in hvala vekomaj!

Drugi del.

Zgodbe svetega pisma nove zaveze.

Pervi oddelek.

Zgodbe Jezusa Kristusa.

Jezusovo rojstvo in njegova mladost.

1. Oznanovanje Janezovega rojstva.

Ob času Heroda kralja je živel na Judovskem bogaboječ duhoven, Caharija po imenu. Njegovi ženi je bilo imé Elizabeta. Bila sta sredi grešnega ljudstva pravična pred Bogom, ker sta živela brez madeža po Božjih zapovedih. Otrók nista imela. To jima je bilo na veliko žalost. Serčno sta Boga prosila, da bi jima sinú dal; pa zdelo se je kakor da bi bila zastonj njuna molitev. Obá sta se bila že postarala.

Prigodilo se je pa, da je Caharija prišel na versto, duhovsko službo v Jeruzalemskem tempeljnu opravljati. Tedaj gre v svetišče pred kadilni oltar kadila zažigat. Ljudstvo pa zunaj na dvoru moli. Kar se mu angel Gospodov prikaže na desni strani oltarja. Caharija se ustraši in groza ga obide. Angel pa mu reče: „Ne boj se, Caharija! Tvoja prošnja je uslišana. Tvoja žena Elizabeta ti bo sinú rodila, in njegovo ime imenuj Janez. Vesel boš ti, in veliko se jih bo veselilo njegovega rojstva; zakaj velik bo pred Gospodom. Vina in

močne pijače ne bo pil, in že pred svojim rojstvom bo s svetim Duhom napolnjen. Veliko Izraelovih otrok bo spreobernal k Gospodu, njih Bogu. V duhu in v moči Elijevi pojde pred Gospodom, da mu bo sveto ljudstvo pripravljalo.

Caharija angelu odgovori: „Po čem bom spoznal, da se bo to zgodilo? Zakaj jez sem star, in tudi moja žena je že priletna.“ Angel mu odgovori: „Jez sem Gabriel, ki stojim pred Bogom, in sem poslan, tebi prineset to veselo oznanilo. Ker pa nisi verjel mojim besedam, boš mutast do dneva, ko se bo to zgodilo.“ Na to angel zgine.

Ljudstvo pa čaka Caharija ter se čudi, da se tako dolgo mudí v svetišči. Ko pa vender izide, ni mogel govoriti blagoslova nad ljudstvom. Iz njegovega miganja spoznajo, da je imel prikazen v tempeljnu. In ko minejo dnevi njegovega opravila, se vesel domú verne.

2. Oznanovanje Jezusovega rojstva.

V šestem mescu potem, ko je bilo Janezovo rojstvo oznanjeno, je bil angel Gabriel poslan v galilejsko mestce Nazaret, k devici, ki je bila sicer revna v posvetnem blagu, v čednostih pa silno bogata. Marija ji je bilo imé. Zaročena je bila svetemu možu. Jožefu po imenu, ki je bil tesár in kakor Marija iz kraljevega Davidovega rodú. Ravno je v svoji izbici pobožno molila, ko angel pride k nji, rekoč: „Češena, gnade polna, Gospód je s teboj, žegnana si med ženami.“

Ko Marija to sliši, se prestraši in premišljuje, kaj bi pomenilo to pozdravljanje. Angel pa ji reče: „Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu! Glej, sina boš dobila, in imenuj njegovo imé Jezus. Ta bo velik in Sin najvišega imenovan. Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“ Marija angelu reče: „Kako se bo to zgodilo, ko sem vender Bogu vedno čistost obljubila?“ Angel ji odgovori: „Sveti Duh bo prišel v té, in moč Najvišega te bo obsenčila. Za tega voljo bo sveto, ki bo

rojeno iz tebe, Sin Božji imenovano. Glej, tudi Elizabeta, tvoja teta, bo v svoji starosti, in sicer že čez tri mesce, sinú dobila; ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč.“ Tedaj Marija pravi: „Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi.“ In angel je šel od nje.

3. Marija Elizabeto obiše.

Marija se mahom vzdigne in hití v goré k Elizabeti, svoji teti, ji veselo oznanilo povedat. Ko pride k nji, jo preserčno pozdravi. Ko bi trenil, je bila Elizabeta napolnjena s svetim Duhom, in na ves glas zavpije: „Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa! In odkod meni to, da pride mati mojega Gospoda k meni? Blagor tebi, da si verovala; ker dopolnilo se bo, kar ti je Gospod povedal.“

Marija od veselja zavoljo čudovite milosti, ki jo je od Gospoda prejela, Bogu sprelepo hvalno pesem zapoje.

† Tako le je pela: „Moja duša povelíčuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem zveličarji. Ker se je ozerl na

nizkost svoje dekle. Zakaj, odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi; zakaj velike reči mi je storil on, ki je mogočen, in sveto njegovo imé. Njegovo usmiljenje je od roda do roda njim, ki se njega boje. Moč je skazal s svojo rokó in razkropil je napuhnjene v misli njih serca. Mogočne je s sedeža vergel, ponižne vzdignil. Lačne je z dobrim napolnil, in bogate prazne spustil. Sprejel je Izraela, svojega služabnika in se je spomnil svojega usmiljenja. Kakor je obljubil našim očakom Abrahamu in njegovemu zarodu na vekomaj.“

Marija pri Elizabeti več tednov ostane, potem se pa verne v Nazaret na svoj dom.

4. Rojstvo Janeza kerstnika.

Ko se dopolni obljubljeni čas, Elizabeta sinú dobí. Veselili so se ga njeni sosedge in vsa rodovina ž njo. Hotli so detetu po očetu imé Caharija dati. Elizabeta pa reče: „Tega ne, ampak Janez naj se imenuje!“ Oni ji odgovoré: „Saj ni nikogar v tvojem rodu, komur bi bilo takó imé!“ — in na to vprašajo očeta, kako naj bo otroku imé. Caharija pa je bil še mutast. Ukaže si toraj dati tablico in zapiše na-njo: „Janez je njegovo imé!“ In pri té priči se mu razveže jezik, on spregovori in Boga hvali. Tedaj so se vsi začudili, in rekli: „Kaj neki bo iz tega deteta? Zakaj roka Gospodova je ž njim?“

† Caharijevo sercé pa je polno veselja in hvale. Napolnjen s svetim Duhom hvali Boga in prerokuje rekoč:

† „Hvaljen Gospod, Izraelov Bog; ker je obiskal in storil odrešenje svojemu ljudstvu. In nam je postavil róg zveličanja v hiši Davida, svojega služabnika, kakor je govoril skoz usta svojih svetih prerokov, kateri so od nekdej. Odrešenje od naših sovražnikov, in iz roke vseh, kateri nas sovražijo. Usmiljenje storiti našim očetom in pomniti svoje svete zaveze. Prisego, ki jo je prisegel Abrahamu, našemu očetu, nam dati, da iz rok svojih sovražnikov rešeni njemu služimo brez strahú, v svetosti in pravici vse svoje dni. In ti, dete! — boš prerok Najvišega imenovano. Pojdeš namreč pred obličjem Gospodovim njegova pota pripravljat; dati znanje zveličanja njegovemu ljudstvu v odpušanje njih grehov; po priserčnem usmiljenji našega Boga, po katerem nas je obiskal on, ki se izhaja z visokosti, razvetliti té, ki sedé v temi in smertni senci, da ravná naše nogé na pot mirú.“

Mali Janez pa je rastle in močan prihajal v duhu. Še prav mlad je šel v pušavo in živel tam do tistega časa, ko se je imel pred Izraelom pokazati in začeti očitno učiti.

5. Jezusovo rojstvo.

* * Jožef še celó nič ni vedil, kaj se je z Marijo zgodilo. Zdaj Bog tudi njemu razodene skrivnost. Angel Gospodov se mu v spanji prikaže in reče: „Jožef, sin Davidov, vzemi Marijo k sebi. Z močjó svetega Duhá je mati Sinú Božjega. Imé Jezus mu daj, ker bo svoje ljudstvo rešil od njegovih grehov.“ Jožef storí, kakor mu je angel zapovedal.

Ob tistem času pride povelje od cesarja Avgusta, da naj se popíše vsa dežela. Vsak je mogel iti tje, kjer so bili njegovi spredniki domá, in ondi se dati zapisati. Marija in Jožef gresta toraj v Betlehem, v Davidovo mesto, ker sta bila iz rodú kralja Davida. Ko v Betlehem prideta, je bilo že tujih ljudi vse polno, in nikjer ne moreta dobiti prenočiša. Toraj gresta v neki pastirsk hlev pred mesto. In tukaj je ponoči prišel na svet Jezus Kristus, Sin Božji. — Marija devica dete s priserčnim veseljem v plenice povije in v jasli položi.

6. Pastirji pri jasliah in Jezusovo obrezovanje.

Ne daleč od Betlehema je bilo na polji nekaj revnih pastirjev, ki so čuli pri svojih čedah. Kar stojí Angel Gospodov pred njimi, in nebeška svetloba jih obsveti. Zelo se prestrašijo. Angel pa jim reče: „Ne bojte se, zakaj glejte, oznanjam vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu. Danes vam je v mestu Davidovem rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod. In to vam bodi v znamenje: Našli boste dete v plenice povito in v jasli položeno!“ In mahom je bila pri angelu množica družih angelov, ki so Bogá hvalili rekoč: „Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem na zemlji, kateri so svete volje.“

Ko angeli spet odidejo v nebesa, veseli pastiri rekó med seboj: „Pojdimo do Betlehema, in pogledjmo, kar nam je Gospod oznanil!“ Hitro gredó in najdejo v hlevu Marijo in Jožefa in dete, v plenice povito in v jasli

položeno. S svetim spoštovanjem ga gledajo, se ga serčno veselé ter ga molijo. Potem pa se k svojim čedam vernejo, Bogá časté in hvalijo za vse, kar so slišali in vidili.

Čez osem dni je bilo dete obrezano. Dano mu je bilo imé Jezus, kakor je bil angel že pred njegovim rojstvom zapovedal.

7. Marija Jezusa v tempelju skaže.

Ko je bil Jezus štirideset dní star, ga Marja in Jožef po postavi v Jeruzalem v tempelj neseta, da ga pred Gospoda postavita. Tudi zapovedani dar za uboge prineseta, namreč dva mlada goloba.

* * Ob tistem času je pa v Jeruzalemu živel pravičen in bogaboječ mož, Simeon po imenu. On je Zveličarja željno pričakoval; zakaj sveti Duh je bil v njem in mu je bil razodel, da ne bo umerl, dokler ne vidi Gospodovega Kristusa (Maziljenca). Po navdihnjenji svetega Duhá Simeon ravno tisti čas v tempelj pride. Ko Marija in Jožef v tempelj prineseta otroka Jezusa, precej spozná, da je to dete obljubljeni odrešenik. V naročje vzame nebeško dete, ter hvali Bogá rekoč: „Zdaj, o Gospod, spustiš svojega hlapca po svoji besedi v miru! ker so vidile moje oči tvoje zveličanje, ktero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvetljenje nevérnikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.“ Na to Simeon Marijo in Jožefa blagoslovi, se k Mariji oberne ter ji reče: „Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu, in v znamenje, kteremu se bo zopergovorilo. Tvojo lastno dušo pa bo meč presunil.“

* V Jeruzalemu je bila tudi prerokinja, Ana po imenu, vdova pri 84 letih, ki se ni maknila iz tempelja, in je s postom in molitvami noč in dan Bogu služila. Tudi ona ravno tisto uro v tempelj pride in častí Gospoda. Ona potem družim pobožnim dušam, ki so čakale Izraelovega odrešenika, veselo pripoveduje, da ga je že vidila.

8. Modri od jutra Jezusa molijo.

Ko sta bila Jožef in Marija z Jezusom v Betlehem nazaj prišla, pridejo iz daljne jutrove dežele modri v Jeruzalem, ter vprašajo: „Kje je novorojeni judovski kralj? Zakaj vidili smo njegovo zvezdo na jutrovem in

smo ga prišli molit.“ Ko kralj Herod to sliši, se prestraši in ves Jeruzalem ž njim. Skliče toraj vse vélike duhovne in pismarje ljudstva, in jih izprašuje, kje bi imel Kristus rojen biti. Oni mu odgovoré: „V Betlehemu na Judovskem. Zakaj tako je pisano po preroku: Ti, Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor najmanjša med vojvodi Judovimi; zakaj iz tebe bo prišel vojvoda, kateri bo vladal moje ljudstvo Izrael.“ — Tedaj Herod modre skrivaj pokliče k sebi, in jih skerbno izprašuje, kedaj se jim

je zvezda prikazala. Potem jih pošlje v Betlehem, ter jim hinavsko reče: „Pojdite in skerbno oprašujte po detetu; in kadar ga najdete, pridite mi nazaj povedat, da tudi jez grem in ga molim.“

Modri se precej odpravijo proti Betlehemu. In glej, zvezda, ki so jo na jutrovem vidili, pa jim je bila za nekoliko časa zginila, se jim zopet prikaže in gre pred njimi. Silno so se obveselili, ko jo ugledajo. Kar obstane nad hišo, v kateri je bilo dete Jezus. Tedaj gredó v hišo, najdejo dete z Marijo in Jožefom, prednj padejo in ga molijo. Tudi odpró svoje zaklade in mu darujejo zlata,

kadila in mire. Po noči pa jim Bog v spanji zapové, naj se ne vračajo k Herodu. Modri so pokorni Božjemu povelju ter hvalijo Bogá in se po družem potu vernejo v svojo deželo.

9. Sveta družina v Egipt beži in se verne v Nazaret.

Herod je modrih že težko čakal. Ko pa vidi, da zastonj čaka, se silno razserdi in ukaže pomoriti vse fantiče, kar jih je bilo v Betlehemu in v vseh njegovih pokrajnah po dve leti in manj starih. Tako le, si misli, tudi dete Jezus gotovo ne bo ušlo smerti.

Toda Bog je čul nad detečjim življenjem. Po noči se Jožefu v spanji prikaže angel Gospodov ter mu reče: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater in béži v Egipt, in ondi ostani, dokler ti ne porečem; zakaj Herod bo deteta iskal, da bi ga končal.“ Jožef kar vstane, vzame dete in njegovo mater in še tisto noč pobegne v Egipt.

Ko deteta Jezusa več ni bilo v Betlehemu, prideró morivci, ktere je bil Herod poslal. Z golimi meči hodijo po hišah, materam iz naročja tergajo nedolžne fantiče in jih moré. Strašen jok in krik matere zaženó in se ne dajo utolažiti.

Ali Božja kazen ne zaostane. Le malo let po kervavi moriji Heroda zadene gnjusobna bolezen, za katero umerje med strašnimi bolečinami. Na to se angel Gospodov Jožefu v Egiptu zopet v spanji prikaže rekoč: „Vstani, in vzemi dete in njegovo mater, in verni se v svojo domovino! Zakaj pomerli so, kateri so detetu po življenji stregli.“ Tedaj Jožef vstane, vzame dete in njegovo mater in se verne na Galilejsko v mesto Nazaret.

Jezus na tihem in skrivnem ondi raste. Bil je pa že ko deček poln nebeške modrosti in milost Božja je bila v njem.

10. Dvanajstletni Jezus v tempelju.

Marija in Jožef sta vsako leto hodila v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku. Ko je bil Jezus dvanajst let star, ga seboj vzameta. Daljna je bila sicer pot, vendar

z veseljem ž njima gré. Še večje je bilo njegovo veselje, ko ugleda sveto mesto in pervikrat stopi v prekrasni tempelj. Ko minejo prazniki, se Marija in Jožef verneta in na pot domú podasta. Jezus pa v Jeruzalemu ostane, in starši tega niso vedili; mislili so, da je pri tovaršiji, in so šli brez skerbi dan hodá od Jeruzalema. Zvečer pa ga išejo med rodovinci in znanci. Ali, kako se utrašijo, ko ga ne najdejo med njimi! V velikih skerbéh se vernejo v Jeruzalem in ga išejo.

Tretji dan še le ga najdejo v tempelju. Sredi med učeniki je sedel, jih poslušal in popraševal, ter jim tako modro odgovarjal, da so se njegovi umnosti čudili vsi, kateri so ga slišali. Starši se silno obveselé, ko ga ugle-dajo. Njegova mati pa mu zavoljo velike skerbi, ki jo je imela zastran njega, reče: „Sin, zakaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jez sva te z žalostjo iskala!“ Jezus krotko in prijazno odgovori: „Kaj je, da sta me iskala? Nista li vedila, da moram biti v tem, kar je mojega očeta?“

Potem se verne v Nazaret s svojimi starši. Pokoren jim je bil in rastel je kakor v letih, tako v modrosti in v milosti pri Bodu in pri ljudéh.

Jezus je ko Božji Sin od vekomaj vse vedil. Hotel je pa le polagoma razodevati svojo nebeško modrost, in je toraj, kakor človeški otroci, učeničke in njih nauke poslušal, da jim je bil naj lepši zgled tudi v poslušnji svetih nauk.

Jezusovo pripravljajanje k očitnemu učenju.

11. Sveti Janez Jezusu pót pripravlja.

Približeval se je čas, da je Jezus kot odrešenik svetá imel pričeti očitno učiti. Toraj je Gospod govoril Janezu, Caharijevemu sinu, naj gre odrešeniku pot pripravljat. Janez, Božjemu povelju pokoren, pride na vse kraje ob Jordanu. Po zgledu nekdanjih prerokov nosi oblačilo iz kameljih dlak, in usnjat pas okoli svojega ledja: in njegov živež so bile kobilice in podlesni med. Vina ni pil in nobene močne pijače. Prebival je v kaki skalnici, in za svét se ni pečal. Ljudi je opominjal ter jim na glas klical: „Delajte pokoro; zakaj Božje kraljestvo se je približalo!“ Da bi svoje poslušavce še bolj zbudil k pokori in k poboljšanju, ter jih pripravljaj na sveti Jezusov kerst, v Jordanu keršuje tiste, ki si k sercu jemljejo njegovo opominjanje. Od vseh strani in iz vseh stanov hodijo ljudje, pazljivo poslušajo Janezove nauke, se mu dajejo kerstiti in se svojih grehov obtožujejo.

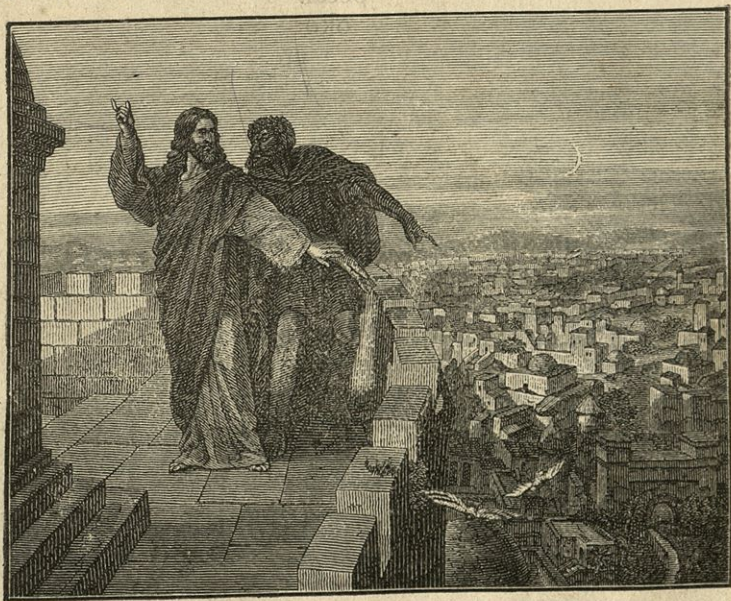
* Med družimi tudi hinavski Farizeji in nevéni Saduceji k Janezu pridejo. Ko jih ugleda, jim Janez ves nevoljen reče: „Gadja rodovina, kdo vam je pokazal bežati pred prihodnjo jezo? Storite vreden sad pokore in nikar ne govorite: Abrahama imamo očeta. Zakaj povém vam, Bogu je mogoče iz teh kamnov Abrahamu otrok obuditi. Sekira je drevesom že v korenino nastavljena. Vsako drevó, katero ne rodí dobrega sadú, bode izsekano in v ogenj verženo.“

* * Janezova prikazen sploh, zlasti pa vse njegovo govorjenje pretreslo je njegove poslušavce tako, da so začeli misliti, da bi Janez utegnil odrešenik biti. Iz Jeruzalema so celó poslali duhovnov in levitov do njega, vprašat ga, če je morebiti on Kristus. Janez pa je rekel: „Jez nisem Kristus; za menoj pa

pride on, ki je močnejši, kakor jez, kteremu nisem vreden odvezati jermena njegovih čevljev. Jez vas keršujem, pa le z vodo; on vas bo kerstil v svetem Duhu in v ognju. Vevnico ima v roki in bo očedil svoje gumno. Pšenico bo spravil v svojo žitnico, pleve pa bo sežgal z neugasljivim ognjem.“

12. Jezus keršen in skušan.

Ko je bil Jezus trideset let star, šel je tudi on k Jordanu, da bi se dal Janezu kerstiti. Ko tedaj Jezus hoče stopiti v Jordan, mu Janez brani v reko, ter poln naj višega spoštovanja do njega pravi: „Meni je potreba od tebe keršenemu biti, in ti prideš k meni?“ Jezus mu pa odgovori: „Pústi za zdaj; zakaj spodobi se nam, da spolnimo vse naredbe Božje.“ Tedaj Janez odjenja ter v Jordanu kersti Jezusa. In glej, kar se nad Jezusom nebesa odpró, in sveti duh v podobi goloba nad njega pride in se ustavi nad njim. Ob enem se pa z nebes zasliši glas: „Ta je moj ljubi Sin, nad kterim imam dopadajenje.“ Tako je bilo tedaj očitno oznajeno, da je Jezus Sin Božji in odrešeník svetá.

* * Preden pa Jezus nastopi svoje delo, se po nagibu svetega Duhá od Jordana podá v pušavo. V ti samôti se štirideset dní in štirideset nočí posti in moli. Potem je bil lačen. Zdaj skušnjavec k njemu stopi, da bi ga skušal, in reče: „Ako si Sin Božji, reci, da naj bodo ti kamni kruh.“ Jezus pa mu odgovori: „Pisano je: Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, která pride iz ust Božjih.“

* * Satan se prederzne, Jezusa v drugo skušati. Tedaj ga vzame seboj v sveto mesto, ga ondi postavi na verh tempeljna, in mu reče: „Ako si Sin Božji, verzi se doli; zakaj pisano je: Svojim angelom je zavoľjo tebe zapovedal, in na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo ne zadeneš na kamen.“ Jezus pa satanu odgovori: „Zopet je zapisano: Ne skušaj Gospoda, svojega Bogá!“

* * Tudi zdaj hudič še ne počiva. Jezusa seboj vzame na silno visoko goro, mu pokaže vsa kraljestva svetá in njih veličastvo, in mu reče: „Vse to bom tebi dal, ako pred me padeš in me moliš.“ Tedaj mu Jezus poln svete jeze reče: „Poberi se, satan! zakaj pisano je: Gospoda, svojega Bogá mōli, in njemu samemu služi!“ Tedaj ga hudič zapustí, pa glej, angeli z nebes pristopijo in Jezusu strežejo.

13. Jezusovi prvi učenci.

* * Jezus se iz pušave k Jordanu verne. Ko ga Janez ugleda, množici, ki je bila okoli njega, reče: „Glej jagnje Božje, ki odjemlje grehe svetá! Ta je, od kterega sem rekel: Za menoj pride mož, ki je bil pred menoj; zakaj on je bil poprej kakor jez. Jez spričujem, da je Sin Božji.“

Ko je bil Janez z dvema učencoma zopet pri Jordanu, vidi Jezusa vnovič iti. Tedaj zopet reče: „Glejte jagnje Božje.“ Učenca, ki to slišita, gresta za Jezusom. Jezus se ozrè, in jima prijazno reče: „Kaj išeta?“ Rečeta: „Učenik, kje stanuješ?“ Odgovori jima: „Pojdita in poglejta!“ — Z veseljem gresta ž njim, in tisti dan pri njem ostaneta. Učencoma je bilo imé Andrej in Janez. Andrej je pa imel brata, kteremu je bilo imé Simon, ki je silno željno odrešenika pričakoval. Hitro ga Andrej poiše in mu vesel reče: „Mesija smo našli,“ in ga pelje k Jezusu. Ko ga Jezus pogleda, mu pravi: „Ti si Simon, Jonov sin; posihmal se ti poreče: Peter, t. j. Skala.“

* * Drugi dan se Jezus na Galilejsko odpravi. Gredé sreča moža, z imenom Filip, ki je že dolgo željno pričakoval odrešenika, in mu reče: „Hodi za meno.“ Filip pa je imel prijatla, ki je bil ž njim enih misli; imé mu je bilo Natanael ali Jernej. K temu toraj najprej teče, ga pod figovim drevesom najde in mu vesel reče: „Njega, od kterega so pisali Mojzes in preroki, smo naši; — naši smo Jezusa iz Nazareta. Pojdi in poglej!“ Ko Jezus vidi Natanaela iti, reče: „Glej, to je pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.“ Natanael se začudi in ga vpraša: „Od kod me poznaš?“ Jezus mu odgovori: „Preden te je Filip poklical, ko si bil pod figovim drevesom, sem te vidil.“ Natanael ostermi in poln spoštovanja reče: „Učenik, ti si Sin Božji, ti si kralj izraelski!“ Jezus mu odgovori: „Ker sem ti rekel, da sem te vidil pod figovim drevesom, veruješ; še kaj večega, kakor to, boš vidil. Resnično vam povém; vidili boste nebo odperto in angele Božje govi in doli hoditi nad Sinom človekovim.“

14. Jezusov prvi čudež v Kani.

Tri dni potem je bila ženitnina v Kani, nekem galilejskem mestci. Mati Jezusova je bila tam; tudi Jezus in njegovi učenci so bili povabljeni v svate. Prezgodaj je bilo vina zmanjkalo. Ko mati Jezusova to vidi, reče Jezusu: „Vina nimajo!“ Jezus ji odgovori:

„Moja ura še ni prišla.“ Marija iz tega spozná, da bo Jezus pomagal, in da le prave ure čaka: toraj služabnikom reče: „Kar koli vam poreče, storite!“

V hiši je bilo šest kamnitnih verčev za vodo postavljenih po šegi judovskega očiševanja. Vsak je deržal po štiri do šest poličev. Čez nekoliko časa strežnikom reče: „Napolnite te verče z vodo.“ Napolnijo jih do verha.“ Na to jim Jezus reče: „Zajmite zdaj, in nesite starašinu!“ Natočijo in nesó. Starašina ni vedil, kaj se je zgodilo, ter misli, da mu dajejo pokušati vina. Pokusi ga in vidi, da je jako dobro vino. Toraj ženina pokliče in mu reče: „Vsak človek dá najprej dobro vino, in kadar se napijejo, tedaj slabejšega; ti si pa dobro vino do zdaj prihranil.“

Ta začetek čudežev je storil Jezus v Kani galilejski. Razodel je s tem svoje veličastvo, in njegovi učenci so verovali vanj.

Perva velika noč.

15. Jezus v tempelju in njegov pogovor z Nikodemom.

* * Judovski velikonočni praznik se bliža. Tedaj gre Jezus gori v Jeruzalem v tempelj. Ondi najde ljudi, ki so vole, ovce in golobe prodajali, in menjavce. Sveta jeza ga obide, naredi kakor tepežnico iz vervic, vse sejmače z volmi in drobnico vred iz tempelja izžene, menjavcom mize preverne, golobarjem pa pravi: „Spravite se od tod, in ne delajte iz hiše mojega Očeta hiše kupčijske!“ Zdaj se njegovi učenci spomnijo prerokovanj svetega pisma, po katerem je imel odrešenik Bogu tako le govoriti: „Gorečnost za tvojo hišo me izjeda.“

* * Ostali judje pa Jezusu rekó: „S kakšnim čudežem nam skažeš, da smeš to delati?“ Jezus jim, na se kazaje, odgovori: „Poderite ta tempelj, in v treh dneh ga bom postavil.“ Judje mislijo, da govori od kamnitnega tempelja, toraj mu rečejo: „Šest in štirideset let se je zidal ta tempelj, in ti ga boš v treh dneh postavil?“

* Da bi jih Jezus popolnoma prepričal od svoje Božje oblasti, pred njimi mnogo čudežev stori, in veliko jih veruje vanj. Med temi je bil tudi mož velicega zbora, Nikodem po imenu. On je jako želel, Jezusov učenec biti. Toraj gre k Jezusu, toda po noči iz strahú pred Judi, ter mu reče: „Učenik! vemo, da si učenik od Bogá prišel, zakaj nihče ne more delati teh čudežev, katere ti delaš, ako Bog ni ž njim.“ Jezus mu na to

razlaga, česa mu je treba, da bo ud njegovega kraljestva. „Resnično, resnično, ti povem,“ — mu pravi, — „oka kdo ni preroben iz vode in iz svetega Duhá, ne more iti v Božje kraljestvo.“

† „Kakor je Mojzes povišal kačo v pušavi, tako mora povišan biti Sin človekov; da kdor koli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Zakaj Bog je svet takó ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdor koli veruje vanj, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v imé edinorojenega Sinú Božjega.“

16. Jezus pri Jakopovem vodnjaku.

* Iz Jeruzalema je Jezus hodil po Judeji, oznanujoč prihod Božjega kraljestva, ter je svojim učencem ukazal kerševati. Veliko jih je verovalo in bili so Jezusovi učenci. Od ondod se je pa vernil v Nazaret. Mogel je skoz Samarijo iti. Pride tedaj do mesta Sihar po imenu. Ondi je bil vodnjak, ktereга je bil Jakop dal izkopati. Od pota truden se Jezus k vodnjaku usede. Njegovi učenci so pa v mesto šli, da bi kupili jesti.

* Ko Jezus sedí pri vodnjaku, iz mesta pride Samarijanka po vode. Jezus ji reče: „Daj mi piti!“ Žena se zavzame nad prijaznim ogovorom, in mu reče: „Kako ti, ker si Jud, prosiš piti mene, ki sem samarijska žena?“ Jezus ji odgovori: „Ako bi ti spoznala dar Božji in kdo je, kateri ti pravi: daj mi piti; bi bila ti njega morebiti prosila, in dal bi ti bil žive vode.“ Žena mu reče: „Gospod, saj nimaš s čim zajeti, in studenec je globok: od kod imaš tedaj živo vodo? Ali si ti večí, kakor naš oče Jakop, kateri nam je dal studenec?“ Jezus ji odgovori: „Sleherm, kateri pije te vode, bo spet žejen: Kdor pa pije vode, katero mu bom jez dal, ne bo žejen vekomaj, ampak voda, katero mu bom jez dal, bode v njem studenec vode, ki izvira v večno življenje.“ Na to žena reče: „Gospod, daj mi te vode!“

* Zdaj pové Jezus ženi skrivne grehe njenega življenja. Sramote in kesanja polna mu žena reče: „Gospod, vidim, da si prerok?“ — Vidi se ji, da so se ji zbudile želje, odsihmal Bogu prav služiti, toraj reče: „Naši očaki so molili Boga na ti gori le“ — pokaže na Garicim, ki je bil blizu Sihema, — „vi pa pravite, da v Jeruzalemu je mesto, kjer se mora moliti.“ Jezus ji odgovori: „Žena, verjemi mi, da pride ura, in je že zdaj, ko bodo, kateri prav molijo, očeta molili v duhu in resnici.“

Bog je duh, in kateri ga molijo, morajo ga moliti v duhu in resnici.“ — Žena spozná, da Jezus govori od ure mesijevega prihoda, in mu toraj pravi: „Vem, da Mesija pride; kadar tedaj on pride, nam bo vse oznanil.“ Jezus reče: „Jez sem, ki govorím s teboj.“

* Žena, ko to sliši, stermé popustí verč pri vodnjaku, vesela v mesto teče in ljudém reče: „Pojdite in pogledjte človeka, kateri mi je vse povedal, kar koli sem storila; samí razsodite, ali ni on Kristus?“ — Med tem učenci z jedmi iz mesta pridejo, in Jezusa prosijo: „Učenik, jej!“ On pa jim reče: „Jez imam jesti jed, ktere vi ne znate. Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal.“ Še govori, ko iz mesta pridejo ljudje, ter ga prosijo, da bi ondi ostal. In ostal je dva dni pri njih, in njih učil. In veliko jih je vanj verovalo, in so rekli ženi: „Zdaj več ne verujemo zavoljo tvojega govorjenja; zakaj samí smo ga slišali, in vemo, da je on v resnici Zveličar svetá.“

17. Jezusova pridiga v Nazaretu.

* Čez dva dní Jezus Sihar zapustí, gre na Galilejsko, in ondi evangeli od Božjega kraljesta oznanuje, rekoč: „Čas se je dopolnil, in kraljestvo Božje se je približalo. Delajte pokoro, in vervajte evangeliju.“ Ko pride v Nazaret, je šel po svoji navadi sobotni dan v shodnico; ondi vstane v znamenje, da hoče kaj iz svetih bukev brati. In dali so mu bukve Izaija preroka. Ko bukve razgne, najde mesto, kjer je bilo to le zapisano: „Duh Gospodov je nad menoj. Zato me je on mazilil in me poslal, evangeli oznanovat ubogim, ozdravljat te, ki so potertega serca, oznanovat jetnikom izpušenje, in slepim pogled, in oznanit dan vračila.“ Ko te verste zbere, bukve služabniku podá, in se usede. Tedaj so bile vseh očí vanj obrnjene. On pa je začel tako le govoriti: „Danes se to pismo pred vami spolnuje.“

† Vsi so se čudili prijetnim besedam, ki so mu šle iz ust. Toda verovali mu pa niso, kar je sam od sebe govoril, ampak rekli so: „On ima sicer veliko modrost in čudovito moč; ali stenarjev sin je vender le?“ Jezus jim toraj reče: „Resnično, povem vam, noben prerok ni prijeten v svojem kraju. V dneh Elijevih je bilo veliko vdóv v Izraelu, ko je bilo nebó zaperto tri leta in šest mescov, in ko je bila velika lakota po vsi deželi; in k nobeni izmed njih ni bil Elija poslan, ampak le v Sarepto k ženi vdovi. Tudi je bilo veliko gobovih ob času preroka Eliseja v Izraelu; in nobeden izmed njih ni bil očíšen, ampak le Naaman Sirec.“

† Vsi, ki so bili v shodnici, se zdaj silno razjezé. Z velikim hrupom vstanejo, Jezusa iz shodnice in iz mesta izženejo ter ga peljejo na rob goré, na kateri je bilo njih mesto zidano, da bi ga ž njega pahnili. Jezus pa se oberne, in po sredi med njimi stran gre. Vsi so osterméli, stojé kakor okamneli, in nikdo mu ne more braniti.

18. Jezusova čudovita dela v Kafarnavmu.

* Iz Nazareta je šel Jezus v Kafarnavm. Ondi je bil v shodnici ob sobotah. Vse se je čudilo njegovim naukom; zakaj njegovo govorjenje je bilo polno oblasti in je segalo globoko v serce. Med poslušavci je bil tudi človek, kateri je imel nečistega duhá; in ta z velikim glasom zavpije: „Kaj je nam in tebi, Jezus Nazarenski? Ali si prišel nas pogubit? Poznam te, kdo si, Sveti Božji?“ Jezus pa ga zarotí, rekoč: „Obmolkni, in pojdi iz tega človeka!“ Nečisti duh na to človeka na sredo verže in gre iz njega. Vse strah obide; in med seboj govoré, rekoč: „Kaj je to? Z oblastjo in močjó celó nečistim duhovom zapoveduje, in pokorni so mu.“

Iz shodnice je šel Jezus v hišo Simona Petra in njegovega brata Andreja. Petrova tašča je imela hudo merzlico. Toraj Jezusa prosijo, da bi jo ozdravil. Jezus k nji stopi, jo prime za roko, zapové merzlici, in glej, mahom jo merzlica zapustí; ona vstane in streže Jezusu in njegovim učencem.

* Na večer, ko je solnce zašlo, mu vse bolne in obse-dene iz mesta pred vrata prinesó. In ljudstvo celega mesta se zbere pred vratmi. Jezus pred vrata stopi, na slehernega bolnika roke položí in ga ozdravi. Hudiče pa s besedo izžene.

* Zjutraj Jezus zgodaj vstane in gre v pust kraj moliti. Množice pa ga poišejo in ga prideržujejo, da ne bi šel od njih. On jim pa reče: „Tudi drugim mestom moram oznanovati kraljestvo Božje, ker sem zato poslan.“ In je učil po vsi Galileji, hudiče izganjal, in ozdravljaj vse bolezni in slabosti med ljudstvom. In razglasi se njegov sloves po vsi Sirii in velike množice iz vseh krajev k njemu prihajajo in hodijo za njim.

19. Obilni ribji lov.

* * Iz Kafarnavma je nekega dne Jezus prišel k Geneza-reškemu jezeru, ki se mu je reklo tudi Galilejsko morje, da bi ondi oznanoval besedo Božjo. Velike množice ga obsujejo, ki ga želé viditi in slišati. — Pri kraji sta bila dva čolna;

eden je bil Petrov in njegovega brata Andreja, eden pa Cebedejevih sinov, Janeza in Jakopa. Ravno so bili iz čolnov stopili ter so mreže izpirali. Jezus stopi v Petrov čoln in ga prosi, da nekoliko od kraja odrine. Potlej se usede in iz čolna uči ljudstvo. Ko nehá učiti, Simonu in njegovemu bratu reče: „Peljita na globoko, in na lov verzita svoje mreže!“ Simon mu odgovori: „Učenik! vso noč smo delali, pa nismo nič vjeli; na tvojo besedo pa bom vergel mrežo.“ — In ko so bili to storili, so zajeli toliko število rib, da se jim je mreža tergala. Toraj mignejo tovaršema Janezu in njegovemu bratu Jakopu, naj jim gresta pomagat. Prideta, in napolnili so obá čolna z ribami, tako da sta se topila.

* * Ko Simon Peter vidi, ostermi in se ustraši, in pade Jezusu k kolenom, rekoč: „Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek!“ Jezus pa mu pravi: „Ne boj se, odslej boš ljudi lovil.“ — Tedaj čolna k kraju potegnejo, vse popusté in hodijo za Jezusom. Odslej so bili zmiraj pri njem in so ga spremljali po njegovih potih.

20. Mertvoudni.

Jezus se čez nekaj dni spet v Kafarnaum verne, in v neki hiši uči. Iz vseh krajev je prišlo veliko ljudi, ki so hotli Jezusa poslušati. Kar štirje možje prinesó na postelji človeka, ki je bil mertvouden. Zavoljo tolike množice ljudstva ga niso mogli prinesiti pred Jezusa, toraj gredó na streho, ki je bila plošnata po šegi jutrovih dežel, in ga s posteljo vred spusté doli v sredo pred Jezusa. Jezus njih terdno vero vidi, in reče mertvoudnemu: „Zaupaj, sin, tvoji grehi so ti odpušeni!“

Med poslušavci so bili tudi Farizeji in pismarji, ki so sami pri sebi mislili: „Kdo je ta, da preklinja? Kdo more grehe odpusati, kakor Bog sam?“ Ker je Jezus njih misli poznal, jim reče: „Zakaj mislite hudo v svojih sercih? Kaj je ložej reči: Grehi so ti odpušeni; ali reči: Vstani, in hodi. Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji, grehe odpusati, ti rečem“ — se k mertvoudnemu oberne, — „vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.“ Bolnik precej vstane, vzame posteljo in gre na svoj dom. Vse pa groza obide. Bogá časté in rekó: „Danes smo čudne reči vidili!“

21. Jezusova pridiga no gori.

Neki dan se je bilo zopet sila veliko ljudi zbralo okrog Jezusa. Ko ugleda množico, gre na goro. Ondi séde, učenci ga obstopijo po obeh straneh, spodaj so pa cele trume ljudi. Zdaj vse utihne, in željno pričakuje Jezusovih besedí.

* * Tedaj Jezus spregovórá in učí:

A. Osem zveličanskih čednosti.

* * „Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor krotkim; ker oni bodo zemljo posedli.

Blagor žalostnim; ker oni bodo oveseljeni.

Blagor lačnim in žejnim pravice; ker oni bodo nasičeni.

Blagor usmiljenim; ker oni bodo usmiljenje dosegli.

Blagor jim, ki so čistega serca; ker oni bodo Bogá gledali.

Blagor mirnim; ker bodo otroci Božji imenovani.

Blagor z avoljo pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene; veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“

B. Od službe in dolžnosti aposteljnov in njihovih naslednikov.

† Zdaj se Jezus oberne k svojim aposteljnem, ki imajo biti predniki njegove cérkve, in jih tako le zlasti opominja:

† „Vi ste sol zemlje. Sol je dobra re . Ako pa sol zgubi svojo moč, s čim se bo solila (zemlja)? Ni za druzega več, kakor da se proč verže in jo ljudje poteptajo. — Vi ste luč svetá. Podobni ste mestu, ki stoji na gori. Mesto pa, katero je na gori, se ne more skriti. Tudi ne prižigajo luči, da bi jo pod m rnik stavili, ampak na svečnik, da sveti vsem, kateri so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in časte vašega Očeta, ki je v nebesih.“

C. Od keršanske pravičnosti.

* Potem se k množicam ozrè ter jim reče:

* „Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo ali preroke. Ne razvezovat, ampak dopolnit sem jih prišel. Resnično vam povem: ako ne bo obilni i vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebe sko kraljestvo. Slišali ste pa, da so pismarji zapoved: „ne ubijaj“ tako le razlagali: Le kdor ubija, bo sodbe kriv; jez pa vam povem, da vsak, kateri se ječi nad svojim bratom, bo sodbe kriv. Kdor pa svojega brata hudo zasramuje, bo kriv zbora; kdor pa svojemu bratu reče: „norec,“ bo kriv peklenskega ognja.“

* „Dalje ste slišali, da so pismarji zapoved: ljubi svojega bližnjega“ tako le razlagali: Sovra iti pa smeš svojega sovražnika. Jez vam pa povem: Ljubite tudi svoje sovražnike, dobro delajte njim, kateri vas sovražijo, in molite zanje, kateri vas preganjajo: da boste otroci svojega Očeta, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in daje deževati na pravične in krivične. Zakaj ako ljubite tiste, kateri vas ljubijo, kakšno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestinarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj posebnega storite? Ali ne delajo tega tudi malikovavci? Bodite tedaj popolnoma, kakor je vaš Oče nebe ski popolnoma.“

D. Od čistega in dobrega namena pri dobr ih delih.

* „Glejte, da svojih dobrih del ne delate, da bi vas ljudje vidili. Sicer ne boste imeli plačila pri svojem Očetu, ki je v nebesih. Kadar toraj vbogajme daje , ne trobi pred seboj,

kakor hinaveci delajo po shodnicah in po tergih, da bi jih ljudje hvalili. Resnično, povém vam, prejeli so svoje plačilo. Kadar pa daješ vbogajmé, naj ne vé tvoja levica, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja milošnja na skrivnem, in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

* „In kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri, in moli svojega Očeta na skrivnem in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

* „In kadar se postiš, ne delaj se žalostnega, da bi ljudje vidili, da se postiš, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

E. Od edine skerbi, ki je kristijan u pristojna.

† „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, ki jih rija in molj končá, ali tatje izkopljejo in ukradejo, temuč zbirajte si zaklade v nebesih, katerih ne končá ne rija ne molj in jih tudi tatje ne izkopljejo in ne ukradejo. Kjer je namreč tvoj zaklad, tam je tudi tvoje sercé. Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Ne morete toraj služiti Bogu in mamonu.“

† „Zato vam pravim: Ne skerbite za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje teló, kaj boste oblačili. Ali ni življenje več, kakor jed, in teló več, kot oblačilo? Poglejte ptice pod nebom; one ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice; in vaš Oče nebeški jih živi. Ali niste ví veliko več, kakor one? Poglejte limbarje na polji! Oni ne delajo, in ne predejo; pa vam povém, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih eden. Ako toraj travo na polji, ktera danes stoji in se jutri v peč verže, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, malóvéni! Ne skerbíte tedaj, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čím se bomo oblačili? Ker po vsem tem oprašujejo nevéni. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. Išite tedaj naj poprej Božjega kraljestva in njegove pravice, in to vam bo priverženo.“

F. Od keršanskega obnašanja do bližnjega.

* „Ne sodite, da ne boste sojeni. Ne pogublajte, in ne boste pogubljeni, temuč odpušajte, pa bo tudi vam odpušeno. S kakoršno mero merite, s takšno se vam bo odmerilo. Kaj vidiš pezdér v očesu svojega bratra, bruna *) pa v svojem očesu ne čutiš! Ali kako praviš svojemu bratu: Pústi, naj izderem pezdér iz tvojega očesa; in glej, bruno je v tvojem očesu? Hinavec! izderi poprej bruno iz svojega očesa.“

† „Vse kar koli hočete, da vam ljudjé storé, tudi vi njim storite. To je postava in preroki.“

* * *

*) bruno ali bervno.

† Po teh in še veliko drugih opominih Jezus svoj govor sklepa s temi le besedami:

† Pojdite v večno življenje skoz ozka vrata. Zakaj široka so vrata in prostorna je pot, koja pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kteri po nji noter hodijo. Kako ozka so vrata, in tesna je pot, koja pelje v življenje, in malo jih je, kteri jo najdejo.“

† „Vsak, kteri sliši te moje besede in jih spolni, podoben je modremu možu, kteri je sezidal svojo hišo na skalo. In ploha se je ulila, in prišle so vode, in pihali so vetrovi in se vperli v tisto hišo; — in ni padla, zakaj vstavljena je bila na skalo. — Vsak pa, ki sliši te besede moje, in jih ne spolni, podoben je neumnemu možu, kteri je sezidal svojo hišo na pesek. In ploha se je ulila, in prišle so vode, in pihali so vetrovi in se vperli v tisto hišo — in padla je, in velika je bila njena podertija.“

* Ko je bil Jezus ta svoj govor dokončal, so bile množice v sercu ganjene, zakaj učil jih je, kakor kdor ima oblast z nebes, ne pa kakor njih pismarji in farizeji.

22. Jezus ozdravi gobovega in pa stotnikovega hlapca.

* * Kadar je Jezus zopet z gore šel, mu gobov človek naproti pride, pred njega pade in ga moli, rekoč: „Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti.“ In Jezus stegne roko, se ga dotakne, rekoč: „Hočem, bodi očišen?“ In kar čist je bil od svojih gob. Tedaj mu Jezus reče: „Glej, da nikomur ne poveš; temuč pojdi, skaži se duhovnu in opravi dar, kterega je Mojzes zapovedal, da te za čistega spozná.“

† Tako duhovsko očiševanje ali odvezovanje, ki je bilo v stari zavezi zapovedano vsem, kteri so bili gobovi na telesu, je bilo predpoda odveze grehov, ki jo je Jezus v novi zavezi zapovedal za gobove na duši. Toraj je Jezus gobovemu ukazal, iskati odveze pri duhovnu.

* Jezus pride v Kafarnavm. Ondi je bil rimsk stotnik, ki je bil Judom zeló dober, ter jim dal na svoje stroške zidati shodnico. Imel je za smert bolnega hlapca, kterega si je bil prav priljubil. Ko stotnik sliši, da je Jezus na potu v Kafarnavm, mu mestne starašine naproti pošlje, ter ga prosi, da bi prišel in mu hlapca ozdravil. Jezus gre ž njimi. Ko ni bil že več daleč od hiše, pride mu stotnik sam naproti ter pravi: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.“ Jezus se tem besedam začudi in reče tistim, ki so šli za njim: „Resnično, vam povem, tolike vere nisem v Izraelu našel! Povem vam pa, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakopom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo

pahnjeni v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.“ — Potem reče stotniku: „Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgódi!“ In hlapec je bil ozdravljen tisto uro.

23. Mladenič v Najmu.

Prigodilo se je, da je Jezus šel v mesto Najm po imenu. Ž njim so šli njegovi učenci in veliko svetá. Ko se je približal mestnim vratom, glej, merliča nesó. Bil je edini si svoje matere, ki je bila vdova. Jokaje in zdihovaje je šla reva za parami. Veliko ljudi iz mesta je bilo ž njo. Ko Gospod mater ugleda, se mu v serce smili, ter ji ljubeznjivo reče: „Ne jokaj!“ Potem pristopi, in se par dotakne, v znamenje, da naj nosci obstojé. Nosci obstojé. Potem Jezus merliču reče: „Mladenič, velim ti, vstani!“ In merlič sede in začne govoriti. In Jezus ga dá materi. Vse pa je strah obšel, in so Bogá hvalili rekoč: „Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“

24. Janezova poslanca.

Herod, sin tistega Heroda, ki je bil dal pomoriti otroke v Betlehemu, je bil oblastnik na Galilejskem in Perejskem. Za ženo si je bil vzel Herodijado, ženo svojega brata Filipa, ko je ta še živel. Janez ga svari in mu odkritoserčno na ravnost reče: „Ni ti pripušeno imeti žene svojega brata!“ Heroda te besede zeló razžalijo, zlasti pa Herodijado, toraj ona Janeza čerti in Heroda nagovarja, naj bi ga s poti spravil. Da bi ji ustregel, ukaže Janeza vkleniti in v ječo vreči.

Janez tudi v ječi nič družega ne želi, kakor da bi vsi verovali v Jezusa in za njim hodili. Ali njegovi lastni učenci niso nič kaj mogli verovati v Jezusa: spotikali so se nad njegovim ubožnim in nizkim stanom. Toraj Janez dva izmed njih pošlje k Jezusu vprašat ga: „Ali si ti ta, kateri ima priti; ali naj družega čakamo?“ Namesto kacega odgovora se Jezus sklicuje na svoje čudeže, ki jih je storil nad bolniki, in reče: „Pojdita in povejta Janezu to, kar sta slišala in vidila. Slepí spregledujejo,

hromi hodijo, govori se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangeli oznanjuje; in blagor mu, kateri se nad menoj ne pohujša!“

25. Magdalena spokornica.

* Nekdo izmed farizejev, Simon po imenu je Jezusa prosil, da bi pri njem jedel. Jezus gre v hišo farizejevo in séde za mizo. V tistem mestu je pa živela žena, Marija Magdalena po imenu, ki je bila grešnica in v slabem slevesu. Po Jezusovih govorih se je pa bila spreobrnila, in polna ljubezni je bila do njega in polna kesanja za svoje grehe. Ko tedaj zvé, da je Jezus v farizejevi hiši pri jedi, vzame alabastrovo pušico, drazega mazila polno, in gre tje, da bi mazilila Jezusu noge. K njegovim nogam se toraj verže, kesanje in žalost nad grehi jo presune in jame milo jokati. Solze polivajo Jezusu noge. Ko ona to zapazi, jih z lasmi svoje glave briše, potlej jih poljubuje in mazili.

* Farizej, ki je to vidil, sam pri sebi reče: „Ko bi bil on prerok, bi pač vedil, kdo in kakšna je žena, ki se ga dotika, da je grešnica.“ Jezus pa mu reče: „Simon, nekaj ti imam povedati. Neki posojevavec je imel dva dolžnika; eden mu je bil dolžan petsto denarjev, eden pa petdeset. Ker nista imela s čim plačati, je obema odpustil. Kteri tedaj ga bolj ljubi?“ Simon odgovori: „Menim, da tisti, kteremu je več odpustil.“ Jezus mu reče: „Prav si razsodil!“

* Zdaj se Jezus k ženi oberne, in reče Simonu: „Vidiš li to ženo? — Prišel sem v tvojo hišo, in vode za noge mi nisi dal; ta pa mi je s solzami nogé močila in s svojimi lasmi jih brisala. — Tí me nisi poljubil, ta pa, od kar je prišla v hišo, mi jenjala, mi nog poljubovati. Moje glave nisi z oljem mazilil, ta pa mi je nogé z drazim mazilom mazilila. Zato ti povem: Veliko grehov ji je odpušenih, ker je veliko ljubila. Komur se pa manj odpustí, manj ljubi.“ — Na to ženi milostljive besede reče: „Odpušeni so ti grehi. Tvoja vera ti je pomagala. Pojdi v miru!“

Druga velika noč.

26. Osem-in-trideset-letni bolnik.

Drugo leto o veliki noči je šel Jezus zopet v Jeruzalem. Ondi je bila ovčja kópel, kateri se je po hebrejsko Betzajda reklo. Bila je v velikem poslopji, ki je imelo pet lóp. V teh je ležala velika množica bolnih, slepih,

kruljevih, suhournih, kateri so čakali pljivkanja vode. Zakaj angel Gospodov je ob odločenih časih hodil v kópel, in je vodo pljivkal. Kdor je po pljivkanji vode prvi stopil v kópel, ta je ozdravel, katero bolezen koli je imel. Med družimi je bil ondi tudi človek, ki je bil osem in trideset let bolan. Ko ga Jezus vidi ležati, mu ljubeznjivo reče: „Ali hočeš ozdravljen biti?“ Bolnik mu odgovori: „Gospod! nimam človeka, da bi me djal v kópel, kadar se voda skalí; in preden jez tje pridem, že drugi pred menoj vanjo stopi.“ Tedaj mu Jezus pravi: „Vstani, zadeni svojo posteljo, in hodi!“ Pri té priči človek ozdravi, vzame svojo posteljo in gre ves vesel in hvaležen od tod.

* Tisti dan je pa bila sobota. Ko Judje vidijo ozdravljenega hoditi in posteljo nositi, rečejo mu: „Sobota je, ne smeš toraj svoje postelje nositi!“ On jim odgovori: „Ta, ki me je ozdravil, mi je rekel: Zadeni svojo posteljo in hodi!“ Tedaj ga vprašajo: „Kdo je tisti človek, kateri ti je to rekel?“ On jim pa ne more povedati; zakaj Jezus se je bil precej spet umaknil. Kmali potem pa ga Jezus najde v tempeljnu ter mu pravi: „Glej, ozdravljen si; nikar več ne gréši, da se ti kaj hujšega ne zgodi!“ — Tedaj človek gré in pové Judom, da je Jezus tisti, ki ga je ozdravil. Judje pa Jezusa preganjajo, ker je to v soboto storil.

* Jezus jih skuša prepričati, da ima oblast za to, toraj jim reče: „Moj Oče do zdaj dela, in tudi jez delam.“ Na to Judje išejo še celó umoriti Jezusa, ki ni le sobote prelomil, temuč je tudi Bogá preklinjal, ker je Boga imenoval svojega Očeta. Jezus jim pa še slovesneje priterdi: „Resnično, resnično vam povém, kar koli dela Oče, to tudi Sin tako dela. Kakor ima Oče življenje sam v sebi, tako je tudi Sinu dal imeti življenje v samem sebi. Kakor Oče mrtve obuduje in oživlja, tako tudi Sin oživlja, kogar hoče. Oče tudi nikogar ne sodi, temuč je vso sodbo Sinu dal, da vsi časté Sinú, kakor časté Očeta. Resnično, resnično vam povem, da pride ura, ko bodo mrtvi slišali glas Sinú Božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri pa so hudo delali, v vstajenje obsojenja.“

27. Greh zoper svetega Duha. — Žena Marijo blagruje.

Ko so velikonočni prazniki minili, se je Jezus zopet na Galilejsko vernil in je po mestih in tergih gredé učil in bolnike ozdravljajal. Nekega dne k njemu pripeljejo

človeka, ki je bil obseden, slep in mutast. Jezus ga ozdravi, tako da je vidil in govoril. Vse množice se zavzamejo, rekoč: „Ali ni ta sin Davidov?“ Farizeji pa, ko to slišijo, rekó: „Ta ne izganja hudičev drugači, kakor z Belcebubom: višim hudičev.“ Jezus vidi njih misli in jim pravi: „Vsako kraljestvo, samo zoper sebe razdeljeno, bo razdjano. Če tedaj satan satana izganja, je sam zoper sebe razdeljen; kako bo tedaj obstalo njegovo kraljestvo? Ako pa jez z Božjim duhom izganjam hudiče, je tedaj k vam prišlo Božje kraljestvo. Toraj vam povem: Vsak greh in preklinjevanje bo odpušeno ljudem; preklinjevanje zoper sv. Duha pa ne bo odpušeno, ne na tem svetu, ne v prihodnjem.“

Neko ženo izmed množice te Jezusove besede tako presunejo, da na glas zavpije: „Blagor telesu, ki te je nosilo, in blagor persom, ki so te dojile!“ Jezus ji pa odgovori: „Se ve da, blagor vsem, ki poslušajo besedo Božjo ter jo spolnujejo.“

28. Govor Jezusov na jezeru: sedem prilik od nebeškega kraljestva.

* * Jezus je šel neki dan k galilejskemu jezeru; ondi se je na bregu usedel in je učil. Ker je bilo pa sila veliko ljudi pri njem, je stopil v čoln in učil iz njega. Pripovedoval jim je naslednje prilike:

A. Od sejavca in semena.

* * „Sejavec je šel sejat. Ko seje, nekaj semena pada poleg pota, in je bilo pohojeno; tudi so prišle ptice izpod neba, ter ga pozobale. Nekaj ga pada na kamnito. To je hitro pognalo; ali ko solnce izide, je zvenelo in usahnilo, ker ni imelo mokrote. Nekaj ga pada med ternje, in ternje je zrastle ter ga zadušilo. Drugo na dobro zemljo pada; in to je vzhajalo in prineslo sad, eno tridesetérnega, eno šestdesetérnega, eno pa stotérnega.“

* * Ko je bil Jezus to povedal, je rekel: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša! — Ta prilika to le pomeni: Seme je beseda Božje. Pri katerih seme pada poleg pota, so ti, ki sicer poslušajo besedo Božjo; pride pa hudič, in jim besedo iz serca vzame, da ne verujejo, in ne bodo zveličani. Na kamniti zemlji so tisti, ki z veseljem sprejemajo besedo, kadar jo slišijo;

toda korenin nimajo in le nekoliko časa verujejo, ob času skušnje pa odpadejo. — Kar ga pada med ternje, so tí, ki sicer poslušajo besedo, potem pa gredó ter jo zadušé v skerbéh, v bogastvu in sladnostih tega življenja, tako da ne obrodí sadú. Kar ga pa pada na dobro zemljo, so tí, ki radi poslušajo besedo, jo v sercu hranijo in stanovitno sad rodé.“

B. Od ljulike med pšenico.

* Potem jim Jezus drugo priliko pripoveduje, rekoč: „Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme usejal na svojo njivo. Kadar so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, in je prisejal ljulike med pšenico in je preč šel. Ko je pa zelenje zrastle in sad storilo, tedaj se je tudi ljulika prikazala. Pristopili so toraj hlapci hišnega gospodarja, in so mu rekli: Gospod! ali nisi dobrega semena usejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko? On jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci pa so mu rekli: Hočeš li, da gremo in jo pobereмо? On reče: Nikar, da kje ljuliko pobiraje ž njo vred tudi pšenice ne porujete. Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženjcom: Poberite najprej ljuliko, in jo povežite v snopke, da se sežgè; pšenico pa spravite v mojo žitnico.“

* To priliko Jezus tako le razlaga: „Kteri dobro seme seje, je Sin človekov. Njiva je svet. Dobro seme so otroci kraljestva Božjega, ljulika pa otroci hudobe. Sovražnik, ki jo je sejal, je hudič. Žetev je konec svetá, ženjci pa so angeli. Kakor se tedaj ljulika ob žetvi pobere in v ognji sežge, tako se bo konec svetá godilo hudobnim. Sin človekov bo poslal svoje angele, in pobrali bodo vso pohujšljivost in tiste, kateri krivico delajo, in jih bodo vergli v ognjeno peč. Ondi bo jok in škripanje z zobmi. Pravični pa se bodo svetili kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.“

C. Od gorčičnega zerna, kvasú, skritegla zaklada, bisera in ribje mreže.

* Jezus je dalje govoril: „Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zernu, ktero je človek vzel in na svojo njivo usejal. To je sicer naj manjše izmed vseh semen, kadar pa zraste, je večje kakor vsa zeliša, in je drevó, tako da ptice izpod neba pridejo, in prebivajo na njegovih vejah.“

* „Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, katerega je žena vzela, in vmesila med tri polovnjake moke, da se je vse skvasilo.“

† „Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, v njivi skritemu, kterega človek, ki ga je našel, prikriva, in od veselja nad njim gre in prodá vse, kar ima, in kupi tisto njivo.“

† „Spet je nebeško kraljestvo podobno kupcu, kateri iše dobrih biserov. Ko je našel drag biser, gre in prodá vse, kar je imel, in ga kupi.“

† „Spet je podobno nebeško kraljestvo mreži, která se verže v morje, in zajme rib vsacega rodú. Ko je napolnjena, jo izlečejo in na bregu sedé odberó dobre ribe v posode, malovredne pa odmečejo. Tako bo tudi ob koncu svetá. Angeli pojdejo venkaj, in bodo odločili hudobne izmed pravičnih, in jih bodo vergli v ognjeno peč; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

† Tacih prilik je Jezus še veliko pravil ljudstvu, tako da se je spolnilo prerokovanje: „Svoja usta bom odperl v prilikah ter povedal, kar je bilo skritega pred začetkom svetá.“

29. Vihar na morji.

† Zvéčer je Jezus svojim učencom rekel: „Prepeljimo se na uno stran morja.“ Tedaj pismar pristopi k njemu, in mu reče: „Učenik, za teboj pojdem, kamor koli greš!“ Jezus pa, ki je vedil, da mu je le svét mar in njega dopadajenje, mu reče: „Lisice imajo jame in ptice pod nebóm gnjezda: Sin človekov

pa nima, kamor bi glavo naslonil.“ Na te besede pismar Jezusa zapusti in gre od njega.

Potem Jezus v čolnič stopi, in njegovi učenci gredo za njim. Ker je bil od opraviła truden, usede se in zaspi. Kar vstane velik vihar na morji, tako da valovi čolnič pokrivajo. Učence prevzame strah in groza, toraj k njemu stopijo in ga zbudé rekoč: „Gospod, otmi nas, tonemo!“ Jezus jim odgovori: „Kaj ste boječi, malovérni?“ Tedaj vstane in zapové vetru in morju — in bila je velika tihota. Vsi se čudijo in pravijo: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“

30. Jajrova hči in bolna žena.

* Ko se je bil Jezus od unstran morja nazaj prepeljal, ga je ljudstvo ob bregu z velikim veseljem sprejelo. Med družimi k njemu stopi eden izmed vikših v shodnici, Jajr po imenu. On je imel hčer, dvanajst let staro, ki je bila za smert bolna. Jezusu k nogam pade, in milo prosi: „Gospod, moja hči umira; ali pridi in polóži svojo roko na njo, in bo živela!“ Jezus vstane in gre ž njim. Njegovi učenci in velika množica ga spremljajo.

* Med množico je bila tudi žena, ki je na krvotoku terpela že dvanajst let; vse svoje premoženje je bila zdravnikom že izdajala, pa nobeden ji ni nič pomogel. Ona se tedaj skoz ljudstvo pririne do Jezusa in se od zad dotakne roba njegovega oblačila; zakaj prepričana je bila, da bo ozdravljena, ako se le dotakne njegovega oblačila. In res, pri té priči, ko se ga dotakne, popolnoma ozdravi. Menila je, da je to skrivaj storila. In res, nihče je ni vidil. Jezus pa je hotel, da si množica v izgled vzame terdno vero te žene in da jo posnema; zato se oberne in reče: „Kdo se je dotaknil mojega oblačila? Žena, ki vidi, da Jezusu ni skrito njeno djanje, trepetaje prednj pade in pred vsem ljudstvom pripoveduje, zakaj je to storila, in kako naglo je bila ozdravljena. Jezus pa ji ljubeznjivo reče: „Hči, tvoja vera ti je pomagala. Pójdí v miru!“

* Jezus je še govoril, kar pride nekdo Jajrovih in mu reče: „Tvoja hči je ravno kar umerla, ne nadleguj toraj dalje Učenika!“ Oče se silno prestraši. Ali Jezus mu reče: „Ne boj se; le veruj, in bo oživela.“ Ko Jezus stopi v hišo, najde ondi veliko ljudi, ki so jokali po otroku, in tudi piskače, ki so po šegi tistih krajev „žalostne“ piskali. Jezus jim pa reče: „Kaj hrup delate in jokate? Deklica ni mervta, ampak le spí!“ Tedaj so se mu posmehovali, ker so dobro vedili, da je umerla;

pomislili pa niso, da je Jezus prišel, jo spet oživit. Jezus veli vsem ljudem iti iz hiše, in gre s starši in svojimi tremi učenci v hram, kjer je deklica ležala. Potem k merliču stopi, prime ga za roko in reče: „Deklica, vstani!“ Deklica mahom vstane in hodi. — In ta sloves *) je šel po vsi deželi.

31. Jezus si izvoli aposteljne ter jih prvič razpošlje.

* Brez števila ljudi iz daljnih krajev in celó od bregov srednjega morja se je okoli Jezusa nabíralo. Ko je nekega dne spet toliko svetá okoli sebe vidil, da je bil pri poslušnji njegovih beséd človek človeku na poti, so se mu ljudje v serce smilili, ker so bili, kakor ovce brez pastirjev. Tedaj svojim učencom reče: „Žetev je sicer velika, ali delavcov je malo. Prosite tedaj Gospoda, naj pošlje delavcov v svojo žetev!“ Proti večeru prejde Jezus na goro in vso noč premóli. Ko se dan stori, pokliče svoje učence, si jih izmed njih izvoli dvanajst, ter jih imenuje aposteljne, t. j. poslanca. Imena teh dvanajsterih so: Simon, imenovan Peter, in njegov brat Andrej, Jakop in njegov brat Janez, Filip in Jernej, Matevž in

*) Sloves ali glas.

T o m a ž, J a k o p mlajši in J u d a T a d e j, S i m o n, imenovan gorečnik, in J u d e ž I š k a r j o t.

† In te je poslal rekoč: „Pojdite k zgubljenim ovcam hiše Izraelove, in oznanujte: Nebeško kraljestvo se je približalo. Ozdravljajte bolnike, obudujte mertve, očistite gobove, hudiče izganjajte. Na pot nič ne jemljite; zakaj delavec je vreden svoje jedi. Kadar stopite v hišo, recite: Mir bodi té hiši! In ako bo tista hiša vredna, bo vaš mir prišel nad njo: ako pa ne bo vredna, se bo vaš mir povernil k vam. In kateri koli vas ne sprejme, in ne posluša vaših besed, pojdite iz hiše ali mesta, in otresite prah od svojih nog. Resnično, vam povém, lože bo zemlji Sodonski in Gomorski sodnji dan, kakor tistemu mestu.“

† „Glejte, jez vas pošiljam, kakor ovce med volkove. Bodite toraj razumni, kakor kače, in priprosti kakor golobje. Varovajte se pa ljudi; zakaj izdajali vas bodo v zборе, in v svojih shodnicah vas bodo bičali, in pred poglavarje in kralje vas vodili in sovražili zavoljo mojega imena. Saj učenec ni čez učenika, in hlapec ne čez svojega gospodarja. Učencu je zadosti, da je, kakor njegov učenik, in hlapcu, kakor njegov Gospodar. Ne bojte se jih, kateri umoré teló, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in teló pogubiti! Ali se ne prodajata dva vrabca za en vinar? In le eden izmed njih ne pade na zemljo brez vednosti in volje vašega Očeta. Nikar se tedaj ne bojte: boljši ko veliko vrabcov ste vi. Še celó vsi lasje na glavi so vam prešteti.“

† „Serčno me spoznavajte pred ljudmi! Resnično vam povem, kdor bo koli mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jez spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jez zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Mogli se boste od svojih ločiti. Toda kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hčer bolj ko mene, ni mene vreden. In kdor ne vzame svojega križa, in ne hodi za menoj, ni mene vreden. Kdor najde življenje, ga bo zgubil, in kdor zgubi svoje življenje zavoljo mene, ga bo našel. Je jih pa tudi veliko, kateri vas bodo sprejeli. Kdor tedaj vas sprejme, mene sprejme; in kdor sprejme mene, sprejme njega, kateri je mene poslal. In kdor koli dá piti komu izmed vas kozarec merzle vode v mojem imenu, resnično vam povem, ne bo zgubil svojega plačila.“

* Tedaj so šli izvoljeni aposteljni, po dva in dva. Hodili so po vaséh, ter so oznanovali pokoro in bližnje nebeško kraljestvo. Tudi hudiče so izganjali in mazilili so z oljem veliko bolnikov ter jih ozdravljali.

† To maziljenje z oljem, akoravno še ni bilo svet zakrament, je bilo pa podoba poslednjega olja, od kterega sveti Jakop govori (5, 14. 15.)

32. Glavosèk svetega Janeza kerstnika.

* Herodijada je Janezu, ki je bil še zmiraj v ječi, vedno po življenju stregla. Ali Herod ga je spoštoval, vedoč, da je pravičen in svet mož, ga je varoval, rad poslušal in veliko storil tako, kakor mu je on svetoval. Tudi se je bal ljudstva, ker ga je imelo za preroka.

* Čez nekaj časa Herod v dan svojega rojstva napravi gostje knezom, vojvodom in pervakom svojega kraljestva. Tedaj pride hči Herodijadina, in pleše in dopade vsem pričujočim. Herod si ne vé kaj od veselja, tako da ji reče: „Prôsi me, kar hočeš, pa ti bom dal.“ In še priseže ji rekoč: „Kar koli boš prosila, ti bom dal, tudi polovico svojega kraljestva!“

* Deklica gre urno ven k svoji materi in jo vpraša: „Kaj naj prosim?“ Mati ji odgovori: „Glavo Janeza kerstnika.“ Hči hitro hoter k kralju gré in prosi rekoč: „Hočem, da mi jaderno daj v skledi glavo Janeza Kerstnika.“ Herod se ustraši in je žalosten. Pa zavoljo prisege, — ki pa ni imela veljave za kaj hudega, — ji ni hotel pred gostovi odreči. Berž pošlje rabeljna ter mu ukaže prinesiti Janezovo glavo v skledi. Rabelj gre, in Janezu v ječi glavo odseka; prinese jo v skledi, in jo dá hudobnemu dekletu, deklé pa hudobni in grozoviti materi.

* Ko Janezovi učenci to zvedó, žalostni pridejo, vzamejo njegovo truplo in ga v grob položé. Potem so šli k Jezusu in so mu vse povedali.

33. Jezus nasiti 5000 mož.

** Velikonočni praznik se je zopet bližal. Razposlani aposteljni so se vernili in Jezusu pripovedovali vse, karkoli so bili storili. Na to jim Jezus reče: „Pojdite na stran v samotni kraj, in si malo počijte!“ Ž njim toraj v čoln stopijo in se peljejo v samotni kraj. Pa tudi sem gre množica ljudi za njim. Usmili se jih Jezus, ko jih ugleda. Se počitka si ne privoši; iz čolna stopi in gre na goro, da bi ga vsi vidili in slišali, in začne učiti. Ko je izgovoril, gre k bolnikom, ki so mu jih prinesli, in jih ozdravi.

** Kadar je pa pozno bilo, učenci k njemu stopijo in mu rekó: „Spústi ljudstvo na bližnje terge in vasi, da si kupijo kaj jesti.“ Jezus pa jim pravi: „Ni jim treba od tod hoditi. Koliko kruhov imate?“ Andrej odgovori: „Mladič je tukaj, ki ima pet ječmenovih kruhov in dvé ribi; ali kaj je to med tolikanj?“ Potem Jezus ukaže: „Recíte ljudem sestiti!“ In truma za trumo séda na travo. Bilo jih je pa pet tavižent mož brez žen in brez otrók.

* * Tedaj Jezus vzame pet kruhov in dve ribi, v nebo pogleda, jih blagosloví, razlomi in dá svojim učencem, naj jih položé med množice. Vsi jedó in se nasitijo. Potem Jezus učencem ukaže: „Poberite kosce, da konca ne vzajemo.“ Pobrali so tedaj ostanke koscov, in bilo jih je dvanajst polnih košev. Ljudje, ko vidijo čudež, začudijo se in rekó: „On je resnično prerok, ki ima na svet priti!“ Ker so vedili, da ima obljubljeni odrešenik tudi biti kralj, hočejo ga v Jeruzalem peljati ter po sili za kralja postaviti. Jezus pa je to vedil, se jim natihome umakne nekam na goró, ondi do pozne noči moli, in se po noči čez jezero prepelje v Kafarnavm.

34. Jezus obeta presveto rešnje teló.

† Ko množica, katero je bil Jezus čudovito nasitil, drugi dan vidi, da Jezusa ni več tam, po suhem hití v Kafarnavm Jezusa iskat. Najdejo ga v shodnici. Ko jih Jezus ugleda, jim reče: „Išete me, ne ker ste vidili čudeže, temuč ker ste kruhov jedli in ste bili nasiteni. Delajte, ne za jed, ktera mine, ampak za jed, ki ostane za večno življenje, in vam jo bo dal Sin človekov.“ Oni mu tedaj rekó: „Gospod, daj nam za vselej ta kruh!“ Jezus jim pa razlaga rekoč: „Jez sem živi kruh, ki je prišel z nebes. Kdor jé tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, ktereга bom jez dal, je moje mesó, katero bom dal za življenje svetá.“

† Zdaj se Judje, ki so bili v shodnici, med seboj pripravajo in veliko jih reče: „Kako nam more ta svoje mesó dati jesti?“ Jezus pa noče Judov nalaš potolažiti in reči, da je v podobi govoril, temuč jim še bolj zaterdi, rekoč: „Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesá Sinu človekovega, in ne pili njegove kervi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor jé moje mesó, in pije mojo kri, ima večno življenje, in jez ga bom obudil poslednji dan; zakaj moje mesó je res jéd, in moja kri je res pijača. Kdor jé moje mesó, in pije mojo kri, ostane v meni in jez v njem. Kakor je mene poslal živi Oče in jez živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene jé, živel zavoljo mene. Da jé živi kruh, kateri je z nebes prišel. Ne kakor so jedli váši očetje mano, in so umerli. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“

† Zavoljo teh besedí veliko Jezusovih učencov dvomi in reče med seboj: „To govorjenje je terdó, kdo ga more poslušati?“ Oni ali niso razumeli, da Jezus more svoje mesó in svojo kri dati v jed in pijačo, ali so pa menili, da bodo mogli njegovo mertvo truplo jesti. Obema spotikljajema Jezus poskuša v okom priti. Zoper pervega jih zavrača na svoj čudoviti vnebohod, ki jih bo prepričal, da njemu, ki je iz nebes, ni nemogoča nobena reč; toraj jih vpraša: „Ali vas to pohujšuje? — Kaj tedaj, kadar boste vidili Sinú človekovega gori iti, kjer je poprej bil!“ Zoper drugi spotikljaj pa reče: „Duh je, ki oživlja; mesó nič ne pomaga. Besede, ktere sem vam jez govoril, so duh in življenje.“ Jezus še pristavi: „So pa nekteri med vami, kateri ne verujejo.“ In res, več učencov odsehnal od njega odstopi, in več ne hodijo ž njim. Kakor je Jezusu k sercu šlo pogubljenje toliko duš, vender le pri tem ostane, da je treba verovati to skrivnost, in tudi svojim ljubim dvanajst aposteljnóm dá na voljo ali verovati ali pa se ločiti od njega. Toraj jih vpraša: „Ali hočete tudi vi preč iti?“ V imenu vseh mu Simon Peter odgovori: „Gospod, k komu pojdemo? Ti imaš besede večnega življenja, mi pa smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin Božji.“

Tretja velika noč.

35. Kananejska žena.

Ker so Judje Jezusa zalezovali, zato ni šel to leto v Jerusaleem k velikonočnim praznikom, ampak je hodil po Galileji. Pousod ga je velika množica spremljala, in seboj vodila slepe, gluhe, mutaste, hrome, gobove in veliko

druzih bolnikov. *K* njegovim nogam so jih polagali, in Jezus je vse ozdravil.

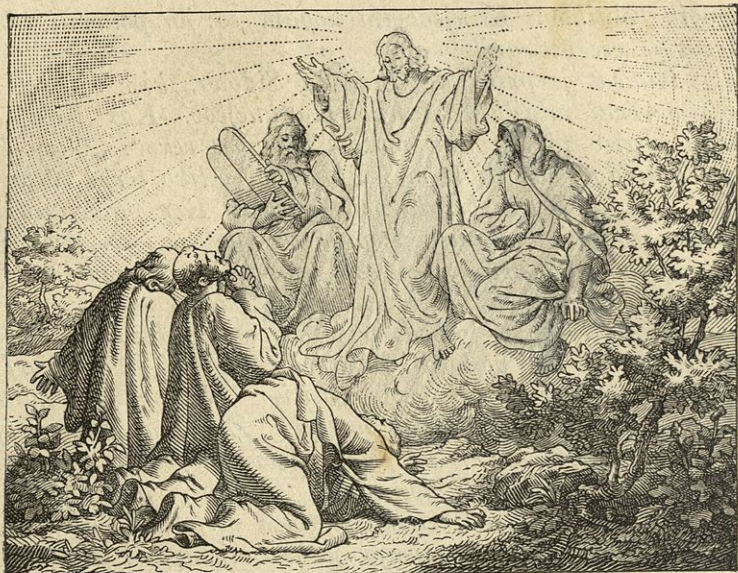
Enkrat je prišel do Tira in Sidona, kjer so prebivali nevétni mlajši nekdanjih Kananejcev. Kar žena iz tistih krajev za Jezusom priteče in vpije rekoč: „Gospod, Sin Davidov, usmili se me! Moja hči veliko trpí od hudiča.“ Jezus ji kar besede ne odgovorí. Ker pa ne jenja klicati, učenci k Jezusu stopijo ter ga za njo prosijo. Jezus jim odgovorí: „Jez sem poslan le k zgubljenim ovcam hiše Izraelove.“ Ali žena pride, mu k nogam pade, ga moli in reče: „Gospod, pomagaj mi!“ Jezus pa hoče njeno vero še bolj poskusiti in utrditi. Toraj ji odgovorí: „Pústi, naj se otroci prej nasitijo. Ni prav, jemati otrokom kruha, in ga psom metati.“ Žena mu odgovorí: „Kaj pa da, Gospod! ali psički dobivajo vsaj drobtinice, ki padajo z mize njih gospodov.“ Tedaj ji Jezus odgovorí, rekoč: „O žena, velika je tvoja vera! Zgòdi se ti, kakor želiš.“ In ozdravljenja je bila njena hči tisto uro.

36. Jezus Petru obeta naj vikšo cerkveno oblast.

* * Ko je Jezus prišel v kraje Cezareje Filipove, je gredé vprašal svoje učence, rekoč: „Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov?“ Oni rekó: „Nekteri, da je Janez kerstnik, nekteri da Elija, nekteri pa da Jeremija ali prerokov kdo.“ Jezus dalje vpraša: „Vi pa, kdo, pravite, da sem?“ Tedaj odgovorí Simon Peter, rekoč: „Ti si Kristus, Sin živega Bogá!“ Na drugo to spoznanje mu Jezus slovesno reče: „Blagor ti, Simon, Jonov Sin; ker mesó in kri ti ni tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jez povem tebi: Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagala. In tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva. In kar koli boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“

37. Jezus se spremeni.

* * Čez šest dní vzame Jezus seboj Petra, Jakopa in Janeza in jih pelje na visoko goro (Tabor) molit. In ko je molil, se je spremenil pred njimi; njegov obraz se je svetil kakor

solnce, njegova oblačila pa so bila bela ko sneg. In glej, prikazala sta se jim Mojzes in Elija in sta ž njim govorila od njegove smerti, v kateri imajo odrešenje in zveličanje najti vsi ljudje. Peter od prekrasnega pogleda ostermi in Jezusu reče: „Gospod, dobro nam je tukaj biti! Ako hočeš, tukaj tri šotore naredimo, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“ Ko je pa še govoril, glej! obsenčil jih je svetel oblak, v katerega sta šla Mojzes in Elija, in glas se je zaslišal iz oblaka: „Ta je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadajenje, njega poslušajte!“

* * Učenci se prestrašijo in na obraz popadajo. Jezus pa k njim pristopi in se jih dotakne, rekoč: „Vstanite, in nikar se ne bojte?“ Ko so pa zopet pogledali, niso nikogar vidili, kakor Jezusa samega. In ko so šli z goré, zapové jim Jezus: „Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov od mrtvih ne vstane.“

38. Davek za tempelj.

Ko je Jezus s svojimi učenci spet v Kafarnavm prišel, so k Petru pristopili tisti, kateri so pobirali davek, ki ga je mogel vsak Izraelec, ki je bil star čez dvajset let, o veliki noči plačati v tempelj, ki je bil hiša nebeškega kralja in Gospoda. Vprašajo ga rekoč: „Ali vaš učenik ne plačuje davka dveh drahem?“ Peter odgovori:

„Kaj pa da,“ in gre v hišo, to Jezusu povedat. Ko v hišo stopi, ga Jezus prehití, rekoč: „Kaj se ti zdí, Simon! Od katerih jemljejo kralji zemlje davek ali glavni dac? Od svojih otrok ali od tujih?“ Peter mu odgovorí: „Od tujih.“ Jezus mu tedaj reče: „Otrôci so toraj prosti. Ali da jih ne pohujšamo, pojdi k morju, in verzi ternek. Pervo ribo, ki se vjame, vzemi in odpri ji usta, in našel boš štater t. j. štiri drahme. Tega vzemi in jim ga daj zame in zase.“ Peter je storil po Gospodovi besedi, in je res našel, kakor mu je bil Jezus povedal.

39. Jezus prijatelj otrok. Od pohujšanja.

Neki dan so pobožne matere k Jezusu pripeljale svoje otročiče, da bi roke nanje polagal in nad njimi molil. Ker je bil Jezus od učenja truden, jih učenci niso hotli k njemu pustiti; zavoljo tega je bil Jezus nad njimi nevoljen in je rekel: „Pustite otročiče, in nikar jim ne branite k meni, zakaj tacih je nebeško kraljestvo.“ Potem je Jezus otroke objemal, roke nanje pokladal in jih blagoslavljal.

* * Potlej Jezus reče tem, ki so okoli njega stali: „Resnično vam povem, ako se ne spreobertete, in niste, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdor koli se pa poniža, kakor ta otrok, ta je večí v nebeškem kraljestvu. In kdor sprejme ktereга tacega otroka v mojem imenu, mene sprejme. Kdor pa pohujša ktereга teh malih, ki v mé verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morjá. Glejte, da ne zaničujete ktereга teh malih! — Ker povem vam: Njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, kateri je v nebesih.“

40. Jezus dá aposteljnom oblast vezati in razvezovati. — Prilika od neusmiljenega hlapca.

* * Jezus je dalje učil: „Ako greší soper tebe tvoj brat, ne mašuj se nad njim, temuč pojdi in ga posvâri med seboj in med njim samim. Ako te posluša, pridobil si svojega brata: ako te pa ne posluša, vzemi seboj še enega ali dva. Ako ne posluša tudi teh, povej cerkvi. Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevérník in očitni grešník.

Resnično, resnično, vam povem,“ — to govore se k apostelnom oberne, — „kar koli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in kar koli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“

* Na te besede Peter k Jezusu pristopi, in vpraša: „Gospod, kolikokrat naj odpustim svojemu bratu, ako greši zoper mene: ali do sedemkrat?“ Peter misli, to bi bilo že silno velikodušno. Toda Jezus mu odgovori: „Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat. Zakaj v nebeškem kraljestvu je, kakor pri kralji, kateri je hotel obrajt delati s svojimi hlapci. Ko je začel rajtati, bil je prednj postavljen eden, kateri mu je bil dolžan deset tavžent talentov. Ker pa ni imel, s čim plačati, je gospod ukazal, prodati njega, njegovo ženo in njegove otroke, in vse, kar je imel, in poplačati. Tedaj pade hlapec na kolena, in ga prosi, rekoč: Potèrpi z menoj, in vse ti bom povernil. In Gospod se usmili tistega hlapca, spusti ga in mu dolg odpusti.“

* „Sprej njega gredé pa je tisti hlapec našel enega svojih sohlapcov, kateri mu je bil dolžan sto denarjev. In zgrabil ga je in davil, rekoč: Plačaj, kar si dolžan! Tedaj njegov sohlapec prednj pade, in ga prosi, rekoč: Potèrpi z menoj, in vse ti bom povernil! On pa noče, temuč gré, in ga verže v ječo, dokler ne plača dolgá. — Ko so pa vidili njegovi sohlapci, kar se je zgodilo, bili so silno žalostni, ter so šli in povedali svojemu gospodu vse, kar se je bilo zgodilo. Tedaj neusmiljenega hlapca pokliče njegov gospod in mu reče: Hudobni hlapec! ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil toraj tudi ti dolžan usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jez tebe usmilit? In Gospod se razserdi in ga izroči trigonom, dokler ne poplača vsega dolgá.“

„Tako,“ — Jezus sklène, — „bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih senc.“

41. Jezus razpošlje 72 učencov.

* Ko je šel Jezus iz Galileje spet v Judejo, apostelnom pomagavce izvoli, in sicer dva in sedemdeset učencov, in jih, kakor aposteljne, pred seboj pošlje po dva in dva. Reče jim: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kateri me je poslal.“

* Čez nekoliko časa so se dva in sedemdeseteri z veseljem vernili, rekoč: „Gospod! tudi hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.“ Jezus jim reče: „Ne veselite se tega, da so vam

duhovi pokorni, temuč veselite se, da so vaša imena zapisana v nebesih.“ In Jezus se razveseli v svetem Duhu in reče: „Zahvalim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to skril modrim in razumnim, in si razodel malim. Pridite k meni vsi, kateri se trudite, in ste obteženi, in jez vas bom poživil. Vzemite moj jarem nase, in učite se od mene; ker jez sem krotak in z serca ponižen. Tako boste pokoj našli svojim dušam; moj jarem je sladak, in moje breme je lahko.“

42. Zapoved ljubezni. Usmiljeni Samarijan.

Ko Jezus skoz Judejo gré v Jeruzalem, učenik postave k njemu stopi, da bi ga skušal, in reče: „Učenik, kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil?“ Jezus ga vpraša: „Kaj je v postavi pisano? Kako bereš?“ Uni mu odgovori: „Ljubi Gospoda, svojega Bogá iz vsega svojega sercá, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči, in iz vse svoje misli; — svojega bližnjega pa kakor sam sebe.“ Jezus mu na to reče: „Prav si odgovoril; to stóri, in boš živel!“ Uni pa se hlini, kakor da bi resnično želel, postavo na tanko spoznati, toraj vpraša: „Kdo pa je moj bližnji?“

Jezus reče: „Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho. Gredé pade med razbojnike. Ti ga slečejo, z ranami obdajo, in na pol mertvega pusté. Primeri se pa, da je neki duhoven šel po tistem potu; in ga je vidil, in je mimo šel. Potem pride levit. Tudi on ga vidi, in mimo gré. Neki popoten Samarijan pa pride do njega, in ko ga ugleda, se mu v serce smili. Pristopi toraj k njemu, vlije mu v rane olja in vina, in mu jih obeže: potem ga vzdigne, ga posadí na svoje živinče, ter ga pelje v gostilnico in ga oskerbljuje. Drugi dan, ko je imel dalje iti, vzame dva denarja, ji dá gostilniku, in reče: Skèrbi zanj in kolikor več potrošiš, ti bom jez nazaj gredé povernil.“ — „Kteri teh treh“, — Jezus sklène, — „se ti zdí, da je bil bližnji tistemu, ki je bil padel med razbojnike?“ — učenik odgovorí: „Tisti, kteri mu je usmiljenje storil.“ Na to mu Jezus reče: „Pojdi, in tudi ti tako stóri!“

43. Márija in Marta.

* Ko je Jezus dalje proti Jeruzalemu šel, je prišel v vas Betanijo. Neka žena, Marta po imenu, ga je sprejela v svojo hišo. Imela pa je sestro, ki se ji je reklo Marija. Marija je usedla se k nogam Gospodovim in poslušala njegove besede. Marta pa si je dajala s postrežbo veliko opraviti, ter je pristopila in rekla: „Gospod, ali ti ni mar, da me moja sestra samo pustí streči. Reci ji tedaj, da naj mi pomaga!“ Gospod ji pa odgovorí, rekoč: „Marta, Marta, skerbna si, in si veliko prizadevaš. Pa le eno je potrebno. Marija si je izvolila naj boljši del, ki ji ne bo odvzet.“

44. Jezus, dobri pastir. Zgubljená ovca.

* Ko je Jezus o šotorovem prazniku prišel v Jeruzalem, šel je v tempelj učít. Rekel je:

* „Jez ísem luč svetá. Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, temuč imel bo luč življenja.“

* „Jez sem dobri pastir. Dober pastir svoje ovce vódi na dobro pašo in pred njimi hodi, in ovce hodijo za njim, ker poznajo njegov glas. Tako hodijo moje ovce za menoj; zakaj jez poznam svoje, in moje poznajo mene. Jez sem dobri pastir. Dobri pastir dá svoje življenje za svoje ovce. Najemnik pa jih

popustí in beží, kadar vidi volka iti. Jez dam življenje za svoje ovce. Imam še drugih ovác, ktere niso iz tega hleva. Tudi tiste moram pripeljati, in poslušale bodo moj glas, in bo en hlev in en pastir.“

* Jezusove besede so ljudi tako presunile, da vse k njemu tiši ga poslušat. S posebno gorečnostjo so se mu celó krivični cestninarji in drugi očitni grešniki približevali, ker jih je njegova nebeška krotkost in ljubezen mikala. Zavoljo tega so pa godernjali pismarji in farizeji, ki so v svoji prevzetnosti zaničevali te ljudi. Jezus jih v več prilikah osramotí in posvari, rekoč: „Kdo izmed vas, ako ima sto ovác, in eno izmed teh zgubi, ne popustí devet in devetdesetih v pušavi, in ne gre za zgubljeno, dokler je ne najde? In kadar jo najde, jo zadene vesel na svoje rame. In ko pride domú, pokliče prijatle in sosedo, in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco. Povém vam, da tako bo v nebesih več veselje nad enim grešnikom, kteri se spokorí, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.“

45. Zgubljeni sin.

Jezus dalje govori: „Neki človek je imel dva sina. Mlaji reče: Oče! daj mi del blagá, kteri mene zadene. Oče jima premoženje razdelí. Malo dní potlej mlajši sin vse pobere in se podá v daljno deželo. Tam pa je zapravil vse svoje premoženje z razuzdanim zivljenjem. Ko je bil vse zapravil, velika lakota v tisti deželi vstane. Tudi on je začel pomanjkanje terpeti. Tedaj je šel in se pridružil nekemu mestnjanu tiste dežele; in ta ga pošlje na svojo pristavo svinje past. In tu je želel svoj trebuh napolniti z lušinami, ktere so svinje jedle; pa nihče mu jih ni dal.“

„Tedaj je šel sam v sé, in je rekel: Koliko najemnikov v hiši mojega očeta ima obilo kruha; jez pa tukaj od lakote ginem! Vzdignil se bom, ter pojdem k svojemu očetu, in mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden tvoj sin imenovan biti; stóri me, kakor enega svojih najemnikov! In vzdignil se je in šel k svojemu očetu.“

„Ko je bil pa še daleč, zagleda ga njegov oče, in milo se mu storí, teče mu naproti, se ga okoli vratú oklene ter ga poljubljuje. Sin pa mu reče: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden, tvoj

sin imenovan biti. Ali oče mu ne pustí dalje govoriti, in svojim hlapcom reče: Hitro prinesite naj boljše oblečilo, in oblecite ga in dajte mu perstan na roko in čevlje na noge, in pripeljite pitano tele, in zakoljite ga, in hočemo jesti in se gostiti. Zakaj ta moj sin je bil mertev, in je spet oživel; je bil zgubljen, in je najden. In so se začeli gostiti.“

„Starji sin je bil pa ravno na polji. Ko se domú verne in približa hiši, je zaslišal petje in ples. Enega hlapca pokliče in ga vpraša, kaj je to? Ta mu odgovori: Tvoj brat je prišel, in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je spet zdravega nazaj dobil. Tedaj se je starji brat userdil in ni hotel v hišo iti. Ko oče to sliši, pride ven, in ga začne prositi. Sin pa očetu reče: Glej, toliko let te služim, in nisem nikoli tvojega povelja prestopil, pa še nikdar mi nisi dal kozliča, da bi se bil gostil s svojimi prijatli. Ko je pa prišel ta tvoj sin, ki je svoje premoženje z malopridnimi osebami zapravil, zaklal si mu pitano tele. Na to mu oče odgovori: Moj sin, ti si zmiraj pri meni, in vse moje je tvoje. Gostiti se in veseliti pa se je spodobilo, ker je ta tvoj brat bil mertev in je spet oživel, je bil zgubljen in je najden.“

46. Bogatin in ubogi Lazar.

* * Jezus dalje govori: „Bil je neki bogat mož. Oblačil se je v škerlat in v tančico, in se vsak dan imenitno gostil. Bil je pa tudi neki ubožec, po imenu Lazar. Ležal je pred vratmi bogatinovimi in je bil poln ran. Želel se je nasititi z drobtinami, katere so padale z bogatinove mize; ali nikdo mu jih ni dal. Le psi so hodili lizat njegovih ran. Prigodilo se je pa, da je umerl ubožec. Angeli so ga nesli v naročje Abrahama. Umerl je pa tudi bogatin, in je bil pokopan v pekel. Ko je v terpljenji povdignil svoje oči, ugledal je od daleč Abrahama, in Lazarja v njegovem naročji. Tedaj je vpil in rekel: Oče Abraham, usmili se me vender, in pošlji Lazarja, da pomóči konec svojega persta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovitno trpím v tem plamenu. — Ali Abraham mu odgovori: Sin, pomisli, da si prejel dobro v svojem življenju, Lazar pa hudo; zdaj je ta oveseljen, ti pa trpiš. Vrh vsega tega pa je med nami in med vami velik prepad postavljen, da, kateri hočejo od tod k vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“

* * „Bogati na to reče: Prosim tedaj, oče, pošlji pa saj Lazarja v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam, da jim pové, kako je v peklu, da tudi oni ne pridejo v ta kraj terpljenja. Toda Abraham mu odgovori: Imajo Mojzesa in preroke, nje naj poslušajo. Bogatin reče: Nikar, oče Abraham, ampak če pojde kdo izmed mertvih k njim, bodo se spokorili. Abraham mu odgovori: Ako ne poslušajo Mojzesa in prerokov, tudi ne bodo verovali, če ravno kdo od mertvih vstane!“

47. Slepороjeni.

Iz tempeljna gredé Jezus nekega dné med ubožci ugleda človeka, ki je bil od rojstva slep. Učenci Jezusa vprašajo: „Učenik, kdo je grešil, ali on, ali njegovi starši, da je slep rojen?“ Jezus jim odgovori: „Ni grešil ne on, ne njegovi starši, temuč zgodilo se je, da se razodenejo Božja dela nad njim.“ Ko je bil to izrekel, na tla pljune, iz pljunka stori blata, s tem blatom slepemu oči pomaže in mu reče: „Pojdi, umij se v kopeli Siloe!“ Slepec gre, se umije in ko se verne, je vidil.

Ko farizeji to zvedó, ga vprašajo, kako je spregledal? On jim pripoveduje. Tedaj ga dalje vprašajo? „Kaj ti praviš od njega, kateri ti je oči odperl?“ On jim

odgovori: „Prerok je.“ Zdaj mu niso hotli verjeti, da je bil slep in da je spregledal. Pošljejo toraj po njegove starše, ter jih vprašajo: „Je li ta vaš sin, od katerega vi pravite, da je bil slep rojen? Kako tedaj, da zdaj vidi?“ Starši jim odgovoré: „Vemo, da je ta naš sin, in da je bil slep rojen; kako pa, da zdaj vidi, ne vemo. Njega vprašajte! Zadosti je star, sam naj govori od sebe.“ To so pa rekli, ker so se farizejev bali; zakaj sklenili so že bili, vsacega, ki Jezusa spozná za odrešenika, pahniti iz shodnice.

Farizeji tedaj vdrugič pošljejo po človeka, kateri je bil slep, in mu rečejo: „Kako ti je oči odperl?“ On jim odgovori: „Saj sem vam že povedal, zakaj hočete še enkrat slišati? Ali hočete tudi vi njegovi učenci biti?“ Tedaj so ga kleli in mu rekli: „Ti bodi njegov učenec! Mi pa smo Mojzesovi učenci; ker vemo, da je z Mojzesom Bog govoril; od tega pa ne vemo, od kod da je.“ Človek jim odgovori: „To je čudno, da vi ne veste, od kod je, pa je vendar meni oči odperl. Kar svét stoji, še ni bilo slišati, da bi bil kdo sleporojenemu odperl oči. Ko bi ta ne bil od Boga, bi ne bil mogel nic storiti.“

Razserdé se in mu rekó: „V grehih si rojen ves, pa ti nas učiš!“ In pahnejo ga venkaj. Ko je Jezus to slišal in ga srečal, mu je rekel: „Ali veruješ ti v Sinú Božjega?“ On mu odgovorí: „Gospod, kdo je, da verujem vanj!“ Jezus reče: „Vidil si ga, in kateri s teboj govori, on je.“ Tedaj reče: „Gospod, verujem!“ In prednj pade in ga moli.

48. Oče naš. — Nadležni prijatel.

Ko je bil Jezus Jeruzalem spet zapustil, in je v nekem samotnem kraju molil, mu nekdo izmed učencov reče: „Gospod, úči nas moliti, kakor je tudi Janez svoje učence učil.“ Tedaj jim Jezus reče: „Kadar molite, recite: Oče naš, kateri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje imé! Pridi k nam tvoje kraljestvo! Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji! Daj nam danes naš svakdanji kruh! In odpústi nam naše dolgé, kakor tudi mí odpúšamo svojim dolžnikom! In ne vpelji nas v skušnjava, temuč reši nas hudega! Amen.“

† Jezus pristavi: „Ko bi kdo izmed vas imel prijatla, pa bi k njemu šel o polnoči ter bi rekel: Prijatel, posodi mi tri hlebe, ker je dober prijatel prišel z pota k meni, pa nimam kaj prednj položiti. Prijatel bi mu od zmotraj odgovoril: Ne delaj mi nadleže, duri so že zaperte, in moji otroci so z menoj v hramu; ne morem vstati in ti dati. Pa ako uni le še terka, vam povem: ko bi ravno ne vstal, in mu ne dal zató, ker je njegov prijatel, bo vender zavoljo njegove nadležnosti vstal in mu dal, kolikor potrebuje. Jez vam toraj pravim: Prosite, in se vam bo dalo; išite, in boste našli; terkajte pa se vam bo odperlo. Zakaj slehern, kateri prosi, prejme. Kdor iše, najde, in kdor terka, se mu odpre. — Kdo izmed vas očeta kruha prosi, pa mu bo kamen dal? ali ribe, bo li mu namesto ribe kačo dal? ali če ga jajca prosi, bo li mu škorpionja podal? Ako tedaj vi, ki ste grešniki, veste dobre darove dajati svojim otrokom: koliko bolj bo vaš Oče z nebes dal dobrega duhá njim, kateri ga prosijo!“

49. Prilika od bogatega možá.

Jezus je zopet hodil po Galileji, in je čedaje resnobneje opominjal k veri in pokori. Nekega dne mu tedaj nekdo iz množice reče: „Učenik, reci mojemu bratu, naj delí dedino.“ Jezus mu nevoljen odgovori: „Človek, sem mar jez za delivca dedine postavljen čez vaji?“ Potem reče vsem: „Glejte, in varujte se vse lakomnosti! Zakaj nikdo ne živi ob obilnosti svojega premoženja.“

Da bi jim razjasnil to resnico, jim pové to le priliko: „Nekega bogatega človeka polje je obilo sadú rodilo. In človek je sam pri sebi mislil: *Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi spravil svoje pridelke? In je rekel: Poderl bom svoje žitnice, in večje naredil. In porečem svoji duši: Duša, veliko blagá imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje! Bog pa mu je rekel: Neumnež! to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe; kar si pa spravil, čigavo bo? Tako je s tem,*“ pravi Jezus, „*kteri si bogastvo nabira, pa ní bogat v Bogu.*“

50. Od nerodovitne smokve ali od nerodovitnega figovega drevesa.

Že tretje leto je bilo, da je Jezus učil. In če ravno se je neprenehoma trudil za zveličanje svojega ljudstva, je vénder le malo sadú našel nad njimi. Zavoljo tega jim pripoveduje to le priliko: „Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu. Enega dne pride in iše sadú na njem, pa ga ne najde. Tedaj gorniku reče: Glej tri leta je, kar hodim iskat sadú na tem figovem drevesu, pa ga ne najdem. Posekaj ga tedaj! Čemu še prostor jemlje? Gornik mu odgovori: Gospod, še to leto ga pústi, da ga okopljem, in mu pognojim. Morebiti vender obrodí sad! Če pa ne, ga boš potlej posekal.“

51. Deset gobovih.

Ko je Jezus zopet šel v Jeruzalem, ga je srečalo deset gobovih mož, kteri so od daleč stali in vpili: „Jezus, učenik, usmili se nas!“ Jezus jim reče; „Pojdite in skažite

se duhovnom.“ Ko so šli, so bili očišeni. Eden izmed njih pa, ko je vidil, da je očišen, se verne, na ves glas Boga časti, pade na obraz pred Jezusa, in se mu zahvali. In ta je bil Samarijan. Na to Jezus reče: „Ali jih ni bilo deset očišenih? Kje je pak unih devet? Nobeden se ni znašel, da bi se bil vernil in Bogu čast dal, kakor ta tujec.“ Ozdravljenemu pa pravi: „Vstani in pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala!“

52. Farizej in cestninar.

Ko je Jezus dalje šel po potu v Jeruzalem, k nje-mu pristopijo nekteri, ki so sami v sé zaupali, da so pravični, in so druge zaničevali. Tem to le priliko pripoveduje: „Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden je bil farizej, eden pa cestninar. Farizej je stal in je sam pri sebi to molil: Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi kakor ta cestninar. Dvakrat v tednu se postim; desetino dajem od vsega, kar imam. — Cestninar pa je od daleč stal, in še oči si ni upal proti nebu povzdigniti, temuč je terkal na svoje persi, rekoč: Bog, bodi milostjiv meni grešniku! — povém vam! Ta je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne. Zakaj vsak, kateri se povišuje, bo ponižan, kdor se pa ponižuje, bo povišan.“

53. Jezus o prazniku tempeljnovega posvečevanja.

Jezus pride o prazniku posvečevanja tempeljnovega v Jeruzalem. Judje ga v tempelju obstopijo ter mu rekó: „Doklej nas v nevednosti pustiš? Ako si Kristus, nam na ravnost povéj.“ Jezus jim odgovori: „Saj vam pravim, da ne verujete. Dela, ktera jez delam v imenu svojega Očeta, ta pričujejo od mene. Jez in Oče sva eno.“ Tedaž začno kamne pobirati, da bi ga kamnali. Jezus pa jim odgovori: „V imenu svojega Očeta sem vam pokazal veliko dobrih del; zavoljo kterega me hočete kamnati?“ Judje mu pravijo: „Zavoljo kterega dobrega dela te nočemo kamnati, ampak zavoljo preklinjevanja Božjega, ker se sam delaš Bogá, ko si vender le človek.“ Jezus jim pa

odgovori: „Ako ne delam del svojega Očeta, mi ne verujete. Ako jih pa delam, verujte vsaj delom, ako nočete verjeti meni, da spoznate, da je Oče v meni, jez pa v njem.“ Tedaj ga hočejo zagrabit. On pa jim iz rok uide, in gre unkraj Jordana.

54. Bogati mladenič.

† Nekoliko potem bogat mladenič Gospodu naproti pride, prednj pade ter ga vpraša: „Učenik, kaj naj storim, da zadobim večno življenje!“ Jezus mu odgovori: „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.“ Mladenič dalje vpraša: „Ktere?“ Jezus mu odgovori: „Te le: Spoštuj očeta in mater; ne ubijaj; ne prešestuj; ne kradi; ne pričaj po krivem; ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.“ — Mladenič mu vesel reče: „Vse to sem spolnoval od svoje mladosti; kaj mi še manjka?“ Jezus ga ljubeznjivo pogleda in mu reče: „Eno ti še manjka. Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim; in boš velik zaklad imel v nebesih; potlej pridi in hodi za menoj.“ Ko mladenič to sliši, žalosten odide; imel je namreč veliko premoženje.

55. Večno plačilo. Delavci v vinogradu.

Peter je bil zavoljo obljube, ktere je Jezus bogatemu mladenču dal, zelo vesel in ga je vprašal: „Glej, mi smo vse zapustili, in smo vsi šli za teboj; kaj bo tedaj nam?“ Jezus jim je rekel: „Resnično vam povem, da, ob prerojenji, kadar bo Sin človekov sedel na sedeži svojega veličastva, boste tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajst sedežih, in sodili dvanajstere Izraelove rodove. In slehern, kateri zapustí hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bode stotérno prejel in večno življenje dosegel.“

Da bi pa ne mislili, da se bo v Božjem kraljestvu plačilo tako delilo, kakor na tem svetu, jim pripoveduje to le priliko: — „Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je zjutraj zgodaj šel najemat delavcov v svoj vinograd. Kadar je delavcov najel po denarji na dan, jih je poslal v svoj vinograd. — In ob tretji uri je ven šel, in vidil druge na tergu brez dela stati, in

jim je rekel: *Pojdite tudi vi v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal. In oni so šli. — Spet je ven šel ob šesti in deveti uri, in je ravno tako storil. — Okoli enajstih pa je ven šel, in našel druge postajati, in jim reče: Kaj stojite tukaj brez dela celi dan? Mu rekó: Ker nas ni nihče najel. Tedaj jim reče: Pojdite tudi vi v moj vinograd! — Kadar se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojemu hišniku: Pokličí delavce in daj jim plačilo, in začni od poslednjih do prvih. Prišli so tedaj, kateri so bili okoli enajste ure najeti, in so prejeli vsak po denarji. Ko so pa tudi prvi prišli, so menili, da bodo več prejeli; pa tudi oni so po denarji prejeli. In ko so ga prejeli, so godernjali nad hišnim gospodarjem, rekoč: Le-ti poslednji so le eno uro delali, pa si jih enake storil nam, ki smo težo dneva in vročino prenašali. On pa je odgovoril in rekel enemu izmed njih: Prijatelj, ne delam ti krivice; ali se nisi za denar z menoj pogodil? Vzemi, kar je tvojega, in pojdi; hočem po tudi temu poslednjemu dati, kolikor tebi. Ali mi ni pripušeno, storiti, kar hočem? Je li tvoje oko hudobno, ker sem jez dober? — Tako,“ Jezus sklene, „bodo poslednji prvi, prvi pa poslednji; zakaj veliko jih je poklicanih, malo po izvoljenih.“*

56. Jezus obudi Lazarja.

† Sestri Marija in Marta v Betanii ste imele brata, po imenu Lazar, ktereга je Jezus jako ljubil. Lazar hudó zbolí. Sestri toraj pošljete do Jezusa in mu sporočite: „Gospod, glej, ta, ki ga ljubiš, je bolan.“ Ko Jezus to sliši, reče: „Ta bolezen ni k smerti, temuč je k časti Božji, da bo Sin Božji po nji povelíčan.“ Čez dva dni pa je rekel svojim učencom: „Pojdimo v Betanijo! Lazar, naš prijatelj, spí; pa grem, da ga iz spanja zbudím.“ Tedaj mu učenci pravijo: „Gospod, ako spi, bo ozdravel.“ Zakaj oni so menili, da Jezus govori od navadnega spanja. Toraj jim Jezus na to razločno reče: „Lazar je umerl, in vesel sem zavoljo vas, da me ni bilo tam, zató da verujete; pa pojdimo k njemu!“

† Ko je Jezus tje prišel, je Lazar v grobu ležal že štiri dni. Sestri ste bili silno žalostni, in veliko prijatlov in znancov ji je obiskalo, da bi ji bili tolažili zavoljo brata. Ko Marta sliši, da Jezus gré, obiskavce zapustí, Jezusu naproti teče in

mu reče: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umerl. Pa tudi zdaj vem, da česar koli boš Bogá prosil, ti bo Bog dal.“ Jezus ji reče: „Tvoj brat bo vstal.“ Marta mu odgovori: „Vem, da bo vstal ob vstajenji poslednji dan.“ Jezus ji pravi: „Jez sem vstajenje in življenje; kdor v mé véruje, bo živel, akoravno umerje; in kdor koli živí, in v mé véruje, ne bo umerl vekomaj. Veruješ li to?“ Ona mu reče: „Kaj pa, da verujem, Gospod, da si ti Kristus, Sin živega Bogá, ki si na ta svet prišel.“

† Ko je bila izgovorila, se je domú vernila in je natihoma poklicala Marijo, svojo sestro, rekoč: „Učenik je tukaj, in te kliče.“ Marija hitro vstane in gre k Jezusu. Ko so znanci, ki

so bili pri nji v hiši, vidili, da je Marija hitro vstala, so šli za njo, rekoč: „K grobu gre, da bo tam jokala.“ Ko je tedaj Marija prišla k Jezusu, mu k nogam pade in jokaje reče: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, moj brat bi ne bil umerl.“ Tudi Judje, ki so bili ž njo prišli, so jokali. Ko jih Jezus vidi, se v duhu zgrozi in se mu užali, in reče: „Kam ste ga položili?“ Mu rekó: „Gospod, pojdi in poglej!“ In Jezus se je zjokal. Tedaj so Judje rekli: „Glejte, kako ga je ljubil!“

† Grob pa je bil v skalo vsekan, in s kamnom pokrit. Ko Jezus pred grob pride, reče: „Odvalite kamen!“ Marta pa mu pravi: „Gospod, že smerdí; zakaj štiri dní že leží.“ Jezus pa ji reče: „Ali ti nisem rekel, da, ako veruješ, boš vidila

čast Božjo?“ Tedaj so kamen odvalili. Zdaj Jezus oči nakviško vzdigne in reče: „Oče, zahvalim te, da si me uslišal. Jez sem vedil, da me vselej uslišiš; toda zavoljo ljudstva, ki okoli stoji, sem rekel, da verujejo, da si me ti poslal.“ Potem na ves glas zavpije: „Lazar, pridi ven!“ — In ta, ki je bil umerl, je pri ti priči ven prišel, povezan na nogah in rokah s povoji, in njegov obraz je bil v pert zavit. Toraj jim Jezus reče: „Razvežite ga, da bo mogel iti.“

57. Jezus prerokuje svoje terpljenje in svojo smert. — Cahej.

† Veliko Judov, ki so vidili Lazarjevo obujenje, je verovalo v Jezusa. Nekteri izmed njih pa so šli k farizejem povedat, kaj je Jezus storil. Farizeji in pismarji se tedaj snidejo ter se posvetujejo rekoč: „Kaj hočemo storiti? Ta človek dela veliko čudežev. Če ga pa pustimo tako delati, bo vse ljudstvo verovalo vanj.“ In sklenili so ta dan, Jezusa umoriti. Jezus pa se jim odmakne, ker njegova ura še ni bila prišla, in je šel v kraj blizu pušave.

† Čest šest dni pa dvanajsterim reče: „Glejte, gremo gôri v Jeruzalem, in Sin človekov bo izdan velikim duhovnom in pismarjem. K smerti ga bodo obsodili in izdali nevérnikom, in ti ga bodo zaničevali, bičali in križali, in tretji dan bo od smerti vstal.“

† V Jeruzalem gredé je prišel blizu mesta Jerihe. Ondi je živel mož, po imenu Cahej. Ta je bil cestninarski vikši in bogat. Tudi on bi bil rad Jezusa vidil; ni ga pa mogel viditi zavoljo ljudstva, ker je bil majhne postave. Toraj je naprej tekkel in je zlezal na divjo smokev, mimo ktere je bilo Jezusu iti. Ko Jezus pride na tisto mesto, ozre se na drevo in reče: „Cahej, stopi hitro dôli, ker danes moram v tvoji hiši ostati.“ Cahej hitro doli stopi in ga z veseljem sprejme v svojo hišo. Vsi, kateri so to vidili, so godernjali in rekli: „K grešnemu človeku je šel v hišo!“ Cahej pa je pristopil k Gospodu, in rekel: „Glej, Gospod, polovico svojega premoženja dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoljufal, čvetérno povernem!“ Jezus mu odgovori: „Danes je té hiši zveličanje došlo; ker Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega.“

58. Marija Jezusa mazili.

Iz Jerihe je šel Jezus dalje v Betanijo. Ondi so mu napravili večérjo. Lazar je bil eden izmed njih, ki so bili pri mizi. Marta je Gospodu stregla. Marija je pa prinesla libro dragega

mazila prave narde v alabastrovi pušiči, ga je zlila na njegovo glavo, mu mazilila noge ter jih brisala s svojimi lasmi, in vsa hiša je bila napolnjena z duhom tega mazila. Nekteri učenci so bili zavoljo tega nevoljni in so med seboj rekli: „Čemu ta potrata?“ Eden izmed njih pa, Judež Iškarjot, je rekel: „Zakaj se to mazilo ni prodalo za tri sto denarjev, in dalo ubožim?“ To pa je rekel: ne da bi mu bilo skerb za uboge, temuč ker je mošnje imel in nôsil milošnje, ki so jo vanje metali za Jezusa in za njegove učence, in si je iz lakamnosti večkrat kaj iz nje ukradel. Jezus je vedil, kaj je med učenci, toraj jim reče: „Kaj nadlego delate té ženi? Dobro delo je nad menoj storila; zakaj ker je to mazilo zlila na moj život, je to storila za moj pogreb. Uboge imate vselej med seboj, mene pa nimate vselej. Resnično vam povém, kjer koli se bo oznanoval ta evangeli, právilo se bo tudi v njen spomin, kar je nad menoj storila.“

59. Jezusov slovesni hod v Jeruzalem.

* Drugi dan je šel Jezus iz Betanije v Jeruzalem. Ko je prišel blizu terga Betfagi pri Oljski gori, je poslal dva svojih učencov in jima je rekel: „Pojdita v vas, ktera je pred vama, in berž bosta našla oslico privezano in žebe pri nji, odvežita ga in mi pripeljita. In če vama kdo kaj poreče, recita, da ga Gospod potrebuje, in berž vama ga bo izpustil.“

* Učenca sta šla in sta vse tako našla, kakor jima je bil Jezus povedal. Pripeljeta mu žebe. Pregerneta ga s svojimi oblačili in posadita Jezusa nanj. Ko je dalje jezdil, nabiralo se je okrog njega silno veliko ljudi, ki so vpili od veselja na ves glas. Nekteri so razgrinjali svoja oblačila po potu, nekteri pa veje sekali z drevja in stlali na pot. Množice pa, ktere so spredaj in zadaj šle, so vpile, rekoč: „Hozana sinu Davidovemu. Hvaljen bodi, kateri gre v imenu Gospodovem! Hozana na visokosti!“ Med množicami so bili tudi nekteri farizeji, ki so iz nevošljivosti in sovraštva Jezusa pregánjali na vseh njegovih stopinjah. Toraj se nad toliko veseljem vpitjem, s katerim so množice Jezusa v Jeruzalem spremljale, tako razserdé, da Jezusu samemu rekó: „Učenik, posvári svoje učence!“ Jezus jim pa odgovorí: „Povem vam, da bodo kamni vpili, če ti molčé!“

* Kolikor bliže je Jezus Jeruzalemu, toliko večje prihaja veselo vpitje. In spolnilo se je staro prerokovanje Caharija preroka: „Veséli se, Jeruzalem! Glej, tvoj kralj ide k tebi ko Zveličar: ubog je, sedí na žebetu osličnem.“ Med tem se pa

Jezus spominja terdovratnosti Jeruzalemskega mesta, in zjoka se nad jim, rekoč: „Da bi bilo spoznalo tudi ti, zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir. Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Glej prišli bodo dnevi nad té, in tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani. V tla bodo pomandrali tebe in tvoje otroke in v tebi ne bodo kamna na kamnu pustili, zato ker nisi poznalo časa svojega obiskanja.“

* Jezus je šel skoz Jeruzalemske ulice naravnost v tempelj. Vse mesto je bilo po koncu. Od vseh strani so mu prinesli bolnikov, hromovih in slepih, in vse je ozdravil. Od veselja so začeli vnovič otroci vpiti: „Hozana sinu Davidovemu!“ Farizeji se še bolj razjezé in mu rečejo: „Ali slišiš, kaj ti pravijo?“ Jezus jim pa odgovori: „Kaj pa da. Ali niste nikoli brali: Iz ust otrok in sesajočih si si hvalo napravil?“

60. Kraljeva ženitnina in davski denar.

Na večer se je Jezus iz Jeruzalema v Betanijo vrnil. Vsak dan pa je šel spet v mesto, in je v tempeljnu učil. Žalostnega serca se je spominjal omahljivosti in terdovratnosti judovskega ljudstva ter jim pripoveduje to le priliko: „Nebesko kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu. Poslal je toraj svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino; pa niso hotli priti. Spet je poslal družih hlapcov, rekoč: Povejte povabljenim: Glejte, svoje kosilo sem pripravil, moji junci in pitana žival je zaklána, in vse je pripravljeno, pridite na ženitnino! Ali oni niso marali, in so šli, eden na svojo pristavo, eden pa po svoji kupčiji. Drugi pa so zgrabili njegove hlapce, ter so jih zasramovali in pobili. Ko je kralj to slišal, se je razserdil, in je poslal svoje vojske, in je končal tiste ubijavce, in njih mesto požgal. Potlej reče svojim hlapcom: Ženitnina je sicer pripravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite tedaj na razpotja, in ktere koli najdete, pokličite jih na ženitnino. In šli so njegovi hlapci na ceste, in so jih nabrali, kolikor so jih našli, hude in dobre: in ženitnina je bila napolnjena s svati. Prišel je pa kralj gledat svatov; in je vidil ondi človeka, ki ni bil svatovsko oblečen; in mu reče: Prijatelj, kako si lesem prišel, ker nimaš svatovskega oblačila? On pa je umolknil. Tedaj je kralj rekel

služabnikom : Zvežite mu roke in noge, in verzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

Farizeji in pismarji so dobro vedili, da ta prilika zlasti nje zadeva. Jezni toraj se snidejo in posvetujejo, kako bi Jezusa v besedi vjeli, da bi ga mogli obsoditi. In pošljejo do njega v tempelj svojih učencov s herodijani vred, rekoč: „Učenik! vemo, da si resničen, in pot Božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudi. Povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme davek dajati cesarju, ali ne?“ — Judje so namreč silno neradi prenašali rimsko gospodstvo; Herod pa in njegovi so deržali s Rimljani. Farizeji so si tedaj mislili: Ako Jezus reče, da se sme, bo razžalil Jude; ako poreče, da ne, bo pa razžalil Heroda in Rimljane. Toda Jezus je spoznal njih zvijačo in je rekel: „Pokažite mi davski denar?“ In podali so mu denar. Tedaj jih Jezus vpraša: „Čigava je ta podoba in napis?“ Mu rekó: „Cesarjeva.“ Tedaj jim reče: „Dajte toraj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega?“ — Kadar so to slišali, so se začudili njegovi modrosti, s katero je osramotil njih zvijačnost, in so ga molčé popustili.

61. Dar uboge vdove. Prerokovanje od razdjanja Jeruzalemskega mesta in od končanja sveta.

† Jezus je bil še dalje v tempelju. Enega dne je gledal, kako so ljudje denarje metali v pušico. Veliko bogatih je veliko verglo vanjo. Med družimi je prišla tudi uboga vdova, in je dva denarca vanjo vergla. Ko Jezus to vidi, svoje učence pokliče in jim reče: Resnično vam povém, da ta uboga vdova je več vanjo vergla, kakor vsi. Zakaj ti vsi so od svojega obilnega vergli; ta pa je vergla vse, kar je imela.“

† Ko je Jezus ravno pred solnčnim zahodom iz tempelja šel, so učenci pregledovali prelepo tempeljsko poslopje. In izmed njih mu eden reče: „Učenik, poglej, kakšni kamni, in kakšno zidanje!“ Jezus jim odgovori: „Ali vidite vsa ta poslopja? Resnično, vam povém: Dnevi bodo prišli, ob katerih ne bo pušen kamen na kamnu, kateri bi ne bil razvaljen.“ Ko pridejo na Oljsko goro, se Jezus s svojimi učenci ondi usede. S te visočine je bilo mesto in tempelj ravno pred njihovimi očmi. Pri tem lepem pogledu ga učenci vprašajo: „Učenik! povéj

nam, kedaj bo to? in kakšno bo znamenje tvojega prihoda in končanja svetá?“ Jezus jim odgovori:

† „Kadar boste vidili, da je Jeruzalem z vojsko obležen, takrat vedite, da je blizu njegovo razdjanje. Tedaj naj beži na goré, kdor je zunaj mesta v Judeji, in kdor je na polji, ne vračaj se jemati svoje suknje. Zakaj takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka svetá do zdaj, in je ne bo. Padali bodo pod mečem, in vjeti bodo med vse narode odpeljani; Jeruzalem pa bodo nevérniki potepali, dokler se časi nevérnikov ne spolnijo.“

† „Preden se pa to zgôdi, jih bo veliko prišlo, ki bodo rekli: Jez sem Kristus, in veliko jih bodo zapeljali. Slišali boste od vojske in puntov; narod bo zoper narod vstal, in kraljestvo zoper kraljestvo; in tu in tam bo kuga, lakota in potresi.“

† „Vse to je pa le začetek vseh stisk. Zakaj kmalo potem, ko bo evangeli oznanovan vsem narodom, bo solnce otemnelo, in luna ne bo dala svoje svetlobe, in zvezde bodo z neba padale, in moči nebeške se bodo gibale. Na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morjá in valov. In ljudje bodo koperneli od strahú in čakanja tistega, kar ima priti čez ves svet. In takrat se bo prikazalo znamenje Sinú človekovega na nebu, in vsi rodovi bodo vidili Sinú človekovega iti v oblakih nebá z veliko močjó in veličastvom. In on bo poslal svoje angele s trobento in bodo zbrali njegove izvoljene od čveterih vetróv od konca do konca nebá. Nebo in zemlja bo prešla, moje besede ne bodo prešle.“

Razdjanje Jeruzalemskega mesta, ki se je 37 let pozneje na tanko po prerokovanji zgodilo, nam je zvest porok, da se bo tudi prerokovanje od končanja svetá gotovo do pičice spolnilo.

62. Od desetih devic in od talentov.

† Jezus dalje govori: „Varujte se, da vaša serca ne bodo preobložena v požrešnosti, in pijanosti, in časnih skerbéh; in da tisti dan na nagloma nad vas ne pride. Zakaj kakor zaderga bo prišel čez vse, ki po vsi zemlji prebivajo.“ Potem jim je Jezus to opominjanje v naslednjih prilikah razjasnil:

† „Nebeško kraljestvo bo podobno desetim devicam, ktere so vzele svoja svetila, in so šle ženinu in nevesti naproti. Pet jih je bilo nespametnih, pet pametnih. Pet nespametnih je vzelo svetila, olja pa niso vzele seboj. Pametne so pa vzele olja v svojih posodah s svetili pred. Ker se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. O polnoči pa je šum vstal: Glejte, ženine, pojdite mu naproti. Takrat so vstale vse tiste device, in

so napravljale svoja svetica. Nespametne pa so modrim rekle: Dajte nam svojega olja, ker naše svetica ugasujejo. Pametne pa so odgovorile, rekoč: Da ga kje ne zmanjka nam in vam, pojdite raji k prodajavcom, in si ga kupite. Kadar so pa šle kupovat, je prišel ženin; in pripravljene so šle ž njim na ženitnino, in duri so se zaperle. Poslednjič pa pridejo tudi une device, rekoč: Gospod, gospod, odpri nam! On pa je odgovoril in rekel: Resnično, vam povém, vas ne poznam. Čujte tedaj, — Jezus priliko sklene, — „ker ne veste ne ure, ne dneva.“

† „Zgodilo se bo kakor imenitnemu možu, kateri je na tuje šel, da bi se ondi kraljestva polastil. Preden odide, je poklical svoje hlapce, in jim je zročil svoje blagó. Dal je enemu pet talentov, enemu dva, enemu pa enega, vsacemu po njegovi zmožnosti. Kupčujte ž njimi, jim reče, dokler domú ne pridem, in berž potem odrine. Šel je tedaj tisti, ki jih je bil pet talentov prejel, in je kupčeval ž njimi, in je pet družih pridobil. Ravno tako je tudi uni, ki je bil prejel dva, pridobil dva druga. Ta, ki je bil pa le enega prejel, je šel in je zakopal v zemljo in skril denarje svojega gospoda. Čez veliko časa pa pride gospod tistih hlapcov in ima obrajt ž njimi. Pristopil je najprej tisti, ki je bil pet talentov prejel, in je prinesel pet družih talentov, rekoč: „Gospod, pet talentov si mi zročil, glej, pet družih sem pridobil. Njegov Gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvesti hlapec! Ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda. — Pa tudi uni, ki je bil dva talenta prejel, je pristopil, in rekel: Gospod! dva talenta si mi zročil; glej! dva druga sem pridobil. Njegov gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda.“

† „Poslednjič je pristopil tudi ta, ki je bil en talent prejel, in je rekel: Gospod, vem, da si terd človek, da žanješ, kjer nisi sejal, in pobiraš, kjer nisi razsipal. Zato sem se te bal, ter sem šel in skril tvoj talent v zemljo. Glej, tukaj imaš, kar je tvojega. Njegov Gospod pa je nevoljen odgovoril, in mu rekel: Hudobni in leni hlapec! Vedil si, da žanjem, kjer nisem razsipal; toraj bi bil mogel moje denarje dati menjavcom, in kadar bi bil jez prišel, bi bil prejel svoje z obrestjo. Vzemite mu toraj talent,“ — okoli stoječim reče, — „in dajte ga unemu, ki ima deset talentov. Zakaj vsacemu, kateri ima, se bo dalo, in bo obilno imel; kdor pa nima, mu bo še to, kar se zdí da ima, odvzeto. Nepridnega hlapca pa xerzite v vnanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.“

63. Poslednja sodba in ločitev na vekomaj.

* * Ko je bil Jezus svoje učence opomnil, naj se za poslednjo sodbo dobro pripravijo, jim to sodbo tudi popiše, in sicer s temi le besedami: — „Kadar pride Sin človekov v svojem veličastvu, in vsi angeli ž njim, takrat bo sedel na sedeži svojega veličastva. In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in jih bo ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. Ovce bo postavil na svojo desnico, kozle pa na levico.“

* „Takrat nebeški kralj poreče tistim, kateri bodo na njegovi desnici: Pojdite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; tujec sem bil, in ste me pod streho vzeli; nag sem bil, in ste me oblekli; bolan sem bil, in ste me obiskali; v ječi sem bil, in ste k meni prišli. Tedaj mu bodo pravični odgovorili, rekoč: Gospod! kedaj smo ti to storili? Kralj pa jim bo odgovoril: Resnično, vam povém, kar ste storili kteremu mojih naj manjših bratov, ste meni storili.“

* „Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levici: Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angelom! Zakaj lačen sem bil, pa mi niste dali jesti; žejen sem bil, pa mi niste dali piti; tuj sem bil, pa me niste pod streho vzeli; nag sem bil, pa me niste oblekli; bolan in v ječi, pa me niste obiskali. Tedaj mu bodo tudi oni odgovorili, rekoč: Gospod! kedaj smo te vidili lačnega, ali žejnega, ali tujega, ali nazega, ali bolnega, ali v ječi, pa ti nismo postregli? On pa jim bo odgovoril: Resnično, vam povem, kar niste storili kteremu mojih naj manjših bratov, tudi meni niste storili.“ „In ti pojdejo v večno terpljenje; pravični pa v večno življenje.“

Poslednja velika noč. Terpljenje in smert Jezusa Kristusa.

64. Velikonočno jagnje. Umivanje nog.

* Pervi dan velikonočnih praznikov, ko je bilo treba velikonočno jagnje klati, so pristopili učenci k Jezusu in so ga vprašali: „Kje hočeš, da ti pripravimo velikonočno jagnje?“ Jezus Petru in Janezu reče: „Pojdita v mesto, in srečal vaji bo človek, kateri ponese verč vode; idita za njim v hišo, v katero pojde, in recita hišnemu gospodarju: Učenik pravi: Kje je moja gostilnica, kjer bom velikonočno jagnje jedel s svojimi

učenci? In pokazal vama bo veliko obednico pogernjeno; ondi nam pripravita.“ — Učenca gresta in prideta v mesto, in najdeta, kakor jima je bil Jezus povedal; in sta pripravila velikonočno jagnje. Ko se je bil večer storil, je prišel Jezus z dvanajsterimi, ter za mizo sédel in rekel: „Iz serca sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden terpím. Povém vam: od zdaj ga ne bom več jedel, dokler ne bo dopolnjeno v Božjem kraljestvu.“

* Po jedi velikonočnega jagnjeta Jezus vstane, sleče zgornje oblačilo, vzame pert ter se ž njim opaše, vlije vode v torilo, da bi apostelnom noge umival in jim jih s pertom brisal. Ko je hotel pri Petru začeti, Peter ostermí in reče: „Gospod! ali ti mi boš noge umival!“ Jezus mu odgovori: „Kar jez delam, ti zdaj ne veš; vedil pa boš potlej.“ Peter mu reče: „Ne boš mi umival nog, vekomaj ne!“ Jezus mu pa odgovori: „Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj.“ Tedaj mu Peter reče: „Gospod! ako je temu tako, ne samo nog, ampak tudi roke in glavo!“

* Ko je bil Jezus apostelnom noge umil, je vzel svoja oblačila, se je spet za mizo usedel, in jim rekel: „Ako sem jez, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi vi eden družemu noge umivati. Zakaj zgled sem vam dal, da ravno tako tudi vi storite, kakor sem jez vam storil.“

65. Jezus postavi presveto rešnje teló in prerokuje, da ga bo Judež izdal.

Jezus vzame kruh, ki je bil pred njim, v svoje svete in častitljive roke, je povzdignil svoje oči proti nebu, k Bogu, svojemu vsegamogočnemu Očetu, je posvetil kruh in ga svojim učencom dal, rekoč: „Vzemite in jejte; to je moje teló, ktero bo za vas dano.“ — Ravno takó je vzel tudi kelih z vinom, je zahvalil, ga posvetil in svojim učencom dal, rekoč: „Vzemite, in pijte vsi iz njega; to je moja kri, kri nove zaveze, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpušenje grehov. To storite v moj spomin.“

* * Kmali potem je bil prežaljen v duhu, in je rekel: „Resnično, resnično vam povém: Eden izmed vas me bo izdal!“ Učenci se silno ustrašijo, eden družega pogledujejo in eden za drugim vprašajo: „Ali sem jez, Gospod?“ — Jezus

jim reče: „Eden izmed dvanajsterih, kateri pomaka z menoj roko v skledo, me bo izdal. Sin človekov sicer gre kakor je sklenjeno: vender gorjé človeku, po katerem bo izdan. Bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen tisti človek!“

* * Janez, ki ga je Jezus posebno ljubil, je slonel Jezusu na persih. Temu tedaj pomigne Simon Peter, naj vpraša Jezusa, koga méni. Janez se tedaj nasloni na Jezusove persi, in ga tiho vpraša: „Gospod, kdo je?“ Jezus mu odgovori: „Tisti je, kteremu bom jez pomočeni kruh podal.“ In pomočil je kruh in ga dal Judežu Iskarjotu. Judež vzame grižlje, in ko ga sné, je šel satan vanj. Judež vstane, gre k Jezusu in ga vpraša: „Učenik, ali sem jez?“ Jezus mu odgovori: „Ti si! — Kar pa misliš storiti, berž stóri!“ Tedaj je Judež vstal in berž venkaj šel, da ga je izdal; zakaj pogodil se je že bil z vélicimi duhovni in starašini ljudstva, da jim hoče Jezusa za trideset srebernikov prodati. Ko Judež odide, Jezus slovesno reče: „Zdaj bo Sin človekov povelíčan, in Bog v njem.“

66. Jezus prerokuje, da ga bo Peter zatajil, in slovo jemlje od apostelnjov.

* „Otročiči,“ — Jezus dalje ljubeznjivo govori — „še malo časa sem pri vas. Za slovó vam dam novo zapoved: Ljubite se med seboj, kakor sem jez vas ljubil.

V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste ljubezen imeli med seboj.“ Prestrašen Simon Peter vpraša Jezusa: „Gospod, kam pa greš?“ Jezus odgovori: „Kamor jez grem, zdaj ne moreš za menoj iti.“ Peter pravi: „Zakaj ne morem zdaj za teboj iti? Svoje življenje za te postavim!“ Jezus mu pa odgovori: „Simon, Simon! glej, satan vas je hotel imeti da bi vas presejal, kakor pšenico; toda jez sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera; in ti, kadar se boš nekdanj spreobernal, poterdi svoje brate. To noč se boste vi vsi pohujšali nad menoj, zakaj pisano je: Udaril bom pastirja, in ovce se bodo razkropile.“ Na to Peter reče: „Ko bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, jez se ne bom nikdar pohujšal. Gospod, s teboj sem pripravljen v ječo in smert iti.“ Jezus pa mu odgovori: „Ali svoje življenje boš zame postavil? Resnično, resnično ti povem, da to noč, preden petelin dvakrat zapoje, me boš trikrat zatajil!“

† Te Jezusove besede so aposteljne silno prestrašile. Jezus jih toraj tolaži, rekoč: „Vaše serce naj se ne prestraši! V hiši mojega Očeta je veliko prebivališ; in zdaj tje grem, vam mesto pripraviti. Potem spet pridem in vas bom k sebi vzel, da boste tudi vi tam, kjer sem jez. Pot pa veste.“ Tedaj mu Tomaž reče: „Gospod, kako moremo pot vediti?“ Jezus odgovori: „Jez sem pot, in resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugači, kakor po meni. Ker pa tje grem, bom Očeta prosil, in vam bo družega Tolažnika dal, da pri vas ostane vekomaj, Duha resnice. Ta Tolažnik, sveti Duh, vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, kar koli sem vam jez govoril. Mir vam zapustim, svoj mir vam dam: ne kakor ga svet daje, vam ga jez dam. Ne bom več veliko z vami govoril; pride namreč vojvoda tega sveta. Pri meni bi sicer nič ne imel, ako bi jez ne hotel; svet naj pa spozná, da Očeta ljubim in tako delam, kakor mi je Oče zapovedal. Vstanite in pojdimo od tod.“ — Ko je bil Jezus to izrekel, so zahvalno pesem izpeli in šli proti oljski gôri.

* * *

† Po poti jim je Jezus dalje govoril: „Jez sem prava vinska terta, moj Oče pa je vinogradnik. Vsako terto, koja v meni ne rodi sadú, bo odrezal; vsako pa, koja rodi sad, bo otrebil, da več sadú rodi. Ostanite v meni, in tudi jez bom v vas ostal. Kdor ostane v meni, in jez v njem, on rodi veliko sadú. Kakor mladika ne more roditi sadú sama od sebe, ako ne ostane na terti: tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete;

ker brez mene ne morete nič storiti. Kdor ne ostane v meni, bode odrezan in usahnil, kakor mladika, ki se pobere, v ogenj verže in zgori.“

* * *

† Potlej je Jezus proti nebu pogledal in rekel: „Oče, ura je prišla! Poveličal sem te na zemlji: dokončal sem delo, katero si mi dal. In zdaj ti, Oče, mene poveličaj z veličastvom, katero sem pri tebi imel, preden je bil svet. Tvoje imé sem razodel ljudém, katere si mi dal. Spoznali so, da sem od tebe izšel, in verovali, da si me ti poslal. Tedaj prosim zanje, sveti Oče, vari jih hudega. Posveti jih: zakaj kakor si ti mene na svet poslal, tako sem tudi jez nje poslal po svetu. Pa ne prosim samó za njé, ampak tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi v mene vérovali, da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni, in jez v tebi. Oče! hočem, da bodo tisti, katere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jez, da vidijo moje veličastvo, katero si mi dal; ker si me ljubil pred začetkom svetá.“

67. Jezus na Oljski gori.

Jezus je šel zdaj s svojimi aposteljni čez potok Cedron na Oljsko goro. Stopili so na vert neke pristave, kateri se je Getzemane reklo *). Pri vhodu Jezus apostelnom reče: „Sédite tukaj, da grem tje, in molim!“ Le Petra, Jakopa in Janeza je seboj vzel in ž njimi šel bolj na vert. Zdaj je začel žalosten in otožen prihajati, tresti se in trepetati; toraj reče: „Moja duša je žalostna do smerti! Ostanite tukaj, in čujte in molite z menoj.“ Na to se za lučaj daleč od njih odtegne, pade na svoj obraz, in moli, rekoč: „Moj Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelih od mene: ali vendar ne, kakor jez hočem, ampak kakor ti!“

Po ti molitvi Jezus vstane, in se verne k svojim trem apostelnom; oni pa so spali od žalosti. Toraj jih zbudi in Petru reče: „Simon, ali spiš? Tedaj niste mogli eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo! Duh je sicer voljan, mesó pa slabo.“ — Potem gre vdrugič, in moli: „Moj Oče! ako ne more ta kelih mimo iti, kakor da ga pijem, naj se

*) Glej obris Jeruzalemskega mesta na zemljovidu.

zgodí tvoja volja!“ Čez nekoliko časa se spet k učencom verne, in jih zopet spéče najde. — Zopet jih popustí in moli vtretjič ravno s tistimi besedami. Tedaj ga smertne težave obidejo, in njegov pot je bil kakor kervave kaplje, ki so padale na tla. On pa še dalje in preserčneje moli. Kar se mu prikaže angel z nebes, in ga je poterdil.

Na to se k učencom verne ter jim reče: „Spite zdaj in počivajte! Približala se je ura, in Sin človekov bo izdan grešnikom v roke. — Vstanite! pojdimo! Glej ta, ki me bo izdal, je blizu.“

68. Jezus vjet.

Ko je Jezus še govoril, pride Judež, in ž njim velika množica s svetili, baklami, z meči in kolmi. Judež jim je bil poprej znamenje dal, rekoč: „Kterega bom kušnil, tisti je; njega primite.“ Ko je tedaj ugledal Jezusa, hitro k njemu stopi in reče: „Zdrav bodi učenik!“

in ga je kušnil. Jezus mu odgovorí: „Priatelj, čemu si prišel? Judež s kuševanjem izdajaš Sinu človekovega.“ — Na to Jezus stopi pred derhál in jo vpraša: „Kogá išete.“ Oni mu odgovoré: „Jezusa Nazarenskega.“ Jezus jim reče: „Jez sem!“ Pri té besedi vsi odstopijo in kakor bi jih bila strela udarila, na zemljo popadajo. Ko so od strahú zopet k sebi prišli, jih Jezus drugič vpraša: „Koga išete?“ Odgovoré mu: „Jezusa Nazarenskega!“ Jezus pravi: „Povedal sem vam, da sem jez: ako tedaj mene išete, pustite te (moje učence) iti! — Tedaj so pristopili, in so ga prijeli.

* * Ko učenci to vidijo, rekó: „Ali naj z mečem mahnemo.“ In Peter res potegne meč in mahne po hlapcu vélikega duhovna, kteremu je bilo ime Malh, tér mu desno uhó odseka. Ali Jezus Petru reče: „Vtakni meč v nožnico! Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, in bi mi poslal več ko dvanajst legijonov angelov? Kako bi se tedaj dopolnila pisma?“ Potem se dotakne hlapčevega ušesa in mu ga zaceli. Potlej je Jezus radovoljno roke podal, in se dal zvezati. Takrat so ga vsi učenci zapustili in so zbežali. Le Peter in Janez sta šla od daleč za njim.

69. Jezus pred Anom in Kajfežem.

* * Derhal je Jezusa najpoprej peljala k Anu, kteri je bil prej to leto véliki duhoven in tast tedanjega vélikega duhovna Kajfeža. Ana ga je vprašal za njegove učence in njegov nauk. Jezus mu je ves pohleven odgovoril: „Jez sem očitno govoril in učil; vprašaj tiste, kteri so me slišali.“ Zavaljo teh besedí ga eden izmed hlapcov s pestjo za uhó udari, rekoč: „Ali tako odgovarjaš vélikemu duhovnu?“ Jezus mu ljubeznjivo odgovorí: „Ako sem hudo govoril, spričaj; ako sem pa prav govoril, kaj me biješ?“

* * Ana je poslal Jezusa zvezanega k Kajfežu, kjer so bili že zbrani pismarji in starašini ljudstva. Zborni možje bi bili radi našli kaj nad Jezusom, da bi ga bili mogli k smerti obsoditi. Toda niso mogli. Sicer so bili veliko krivih prič podkupili, da bi bile krivo pričale zoper njega. Toda njih pričevanje se ni ujemalo. Poslednjič pridete dve krivi priči, in ste rekli: „Ta je govoril: Jez morem podreti tempelj Božji, pa ga v treh dneh zopet sezidati.“ Ali tudi njuno pričevanje je bilo različno v več rečeh. — Zdaj véliki duhoven vstane, stopi na sredo, in Jezusu reče: „Ali nič ne odgovoriš

na to, kar ti pričujejo zoper tebe?“ Jezus je pa molčal. — Zopet mu véliki duhoven reče: „Rotím te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin Božji?“ — Na to mu Jezus slovesno in resnobno reče: „Jez sem!“ — „Povem vam pa: posehmal boste vidili Sinú človekovega sedeti na desnici moči Božje, in iti v oblakih nebá.“ Tedaj véliki duhoven svoja oblačila razterga in pravi: „Kaj potrebujemo še prič? Saj ste sami slišali, da je Boga preklinjal; kaj se vam zdí?“ In vsi zavpijejo: „Smerti je vreden!“

70. Peter Jezusa zatají. Judež obupa.

* * Peter in Janez sta šla od daleč za Jezusom na dvoriše vélicegega duhovna. Sredi na dvoriši so bili vojšaki in hlapci zakurili, in so se grelí okrog ognja, ker je bila merzla noč. Peter je bil k njim sédel, da bi vidil, kako se bo z Jezusom izteklo. Tedaj pride vratarica, ugleda Petra in reče: „Tudi ti si bil z Jezusom, Nazarenčanom.“ Peter se je ustrašil in je pred vsemi tajíl, rekoč: „Jez ne, saj ga še ne poznam.“ In petelin prvič zapôje. Kmalí potem hlapec na Petra kazaje reče: „Tudi ta je eden izmed učencov.“ Peter je spet tajíl in prisegal rekoč: „Jez ne poznam tega človeka.“ Čez nekoliko časa pridejo drugi, in pravijo: „Resnično, tudi ti si eden izmed tistih; Galilejec si; tvoj jezik te razodeva.“ Peter pa je začel spet rotiti se in prisegati: „Ne poznam tega človeka.“ — In pri té priči petelin vdrugič zapôje. — Gospod pa se je ozerl in je pogledal Petra. Ta pogled Petra presune, in spomnil se je Gospodovega prerokovanja: „Še to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.“ — Ves skesán je šel iz dvoriša, in se je bridko jokál.

* * Vojaki in sodni hlapci so Jezusu čez noč kar so mogli, hudega delali. Nekteri so mu v obraz pljevali, nekteri so mu oči zakrivali in ga v obraz in za uhó s pestmí bili, ter ga vpraševali, rekoč: „Prerokuj nam, Kristus, kdo te je udaril?“ In še več hudega so ž njim počenjali, in preklinjali ga.

* * Ko se je dan storil, je véliki zbor še enkrat sešel se in vnovič izrekel nad Jezusom smertno sodbo. Ko je Judež to slišal, se je kesal svojega hudičevega djanja. Nazaj je prinesel trideset srebernikov vélikim duhovnom in starašinom, in jim rekel: „Grešíl sem, ker sem izdal nedolžno krí!“ Oni pa so mu odgovorili: „Kaj to nam mar? Ti glej!“ In vergel je od sebe srebernike v tempelj, je šel in se v obupnosti z vervjó obesil.

71. Jezus pred Pilatom in Herodom.

* * Vélíki judovski zbor je smel sicer k smerti obsoditi, vendar pa sklenjene sodbe ne spolniti. Toraj so veliki duhovni in starašini Jezusa peljali zvezanega pred sodno hišo deželnega poglavarja Poncija Pilata. — Pilat je toraj prišel iz sodne hiše, in je stopil na zvišano mesto, da bi slišal njih tožbo. Toraj jih vpraša: „Kakšno tožbo imate zoper tega človeka?“ Odgovoré mu: „Tega smo našli, da zapeljuje naš narod in da brani cesarju davke dajati, ker pravi, da je Kristus, kralj. Ko bi ne bil hudodelnik, bi ti ga ne bili izdali.“ Pilat je tedaj šel v sodno hišo, je k sebi poklical Jezusa, in vprašal: „Ali si ti kralj judovski?“ Jezus odgovorí: „Kralj sem: pa moje kraljestvo ni od tega svetá.“ Na to je Pilat šel k vélikim duhovnom in starašinom, in jim reče: „Jez ne najdem nobene krivice nad tem človekom.“ Oni pa so še bolj silili in vpili rekoč: „Ljudstvo šunta, ker uči po vsi Judeji začénši od Galileje do sem.“ Jezus ni odgovoril na nobeno tožbo. Toraj mu reče: „Ali ne slišis, koliko pričajo zoper tebe?“ Jezus tudi zdaj molčí, tako da se deželni poglavar silno čudi.

* * Ko je pa Pilat slišal Galilejo imenovati, vprašal je, če je Jezus Galilejec. In ko je zvedil, da je izpod Herodove oblasti, poslal ga je k Herodu, ki je bil tiste dni tudi v Jeruzalemu zavoljo praznika. Herod se je zeló veselil, Jezusa poznati, ker je upal, da bo vpričo njega kak čudež storil. Opraševal ga je z mnogimi besedami; ali Jezus mu ni odgovoril na nobeno vprašanje. Tedaj ga je Herod s svojimi dvorniki zasramoval; in da ga še bolj oponašajo, reče obleči ga v belo kraljevo oblačilo in ga takó k Pilatu nazaj pošlje.

72. Jezus bičan, s ternjem kronan in k smerti obsojen.

* * Pilat je dobro vedil, da so véliki dohovni in starašini Jezusa le iz nevošljivosti v sodbo izdali. — Bila je navada, da je poglavar o veliki noči ljudstvu izpustil enega jetnika, za kterega so prosili. Takrat je bil v ječi velik hudodolnik, Barába po imenu. Njega zraven Jezusa postavi in zbranemu ljudstvu reče: „Kterega hočete, da vam ga izpustím? Barába ali Jezusa?“ — Pilat je za gotovo menil, da bodo za Jezusa prosili. Ali véliki duhovni in starašini so ljudstvo podšuntali, in vsa derhal v en glas vpije: „Preč s tem, izpústi nam Barába?“ Pilat jim reče: „Kaj tedaj naj storím z Jezusom, ki je imenovan Kristus?“ In vsi zavpijejo: „Križaj ga, križaj ga!“ Pilat jim odgovorí: „Kaj pa je hudega storil? Nič smerti vrednega nad njim ne

najdem; pretepel ga bom tedaj in spustil.“ Na to ukaže Jezusa v sodno hišo peljati.

Vojaški hlapci mahoma vso trumo skličejo, Jezusa pa slečejo, ga privežejo k stebru, in ga neusmiljeno bičajo. Potem mu v zasmeh škerlatast plajš ogernejo, ternjevo krono spletejo in mu jo pritisnejo na glavo. V desnico mu dajo terst; poklekujajo pred njega, in ga zasramujejo, rekoč: „Zdrav bodi, kralj judovski!“ Drugi vanj pljujejo, ga s pestmi za uho bijejo, mu terst iz roke jemljejo, in ga tolčejo po glavi, da se mu ternje še bolj v čelo in v sence vdira.

KIEWEL. sc.

* * Ker je bil Jezus tako strašno raztepen, je Pilat menil, da bo sam pogled Jude ganil in k usmiljenju nagnil. Toraj reče Jezusa pred ljudstvo pripeljati, in jim ga pokaže z milimi besedami: „Glejte, človek!“ Ali divja derhal z enim glasom zavpije: „Križaj, križaj ga!“ Veliki duhovni in starašini pa Pilatu pravijo: „Ako tega izpustiš, nisi cesarjev prijatelj; zakaj vsak, ki se kralja dela, cesarju se ustavlja.“ Tedaj se Pilat ustraši. In vzel je vode, in si je vpricho ljudstva roke umil, rekoč: „Jez sem nedolžen nad kervjó tega pravičnega; vi

glejte!“ Vse ljudstvo odgovori in reče: „Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke!“ Tedaj jim je Pilat izpustil Baraba; Jezusa pa je izdal njih volji, naj bo križan.

73. Jezus težki križ nese. Jezus križan.

Vojšaki so zdaj Jezusa vzeli, mu slekli škerlatasti plajš, so ga oblekli v njegovo oblačilo in mu naložili križ na ramo. S tem težkim bremenom obloženega peljejo po Jeruzalemskih ulicah na morišče, ki se je imenovalo Kalvarija (mesto mertvaških glav), po hebrejsko pa Golgota. Z njim so tudi peljali dva razbojnika in ubijavca, da bi bila križana. Jezus večkrat pod težkim križem pade. Gredé so dobili nekega človeka iz Cirenje, Simona po imenu, in vojaški hlapci so ga primorali, da je pomagal Jezusu križ nesti.

* * Med veliko množico ljudi, ktera je šla za Jezusom, bilo je tudi nekaj pobožnih žen, ki so ga milovale in objokovale. Jezus se k njim oberne in jim reče: „Hčere Jeruzalemske, nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci! Ker glejte, prišli bodo dnevi, ob katerih porekó: Gore, padite na nas! hribi, pokrite nas! Če namreč nad suróvim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim.“

Okoli devete ure je prišel Jezus na goro Kalvarijo. Vojšaki mu ponudijo vina z miro in žolčem zmešanega; Jezus ga pa ni hotel piti. Potlej mu oblačilo z života potegnejo, in ga na križ pribijejo. Z njim so križali tudi dva razbojnika, enega na desni, enega pa na levi strani.

* * Tako je tedaj Sin Božji visel, nad med nebom in zemljo; in njegova kri je na zemljo tekla. Edino njegovo lastnino, njegova oblačila, so vojšaki razdelili med se; za njegovo suknjo pa, ker je bila brez šiva, so vadjali.

74. Jezus govori sedem poslednjih besedi in umerje.

* Veliko ljudi je okoli križa stalo. Mimo gredoči pa so Jezusa preklinjali, z glavami majali, in rekli: „Dà te, kako tempelj Božji podiraš, in ga v treh dneh zopet sezidavaš, pomagaj sam sebi!“ — Ako si Sin Božji, stopi s križa.“ — Ravno tako so ga zasramovali véliki duhovni s pismarji in starašini vred in so rekli: „Drugim je pomagal, sam sebi ne

more pomagati. Ako je izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa, in verujemo vanj.“ — Jezus pa je molil rekoč: „Oče, odpústi jim, saj ne vedó, kaj delajo!“

* Tudi eden razbojnikov, ki sta ž njim viséla, ga je preklinjal, rekoč: „Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama!“ Drugi pa ga je svaril in rekel: „Ali se tudi ne bojiš Bogá, ker si v ravno tistem obsojenji. Midva po zasluženji svojih hudobnih del prejemava, ta pa ni nič hudega storil.“ Na to se k Jezusu oberne, ter ga prosi, rekoč: „Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo!“ Jezus mu odgovori: „Resnično, ti povém, še danes boš z menoj v raji!“

Zraven Jezusovega križa je stala Jezusova mati, ki je naj bridkejšje bolečine terpela v svojem sercu, in njegov preljubi učenec Janez. Ko ju Jezus ugleda, svoji materi reče: „Glej, tvoj sin!“ Janezu pa: „Glej, tvoja mati!“ In od tiste ure je Janez Mater Božjo k sebi vzel.

* Okoli poldne je solnce otemnelo, in tema je bila po vsi zemlji tri ure — do treh popoldne. Jezus ves čas molčí, dasiravno je bil v neznanih smertnih težavah. Da kelih terpljenja izpije do dna, ga je še celó njegov nebeški Oče zapustil

s svojo notranjo tolažbo. Tako je Jezusovo terpljenje do verha priklopelo, toraj na ves glas zavpije: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!“

Čez nekoliko časa Jezus reče: „Žejen sem.“ Eden izmed vojšakov berž vzame gobo, jo s kisom napoji in jo Jezusu na terstu k ustom pomoli. Jezus vzame nekoliko kapljic na jezik, in reče: „Dopolnjeno je!“

Potlej na glas zavpije! „Oče, v tvoje roke zročam svojo dušo!“ In ko je te besede izgovoril, je nagnil svojo glavo in je dušo iz sebe dal.

* * In glej! zagrinjalo v tempeljnu se preterga na dvoje od verha do tal; zemlja se trese, skale pokajo, grobi se odpirajo; in veliko mrtvih svetnikov se je obudilo in se v Jeruzalem prikazalo. Strah in groza prevzame stotnike in vojšake, ki so Jezusa varovali. „Resnično“, so rekli, „ta je bil Sin Božji.“ Tudi pričujoče ljudstvo trepetaje na persi terka in se molcé razide, in domu verne v Jeruzalem.

75. Jezus v grob položen.

* Judje so prosili Pilata, naj bi se križanim kosti polomile, in se sneli, da bi trupla velikonočno soboto na križih ne

ostala. Vojšaki so tedaj prišli, in so hudodelnikoma kosti sterli. Ko so pa do Jezusa prišli, so vidili, da je že mertev, in mu niso kosti zlomili. Da bi se pa vendar prepričali njegove smerti, mu je eden izmed vojšakov s sulico stran prebodel, in pri té priči je tekla kri in voda iz nje.

Skriven učenec Jezusov je bil tudi Jožef iz Arimateje, bogat in imeniten svetovavec. Kadar se je bil večer storil, je serčan šel k Pilatu in ga prosil, da bi mu dal Jezusovo teló. Pilat mu ga je dal. Jožef in Nikodem sta tedaj snela Jezusovo teló s križa, in ga zavila v tančico z dišavami vred. Jožef je blizu tistega kraja, kjer je bil Jezus križan, imel vert, na vertu pa je bil nov iz skale izsekan grob. Vanj sta tedaj položila Jezusa. K durim grobovim pa sta zavalila velik kamen.

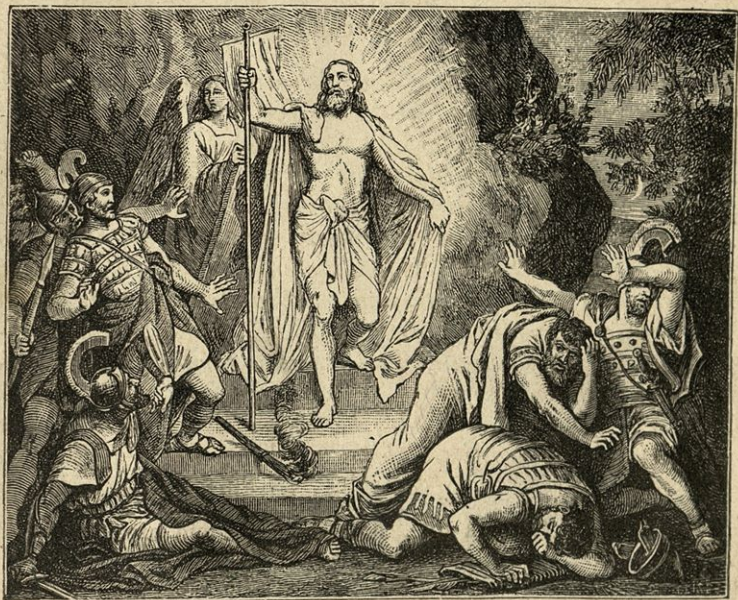
* * Drugi dan so se zbrali véliki duhovni in farizeji pri Pilatu, in so rekli: „Gospod, pomnimo, da je ta zapeljivec, ko je bil še živ, rekel: Čez tri dni bom vstal! Ukaži tedaj grob obvarovati do tretjega dné, da kje ne pridejo njegovi učenci, in ga ne ukradejo, in ljudstvu ne rekó: Od mertvih je vstal!“ In Pilat jim je stražo dal. Postavili so jo pred grob. Kamen pa so zapečatili.

Jezusovo poveličanje.

76. Jezusovo vstajenje.

Jutro tretjega dne je napočilo. Kar je velik potres vstal. Angel Gospodov je prišel z nebes, in kamen spred groba odvalil in nanj sédel. Njegovo obličje je bilo svetlo kakor blisk in njegovo oblačilo belo kakor sneg. In Jezus vstane iz groba živ in častitljiv. Varhi se stresejo in kakor mertvi na tla popadajo. Ko so se spet zavedili, so vstali in v mesto bežali.

* * Poprej ta večer so bile pobožne žene dišav kupile, da bi Jezusa mazale. Zjutraj pa so šle k grobu, ko je solnce izhajalo. Gredé so med seboj žalostno govorile: „Kdo nam bo odvalil kamen od duri groba?“ Ko so se grobu bližale, so vidile, da je kamen že odvaljen. Šle so v grob, in niso več našle telesa Gospodovega. Zavolj tega so bile silno žalostne. Kar zagledajo dva angela v svetlih oblačilih, in ostermé. Angel na desni strani pa jim reče: „Nikar se ne ustrašite! Jezusa išete,

Nazarenskega — križanega; vstal je in ga ni tukaj. Pojdite, in povejte njegovim učencom, zlasti Petru!" In s strahom in z veseljem so teklo povedat njegovim učencom.

77. Jezus se Mariji Magdaleni in Petru prikaže.

* Pri ženah je bila tudi Marija Magdalena. Ona ni bila šla v grob. Marveč je, ko vidi kamen odvaljen, tekla v mesto, učencom to povedat. Potem se je zopet k grobu vernila, in je šla jokaje vanj. In glej, tudi ona je zagledala dva angela, ktera sta ji rekla: „Žena, kaj jokaš?“ Ona je odgovorila: „Mojega Gospoda so vzeli, pa ne vem, kam so ga položili.“ Ko se oberne, je Jezus stal pred njo. Menila je pa, da je vertnar; toraj mu reče: „Gospod, ako si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil.“ Jezus pa jo z znanim glasom nagovori, rekoč: „Marija!“ Ona se ozre, ga spozná, in reče: „Učenik!“ Jezus ji pa reče: „Pojdi k mojim bratom, in povej jim: Grem k svojemu Očetu in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in k vašemu Bogu.“ In zginil je spred njenih oči. — Ta dan se je Jezus tudi Simonu Petru prikazal.

78. Jezus se prikaže učencoma na poti v Emavs.

Tisti dan popoldne sta šla dva izmed Jezusovih učencov v terg Emavs, ki je bil dve uri od Jeruzalema. Po poti sta se pogovarjala od vsega, kar se je bilo poslednje dni v Jeruzalemu zgodilo. Kar se jima Jezus pridruži v podobi tujca; in ga nista spoznala. Rekel jima je: „Kakšni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj, in kaj sta tako žalostna?“ Eden, kateremu je bilo ime Kleofa, mu odgovori: „Ali si ti sam tujec v Jeruzalemu, da ne veš, kaj se je zgodilo v njem te dni?“ Potlej sta mu pripovedovala, da so upali, da bo Jezus Izrael rešil, da je bil pa k smerti obsojen in križan. On jima pa odgovori: „O vi nespametni, — kdaj boste vender verovali, kar so govorili preroki. Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to terpel, in tako v svojo čast šel!“ In začel je od Mojzesa in vseh prerokov, ter jima je razlagal, kar je od njega po vseh pismih. Med temi pogovori so se približali tergu; Jezus se je delal, kakor da bi hotel dalje iti. Ona sta ga pa silila rekoč: „Ostani z nama, ker se mračí, in

se je dan že nagnil.“ Tedaj je šel z njima noter, in je z njima k mizi sédel. Na to vzame kruh, ga posveti, zlomi in njima podá. Zdaj so se jima oči odperle, in spoznala sta ga. On pa jima zgine spred očí. Ko sta se od veselega stermenja zavedila, sta rekla med seboj: „Ali ni bilo najno serce goreče v nama, ko je po poti govoril, in nama pisma razkladal?“

Vstala sta, in se še tisto uro vernila v Jeruzalem, ter sta pripovedovala, kaj se jima je bilo na poti zgodilo; in kako sta ga po lomljenji kruha spoznala. Aposteljní so bili tisti večer v Jeruzalemu zbrani v neki hiši pri zaklenjenih durih iz strahú pred Judi. Z veseljem so poslušali, kar sta jima učenca pravila; so jima pa tudi oni povedali, da se je bil Jezus tudi Petru prikazal.

79. Jezus se vsem aposteljnom prikaže in zakrament svete pokore postavi.

Ko so bili aposteljní še v hiši v Jeruzalemu zbrani in so se pogovarjali med seboj, je prišel Jezus pri zaklenjenih vratih k njim in jim je rekel: „Mir vam bodi; jez sem, ne bojte se!“ Prestrašili so se bili namreč in zbali, ker so menili, da duhá vidijo. On jim toraj reče: „Poglejte moje roke in moje noge, da sem jez sam; potipajte in poglejte! saj duh nima mesá in kosti, kakor vidite, da jih jez imam.“ Ko je bil to rekel, jim je pokazal roke, noge in stran. Ko pa še niso verovali od veselja, jim je rekel: „Imate li kaj jesti tukaj?“ In ponudili so mu kos pečene ribe in sat medú. V pričo njih je jedel, ostanke pa njim nazaj dal. Potlej jim zopet reče: „Mir vam bodi! Kakor je oče mene poslal, tudi jez vas pošljem.“ Ko je bil to izrekel, je v nje dihnil in jim rekel: „Prejmite svetega Duha! Kterim boste grehe odpustili, so jim odpušeni; in katerim jih boste zaderžali, so jim zaderžani.“

* * Tomaža pa takrat ni bilo pri njih. Drugi aposteljní so mu, ko pride, povedali: „Gospoda smo vidili.“ On pa ni hotel verjeti, toraj reče: „Ako ne vidim na njegovih rokah

znamenj žeblicev, in ne denem svojega persta v rane žeblicev in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.“ — Čez osem dni so bili apostelnj spet v tisti hiši zbrani, in tudi Tomaž ž njimi. In zopet Jezus pride pri zaklenjenih vratih k njim, stoji sredi med njimi in reče: „Mir vam bodi!“ Potlej Tomažu reče: „Poglej moje roke in vlóži svoje perste semkaj; podaj semkaj tudi svojo roko, in polóži jo v mojo stran, in ne bodi neveren, ampak veren!“ Tomaž Jezusu k nogam pade in reče: „Moj Gospod, in moj Bog!“ Jezus pa mu pravi: „Ker se mi vidil, Tomaž, si veroval; blagor njim, kateri niso vidili pa so verovali.“

80. Jezus izročí Petru naj višo pastirsko službo.

* * Učenci so se iz Jeruzalema podali v Galilejo, kakor jim je bil Jezus rekel. Ondi se jim je bil prikazal pri tiberijskem morji, jim je blagoslovil ribji lov, in je jedel ž njimi. Ko so odjedli, Jezus Simona Petra vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš, bolj, kakor ti le?“ Peter mu odgovori: „To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim.“ Na to mu Jezus reče: „Pasi moja jagnjeta!“ — Vdrugo ga Jezus vpraša: „Símon, Jonov sin, ali me ljubiš?“ Peter odgovori: „To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim.“ Jezus mu zopet reče: „Pasi moja

jagnjeta!“ — Še v tretje Jezus Petra vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš!“ Peter je bil žalosten, da ga v tretje vpraša, in reče: „Gospod, ti vse veš, ti tudi veš, da te ljubim.“ In Jezus mu reče: „Pasi moje ovce! — Resnično, resnično, ti povém: Dokler si bil mlad, si se sam opasoval, in si šel kamor si hotel; kadar boš pa star, boš svoje roke raztegnil, in drugi te bo opasal, in te popelje, kamor ti nočeš.“ To je pa Jezus rekel, da je na znanje dal, s kakšno smertjo bo Peter Bogá poveljčal.

* Potlej so šli enajsteri na goro, kamor jim je bil Jezus ukazal. Ž njimi je šlo tudi več od petsto učencov. In Jezus se je vsem prikazal. Ko so ga ugledali, so popadali na obraz ter so ga molili, potem so se pa veselili v Jeruzalem vernili.

81. Jezus obljubi svetega Duha; — drugič razpošlje apostelne; in gré v nebesa.

* * Jezus se je bil svojim učencem še večkrat prikazal, in je ž njimi govoril od Božjega kraljestva, t. j. pripovedal jim je vse, kar je bilo treba, da so ustanovili in vladali njegovo cérkev.

Štirideseti dan po svojem vstajenji se je v Jeruzalemu vsem apostelnom poslednjič prikazal. Ukazal jim je v Jeruzalemu ostati, dokler jim ne pošlje svetega Duha. „Čez malo dní,“ — jim reče, — „bo sveti Duh nad vas prišel, in prejeli boste od njega moč, da boste od mene pričanje dajali v Jeruzalemu, po vsi Judeji in od kraja do kraja zemlje.“

Ko je to izgovoril, jih je peljal na Oljsko goro. In tu jim reče: Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji; toraj pojdite, in učite vse narode, in keršujte jih v imenu Očeta, in Sina in svetega Duhá. Učite jih spolnovati vse, kar koli sem vam zapovedal. In glejte, jez sem z vami vse dni do konca svetá.“

* * „Kdor veruje in bo keršen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen. Ktéri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili; kače prijemali; in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi.“

Ko je Jezus to izgovoril, je roke vzdignil, ter jih blagoslovil. Dokler jih je pa še blagoslavjal, se je spred njih vpričo njih vzdignil in šel v nebesa in se usedel na desnico Božjo.

* * Učenci so stermeli in žalostni gledali za njim; in tudi še potem, ko ga je bil svilál oblak odmaknil njih očém. Kar se jim dva angela v belih oblačilih prikažeta, in jim rečeta: „Možje Galilejci! kaj stojite in gledate v nebó? Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebó, bo zopet ravno takó prišel, kakor ste ga vidili iti v nebó!“ Pri teh besedah aposteljni pokleknejo in Jezusa molijo. Potlej se pa veseli vernejo v Jerusalem in Bogá časté in hvalijo.

* Še veliko družega je Jezus storil, kar v evangelijih ni zapisano; in ko bi se vse na drobno popisalo, pravi sveti Janez, bi na ves svet ne šle bukve, ktere bi bilo treba pisati. Ta pa je zapisano, da verujemo, da je Jezus Sin Božji, in da po veri večno življenje dosežemo v njegovem imenu.

Drugi oddelek.

Zgodbe aposteljnov in perve svete cérkve.

82. Matija izvoljen v aposteljstvo. Prihod svetega Duhá.

* Aposteljni so se z Oljske gore vernili v Jeruzalem. Ondi so se podali v zgornjo izbo neke hiše, kjer so se navadno zbirali, ter so z Marijo, Jezusovo materjo, in z več drugimi ženami in učenci deset dni v vedni molitvi pričakovali svetega Duhá. Enega tistih dni je Peter vstal in pričujočim oznanil, da je namesto Jude a, izdajavca, treba izvoliti novega aposteljna. Tedaj so molili in razsvetljenja z nebes prosili. In potem so izvolili pobo nega učenca, Matija po imenu; in bil je pri et enajsterim aposteljnem.

Deseti dan po Kristusovem vnebohodu je bil binkoštni praznik judovski. Tedaj so bili vsi aposteljni zbrani v neki hiši. Kar okoli devetih dopoldne pri um  z neba velik šum kakor pihanje silnega pi a, in napolni vso hišo. Plameni v podobi ognjenih jezikov se prikažejo vsakemu nad glavo. Vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom: in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih.

* * Bili so tačas Judje iz vseh narodov prišli zavoljo binko nega praznika v Jeruzalem. Ko zaslišijo v iki šum, steče se jih velika množica od vseh strani pred hišo, kjer so bili aposteljni. Zavzeli so se in stermeli, ker jih je vsak slišal v svojem lastnem jeziku govoriti. „Glejte“ — so rekli, — „niso li vsi ti, kateri govor e, Galilejci? In kako je to, da jih slišimo govoriti vsak svoj jezik, v, katerem smo rojeni? Kaj hoče to biti? Drugi pa so se posmehovali in rekli: „Ti so sladkega vina polni.“

* * Tedaj Peter z drugimi aposteljni iz hiše stopi, svoj glas povzdigne in jim reče: „Mo  e Judje in vsi, ki prebivate v Jeruzalemu, zaslišite moje besede! Ti niso pijani, kakor vi menite; ampak spolnilo se je, kar je  e zdavnaj prerok Joel govoril: Zgodilo se bo poslednje dni, reče Gospod, in izlil bom svojega Duhá na vse mes . Mo  e Izraelci, poslušajte te besede: Jezusa Nazarenskega, kteremu je Bog med nami spri evanja dal z deli, čudeži in znamenji, ste po rokah krivi nikov na križ pribili in umorili. Njega je pa Bog častitljivega obudil. Mi vsi smo tega priče, in ko je povišan na desnico Bo  o, je nad nas izlil svetega Duhá, ktere a vidite in slišite. Prav gotovo tedaj

védi vsa Izraelova hiša, da je Bog Gospoda in Odrešenika vsemu svetu storil Jezusa, kterega ste vi križali.“

* * Te besede so jih globoko v serce zbudle. Veliko skesanih Petra in druge aposteljne vpraša: „Bratje, kaj nam je tedaj storiti?“ Peter jim odgovori: „Spokorite se, in daj se kerstiti slehern izmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpusenje svojih grehov, in prejeli boste dar svetega Duha.“ Na te besede se jih je še tist dan dalo kerstiti okoli tri travžent duš. In bili so stanovitni v nauku aposteljnov, in združeni pri lomljenji kruha (sveti maši) in v molitvah. Vsak dan so bili z enim duhom v tempeljnu, so Bogá hvalili in so bili prijetni vsemu ljudstvu. In Gospod je dan na dan množil število izvoljenih.

83, Peter ozdravi človeka hromega od rojstva. Peter in Janez pred vélikim zborom.

† Enega dné sta šla Peter in Janez v tempelj. Nekega možá, že čez štirideset let starega, ki je bil hrom, kar je bil na svetu, so nosili in ga posajali vsak dan pred tempeljnova vrata, da je ondi prosil vbogajmé nje, ki so hodili v tempelj. Tudi Petra in Janeza je vbogajmé prosil. Peter mu odgovori: „Srebrá in zlatá nimam; kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa Nazarenskega vstani in hodi!“ Potem ga prime za desnico ter ga vzdigne. Pri te priči je ubožec na noge skočil, je šel za njima v tempelj. se je sprehajal, poskakoval in Boga hvalil.

† Vse ljudstvo je stermelo in se zavzemalo, in tišalo za aposteljnomá. Ko Peter to vidi, začne govoriti, rekoč: „Možje Izraelci, kaj se čudite temu, ali kaj naji gledate, kakor da bi bila iz svoje moči, ali oblasti storila, da ta hodi? Bog naših očetov je poveličal svojega Sina Jezusa, kterega ste ví umorili. Vera v njegovo imé je dala temu popolnoma zdravje vpričo vas vseh. In zdaj, bratje, vé, da ste iz nevednosti Svetega in Pravičnega umorili. Spokorite in spreobernite se toraj, da se izbrišejo vaši grehi.“ — Na te besede jih je veliko vérovalo in dalo se jih je kerstiti pet tavžent.

† Ko sta pa aposteljna ljudstvu še govorila, so tje prišli duhovni s tempeljnovo stražo, ju primejo in v ječo denejo. Drugo jutro so se zbrali véliki duhoven in starašini, so ukazali dva aposteljna pripeljati pred se in so ji vprašali: „V čigavi móči ali v čigavem imenu sta vidva to storila?“ Tedaj jim Peter odgovori: „Poglavarji ljudstva in starašini, poslušajte: Bôdi znano vsem vam in vsemu Izraelovemu ljudstvu; v imenu Gospoda našega, Jezusa Kristusa Nazarenskega, ki

ste ga ví križali, kterega je Bog obudil od mertvih, v tem stoji ta pred vami zdrav. Jezus je kamen, kterega ste zaverгли vi zidavci, on pa je postal vogelni kamen. In v nikomur družem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo imé pod nebom ni dano ljudém, v kterem bi mi mogli zveličani biti.“

† Sodniki ostermé nad Petrovo serčnostjo. In ker so tudi vidili ozdravljenega človeka zraven nju, nisu mogli nič reči zoper to. Ukažejo tedaj apostelnoma nekoliko iz zbora stopiti in se med seboj posvetujejo, rekoč: „Kaj nam je storiti s tema človekoma, zakaj znan je čudež, ki se je po njima zgodil, vsem Jeruzalemskim prebivavcom; očiten je, ne moremo ga tajiti. Da se pa dalje ne razglasí med ljudstvom, jima zapretímo, da naj več ne govorita od Jezusa nobenemu človeku.“ — Pokličejo ju teda zopet pred zbor, in jima zaterdijo, naj v Jezusovem imenu nikakor več ne govorita, in ne učita. Peter in Janez jim neprestrašena odgovorita: „Sodite, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati, kakor Bogá! Ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo vidili in slišali.“ Na to so jima sodniki še ostreje zažugali ter ju izpustili; zakaj iz strahu pred Judi si niso upali, jima kaj žalega storiti.

84. Ananija in Safira.

* Peter in Janez sta vérnim povedala, kaj se jima je bilo zgodilo. Tedaj so vsi skupaj glas zagnali k Bogu in rekli: „O Gospod, daj svojim služabnikom z vso vestjó govoriti tvojo besedo, in znamenja in čudeže delati v imenu tvojega svetega Sinu Jezusa.“ Ko so molili, se je potreslo mesto, na kterem so bili zbrani, in vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom, in so serčno govorili Božjo besedo. Množica vérnih je bila enega sercá in enega duhá. Ni ga bilo ubozega med njimi; zakaj kolikor je bilo gospodarjev, ki so imeli njive in hiše, so jih prodali in cenó apostelnom prinesli od tega, kar so prodali. Od tega premoženja so apostelni delili vsacemu, kolikor je bilo komu potreba.

* Med premožnimi je bil mož A n a n i j a po imenu; njegovi ženi pa je bilo imé S a f i r a. Oná sta prodala njivo. Nekaj cene sta skrivaj za se uderžala; drugi del pa je Ananija prinesel in k nogam apostelnom položil. Toda Peter mu je rekel: „Ananija! zakaj je skušal satan tvojo sercé, da si lagal svetemu Duhu, in prideržal nekoliko njivine cene? Ali bi ne bila njiva, ko bi jo bil obderžal, tebi ostala, in ali niso bili denarji v tvoji oblasti? Zakaj si sklenil to reč v svojem sercu? Nisi lagal ljudém, ampak Bogu!“ Ko je Ananija te besede zaslišal, je padel na tla, in pri té priči umerl. In velik strah je

obšel vse, ki so bili pričujoči. Nekteri mladenči, ki so bili vpričo, ga poberó, odnesó in pokopljejo.

* Čez kake tri ure se prigodí, da pride tudi Safira, ki še ni vedila, kaj se je bilo zgodilo. Peter ji reče: „Povej mi, žena, ali sta njivo za toliko prodala?“ Ona mu odgovori: „Prav za toliko!“ Peter pa ji pravi: „Zakaj sta se vendar pogovorila, skušati Duhá Gospodovega? Glej, tisti, ki so pokopali tvojega moža, so pred durmi, in tudi tebe ven ponesó.“ Pri té priči Safira Petru pred noge pade in izdihne svojo dušo. Mladenči noter stopijo, jo mertvo iznesó ter pokopljejo pri njenem možu. Velik strah in groza je obšla vse vérne in vse druge, kateri so to prigodbo slišali.

85. Vsi apostelnj in ječi. — Gamalielov svèt.

† Po apostelnjih, zlasti po svetem Petru, se je godilo veliko čudežev med ljudstvom. Bolnike so že kar na ceste nosili in na postelje in ležiša pokladali, da bi saj senca mimo gredočega Petra koga izmed njih obsenčila in bi bili rešeni svojih bolezni. Zavaljo tega je bilo dan na dan čedalje več vérnikov, možkih in ženskih, ki so verovali v Gospoda. Tedaj je véliki duhoven ukazal vseh dvanajst apostelnjov vjeti in v mestno ječo vreči. Ali angel Gospodov je ponoči odperl vrata v ječo, in jih je peljal iz nje, in rekel: „Idite v tempelj in govorite ljudstvu vse besede tega življenja!“ Ob zori tedaj gredó v tempelj in učé.

† Snide se pa véliki zbor in pošljejo po aposteljne v ječo. Služabniki pa rekó: „Ječo smo sicer našli z vso skerbijó zaperto, in varhe stoječe pred vratmi; ko smo pa odperli, nismo nikogar notri našli.“ Silno se prestraši véliki zbor, ko to zvé; kar pride nekdo, in jim pové, da apostelnj zopet učé v tempelju. Poglavar gré tedaj po nje, in jih pripelje brez sile; bali so se namreč ljudstva, da bi ne bili kamnani. Ko jih pred zbor pripeljejo, véliki duhoven reče: „Ali vam nismo ostro prepovedali, učiti v tem imenu? In glejte, napolnili ste ves Jeruzalem s svojim ukom, in hočete na nas pripraviti kri tega človeka.“ Peter jim v imenu vseh apostelnjov odgovori: „Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi! Bog naših očetov je obudil Jezusa, ki ste ga ví na les obesili in umorili; on ga je za poglavarja in zveličarja povišal, da dá Izraelu pokoro in odpušenje grehov.“ Ko to slišijo, so se nad apostelnj silno razserdili in so jih mislili umoriti. — Vstal je pa v zboru neki farizej, Gamaliel po imenu, učenik postave in častitljiv vsemu ljudstvu, in je ukazal apostelnjom odstopiti. Potem pa

reče: „Možjé Izraelci! dobro pomislite pri teh ljudéh, kaj hočete storiti. Odstopite od teh ljudi in pustite jih. Zakaj če je njih delo od ljudi, se bo razderlo; če je pa od Boga, ga ne bote mogli razdreti; in poslednjič se bo nad vami našlo, da se Bogu ustavljate.“ — In vsi so mu prav dali. Vendar so pa dali aposteljne pretepesti, in so jim zopet ostro prepovedali, naj nikakor ne govore v Jezusovem imena, ter so jih izpustili. — Aposteljni so pa šli veseli spred zbora, ker so bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje terpeti; in niso nehali v tempeljnu in po hišah vsak dan učiti in oznanovati Kristusa Jezusa.

86. Volitev dijakonov. Štefan, prvi mučenec.

* Število vérnih se je množilo, in aposteljni niso več utegnili z delitvijo milošnje pečati se. Tudi se je bilo prigodilo, da je bilo nekaj vdov z nemar pušanih pri vsakdanji delitvi. Toraj aposteljni vso množico učencov skličejo in rekó: „To ne gré, da bi mí opušali Božjó besedo, in mize oskerbovali. Ozrite se tedaj, bratje, po sedmih možéh izmed sebe, kateri imajo dobro spričevanje, kateri so polni svetega Duhá in modrosti, da jih postavimo čez to opravilo.“ To govorjenje je bilo vseč vsi množici; in izvolili so Štefana, možá polnega vere in svetega Duhá, in Filipa in še pet družih. Te so postavili pred aposteljne, kateri so nad njimi molili in na nje roke položili.

* * Štefan, poln milosti in moči, je delal čudeže in velika znamenja med ljudmi. Vstalo je pa nekaj judovskih modrijanov zoper njega, in so se ž njim prepirali. Ali njegovi modrosti in svetemu Duhu, ki je govoril, se niso mogli ubraniti. Osramoteni so se razserdili in so nadražili ljudstvo zoper njega, in so vkup priderli ter ga zgrabili in peljali v zbor. Najeli so tudi krivih prič, ki so rekle: „Ta človek ne neha govoriti preklinjavskih besedi zoper sveto mesto in postavo.“ Vsi, ki so sedeli v zboru, so jako nevoljni oči vpirali v Štefana; in vidili so njegovo obličje kakor obličje angelovo. — Štefan jim začne razlagati, kako prečudno in ljubeznjivo je Bog izraelsko ljudstvo vodil, in kako so se Izraelci vedno Bogu ustavljali in mu bili nepokorni, in sklene svoj govor s temi ostrimi besedami: „Terdovratni in neobrezani na sercih in ušesih! Vi se vedno svetemu Duhu ustavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi. Oni so preganjali in morili preroke, ki so napovedali prihod odrešenikov; vi pa ste njega samega izdali in umorili!“

* * Kadar so pa to slišali, so se togotili, in zoper njega z zobmi škripali. On pa, poln svetega Duhá, se v nebo ozre,

ugleda veličastvo Božje, in reče: „Glejte, vidim nebesa odprta, in Sinú človekovega stati na desnici Božji.“ Tedaj zavpijejo na ves glas, zatisnejo si ušesa, in vsi kmali nanj planejo, ga iz mesta vlečejo, da ga bodo kamnali. Na moriši si oblačila slečejo, in jih položé k nogam mladenču, kateremu je bilo imé Savel. Na to Štefana obstopijo in ga s kamenjem pobijajo. Štefan pan moli, rekoč: „Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“ Potem poklekne in na ves glas zavpije, rekoč: „Gospod, neprištevaj jim tega greha.“ In ko je to izrekel, je zaspal v Gospodu.

87. Sveta birma. Dvornik iz Zamorskega.

* Po Štefanovi smerti so počeli v Jeruzalemu vérne strašno preganjati. Zlasti je Savel hudo divjal zoper církev Božjo. Po hišah je hodil in vlačil možé in žene in jih v ječo izdajal. Veliko učencov je toraj bežalo iz Jeruzalema, so se po vsi Judeji in Samariji razkropili, in povsod Jezusa Kristusa oznanovali. — Dijakon Filip je šel v mesto Samarijo, in je ondi oznanoval Kristusa. Tudi veliko mertvoudnih in kruljevih, hromih in obsedenih je ozdravil. Veliko veselje je bilo zavoljo tega po mestu med prebivavci; veliko jih je tudi verovalo in so se dali kerstiti. Ko so aposteljni to v Jeruzalem zvedili, so poslali Petra in Janeza v Samarijo. Aposteljna prideta v Samarijo in

molita za nje, da bi prejeli svetega Duhá. Na to nad nje roke pokladata, in prejeli so svetega Duhá.

† Potem ko sta Peter in Janez po veliko samarijskih krajih evangeli oznanovala, sta se spet v Jeruzalem vernila. Filipu pa se je angel Gospodov prikazal, in mu rekel: „Vstani in pojdi iproti jugu na cesto, ki derží iz Jeruzalema v Gazo.“ Filip vstane pa gré. In glej, mož iz Etijopije, dvornik etijopske kraljice Kandace, ki je bil prišel mólit v Jeruzalem, pelje se domú po cesti in sedé na vozu preroka Izaija bere. Duh Boží reče Filipu: „Pristopi in pridruži se temu vozu.“ Filip priteče in sliši moža brati besede: „Kakor ovca je bil na zákolj peljan; in kakor je jagnje brez glasú pred tém, ki ga striže, tako tudi on ni odperl svojih ust.“ Filip ga pozdravi ter vpraša: „Meniš li, da razumeš, kar bereš?“ Dvornik odgovorí: „Kako bi to mogel, ako me kdo ne podučí!“ Prosi tedaj Filipa, naj stopi na voz in k njemu séde. Filip mu začne to pismo razlagati in mu oznanovati evangeli od Jezusa.

† Spotoma prideta k neki vodi in dvornik vesel reče: „Glej vode! kaj zadržuje kerstiti me?“ Filip mu odgovorí: „Ako veruješ iz vsega serca, smé se zgoditi.“ Dvornik mu odgovorí: „Verujem, da je Jezus Kristus sin Boží,“ in mahom ukaže voz ustaviti. Obá tedaj stopita v vodo in Filip dvornika kersti. Ko pa stopita iz vode, Duh Gospodov vzame Filipa, in dvornik ga več ne vidi. V té čudovitni zgodbi dvornik roko Gospodovo spozná in gre vesel proti svojemu domu.

88. Savel se spreoberne (okoli l. 37 po Krist. rojst.).

* * Savel je še vedno ves hrepenel maševati se nad učenci Gospodovimi in jih pomoriti. Šel je celó k vélicemu duhovnu prosit pisem v Damask do shodnic, ako bi ondi našel móž ali žén Jezusove vere, da bi jih zvezane pripeljal v Jeruzalem. Ko pa je bil na potu in se že bližal Damasku, ga je nana-gloma obsvetila svetloba z neba. Od nebeške svetlobe Savel oslepí in kakor bi ga bila strela zadela, pade na tla. Kar zasliši glas: „Savel, Savel! zakaj me preganjaš?“ Savel trepetaje vpraša: „Kdo si, Gospod?“ Ta mu odgovorí: „Jez sem Jezus, kterega ti preganjaš!“ Savel ostermí in reče: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim?“ Gospod mu odgovorí: „Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.“ Savel vstane; ko pa hoče pogledati, so mu bile oči oslepljene. Toraj ga njegovi spremljavci za roke primejo in ga peljejo v Damask v hišo nekega možá, kteremu je bilo ime Juda. Ondi je bil tri dni, in ni ne vidil, ne jedel, ne pil, ampak je vedno molil.

* * Živel je pa v Damasku učenec Gospodov, po imenu Ananija. Njemu je Gospod v prikazni rekel: „Ananija, vstani in pojdi v ulice, ki se imenujejo ravne, in vprašaj v Judovi hiši po možu iz Tarsa, Savlu po imenu; zakaj glej, móli.“ Ananija odgovori: „Gospod! slišal sem od veliko ljudi, koliko hudega je storil ta mož tvojim svetim v Jeruzalemu. In tudi semkaj je prišel z oblastjo vélicege duhovna vezat vseh, kateri kličejo v tvoje imé!“ Gospod pa mu reče: „Le pojdi, ker izvoljena posoda mi je on, da ponese moje ime pred nevérnike in kralje in Izraelove otroke. Zakaj jez mu bom pokazal, koliko mu je treba za moje imé terpeti.“ Ananija tedaj gré na dom k Savlu, položí roke nanj, in reče: „Savel, brat! Gospod Jezus, kateri se ti je prikazal na potu, me je poslal, da spregledaš, in da bodeš napolnjen s svetim Duhom.“ In pri té priči so padle od njegovih očí kakor luskíne, spregledal je in vstal, je bil keršen in od odslej Pavel imenovan. Potem je v shodnico šel in oznanoval, da je Jezus Sin Božji.

89. Peter po več krajih hodi, ozdravi Eneja, in obudi Tabito (okoli l. 39 po Krist. rojst.).

Sveta církev je imela nekaj časa zopet mir. Tedaj je Peter vse kersanske srenje obiskaval in v veri poterjeval.

Na tem popotovanji je Peter dva čudeža storil. V Lidi je Peter našel mrtvoudnega človeka, po imenu Eneja, kateri je že osem let v postelji ležal. Peter stopi k njegovi postelji in mu reče: „Eneja, ozdravi te Gospod, Jezus Kristus; vstani in si postelji.“ In kar vstal je. In vsi, ki so ga vidili, so se spreobrnili.

Ne daleč od Lide je bilo mesto Jope. Ondi je bila učenka, Tabita po imenu. Ona je bila polna dobrih del in milošenj, ki jih je delila revežem. Prigodi se pa, da tiste dni zbolí in umerje. Ko zvedó učenci, da je Peter v Lidi, pošljejo dva možá k njemu s prošnjo, da bi kmali tje prišel. Peter pride, in gre naravnost v zgornjo hišo, kjer je bil merlič. Ondi ga obstopijo vse vdove ter mu jokaje kažejo suknje in oblačila, ki jim jih je bila Tabita naredila. Peter, močno ganjen, poklekne in moli. Potem se proti merliču obrne, in reče: „Tabita, vstani!“ In Tabita spregleda in ko Petra ugleda, se usede. Potem ji podá roko, — in Tabita vstane. — Ta čudež se je naglo razglasil po vseh Jopah, in veliko jih je vérovalo v Gospoda. Peter se je v Jopah še veliko dní mudil, in je stanoval pri nekem strojarji, ki mu je bilo ime Simon.

90. Spreobrnitev nevérnika Kornelija. Keršanske občine v Antihohiji (okoli l. 40 po Krist. rojst.).

† V Cezareji, nekem mestu pri srednjem morju, je živel rimski stotnik, Korneli po imenu. Bil je z vso svojo hišo pobožen in bogaboječ, je ljudem veliko vbogajme dajal in vedno Boga molil. Enega dne je prav serčno molil, kar ugleda angela Božjega, kateri mu reče: „Korneli! Tvoje molitve in tvoje milošnje so prišle v spomin pred Bogom. In zdaj pošlji móž v Jope, in pokliči nekega Simona, s priimkom Petra. On ti bo povedal, kaj ti je storiti. Ko angel zgine, Korneli berž tri pobožne može v Jope pošlje.

† Drugi dan o poldne, ko so domači ljudje južino pripravljali, gre Peter verh hišne strehe molit. Ko pa moli, se zamakne. Vidil je odperto nebó, in kako se ž njega spuša nekaka posoda, kakor velik pert, v katerem so bile vse čveteronogate in lazeče živali z zemlje in ptice izpod nebá. Ob enem je zaslišal glas, ki mu je rekel: „Vstani, Peter, zakolji, in jéj.“ Peter odgovorí: „Tega ne, Gospod! ker nisem nikoli nič

nagnusnega in nečistega jedel.“ Glas pa drugič pravi: „Kar je Bog očistil, ti nagnusnega ne imenuj!“ To se je trikrat zgodilo, in prikazen je zginila.

† Ko je Peter sam pri sebi pomišljeval, kaj bi pomenila ta prikazen, mu Duh Božji pravi: „Glej, trije možjé te išejo. Vstani tedaj, stopi doli, in pojdi ž njimi brez pomišljanja, zakaj jez sem jih poslal.“ Ko Peter doli stopi, najde možé, ktere je bil Korneli poslal. Koj drugi dan se Peter ž njimi in nekterimi učenci na pot podá v Cezarejo k Korneliju; in od njega zvé angelovo prikazen in njegove besede. Zdaj še le mu je znan pomen prikazni, ktero je imel, namreč: da je prišel čas, da se tudi nevérniki, ktere so do sedaj imeli še za nečiste, sprejemajo v Jezusovo církev. Ves vesel oznanuje Peter nauk Jezusov Korneliju in vsem nevérnikom, ki so bili pri njem zbrani. Ko je pa še govoril, je sveti Duh padel na vse, ki so poslušali njegovo besedo. In Peter in njegovi tovarši stermé poslušajo, kako ti nevérniki, kakor oní o binkostih, v tujih jezikih govoré in Boga poveljujejo. Tedaj Peter reče: „Sme li kdo kerstne vode braniti tem, kteri so svetega Duhá prejeli, kakor mí?“ Toraj ukaže kerstiti jih v imenu Gospodu Jezusa Kristusa.

† Od sih mal se je začel tudi pro družih krajih evangeli oznanovati nevérnikom. Zlasti se je to godilo v Antiohiji, nekdanjem poglavitem sírskem mestu, kjer sta učila Pavel in njegov tovarš Barnaba. Ondi sta toliko množico vérnikov pridobila, da so jim ondotni nevérniki lastno imé dali, ter jih po njih začetniku in Gospodu začeli imenovati kristijane.

91. Peter v ječi (okoli l. 42 po Krist. rojst.).

Herod Agripa, vnuk unega Heroda, ki je bil ukazal otroke v Betlehemu pomoriti, je bil vso Judejo pod svojo oblast spravil. Judom se je prilizoval, toraj je preganjal Jesusove učence. Aposteljna Jakopa, Janezovega brata, je dal ob glavo djati. Potem je ukazal Petra vjeti, ga v ječo vreči, ter ga v varstvo zročil čvetérni straži, ki je imela vsaka po štiri stražnike, ker ga je hotel po veliki noči postaviti pred ljudstvo ter ga končati. Církev pa je neprehenoma Boga molila za svojega višjega pastirja. Že je bila poslednja noč pred dnevom, ko je imel Peter umorjen biti. Peter je tisto noč spal med dvema vojakoma vklenjen v dve verigi, drugi vojšaki so pa pred vratmi na straži stali. — In glej, kar angel Gospodov stojí pred

Petrom in nebeška svetloba se v ječi zasveti. Angel Petra zbudi, in mu reče: „Hitro vstani!“ Peter vstane in verige so padle od njegovih rok. Angel dalje pravi: „Opaši se, in obuj svoje čevlje, in hodi za menoj!“ Peter tako stori. Ni pa prav vedil, ali je res, kar se je godilo, ali je le prikazen. Kadar sta bila odšla mimo prve in druge straže, sta prišla do železnih vrat proti mestu. Ta vrata so se jima odperla sama od sebe. In šla sta skoz nje in prišla v neke ulice, — in pri té priči angel izpred njega zgine. Zdaj še le se Peter zavé, in reče: „Zdaj vem res, da je Gospod poslal svojega angela, in me otel iz roke Herodove.“

Premišljaje, koliko dobroto mu je Bog skazal, pride Peter do Markove hiše, kjer je bilo veliko kristijanov v molitvi ravno zbranih in so zanj molili. Ko poterka na večna vrata, je šla dekla, po imenu Roda, poslušat, kdo je. In ko Petrov glas spozná, od veselja pozabi vrata odpreti, in nazaj teče povedat, da Peter stoji pred vratmi. Zbrani pa so ji rekli: „Meša se ti.“ Ona pa le terdi, da je takó. Tedaj so ji rekli: „Njegov angel je.“ Ko pa Peter le še terka, mu odpró. Kar res Petra ugledajo in ostermé. Še bolj pa so se čudili, ko so iz njegovih ust slišali, da ga je Gospod izpeljal iz ječe po svojem angelu. Ko se je dan storil, ni bil majhen strah med vojaki, ki so bili na straži. Ne more jim v misel, kam bi bil Peter zginil. Herod jih izprašuje, in ukaže, jih ostro kaznovati.

Herod je po svojem grozovitem preganjanji svete cérkve kmali umerl. Šel je iz Judeje v Cezarejo in je ondi prebival. Enega dné je sedel, oblečen v krasna oblačila, na kraljevem sedeži, da bi sprejemal tuje poslanca. Ko pridejo prednj, jih je nagovoril. Ljudstvo se mu je prilizovalo in vpilo: „To je Božji glas, pa ne človeški!“ Herodu je bilo to jako po volji. — Ali — pri té priči ga angel Gospoda udari, ker ni dal časti Bogu. Červi so se ga živega lotili, in umerl je v strašnih bolečinah.

92. Pervo popotovanje svetega Pavla (45—48 po Kr. rojst.).

Sveti Duh je duhovnim prednikom keršanske občine v Antiohiji rekel: „Odločite mi Savla in Barnaba v opravilo, za ktero sem ju izvolil.“ Tedaj so se postili in

so molili ter položili na nji roké in ju poslali. Pavel tedaj prične veliko delo spreobračanja nevérníkov. Povsod je prvič Judom sv. evangeli oznanoval. Ker so se pa ponujánemu zveličánju ustavljali, se je k nevérníkom obrnil. Njih veliko je veselega serca poslušalo njegove besede; in dan na dan se je množila Jezusova církev tudi med njimi.

Najprej sta Pavel in Barnaba šla na otok Ciper, kjer je bil Barnaba domá. Ko sta ondi že po vseh krajih evangeli oznanovalo, ju deželni poglavar, Sergi Pavel po imenu, k sebi pokliče, ker je želel slišati besedo Božjo. Pri njem pa je bil neki Jud, Bar-jezu po imenu, vražar in kriv prerok. Ta se jima je ustavljál, in je deželnega poglavarja od vere odvráčál. Pavel napolnjen s sv. Duhom, ostro vanj pogleda, in reče: „O ti sin hudičev, poln vse goljufije in vse lažnjivosti, ali ne boš nehal prevračati pravih potov Gospodovih. In glej, zdaj je roka Gospodova zoper tebe. Oslepel boš in ne boš vidil solnca nekaj časa.“ In ko bi trenil, pade tema na vražarja; okoli je taval in iskal, da bi mu kdo roko podal. Ko je deželni poglavar vidil ta čudež, véroval je Gospodove nauke.

Iz Cipra sta se čez morje prepeljala v južno Malo Azijo, in prišla v deželo Pisidijo, kjer sta v mestu Antiohiji učila. Sobotni dan sta šla v shodnico, in se usedla. Pavel je govoril od Jezusa križanega, ki je od smerti vstal, in da je le od njega upati odpúšenje grehov in večno življenje. Pavlov govor je poslušavcom tako v serce segel, da so ga prosili, naj drugo soboto zopet pride v shodnico ter jim govóri. — Drugo soboto se je skoraj vse mesto, Judje in nevérníki, zbralo poslušat besede Božje. Ko so pa Judje vidili trume, prevzame jih nevošljivost, in so na laž obračali to, kar je Pavel govoril, ter preklinjali. Tedaj jim Pavel in Barnaba rečeta: „Vam sva mogla najprej govoriti Božjo besedo. Ker jo pa od sebe pahate, in se nevredne štejete večnega življenja, glejte, oberneva se k nevérníkom.“ Nevérníki so bili veseli teh besed, in po vsi deželi se je razširjala beseda Božja. Judje pa tega niso mogli sterpeti; nadražili so nekaj žen in mož in so obudili preganjanje zoper Pavla in Barnaba ter so ju izgnali iz svojih pokrajin.

Pavel in Barnaba sta otresla proti njim prah z nog in sta prišla v Listro na Likaonskem Pavel začne ondi kar na očitnem tergu nevérnikom sveti evangeli oznanovati. Med poslušavci je bil tuli neki hrom in kruljev človek, kateri ni nikoli hodil. Ko ga Pavel ugleda in vidi, da ima vero, mu je glasno rekel: „Stopi po koncu na svoje nogé!“ In človek je skočil in hodil. Ko ljudstvo to vidi, ostermi, zažene svoj glas in reče: „Bogova sta v človeški podobi doli k nam prišla!“ Barnaba so zavoljo njegove velike in lepe postave imenovali Jupiterja, svojega naj višega bogá; Pavla pa so imenovali Merkurja, bogá zgovornosti. Na vse kmali Jupiterjevi duhovni priženejo ovenčanih volov, in se pripravljajo, jih njima dorovati. Ko Pavel in Barnaba to vidita, oblačila po sebi raztergata, skočita med množico in na ves glas vpijeta: „Možje! kaj to počenjate? Tudi midva sva umerljiva, vam enaka človeka, ki vam oznanujeva, da se od teh praznih malikov obrnite k živemu Bogu, kateri je ustvaril nebo in zemljo, in morje in vse, kar je v njih. Akoravno je v preteklih časih pustil, da so vsi narodi hodili po svojih potih, pa ni vendar samega sebe brez pričevanja pustil, ker je dobrote delil, dajal dež in rodovitne čase, in napolnoval z jedjo in z veseljem naša serca.“ In ko sta to govorila, sta komaj ubranila množicam, da jima niso dorovale. Veliko jih je verovalo besedo Božjo. Med tem je pa prišlo nekaj Judov iz tistih mest, po katerih je Pavel že evangeli oznanoval, in so ljudstvo tako nadražili nanj, da so ga kamnali, in iz mesta vlekli, ker so menili, da je mertev. Ko se je razšlo ljudstvo, pridejo učenci, ki so bili sprejeli Jezusovo vero, in ga žalostni obstopijo. Kar Pavel vstane in se verne ž njimi v mesto.

Ko sta Pavel in Barnaba še v mestu Derbe oznanovala sveti evangeli, sta se domu vračala skoz mesta, kjer sta že poprej učila. Opominjala sta učence k stanoovitnosti in postavila sta vsem občinam starašine, t. j. mašnike, z molitvijo, s postom in s pokladanjem rok. Potem pa se verneta v Antiohijo in sta pripovedovala, koliko reči je Bog ž njima storil, in da je odperl nevérnikom vrata (prave) vere.

93. Cerkveni zbor v Jeruzalemu (okoli leti 50 po Kr. rojst.).

* Neki vérni izmed Judov so prišli iz Judeje v Antiohijo, in so ondot kristijanom govorili: „Ako se ne daste obrezati po Mojzesovi šegi, ne morete zveličani biti.“ Pavel in Barnaba sta se temu nauku precej ustavila. Tedaj sklenejo, naj gredó nekteri v Jeruzalem k aposteljenom in starašinam zavoljo tega vprašat. Pavel in Barnaba sta bila v Jeruzalem poslana.

* Ko prideta v Jeruzalem, so se aposteljni in starašini zbrali k skupnemu posvetovanju. V tem zboru Peter vstane, in reče: „Bratje: Vi veste, da je Bog mene izvolil, da se nevérikom evangeli oznanuje. In Bog, ki pozná serca, nič razložka ni storil med nami in med njimi, ker je njim dal svetega Duhá, kakor nam. Zakaj tedaj zdaj Bogá skušate, da učencom na vrat nakladate jarem, ki ga ne naši očetje, ne mi nismo mogli nositi? Mi verujemo, da bodo tudi oni brez tega jarma zveličani po milosti Gospoda Jezusa Kristusa, kakor mi.“ Ravno tako je apostelj Jakob govoril. Tedaj so sklenili aposteljni in ves zbor, kristijanom v Antiohijo poslati pisanje s sklepom, da kristijanov več ne veže Mojzesova postava. Ta zborov sklep se začinja z besedami: „Svetemu Duha in nam je dopadlo, nobenega bremena več vam ne nakladati.“

94. Drugo popotovanje svetega Pavla (51 – 54 po Kr. rojst.).

Čez nekoliko časa je Pavel drugo apostoljsko popotovanje nastopil. Z veliko gorečnostjo je obhodil Sirijo in skoraj vse dežele male Azije: Cilicijo, Likaonijo, Frigijo, Galacijo, Bitinijo, Mizijo. Ko pa pride v Troado, sam ne vé, kam bi se obrnil; Gospod se mu v spanji prikaže ter mu pové, kam naj gre. Nekdo v macedonski obleki namreč je stal pred njim, in ga je preserčno prosil, rekoč: „Pojdi v Macedonijo in pomagaj nam!“ Berž v barko stopi Pavel in njegovi tovarši: Sila, Muka in Timotej, prepeljejo se v Evropo, in srečno pridejo v Filipe, veliko macedonsko mesto.

Pavel je precej prvo soboto oznanoval nauk Jezusov. Med poslušavci je bila tudi bogaboječa žena škerlatarica, po imenu Lidiija. Sveti Duh ji je serce odperl, da je vérovala, kar je Pavel govoril, in se je dala kerstiti z vso svojo družino.

Pa kmali vstanejo tudi tukaj sovražniki ter nadražijo ljudstvo zoper Pavla in Sila. Ko sta Pavel in Sila zopet enkrat šla v molitvenico, sreča ji deklara, ki je imela vedežkega duhá, in je svojim gospodarjem veliko dobička privedeževala. Ta je hodila z njima in je vpila, rekoč: „Ti ljudje so služabniki Boga visokega, kateri vam oznanujejo pot zveličanja.“ Pavel je pa bil nevoljen, se je obrnil in rekel hudobnemu duhu: „Zapovem ti v imenu Jezusa Kristusa iti iz nje.“ In izšel je še tisto uro. Ko so pa vidili njeni gospodarji, da je zginilo upanje njih dobička, zgrabili so Pavla in Sila, in so ji peljali na terg pred mestne sodnike ter so jih tožili, rekoč: „Ti ljudje motijo naše mesto.“ — Vse ljudstvo se vzdigne zoper Pavla in Sila, in mestni sodniki je ukažejo s šibami tepsti ter vklenjena v ječo vreči.

O pol noči pa, ko sta Pavel in Sila molila in Boga hvalila, na naglem vstane velik potres, tako da se odpró v ječi vsa vrata, in se vsem odklene železje. Ves prestrašen se ječni varh zbudi; in ko vidi vsa ječna vrata odperta, izdere meč in se hoče umoriti, ker je menil, da so vsi jetniki pobegnili. Ali Pavel mu na ves glas zavpije: „Nič žalega si ne delaš, saj smo tukaj.“ Ječár stermi, si dá luč prinesiti, gre k Pavlu in Silu v ječo, ter jima k nogam pade, rekoč: „Gospoda, kaj mi je storiti, da bom zveličan?“ Ona mu odgovorita: „Véruj v Gospoda Jezusa Kristusa, pa boš zveličan ti in tvoja hiša.“ In še tisto uro ji je vzel v svojo hišo, jima je rane izpral, in se je dal kerstiti z vso svojo hišo. Ko se je bilo zdanilo, poslali so mestni sodniki bričev k ječarju s poveljem, naj oba jetnika izpusti. Ko pa briči sodnikom prinesó glas, da sta Pavel in Sila Rimljana, prestrašijo se, gredó sami k njima, ji prosijo za zamero ter ji iz ječe peljejo.

Potem ko je Pavel s svojimi tovarši učence obiskal in oveselil, šli so dalje v mnoga macedonska mesta. Od tod Pavel pride v Atene, naj imenitnejše greško mesto. Ko je vidil, da je mesto malikovanju udano, se mu je duh vnel, in na očitnem tergu je začel oznanovati pravega Boga in njegovega Sina Jezusa Kristusa. In prišli so tudi neki modrijani, in so ga peljali na Areopag, veliki mestni terg, da bi zvedili, kaj uči in oznanuje. Pavel stopi sredi

Areopaga pred velik zbor in tako le govori: „Možje, Atenci! Ko sem okrog hodil in ogledoval podobe vaših bogov, našel sem tudi oltar, na katerem je zapisano: „Neznane mu Bogu. Kar tedaj častite, dasiravno vam je neznan, to vam jaz oznanujem. Bog, kateri je ustvaril svet in vse, kar je na njem, Gospod nebes in zemlje, ne prebiva v tempeljih, z rokami narejenih. Tudi se mu ne streže s človeškimi rokami, kakor da bi česa potreboval, ker on daje vsem življenje, dih in vse. On je ustvaril iz enega ves človeški rod, da prebiva po vsi zemlji; in jim je odločil čase in meje njih prebivanja, da bi njega iskali, dasiravno ni daleč od nobenega izmed nas. Zakaj v njem živimo, gibljemo se in smo, kakor so že nekteri vaših pesnikov rekli: Mi smo njegovega rodú. Ker smo tedaj Božjega rodú, ne smemo misliti, da je Bog enak zlatu, ali srebru, ali kamnu, izrezanemu po umetnosti in izmišljenji človekovem. Bog je sicer čase te nevednosti pregledal, zdaj pa oznanuje ljudém, da naj vsi povsod delajo pokoro. Zato je odločil dan, v katerem bo sodil svet po možu, katerega je v to postavil, ter ga, da bi mu vsi verjeli, od mrtvih obudil.“ — Ko so pa slišali od vstajenja mrtvih, so se eni posmehovali, eni pa so rekli: „Poslušali te bomo od tega drugikrat.“ Tako je Pavel šel izmed njih. Eni možje pa so se ga še deržali, in so vérovali.

Iz Atén je Pavel šel v Korint. Pa tudi tukaj so mu nasprotovali Judje, katerim je najprej evangeli oznanoval. Toraj jim je rekel: „Vaša kri vam pridi na glavo; jez sem nedolžen; zdaj pa pojdem k nevércem.“ Potem je učil nevérc v Korintu, in veliko jih je vérovalo, ter se dalo kerstiti. Pavel je poldrugo leto ondi ostal; potlej se je od Korinčanov poslovil in se prepeljal v Azijo, ter se skozi Efez vrnil domu v Antiohijo.

95. Tretje popotovanje svetega Pavla (55—58 po Krist. rojst.).

Ko se je Pavel nekaj časa v Antiohiji pomudil, šel je tretjič Jezusa oznanovat, je zopet veliko krajev Male Azije obhodil, in potem prišel v Efez, ki je bil glavno mesto rimske Azije. Ondi je našel dvanajst učencov ter

jih vprašal: „Ali ste prejeli svetega Duhá?“ Oni mu odgovoré: „Saj še slišali nismo, da je sveti Duh.“ Pavel jih dalje vpraša: „Na kaj ste bili tedaj keršeni?“ Odgovoré mu: „Na Janezov kerst.“ Na to Pavel reče: „Janez je kerševal ljudstvo s kerstom pokore, in ga je opominjal, vérovati v Njega, kateri bo za njim prišel, t. j. v Jezusa Kristusa.“ Ko so to slišali, dali so se kerstiti v imenu Gospoda Jezusa. Ko je Pavel roke na nje položil, je prišel sveti Duh na nje.

Pavel je dve leti in tri mesce v Efezu ostal in učil, tako da so se z Jezusovim naukom seznanili vsi prebivavci rimske Male Azije. Tudi velike čudeže je Bog delal po svetem Pavlu tako, da so potne rute od njegovega života in pasove pokladali na bolnike, in bolezni so jih popustile in hudi duhovi so šli iz njih. Groza in svet strah je obšel vse, ki so to vidili. Veliko jih je vérovalo, in prišli so, ter so se spovedali svojih grešnih del. Veliko izmed tistih, kateri so vraže uganjali, prineslo je svoje vražarske bukve in so jih sežgali v pričo vseh. Njih cena je bila okoli dvajset tavžent tolarjev. Tako močno je beseda Božja rastla in se uterjevala.

Tisti čas je pa v Efezu vstal velik hrup zoper Pavla in njegove tovarše. Neki srebrár, po imenu Demetri, je namreč delal sreberne hišice ali podobice Djaninega tempeljna, in je imel z umetniki vred velik zaslužek pri njih. Te in take delavce je on sklical in jim je rekel: „Možje! veste, da imamo od tega dela svoj dobiček. Zdaj pa vidite in slišite, da je ta Pavel ne le v Efezu, ampak skoraj po vsi Azii veliko množico pregovoril in odvernil (od Dijaninega česčenja), rekoč: Niso ne bogovi, kateri so z rokami storjeni.“ Ko so to slišali, so se razserdili ter so vpili: „Velika je Dijana Efežanska!“ Vse mesto je bilo polno zmešnjave, in zagnali so se v glediše, kjer je bilo ljudstvo zbrano. Tudi dva Pavlova tovarša so popadli in tje peljali. Pavel je hotel iti med ljudstvo, mirit ga, pa mu učenci niso pustili. Poslednjič je vender mestni poglavar s pametnimi besedami utolažil in pomiril nadraženo ljudstvo.

Ko je bil hrup potihnil, je Pavel slovó vzel in šel v Macedonijo in Grecijo. In ko se je bil čez tri mesce spet

v Azijo povernil, je zopet prišel v Troado, kjer je sedem dni ostal. V nedeljo se vsi vé rni snidejo v neki hiši kruh lomit, t. j. obhajati sveto daritev in sveto obhajilo. Onda jim je Pavel do polnoči govoril, ker je hotel drugi dan zjutraj iz Troade odriniti. Sedel je pa na oknu neki mladenič, po imenu Eutih; on terdó zaspí, omahne v spanji in s tretjega nadstropja na tla pade, tako da ga mertvega vzdignejo. Pavel tedaj k njemu dolí gre, in ga oživí.

Drugi dan Pavel s svojimi v barko stopi. Peljali so se mimo otokov Lesbos, Kios in Samos v Milet. V to mesto Pavel skliče prednike Eježanske cérkve, in od njih ganljivo slovó jemlje. Ko jih je bil opomnil svojega apostoljskega djanja med njimi, dalje pravi: „In zdaj, glejte, jez, nagiban po svetem Duhu, grem v Jeruzalem, ne vedoč, kaj se mi bo tam zgodilo. Le samo to mi sveti Duh pričuje po vseh mestih, in pravi, da me vezí in bridkosti čakajo v Jerusalemu. Ali nič tega se ne bojím; tudi svojega življenja ne cenim dražje, kakor sebe, da le dokončam svoj tek in oznanujem evangeli milosti Božje. Jez vem, da ne boste več vidili mojega obličja. Pazite toraj na se in na vso čedo, v kateri vas je sveti Duh za škofo postavil, da vladate cerkev Božjo, katero je pridobil s svojo kervjó. Jez vem, da bodo po mojem odhodu prišli zgrabljivi volkovi. In še izmed vas samih bodo vstali možjé, ki bodo napéno govorili, da bi za seboj potegnili učence. Zavoljo tega čujte in v spominu ohranite, da jez tri leta noč in dan nisem nehal s solzami opominjati vsacega izmed vas. In zdaj vas priporočam Bogu in milosti Njega, kateri je mogočen, sezidati in dati delež vsem posvečenim.“ Ko je bil to izgovoril, je pokleknil in molil z njimi vsemi. Velik jok med njimi vstane; Pavla objemajo in kušujejo. Naj žalostnejši so pa bili zavoljo besede, da ne bodo več vidili njegovega obličja.

96. Poslednje djanje svetih aposteljnov.

Ko je bil Pavel prišel v Jeruzalem, so ga kristijani z veseljem sprejeli; Judje pa se zoper njega vzdignejo in hrup zaženó zoper njega. Pavel je bil vjet in v ječo

veržen. Potem ko se je dve leti ječil v Cezareji, peljejo ga v barki po morji v Rim, da bi ga, kakor je sam hotel, cesar sodil. Na morji je vstal velik vihar, tako da se barka razbije. Pavel in vsi ljudje, ki so bili z njim na barki, so se bili čudovito rešili na otok Malto. V Rimu je bil dve leti vjet; potem je bil izpušen iz ječe, ter je še po mnogih deželah in v Rimu kraljestvo Božje oznanoval.

Kakor Peter in Pavel so tudi vsi drugi aposteljni nauk Jezusov oznanovali križem svet po mnogih krajih in deželah, in ga poterjevali s čudeži in znamenji. Peter, ko poglavar in višji pastir svete cérkve, pa je keršanske občine povsod obiskaval in jih poterjeval v veri. V ta namen je šel še pred sv. Pavlom v Rim, ki je bil glavno mesto tedanjega svetá, in si je ondi ustanovil škofovski sedež. S svojega mnogokratnega apostoljskega popotovanja se je vselej v to mesto vernil. Poslednja leta pa je stanovitno prebival v Rimu.

Pristavek.

Peter in drugi aposteljni so povsod, kjer so bili, ustanovili keršanske občine, postavljali škofo, da so ko dušni pastirji namesto njih vérne vladali, in to, kar so od njih pred toliko pričami slišali, z ustnim oznanovanjem nepopačeno zopet izročali svojim naslednikom. Ob enem so pa nekteri aposteljni in učenci zase in za posamezne daljne osebe in keršanske občine po navdihnjenji svetega Duhá tudi marsikaj zapisali. Ta njih pisma je sveta církev iz visocega spoštovanja do svetih pisavcov sčasoma zbrala v ene same bukve, ki jih imenujemo sveto pismo nove zaveze.

Prišel je čas, da so mogli aposteljni sveto vero s svojo smertjo poterediti. Leta 67 po Kristusovem rojstvu je prišel Pavel zopet v Rim in je v strašnem preganjanji, ki se je bilo vzdignilo pod cesarjem Neronom, ondi 29. rožnika mučeniške smerti umerl. Ravno tisti dan je tudi Peter, poglavar Jezusove církuve, življenje dal za Jezusa. Pavel, ko rimski mestnján, je bil obglavljen; — Peter pa po Jezusovem prerokovanji križán in sicer z navzdol obrnjeno glavo, ker se je nevrednega štel, s svojim Gospodom enako smert terpeti. — Jakop starji je bil že veliko poprej (l. 42 po Krist. rojst.) na povelje Herodovo obglavljen. Ravno tako so tudi vsi drugi aposteljni svoje življenje dali za svojega Gospoda Jezusa Kristusa, le sveti Janez ne. Ta Gospodov ljubljénec je po smerti in častiljivem vnebovzetji presvete Marije Device zlasti v Efezu stanoval, in je od ondod keršanske občine Male Azije obiskaval. Pozneje, za cesarja Domicijana, je bil v Rimu v kotel vrelega olja veržen, in ker se mu ni bilo nič žalega zgodilo, na otok Patem pregnan. Ondi je po navdihu svetega Duhá skrivno razodenje spisal. Iz pregnanstva izpušen se je vernil v Efez. Jako ganljivo je, kar nam ustno izročilo od njegovih poslednjih dni pripoveduje. Zavaljo njegove velike starosti so ga mogli k Božji službi le

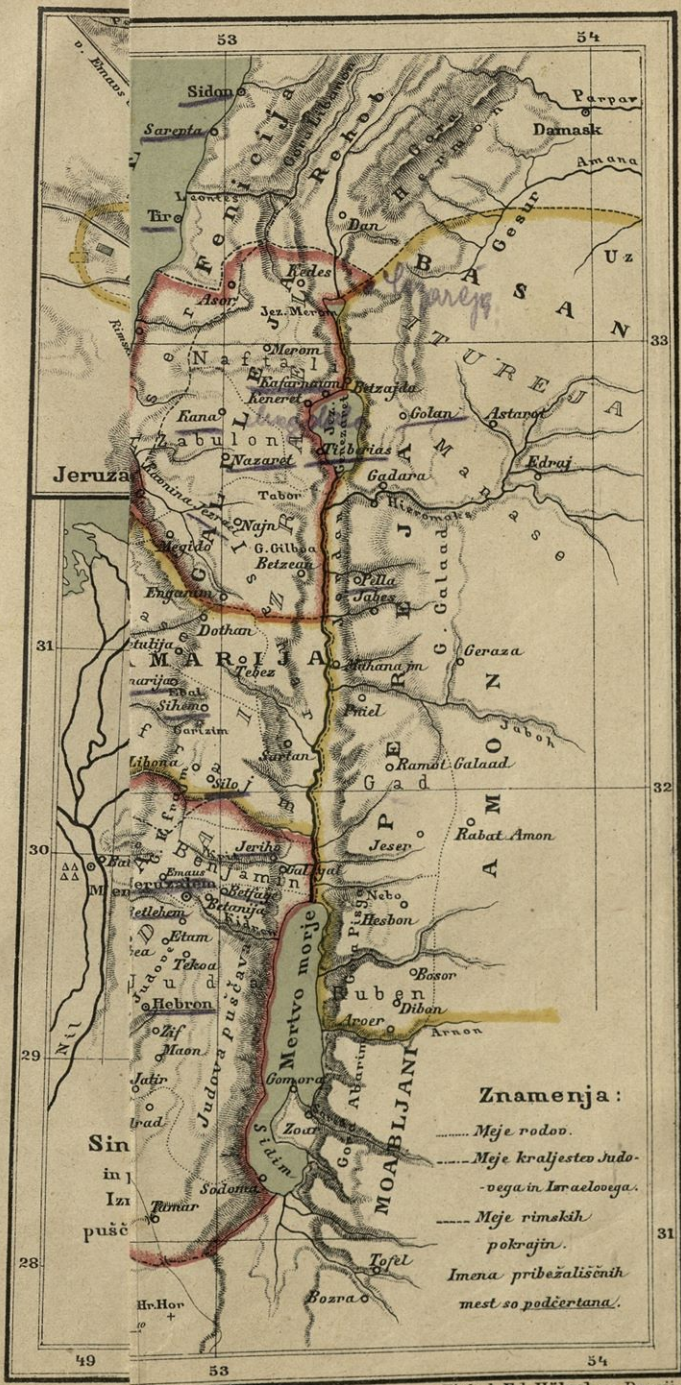
nositi. Vselej je kristijane pozdravil z besedami: „Otročici, ljubite se med seboj.“ Nekteri so se bili teh besedi že naveličali, in so ga toraj vprašali: „Učenik, zakaj nam vedno le eno praviš?“ On jim pa odgovori: „To je Gospodova zapoved, in da ste le to prav spolnili, je zadosti.“ Okoli leta 100 po Kristusovem rojstvu je blaženo v Gospodu zaspal.

S smertjo apostelnov je vso zveto cerkev velika zguba zadela. Po njih je iz malega gorčičnega zerna čudovito hitro zrastlo veliko drevó, ki je senco dajalo že celim deželam. Vendar pa cerkev ni zapušena ostala. Škofje so delo svetih apostelnov vedno z enako gorečnostjo nadaljevali in s pomočjo sebi podložnih mašnikov in vérníkov razširjali. Vse skupaj pa je kuge krivovérstva, razpertije in ločitve varoval naslednik svetega Petra, sveti oče, ali papež v Rimu, ter jih v stanovitni edinosti ohranil. Tako se je pokazala v eni veri in v enem vidnem poglavarji edina, po uku, zakramentih in po mnogih udih sveta, na apostelnih uterjena apostoljska in vse čase in vse narode obsegajoča vesvoljna ali katoliška cerkev. Zidana je na skali svetega Petra; ona pod varstvom Jezusa Kristusa in pomočjo svetega Duhá že več kot osemnajst sto let nepremakljivo stoji, in bo vsem napadom peklenskih močí vkljub stala ves čas do konca svetá. Blagor njemu, kateri je sklenjen z njo v Jezusa, Sinú Božjega veroval, v njega upal, in njemu služil z mnogoverstnimi dobrimi deli. Gospod ga bo ob svojem častitljivem drugem prihodu spoznal za svojega, ter ga seboj peljal v večno življenje. Ondi bo poln veselega zamaknjenja gledal Gospoda, začetek in konec, na sedeži njegovega veličastva, z vsemi svetniki pred njim na kolena padel, ga molil, in hvalil in poveliceval na vse večne čase.

Natisnil Karel Gorišek na Dunaju.

PALESTINA.

